

Täysistunto

Tiistai 16.2.2021 klo 14.00—21.46

3. Välikysymys Suomen osallistumisesta EU:n elpymispakettiin

Välikysymys VK 1/2021 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Hallitus vastaa Jussi Halla-ahon ym. välikysymykseen VK 1/2021 vp Suomen osallistumisesta EU:n elpymispakettiin.

Pääministeri Sanna Marinin vastauksen, joka on 10 minuuttia, ja Jussi Halla-ahon 10 minuutin mittaisen puheenvuoron jälkeen välikysymyskeskustelu käydään nopeatahtisena. Aluksi pidetään ryhmäpuheenvuorot, joiden pituus on enintään 5 minuuttia. Ryhmäpuheenvuorojen jälkeen seuraa 1,5 tunnin debatti, joka jakautuu tuttuun tapaan kahteen 45 minuutin osaan siten, että ryhmät voivat vaihtaa debatin puolessavälissä debatoijia. Muut ennakolta varatut puheenvuorot käytetään ryhmäpuheenvuorojärjestyksessä, ja niiden pituus on enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeenkin pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia. — Pääministeri Sanna Marin, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.02 **Pääministeri Sanna Marin:** Arvoisa puhemies! Hallitukselle jätetyssä välikysymyksessä kyseenalaistetaan EU:n elpymispaketin oikeusperusta, Suomen nettomaksuaseema, omien varojen päätöksessä esitetyt rahoituskeinot ja hallituksen EU-politiikan kokonaiskuva. Samalla esitetään, ettei valtioneuvosto luottaisi suomalaisten asiantuntijoiden näkemyksiin ja ettei nyt sovittu kokonaisuus olisi kertaluontoinen. Välikysymyksessä kysytään, ajaako valtioneuvosto EU:sta liittovaltiota ja miten paketin katsotaan auttavan koronaviruskriisin hoidossa.

Arvoisa puhemies! EU:n elpymispaketissa on kyse jäsenvaltioista riippumattoman poikkeuksellisen kriisin hoitamisesta tavalla, joka ei anna EU:lle uutta toimivaltaa, horjuta tasapainoisen budjetin vaatimusta tai aseta jäsenvaltioita vastuuseen toistensa veloista. Näin toteaa jäsenvaltioita avustava neuvoston oikeuspalvelu, joka myös katsoo kesäkuussa antamassaan lausunnossa elpymispaketin olevan kokonaisuudessaan EU:n perussopimusten mukainen.

Elpymisvälineellä toimeenpantava taloudellinen apu jäsenvaltioille on aiheellinen ja perusteltu toimenpide tilanteessa, jossa unionia on kohdannut luonnonkatastrofiin rinnastettava poikkeuksellinen tapahtuma, johon jäsenvaltio ei ole voinut itse vaikuttaa. Unionille ei olla luomassa uutta toimivaltaa. Sen sijaan perustetaan poikkeuksellinen ja kertaluontoinen elpymisväline, joka toteutetaan EU:n perussopimus-, lainsäädäntö- ja toimielinkehikon sisällä toimielinten välistä tasapainoa horjuttamatta. Väline ei myöskään riko perusso-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

pimuksen sisältämää tasapainoisen EU-budjetin vaatimusta, sillä se on EU:n budjetin ulkopuolinen väline, jonka rahoitus kohdennetaan EU:n ohjelmiin ulkopuolisina, käyttötarkoitukseen sidottuina tuloina. Neuvoston oikeuspalvelun mukaan elpymisväline ei riko perussopimuksen no bail-out -artiklaa 125, sillä jäsenvaltiot eivät tällä välineellä ota toisten jäsenvaltioiden velkoja vastattavakseen.

Arvoisa puhemies! Olemme aikanaan liittyneet Euroopan unioniin, koska olemme kokeneet, että pienenä maana meidän on tärkeää tehdä yhteistyötä ja olla osa suurempaa ryhmittymää. Pienelle, vientivetoiselle maalle yhteistyön hyödyt avoimien sisämarkkinoiden ja turvallisuuden kautta ovat moninkertaiset nettomaksuasuuteen verrattuna.

Unionin perusperiaatteisiin kuuluu elintasoerojen kaventaminen niin EU:n jäsenvaltioiden välillä kuin yksittäisen maan sisällä. Elintasoerojen kaventuminen luo vakautta ja taloudellista varmuutta. Osa tätä periaatetta on se, että jäsenmaksut määräytyvät pääosin kunkin maan bruttokansantuloon perustuen. Vastaavasti kehittynyt maa hyötyy avoimista markkinoista satojen miljoonien ihmisten alueella. Suomi on nettomaksaja, koska kuulumme EU:n vauraimpiin maihin. Näin on ollut aiempienkin hallitusten aikana.

Myös elpymisvälineen osalta Suomen nettomaksuasema johtuu keskeisesti Suomen suhteellisesta vauraudesta, jonka mukaan elpymisvälineen avustusmuotoisen rahoituksen jäsenmaakohtaiset maksut määräytyvät. Suomi lukeutuu kuitenkin pienimpiin nettomaksajiin niin elpymispaketin kuin koko rahoituskehityksen osalta. Suomen jäsenmaksut kasvavat kehyskaudella vain 4 prosenttia, kun keskimäärin jäsenvaltioiden maksujen on arvioitu kasvavan noin 10 prosenttia. Tältäkin osin onnistuimme neuvotteluissa. Suomi onnistui myös yhdessä Ruotsin, Tanskan, Hollannin ja Itävallan kanssa neuvottelemaan elpymisvälineen avustusmuotoisen osuuden 110 miljardia euroa pienemmäksi kuin mitä komissio alun perin esitti.

Arvoisa puhemies! Omien varojen päätös sisältää säännökset unionin talousarvion rahoittamisen perusteista. Sen lisäksi päätökseen on otettu säännökset poikkeuksellisista ja väliaikaisista lisämäärärahoista koronakriisin seurauksiin puuttumiseksi. Nämä säännökset sisältävät myös elpymisvälineen rahoitukseen liittyvän lainanottovaltuuden. Näin ollen omien varojen esitys kattaa jo elpymisvälineen koko rahoituksen.

Unioni kuitenkin pyrkii tulevina vuosina uudistamaan omien varojen järjestelmää ja ottamaan käyttöön uusia omia varoja, joista saatavia tuloja käytettäisiin elpymisvälineen enenaikaiseen takaisinmaksuun. Komission tavoitteena on antaa ensimmäiset ehdotuksensa uusiksi omiksi varoiksi kesään mennessä. Jokainen ehdotus uusiksi omiksi varoiksi tulaa arvioimaan huolellisesti ja tuomaan myös eduskunnan käsiteltäväksi.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto on juuri eduskunnalle antamassaan EU-selonteossa esittänyt linjauksensa keskeisiin Euroopan unionissa esillä oleviin asioihin. Selonteossa on linjattu myös Suomen strategiset tavoitteet talous- ja rahaliiton kehittämiseksi. Näihin tavoitteisiin ei kuulu Euroopan unionin muuttaminen liittovaltioksi. Elpymisvälineellä ei luoda tulonsiirtounionia tai liittovaltiota.

Arvoisa puhemies! Hallituksen elpymisvälineeseen liittyvässä kannanmuodostuksessa on otettu laajasti huomioon asiantuntijanäkemykset ja elpymiskokonaisuuden vaikutuksia tullaan arvioimaan laajasti. Asiantuntija-arvioihin on nojannut myös suuri valiokunta muodostaessaan eduskunnan kantaa, joka toimi ohjeellisena lähtökohtana Suomen toiminnalle EU:ssa neuvotteluiden aikana. Suuri valiokunta kuuli esimerkiksi Helsingin sekä Turun yliopistojen eurooppaoikeuden ja valtiosääntöoikeuden professoreja. Valiokunnalle anta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

missaan lausunnoissa asiantuntijat yhtyivät näkemykseen siitä, että paketin hyväksymiseen ei liity EU- tai valtiosääntöoikeudellisia ongelmia.

Arvoisa puhemies! Elpymisväline on vastaus poikkeukselliseen ja täysin ennakoimattomaan globaaliin kriisiin. Se on ainutkertainen, väliaikainen ja kooltaan sekä kestoaltaan tarkasti rajattu. Euroopan unionille ei ole annettu uutta toimivaltaa. Se ei siten voi pidentää nyt sovitun kokonaisuuden kestoja tai perustaa uutta elpymisvälinettä ilman jäsenvaltioiden yksimielistä päätöstä. Suomen osalta asiasta tulisi linjata eduskunnassa. Elpymisvälineen kesto on kolme vuotta. Vuoden 2023 loppuun mennessä kaikkien elpymisvälineestä tehtävien sitoumusten tulee olla sovittuina. Asetusteksteissä ei ole muotoiluja, jotka mahdollistaisivat keston liittyvän jouston tai tulkinnanvaraisuuden. Suomen enimmäisvastuut on tarkasti rajattu.

Elpymisväline on perustettu vastaamaan koronan aiheuttamiin taloudellisiin haittavaikutuksiin jäsenmaissa. Rahoituksen jakokriteereissä huomioidaan myös jäsenvaltioiden taloustilanne ennen koronakriisiä, joka osaltaan kertoo kunkin jäsenvaltion kriisinsietokyvystä ulkoisia taloudellisia šokkeja, kuten koronakriisiä, vastaan. Suomen tavoitteena oli kriteeristön muuttaminen tavalla, joka huomioi alkuperäistä ehdotusta paremmin koronakriisin aikaiset talousvaikutukset. Tätä myös eduskunta edellytti kannanotoissaan.

Arvoisa puhemies! Eurooppa-neuvoston heinäkuisella sovulla oli välitön markkinoita vakauttava vaikutus. Sopu elpymispaketista näkyi välittömästi rahoitusmarkkinoilla positiivisina korko-, osakemarkkina- ja valuuttakurssireaktioina. Jos sopua ei olisi saavutettu, reaktiot olisivat voineet olla päinvastaiset ja vakavat. Sovun saavuttamisen merkitystä ei pidä vähätellä. Keskinäisriippuvuutemme on syvää, haluamme tai emme. Elpymisvälineellä aikaansaadaan koordinoitu ja synkronoitu taloudellinen sysäys koko EU:n alueella. Se tuottaa aitoa lisäarvoa suhdannepolitiikkaan sen sijaan, että jäsenvaltiot elvyttäisivät vain kukin erikseen. Monet ekonomistit ovat arvioineet, että sovulla on positiivinen vaikutus Suomen kansantalouteen.

Tärkein kysymys onkin, mitä elpymisvälineen kautta jaettavilla varoilla saadaan aikaiseksi. Kriteerit ovat selvät. Elpymisrahaa tulee käyttää yhteiskuntiemme modernisoimiseen investoimalla pääasiassa tutkimukseen ja innovaatioihin, oikeudenmukaiseen vihreään siirtymään sekä digitalisaatioon. Nämä investoinnit ovat ainutkertainen mahdollisuus paitsi parantaa Suomen ja Euroopan kilpailukykyä ja luoda uusia työpaikkoja, myös tuottaa uusia innovaatioita ja ratkaisuja aikamme vaikeimpiin kysymyksiin, kuten ilmastonmuutokseen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja seuraavaksi välikysymyksen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Halla-aho. Olkaa hyvä.

14.10 Jussi Halla-aho ps: Arvoisa puhemies! Pääministeri, Euroopan unioni on poliittinen projekti. Läheisyysperiaatteesta huolimatta, ja vastoin sitä, unioni pyrkii johdonmukaisesti kasvattamaan omaa valtaansa ja rooliaan jäsenmaiden lainsäädännöllisen ja budjettisuvereniteetin kustannuksella. Euroopan unioni edistää tätä supervaltaprojektia kriisien kautta ja kriisejä hyväksikäyttäen. Elpymispaketissa on kyse merkittävästä askeleesta unionin historiassa, sillä käytännössä jättiläisrahasto muuttaisi olennaisesti myös unionin luonnetta ja unionin toimielinten ja jäsenmaiden välisiä suhteita. Yhdessä otettu velka sitoo jäsenmaat entistä tiukemmin yhteen ja vie unionia kohti raskaampia yhteisvastuita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Velkaunionin syventämisellä pyritään yhtäältä sosialisoimaan taloutensa huonosti hoitaneiden jäsenmaiden rakenteelliset ongelmat ja toisaalta estämään uudet brexitit.

Vaikka elpymispakettia perustellaan koronalla, koronan aiheuttamat vahingot eivät ole ratkaiseva rahanjakokriteeri. Rahaa saa, jos on harjoittanut vastuutonta talouspolitiikkaa. Lisäksi paketista on muodostumassa uusi velkainstrumentti, jota tullaan käyttämään jatkossakin, vaikka järjestelyn väitetään olevan kertaluontoinen. Kertaluontoisuus on sanahelelinää, joka on tarkoitettu kotimaiseen kulutukseen.

750 miljardin euron elpymisrahaston hyväksyminen lisäisi Suomen taloudellisia vastuita merkittävästi. Suomelle elpymisrahaston perustamisen myötä syntyvien uusien taloudellisten vastuiden määrä on huomattavan suuri suhteessa esimerkiksi valtion vuotuiseseen talousarvioon. Suuri takauskanta on valtava riski valtiontaloudelle.

Arvoisa rouva puhemies! Viimeisten arvioiden mukaan Suomi saa elvytyspaketista avustuksina noin 2,7 miljardia euroa ja maksaa pakettiin 6,6 miljardia euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että EU:n elvytyspaketista syntyy Suomelle lähes 4 miljardin euron nettotappiot.

Hallitus perustelee pakettia sillä, että Etelä-Euroopan maiden elvyttäminen lahjarahalla on tärkeää Suomen viennille. Kuitenkin Suomen kauppa elpymispaketin suurimpien hyötyjien kanssa on hyvin vähäistä. Paketin nettovaikutus voi olla Suomen kannalta jopa kielteinen, koska Suomi elvyttää maamme vientiteollisuuden kilpailijoita. Jos hallitus haluaisi elvyttää kotimaista vientiteollisuutta, tämä voitaisiin tehdä leikkaamalla teollisuuden ja kuljetusalan kustannustekijöitä, esimerkiksi alentamalla työvoiman sivukuluja ja yritysten ja työntekijöiden verotusta sekä luopumalla toistaiseksi maailman kunnianhimoisimmasta ilmastopolitiikasta.

Hallituspuolueet toistelevat, että koko euroalueen elpyminen on Suomelle tärkeää. Tästä ei kukaan ole eri mieltä. Jäsenmaiden tulee elvyttää talouttaan. Kyse on siitä, onko Suomen ja muiden pohjoisten jäsenmaiden elvytettävä oman taloutensa lisäksi muita maita, niitä, joiden valmiudet kansallisiin elvytystoimiin ovat heikot, koska ne ovat hoitaneet talouttaan huonosti ja eläneet yli varojensa. Kyse on siitä, pitääkö suomalaisten velkaantua ja maksaa korkeampia veroja, jotta jonkun muun ei tarvitse. Kyse on siitä, pitääkö suomalaisten elvyttää Italiaa ja Espanjaa, jotta nämä maat voivat käyttää omia varojaan kansalaispalkkaan, eläkeiän alentamiseen tai työajan lyhentämiseen.

Arvoisa puhemies! Hallitus on perustellut elpymispakettia Suomen oman edun lisäksi solidaarisuudella. Tässä tapauksessa solidaarisuus tarkoittaa suomalaisille kiristyvää verotusta, entistä heikompaa julkista taloutta ja epävakaampaa tulevaisuutta.

Me kaikki tiedämme ja ymmärrämme, että yhteisvastuullinen velka rikkoo perussopimusten henkeä, sanoivat neuvoston, komission tai Euroopan parlamentin oikeuspalvelut asiasta mitä hyvänsä. Perussopimusten hengen vastainen toiminta ja tulkintojen ennennäkemätön venyttäminen rapauttavat EU:n uskottavuutta oikeusvaltioperiaatteen puolustajana. Me emme voi hyväksyä periaatetta, että jäsenmaiden ja niiden kansalaisten suojaksi kirjoitettu lainsäädäntö on alisteista poliittiselle tarkoituksenmukaisuudelle. EU on matkalla kohti syvempää tulonsiirtounionia ja laajempia yhteisvastuita. Elpymispaketti ei ole kertaluonteinen, ja siitä koituvat vastuut voivat olla kohtalokkaat Suomen julkiselle taloudelle ja suomalaisille veronmaksajille.

Arvoisa puhemies! Elpymispakettia kohtaan esitetty kritiikki ei ole populismia tai propagandaa. Se on tosiasioihin, juridiikkaan ja asiantuntija-arvioihin perustuvaa analyysiä paketin perustavanlaatuisista ongelmista ja riskeistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Suomalaisia pelotellaan sillä, että paketista kieltäytyminen johtaisi Suomen eroon tai erottamiseen Euroopan unionista. Myös turvallisuuspoliittinen pelikortti on luonnollisesti vedetty esiin, tämän päivän versio Moskovan kortista: joko kannatat velkaunionia tai pelaat Putinin pussiin.

Arvoisa puhemies! Ei Euroopan unioni erota maksajia. Tanska torjui aikanaan kansanäänestyksessä Maastrichtin sopimuksen. Ranskalaiset ja hollantilaiset torjuivat kansanäänestyksessä Euroopan unionin perustuslain. Seuraus ei ollut se, että nämä maat olisi erotettu. Seuraus oli, että palattiin neuvottelupöytään.

Suomen etu ei ole jäsenyys sellaisessa unionissa, joka rikkoo sääntöjään, nakertaa jäsenmaiden kansalaisten mahdollisuutta vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja tekee veloista ja vastuista yhteisiä. Jos Suomi haluaa olla kokoaan suurempi vaikuttaja, sen on torjuttava tämä paketti ja ilmoitettava, että raja on nyt tullut vastaan. Jonkun on näytettävä esimerkkiä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja nyt siirrymme eduskuntaryhmien puheenvuoroihin. — Edustaja Kimmo Kiljunen.

14.18 Kimmo Kiljunen sd (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Välikysymys on perustuslain painavin väline, jolla oppositio voi punnita hallituksen luottamusta. [Kokoomuksen ryhmästä: Kyllä! — Toimi Kankaanniemi: Painava on asia!] Siksi siihen on aina suhtauduttava vakavasti.

Olen huolella käynyt lävitse tämän välikysymyksen. Alkajaisiksi siinä todetaan, että EU on muuttumassa toiseksi järjestöksi kuin mihin 1995 liityimme. Puhemies, näin todella on käynyt. Vuodet vierivät, ja EU kehittyi. Yksi asia on ollut pysyvää, ja sen toteaa välikysymys: Suomi on ollut käytännössä 25 vuotta nettomaksaja. Se on totta — olemme hoitaneet talouttamme keskimääräistä paremmin. Olemme nettomaksajia, mutta vielä suuremmassa määrin olemme nettohyötyjiä. Sen myös välikysymyksen allekirjoittajat tietävät. Siksi yksikään teistä ei ole vaatimassa eroa EU:sta.

Arvoisa puhemies! Välikysymyksessä todetaan, että EU on pudonnut digitaalisesta kehityksestä. On huoli amerikkalaisten ja kiinalaisten digijättien ylivallassa. Tämäkin on vakava huomio. Oppositio toteaa, että EU-komissio määrää, miten elvytysvaroja tulee käyttää: vähintään 20 prosenttia digitalisaatioon. Tämä lienee kiitos komissiolle opposition puolelta. [Naurua] Samasta syystä oppositio on varmaan valmis tukemaan digiveroa — hienoa. Sitäkin ollaan EU:ssa kehittämässä.

Ylipäätään oppositio arvostanee EU:ssa kehitteillä olevia maksuja, kuten hiilitulleja, muovimaksua, digiveroa ja keinottelua rajoittavaa finanssitransaktioveroa. Välikysymyksessä todetaan, että — tämä on sitaatti — ”suomalaiset sidotaan aina toiseen ja kolmannen sukupolven velkavastuisiin elvytysvälineen vuoksi”. Meistä sosiaalidemokraateista on tärkeää, etteivät näitä tarkasti rajattuja vastuita kuittaa suomalaiset veronmaksajat. Siksi on järkevää, että EU itse kokoaa nämä varat mainituilla haittaveroilla, eikö niin? [Jussi Halla-aho: Keneltä?] Epäilemättä oppositiokin tätä tukee.

Arvoisa puhemies! Oppositio on välikysymyksessä huolissaan, että komissio suuntaa elvytysrahoista 37 prosenttia ilmastohankkeisiin ja Suomi tähtää hiilineutraaliksi jo 2035. Opposition pelkona on vanhentuvan teknologian käyttö. Hallituksenkin mielestä ilmastohankkeisiin varattavat elvytysvarat tulee käyttää täysimääräisesti moderniin teknologiaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Väläkysymys toteaa, että ”ulkomaankaupamme osuus Välimeren maiden kanssa on noin 5 prosenttia” ja siitä me emme paljon kostu — kuulimme juuri edustaja Halla-ahon puheenvuoron. Ehkä on niin, mutta juuri siksi EU:n yhteinen elvytyspaketti on tärkeä. Se luo kasvua koko EU:n sisämarkkinoille, jonne yli puolet Suomen viennistä suuntautuu, ja se takaa työpaikan yli puolelle miljoonalle suomalaiselle.

Oppositio muistuttaa myös perustuslakivaliokunnan kannasta Suomen vastuiden tarkkarajaisuuteen elpymisrahastossa. Juuri niin, tämä oli Suomen hallituksen tärkeimpiä saavutuksia, kun elvytysvälineestä sovittiin. Väläkysymys on hapan erälle Välimeren ja itäisille jäsenmaille yhteisten varojen valvonnasta. Väärinkäytöksen riski on suuri. Suomen hallitus oli tarkka tässäkin kysymyksessä. Sidoimme elvytysvälineen oikeusvaltioperiaatteen. Muistamme, kuinka pääministeri Marin täällä alleviivasi juuri näitä asioita, joista tässä puhumme.

Arvoisa puhemies! Väläkysymyksessä puhutaan EU:sta tulonsiirtounionina. [Sanna Antikainen: Sellainenhan se on!] — Niin, sitä se on. EU:n budjetista yli kolmannes menee maataloustukiin ja toinen kolmannes aluetukiin. — Ja kun me olemme täällä puhuneet, että kaikki varat keskittyvät sinne Brysselin notkuviin pöytiin, niin ei, näin ei ole, vaan kuten väläkysymyksen esittäjät itsekkin toteavat, näin halvoilla argumenteilla tästä ei kannata puhua. He ymmärtävät EU:ta, kun se pyrkii tasaamaan alue-eroja [Leena Meri: Ylimielistä!] ja maataloutta tulonsiirroilla. Eikö niin?

Oppositio muistuttaa elvytysvälineen ainutkertaisuudesta. Niin hallituskin tekee. Väläkysymyksen mukaan ”valistunut Suomen kansa ei tätä usko”. Saattaa olla näin, saattaa olla näin. Kansalla on historian tajua. Seuraavan sadan vuoden aikana voi hyvinkin tulla jokin uusi globaali kriisi, johon meidän on EU:ssa kyettävä yhdessä vastaamaan. Sen takia suomalaiset äänestivät unioniin liittymisen puolesta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Onko näin?] — Näemmä, kyllä kansa tietää.

Arvoisa puhemies! Väläkysymyksessä on epätarkkuuksiakin. Siinä väitetään, että Italia saa tästä 750 miljardin euron paketista noin 200 miljardia — tosiasiaassa Italian nettosaanto elvytyspaketista on 30 miljardia. Tämä on epäilemättä epätarkkuus, [Puhemies: Aika!] mutta olihan opposition viime syksyn budjettiesityksissään väljiä lukuja.

Arvoisa puhemies! Lopetan tähän: Suomi on pieni ja avoin kansantalous, jonka todellista itsenäisyyttä ja vaikutusvaltaa EU-jäsenyys on suuresti lisännyt. Sen vuoksi sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä antaa hallitukselle täyden tukensa tässä asiassa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tavio. [Hälinää] — Nyt on edustaja Tavion puheenvuoro.

14.24 Ville Tavio ps (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset tahtovat tällä väläkysymyksellä nostaa keskusteluun EU:n taloudellisen ja moraalisen rappion ja lisäksi Suomen itsenäisyyden tilanteen. Perussuomalaisille Suomi ei ole kaupan, emmekä me luovu taloudellisesta suvereniteetistämme vain muutaman brysseliläisen hanhenmaksapalleron tähden. Tämä ikuinen velkavankeus Suomelle, jota markkinoidaan korona-elvytyksenä, ei tietenkään ratkaise Etelä-Euroopan taloudellisia ongelmia, jotka ovat olleet olemassa jo kauan ennen koronakriisiä.

Muistatko, miten SDP:n Jutta Urpilainen valtiovarainministerinä myönsi eurokriisiin lainatakauksia ja esiintyi täällä Täti Tiukkana? Ja niin Urpilaisen tie vain johti komissaarin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

pestiin. Aika suuria summia veronmaksajien rahaa muuten lähti liikkeelle myös ennen koomuksen Jyrki Kataisen ja Alexander Stubbin komissaarinpestejä.

Olemme jälleen kerran tilanteessa, jossa EU-mieliset päättäjät hokevat kuin mantraa, [Paavo Arhinmäen välihuuto] että kyseessä on vain väliaikainen kertaratkaisu. Mieltikää, että yli kymmenen vuotta sitten Matti Vanhanen kertoi pääministerinä täällä, miten Kreikan tuet ovat vain kertaratkaisu. Ja nyt kymmenen vuotta myöhemmin Vanhanen jatkaa yhä sen selvittämistä, [Mikko Savolan välihuuto — Paavo Arhinmäen välihuuto] ovatko nämä vain kertaratkaisu. Eivät ne näytä kertaluonteisiksi jääneen, vaikka niin olisi kuinka monta kertaa ministerinaitiosta esitetty. Elpymisrahasto ei ole kertaluonteinen eikä väliaikainen. Se luo vuosikymmeniksi voimassa olevan mallin, jota on helppo soveltaa uudelleen, kun toiminnan rahoittamisesta velaksi on jo aiemmin sovittu.

Arvoisa puhemies! EU:n elpymispaketti rikkoo EU:n omia perussopimuksia. Ne eivät salli toiminnan rahoittamista yhteisvelalla. Tähän asti korostettu no bail-out -periaate rikotaan, jos hallituksen tavoite toteutuu ja Suomi ottaa muiden velkoja vastattavakseen. Perussuomalainen linja on, että jokaisen maan tulisi vastata itse omista veloistaan. [Välihuuto vasemmalta]

Tahdon tässä nostaa esiin vakavan kysymyksen: mikä on EU:n oikeusvaltioperiaatteen taso, jos omia lakeja ei tarvitse noudattaa silloin, jos valtaapitävät niin tahtovat? EU näyttääkin brittien lähdön jälkeen Saksan johdolla siirtyvän kertaheitolla oikeusvaltiosta vahvimman oikeuteen. Saksa ja Ranskan ovat vallanneet koko Euroopan ja suorastaan määräävät meitä, vaikkakin tekevät sen sivistyneesti pöydissä, joissa pienempien maiden johtajat istuvat kiltisti nöyryytettävänä ja sitten tulevat kotimaihinsa hokemaan, että Suomikin oli mukana päättämässä. Kansakuntana meidän olisi syytä huolestua siitä, että olemme Brysselin eliitin talutusnuorassa.

EU:n perussopimukset ovat kuin EU:n perustuslaki, niiden asettamissa rajoissa siis pitää toimia. Perussopimusten noudattamista ei kuitenkaan EU:ssa etukäteisvalvota, kuten Suomessa, missä perustuslakivaliokunta tekee ennakkovalvontaa, että säädettävät lait eivät riko perustuslakia. [Joonas Köntän välihuuto] EU-tuomioistuin voi arvioida perussopimuksia, mutta elpymisvälineenkin kohdalla tämä tapahtuisi vasta jälkikäteen, tilanteessa, jossa rahat on jo ehditty jakaa. Hallitusta ei näytä haittaavan, että nyt mennään tilanteeseen, jossa EU:n itse sallitaan rikkovan perussopimuksia, jos valtaa pitävä EU-eliitti vain tahtoo.

Hallitus on ohittanut oikeudelliset kysymykset ulkoistamalla arvioinnin neuvoston oikeuspalvelulle. On aika huolestuttava oikeudellinen suunta, että kasvottomille EU-byrokraateille on nyt tavallaan uskottu perustamissopimusten ylin lainvalvontavalta. On syytä ymmärtää, että EU:n oikeuspalvelut ajavat ensi sijassa suurten jäsenvaltioiden intressejä ja EU:n institutionaalista etua.

Perussopimusten tulkinta siis politisoitui, mutta varokaa Suomen perustuslain politisointumista samalla tavalla. Perustuslakivaliokunta on antanut elpymispaketista yhden historian tärkeimmistä lausunnoistaan. Perustuslakivaliokunta ei ole lausunut elvytyspaketista neuvottelujen jälkeen. On aika erikoista, että pääministeri Marin nyt esitti vastauksessaan, että tässä uudistuksessa ei ole perustuslain ongelmia, koska suuressa valiokunnassa joku asiantuntija on lausunut niin. [Leena Meri: Näinpä! — Perussuomalaisten ryhmästä: Erikoista!] Eikö perustuslakivaliokunta teekään enää perustuslain tulkintaa? Miten pääministeri voi muutaman lausunnon poimia ja esittää täällä, että perustuslain tulkinta on tehty? Pääministeri käveli taas perustuslakivaliokunnan yli. Pääministerin olisi kesällä neuvotte-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

luissa pitänyt ilmoittaa, että Suomen tulee ensin saada perustuslakivaliokunnan hyväksyntä ennen kuin hän voi sitouttaa Suomea sopimukseen. Marin ei kuitenkaan tehnyt näin, eikä hän ollut lainkaan huolissaan tulonsiirtounionin perustuslainmukaisuudesta — eikä näytä olevan muuten vieläkään.

Tulevat äänestykset ovat historiallisia: olemmeko me tulevaisuudessa EU:n pohjoisin osavaltio vai itsenäinen kansakunta?

Teen seuraavan epäluottamuslause-esityksen: ”Marinin hallitus hyväksyi elpymispaketin, joka vaarantaa Suomen budjettisuvereniteetin tavalla, josta ei ole enää paluuta. Samalla hallitus antoi siunauksensa pysyville tulonsiirroille ja vastuuttomalle taloudenhoidolle. Tästä syystä esitämme, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.”

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja seuraavaksi edustaja Kanerva.

14.30 Ilkka Kanerva kok (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perusteellisen pohdinnan tuloksena Suomi päätti hakea Euroopan unionin jäsenyyttä. Tätä ratkaisua on kuvattu toisen maailmansodan jälkeen merkittävimmäksi ulko- ja turvallisuuspoliittiseksi mutta myös talouspoliittiseksi päätökseksi. Päätöstä ei ole syytä kyseenalaistaa, muuttihan se merkittävästi Suomen poliittisia ja taloudellisia tunnusmerkkejä ja ankkuroi maamme osaksi läntistä yhteisöä.

Globaalin covid-19-pandemian seurauksena meillä on yhteiskunnallinen poikkeustila voimakkaine rajoituksineen. EU on taloutensa osalta rakentunut hyvien päivien toimijaksi, mutta myrskyn noustessa ongelmat ovat kaatuneetkin päälle. Olennaista on kuitenkin se, että pienetkin kansallisvaltiot ovat hyötäneet keskinäisestä yhteistyöstä. Ellemme me tähän kykenisi, jähmettyisimme Kiinan, Yhdysvaltojen ja muiden perässähiittäjiksi. Tämän vuoksi myös EU:n yhtenäisyydellä ja toimintakyvyllä on meille merkitystä.

Kokoomus rakentaa sopua, muttei hinnalla millä hyvänsä. Heinäkuussa neuvoteltu paketti ei auta ketään lähestulkoonkaan parhaalla mahdollisella tavalla. Siksi suhtaudumme varauksellisesti pakettiin sekä päätökseen EU:n omista varoista. Paketin elvyttävä vaikutus on sitä tuntuvampi, mitä rohkeammin varoja suunnattaisiin osaamistason kehittämiseen ja muihin talouskasvua edistäviin hankkeisiin. Hallituksen suunnitelmat näyttävät tältä osin valitettavasti olevan vain vanhan kertausta. Tämä on ongelmallista järjestelyssä, jossa oma takaisinmaksuosuutemme 30 vuodelle tarkoittaa useiden satojen miljoonien vuotuista maksuosuutta. Siksi meidän saantomme tulisi kohdentaa elvyttämään osaamista, elinkeinoelämäämme, työllisyyttä ja kansantaloutta.

Paketissa on kyse valtavista järjestelyistä. Me emme osaltamme halua ottaa valtavaa velkaa ilman taetta siitä, että talouden moraalikato voidaan myöskin tosiasiansa estää. Neuvotteluissa on epäonnistuttu, jos seuraus on se, että me otamme velkaa maksaaksemme eteläisen Euroopan holtitonta taloudenpitoa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Näin se menee!] Paketin myötä Suomen kokonaisvastuut kasvavat ja riski veronmaksajien taakan lisäyksestä on ilmiselvä. Talouden perusasiat ovat samat niin Euroopassa kuin Suomessa. Eurooppa — yhtä vähän kuin Suomikaan — ei nouse verotusta korottamalla. Eikö terve vastuullisuus olisi edellyttänyt, hallitus, että leväperäisesti asiansa hoitaneilta olisi edellytetty talouskasvua edesauttavia rakenteellisia uudistuksia ja jokaisen jäsenmaan selkeää omaa velkavastuuta? Mutta ei!

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ryhmämme mielestä elpymisratkaisun on oltava kertaluontoinen. Hallitus on ollut oudon haluton sitoutumaan painokkaasti järjestelyn ainutkertaisuuteen. Miksi? Yksinkertaisesti huonosti neuvoteltu.

Peruslähtökohtana olisi pitänyt olla siis tiukka ehdollisuus, selvät pelisäännöt sekä vastuu omista veloista ja velkajärjestelymekanismista. Perustuslakivaliokuntammekin on edellyttänyt Suomen vastuiden tarkkarajaisuutta. Tulonsiirtounioni rapauttaa uskoa Euroopan ideaan. Olemme vaarallisella tiellä, jossa epäedullisen neuvottelutuloksen myötä EU-jäsenyytemme hyvät ja kiistattomat hyödyt asetetaan kyseenalaisiksi. Tämä ei ole vain kirjanpitoharjoitus.

Olemme kaukana hyvästä ratkaisusta. EU:n mallioppilas ei neuvotteluissa onnistunut parhaansa mukaisesti. Kokoomus pitää tietenkin kiinni arvo-, turvallisuus ja talousyhteisöstämme, mutta arvioimme neuvottelutulosta erittäin kriittisesti.

Arvoisa puhemies! Esitän seuraavaa epäluottamuslause-ehdotusta: ”Eduskunta toteaa, että hallitus on epäonnistunut Euroopan unionin neuvotteluissa moraalikadon riskin minimoimisen, rahoituksen selkeän ehdollisuuden, elvytysrahojen tarkoituksenmukaisen kohdentamisen ja paketin ainutkertaisen luonteen varmistamisen osalta, minkä vuoksi hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.”

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari. — [Hälinää — Puhemies koputtaa] Edustaja Kalmarilla on nyt puheenvuoro.

14.35 **Anne Kalmari kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin pitää sanoa, mistä tässä perussuomalaisten välikysymyksessä on oikeasti kyse: Ei tässä ole kyse EU-politiikasta. Tässä on kyse kuntavaaleista. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Halla-aho hämää. Puhutaan kaikesta muusta paitsi siitä, mistä kuntavaaleissa oikeasti on kyse. Kuinka moni on kuullut yhtään konkreettista ratkaisua lähipalveluiden järjestämisestä kunnissa? Niinpä niin. [Paavo Arhinmäki: Se koira älähtää, johon kalikka kalahtaa!]

Arvoisa puhemies! Äänestin vuonna 1994 kansanäänestyksessä Suomen EU-jäsenyyttä vastaan. Kansan enemmistö kuitenkin äänesti toisin. Siihen oli tyytyminen. En edelleenkään ole EU-intoilija. EU on minulle työkenttä, ei sotatanner.

Kun omalta osaltani työ alkoi, edustin ammattikuntaani Euroopan nuorten viljelijöiden järjestössä Suomen tultua yhteisön jäseneksi. Tiedän kokemuksesta, mikä merkitys vakaalla EU-päätöksenteolla on maaseudun ihmisten toimeentulolle ja maaseudun yritysten pärjäämiselle — tulevaisuudelle. [Toimi Kankaanniemi: Entäs tämä paketti sitten?] EU:ssa, edustaja Kankaanniemi, joko ollaan tai ei. Kansa ei äänestä väärin, mutta britit houkuteltiin ulos EU:sta heppoisin väittein. Nyt kalastajien kalat mätänevät satamiin ja viljelijöiden tulotaso romahtaa. Tätä tuskin haluttiin. [Mari Rantanen: Kamala kansa, kun äänestää väärin!] Eurooppalaisessa yhteistyössä pärjää neuvottelemalla ja osaamalla asiansa. Niin Suomen puolta pidetään. Rakentamalla, ei rikkomalla. [Perussuomalaisten ryhmästä: Näin on, hyvin on pidetty!]

Arvoisa puhemies! Suomi neuvotteli pääministeri Marinin johdolla viime vuoden heinäkuussa monivuotisen rahoituskehityksen, joka turvaa Suomen saannot maatalouteen, maaseudun kehittämiseen sekä alue- ja rakennepolitiikkaan. [Sanna Antikainen: Meidän omia rahoja!] Tutkimuksen ja innovoinnin rahastoa kasvatetaan. Rakennamme kestävää tulevaisuutta. [Antti Kurvinen: Maakuntien asialla!] Suomen rahoitusasema jopa hieman

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

paranee. Kun muiden jäsenmaiden maksut nousevat keskimäärin kymmenellä prosentilla, Suomen nousevat vain noin neljällä. Suomi on unionin pienempiä nettomaksajia.

Arvoisat kollegat! Monivuotinen budjetti ja elpymisväline ovat kokonaisuus. Yhtä ei ole ilman toista. Ilman elvytyspakettia ei olisi myöskään rahoitusta maatalouspolitiikkaan ja maaseudun kehittämiseen, [Perussuomalaisten ryhmästä: Olisi!] ei alue- ja rakennepolitiikkaan eikä mihinkään muuhun tarpeelliseen EU-ohjelmaan.

Suomi saavutti tavoitteensa vahvistaa maatalouden ja maaseudun EU-rahoitusta. Vuosittain Suomi saa maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen yhteensä yli 900 miljoonaa euroa EU-rahoitusta, joka on noin 6 prosenttia enemmän kuin kuluvalle kaudella. [Antti Kurvinen: Perussuomalaisia ei edes kiinnosta! — Perussuomalaisten ryhmästä: Viljelijä ei saa mitään! — Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Anteeksi, edustaja Kalmari. — Me olemme tässä salissa hyviä puhumaan, mutta toivon, että olemme myös hyviä kuuntelemaan. — Olkaa hyvä ja jatkakaa.

Maatalouden suorien tukien osuus on yli 500 miljoonaa ja maaseudun kehittämisrahoitus noin 400 miljoonaa euroa vuodessa. Uutta kehittämisrahaa tulee lisäksi lähivuosina noin 200 miljoonaa elpymispaketista johtuen. Kokonaisuus turvaa kotimaisen puhtaan ruuan tuotannon suomalaisille. [Mika Niikko: Uskokoon ken tahtoo!] Elpymisrahoitus vauhdittaa bio- ja kiertotaloutta, uudistaa teollisuutta, lisää biokaasun ja uusiutuvien liikennepolttoaineiden tuotantoa, rakentaa maaseudun nopeita nettiyhteyksiä ja edistää etätyötä. Mitenkähän perussuomalaiset äänestävät maakunnissa, kun näitä hyviä hankkeita laitetaan esille? [Antti Kurvinen: Vastaa totta kai! Ei perussuomalaisia kiinnosta maaseutu!]

Arvoisa puhemies! Välikysymyksen linja tarkoittaisi kylmää kyytiä maakuntien Suomelle ja ruuantuotannolle. [Välihuutoja] Se on vähän kuin avioliitossa, jossa kriiseissä uhkaillaan kaiken kaatamisella ja erolla. Se tie ei yleensä johda hyvään. Rakentamalla pärjää paremmin.

Keskustan eduskuntaryhmä antaa tukensa hallituksen työskentelylle. [Eduskunnasta: Missä on edustaja Hoskonen? — Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Arvon kollegat! On vaikea kuulla täällä puhuvaa ihmistä, jolla on puheenvuoro, jos siellä käy koko ajan rinnakkaisohjelma. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

14.40 **Inka Hopsu vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Euroopan unionin talous on ottanut kovan kolauksen. Aivan hiljattain Kansainvälinen valuuttarahasto IMF arvioi Kiinan ja Yhdysvaltojen pystyvän palauttamaan taloutensa lähes koronaa edeltävälle tasolle vuoteen 2022 mennessä Euroopan ja muiden kehittyneiden talousmaiden jäädessä 2,5 prosenttia jälkeen koronaa edeltävästä tilanteesta.

Paketin mittaluokka on historiallisen suuri, kokonaisuutena 750 miljardia euroa. Elpymistuen lisäksi paketista rahoitetaan tutkimustyötä, investointeja ja oikeudenmukaista siirtymää vihreämpään tulevaisuuteen. Yhdessä unionin monivuotisen rahoituskehityksen kanssa kyseessä on 1,8 biljoonaa euroa koronasta toipumiseen ja EU:n pitkän aikavälin prioriteettien toteutumiseen. Suomen neuvottelijoiden ansioita kokonaisratkaisussa ovat oi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

keusvaltiomekanismin mukanaolo sekä vahvat panostukset ilmastotoimiin ja tki-rahoitukseen.

Arvoisa puhemies! Elpymispaketin lopputulos ei ehkä ole kaikilla mittareilla Suomelle ideaali. On kuitenkin selvää, että ilman pakettia olisi Euroopan maiden tulevaisuus synkkä. Etenkin maaseudulla voidaan olla tyytyväisiä syrjäseutujen ja maataloustukien osalta onnistuneeseen neuvottelutulokseen ja me muutkin ainakin paketin kertaluontoisuuteen. Elpymispaketti on ainutkertainen hätäaputoimi kriisistä selviämiseen. Sellaisena se on kertaluontoinen ja tarkkarajainen ratkaisu.

Väläkysymyksen tekijöillä ei ole tarjota realistista vaihtoehtoa elpymispaketille, ainoastaan vaatimuksia neuvotella parempi lopputulos tai nurkkakuntaisia ajatuksia itsekseen pärjäävästä Suomesta.

Tämä elpymisväline tarjoaa Euroopalle keinoja toipua koronan aiheuttamasta talouskriisistä. Se virkistää taloutta tavalla, johon yksittäiset jäsenmaat eivät itsekseen kykenisi.

Elpymispaketti on osoitus myös muulle maailmalle, että EU kykenee toimimaan yhdessä myös vaikeissa tilanteissa. EU:n yhtenäisyys on Suomen etu. Ulkorajavaltiona hyödynme myös unionin yhtenäisestä rajapolitiikasta ja pienenä valtiona EU:n yhteisestä ulkopoliitikasta. Vastavuoroisesti tarjoamme unionille oman osaamisemme muun muassa idänsuhteista. EU:n jäsenenä olemme muovaamassa maailman suurimpien sisämarkkinoiden sääntöjä tulevaisuuden digimarkkinoita varten. EU-jäsenyyden ansiosta bruttokansantuottemme on 1,2 —1,7 prosenttia korkeampi kuin mitä se olisi, jos emme olisi koskaan liittyneet unioniin. Mitä vahvempi EU, sitä parempi Suomelle.

Arvoisa puhemies! Koronapandemia ei saa kaventaa näkökenttäämme. Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden kato uhkaavat yhä koko ihmiskunnan tulevaisuutta. Meidän on pystyttävä katsomaan pitkälle ja vastaamaan planeettamme kantokykyä uhkaaviin tekijöihin. EU:n elpymisväline tarjoaakin mittavan mahdollisuuden vauhdittaa siirtymää kohti hiilineutraaliutta. Hallitus on sopinut, että näillä rahoilla Suomi kantaa omaa vastuutaan ilmastonmuutoksen torjunnasta: vähintään puolet välineestä käytetään tähän. Suomen kilpailukyvyyn potentiaali on korkeassa osaamisessa ja digitalisaation kärjessä kulkijuudessa. Elpymispaketin kohdennus näihin on kestävä valinta.

Arvoisa puhemies! Pandemia on myös osoittanut kansainvälisen järjestelmämme, myös Euroopan unionin, haavoittuvaisuuden. Moderni yhteiskuntamme on altis erilaisille häiriöille, kulkutaudeista väärään tietoon. Tarvitsemme yhteistä valmistautumista, yhteiskunnan resilienssin kasvattamista niin kotona kuin unionin laajuisestikin.

Koronapandemian torjuminen Euroopassa ja läntisessä maailmassa ei riitä, pandemia pitää nujertaa kaikkialla maailmassa. Muuntovirukset osoittavat tämän tarpeen kiistämättömällä tavalla. Korona ei valitettavasti myöskään jää viimeiseksi pandemiaksi niin kauan kuin jatkamme luonnon monimuotoisuuden heikentämistä ja ekosysteemien köyhdyttämistä.

Arvoisa puhemies! Euroopan unioni on Suomen talouden ja turvallisuuden suojausajama. Yhdessä elvytämme pandemian runtelemaa taloutta ja rakennamme kestäväää, vihreämpää tulevaisuutta. Hallituksella on vihreän eduskuntaryhmän luottamus.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja seuraavaksi edustaja Arhinmäki.

14.45 Paavo Arhinmäki vas (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Eurooppalaiset kaipaavat työtä ja toimeentuloa, näkymää siitä, että nousemme niin terveydellisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

kuin taloudellisesti koronakriisistä. [Sari Sarkomaa: Samoin suomalaiset!] Euroopassa pitää elvyttää taloutta juuri nyt, luoda uusia kestäviä työpaikkoja. Työnsä menettänyt työntekijä tai yrittäjä, itsensä työllistäjä tai freelancer — he kaikki tarvitsevat kestävä uutta kasvua ja uutta työtä. Koronakriisin keskellä on sovittu yhteisestä elvytyskokonaisuudesta, jossa rahaa ohjataan suoraan reaalityönteeseen: työllisyyteen, osaamiseen ja investointeihin. EU:n elpymisväline ei ole täydellinen — mikä nyt politiikassa tai varsinkin EU:ssa olisi? Elpymisväline on kompromissi.

Arvoisa rouva puhemies! Vasemmistoliitto on usein kritisoinut EU:ta siitä — ja syystä, — että tavallisten kansalaisten tarpeet ovat jääneet suuryritysten voitontavoittelun varjoon. Reilu kymmenen vuotta sitten finanssikriisissä tehdyillä tukipaketeilla ei tuettu kriisimaiden kansalaisia vaan eurooppalaisia pankkeja. Tukipakettien ehtona oli kova oikeistolainen talouspolitiikka. Rajut leikkaukset ja kansallismaisuuden pakkomyynti vain pahensivat kriisimaiden tilannetta ja ajoivat ihmiset yhä syvemmälle ahdinkoon. Nyt koronakriisissä on valittu onneksi toinen tie.

Arvoisa rouva puhemies! Me tarvitsemme lähivuosina mittavia investointeja, joiden lähtökohdaksi tulee olla siirtymä hiilivapaaseen kiertoalouteen. Tarvitsemme mittavia puhtaan energian tuotantoon suuntautuvia investointeja ja investointeja hiilivapaaseen liikenteeseen. Täällä esitetty kritiikki siitä, että elpymisvälineen avulla rahoitettavat ilmastotoimet haittaisivat Suomen elinkeinoelämää, ovat jostain menneestä maailmasta. Asia on juuri päinvastoin.

Arvoisa rouva puhemies! Sekä työmarkkinajärjestöt että talousasiantuntijat ovat harvinaisesti lähes yksimielisiä siitä, että Suomi hyötyy EU:n elpymisvälineestä. Asiantuntijoiden mukaan elpymisväline tuo vakautta, korjaa koronan aiheuttamia vaurioita ja parantaa Euroopan mahdollisuuksia pärjätä maailmankaupan kilpailussa. Noin 60 prosenttia Suomen tavaraviennistä suuntautuu muihin EU-maihin. Jos talous jossain kriisiytyy, vaikuttaa se EU:n sisämarkkinoilla myös muihin. Kun koko Eurooppa kärsii nyt koronasta ja sen tuomasta taantumasta, on yhtä aikaa sekä solidaarista että taloudellisesti järkevää, että pyrimme löytämään yhteisiä ratkaisuja.

Arvoisa rouva puhemies! Ihan riippumatta koronakriisistä ja elpymisrahastosta pitäisi vasemmistoliiton mielestä joka tapauksessa edistää niin sanottuja EU:n omia varoja. Omilla varoilla voidaan vähentää jäsenmaiden maksuja, pienentää Suomen vuotuista jäsenmaksusuutta, mutta tätäkin oleellisempaa on, että niillä voidaan puuttua epäterveelliseen kansainväliseen toimintaan. Rajat ylittävien yritysten verokikkailuun ja rajat ylittäviin ongelmiin tarvitaan rajat ylittäviä ratkaisuja.

Arvoisa rouva puhemies! Monet suuryritykset, erityisesti digialan jätit, eivät välttämättä maksa juurikaan veroja yhteenkään EU-maahan. Miljardit veroeurot valuvat veroparaatiiseihin, kun alustatalouden voittoja siirretään maasta toiseen. Tähän digivero puuttuisi.

Komission ehdottamaa hiilitullia vasemmistoliitto on ajanut jo pitkään. Hiilitullilla voimme estää sitä, että EU:n ulkopuoliset yritykset pyrkivät hyödyntämään taloudellisesti sitä, ettei niiden päästöihin puututa.

Kun komission listalla ovat vielä muovimaksu, lentovero sekä finanssimarkkinoiden transaktiovero, on helppo todeta, että nämä kaikki ovat tärkeitä ehdotuksia. Näillä ei olla siirtämässä verotusoikeutta Brysseliin, näillä parhaimmillaan vähennetään tarvetta verottaa Suomessa. Onko EU:n omien varojen vastustaminen siis tietämättömyyttä vai vain pelkkää puhdasta demagogiaa?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Arvoisa ruova puhemies! Sillä, mitä tapahtuu Euroopan taloudelle, on keskeinen vaikutus myös Suomen talouteen. Vasemmistoliitto haluaa edistää politiikkaa, joka luo työtä ja toimeentuloa. Elvyttävä politiikka on oikeaa politiikkaa juuri nyt, [Puhemies: Aika!] kun haluamme nousta koronaviruksesta kohti valoisampaa tulevaisuutta. Oikeus hyvään elämään kuuluu kaikille. Siksi tuemmekin hallituksen politiikkaa. [Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strand.

14.51 **Joakim Strand r** (ryhmäpuheenvuoro): Ärade talman! Här i sannfinländarnas, KD:s och Liike Nyts interpellation upprepas, som ett ganska känslösamt mantra, att Marins regering är beredd att dra in de finländska skattebetalarna i en ond cirkel. Det låter mer rafflande än vad det är sant. Tvärtom är återhämtningspaketet en väg ut från den onda spiral som coronavirusepidemin har förorsakat.

Arvoisa puhemies! Elpymispaketin kaatamista haluavien tulisi ymmärtää, mihin kaikkeen se voisi johtaa, tai ainakin pitäisi pystyä tarjoamaan jokin muu uskottava ulospääsy. Tiedämme kaikki, että Suomi on viennistä riippuvainen maa, ja jos koronasta kärsineen Euroopan taloutta ei saada elvytettyä, suomalaiset työntekijät menettävät työnsä ja maamme vientiyritykset kärsivät. Siinä on kyse meidän kotikunnistamme, työpaikoista ja verotuloista.

Kysymys kuuluu, tuleeko yhteiseen kirstuun, josta hyvinvointia jaetaan koulunkäyntiin ja perusturvaan, entistä enemmän vai vähemmän verovaroja. Ne tässä ovat vaakalaudalla.

Som svar på den förödande coronakrisen har Finland tillsammans med ledarna för samtliga EU-länder enats om detta återhämtningspaket. Med hjälp av paketet ska investeringar finansieras i syfte att förändra den europeiska produktionsstrukturen i en hållbarare riktning. Paketet ska ge tillväxt och nya jobb, men också stärka — och har redan gjort det — förtroendet för Europas ekonomi. Det här är saker som svenska riksdagsgruppen och SFP vill betona.

Arvoisa puhemies! Eräs asia, mistä mielestäni ei ole puhuttu riittävästi, on kuitenkin se, että maailmanlaajuisesti, mutta myös Euroopan sisällä, käydään todella kovaa kilpailua maiden välillä. Erityisesti maailmanlaajuisissa konserneissa käydään jatkuvaa taistelua siitä, tehdäänkö esimerkiksi tki-toimintaa Suomessa, Italiassa, USA:ssa vai Kiinassa.

Koska Suomi on nettomaksaja, on erityisen tärkeää, että harjoitamme sellaista elinkeinopolitiikkaa, jolla turvataan maailmanlaajuisen konsernien toimintaedellytykset Suomessa. Erityisesti keskittymällä systeemitason tki-hankkeisiin voimme samalla vahvistaa Suomen asemaa useissa eri globaaleissa yhtiöissä ja arvoketjuissa. Näin voimme myös houkuttaa aivan uusia kansainvälisiä toimijoita sijoittamaan juuri Suomessa harjoitettavaan tki-toimintaan ja sitä kautta saada lisää yksityisiä tki-investointeja käyntiin.

Ärade talman! Till april ska planerna för hur Finland ska använda sin del av stimulanspaketet vara färdiga. Stimulansmiljarderna får inte användas som företagsstöd, utan satsningarna ska vara kopplade till en hållbar strukturomvandling. Samma tydliga villkor gäller alla medlemsländer. Det är inte fråga om en tilläggsbudget. Investeringarna som finansieras ska entydigt stödja den gröna omställningen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Finland bör, värderade talman, satsa på större helheter. Det är inte meningen att vårt program ska likna en tilläggsbudget — kyse ei ole lisätalousarviosta — där man reserverar medel för enskilda, ofta mindre projekt. Det bör nu handla om större helheter som ger både särskilda regioner och hela ekonomin ett långvarigt lyft.

Arvoisa puhemies! Hallituksen neuvottelutuloksia yksipuolisesti ja epäoikeudenmukaisesti kritisoitaessa tavallisesti unohtuu se, että Suomen hallitus saavutti myös maamme maanviljelyelinkeinojen kannalta hyvän tuloksen. Mikään ei tietenkään ole täydellistä eikä kaikista Brysselissä tehtävistä päätöksistä tarvitse pitää. Ei kannata myöskään naiivisti luulla, että esimerkiksi EU:n johtokaksikko, Saksa ja Ranska, ei ajaisi omia intressejään ja etujaan myös tässä ratkaisussa. Silti Suomi on yksin heikko ja vaarassa jäädä syrjään, mutta pienenä maana voimme toimia aktiivisesti ja selväjärkisesti entistä vahvemman ja dynaamisemman Euroopan puolesta.

Svenska riksdagsgruppen och SFP anser, liksom de flesta ledande ekonomister, att stimulanspaketet behövs nu för att återställa det som pandemin skadat mest och skapa framtidstro. Det vi också har lärt oss av denna svårhanterliga pandemi är vikten av att bygga upp en beredskap och i tid förbereda sig också för helt oväntade förhållanden framöver.

Arvoisa puhemies, värderade talman! Svenska riksdagsgruppen har starkt förtroende för statsminister Sanna Marins sittande regering. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Essayah.

14.56 **Sari Essayah kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraatit on viime kesästä lähtien pitänyt tärkeänä, että EU:n elpymisrahasto ja monivuotinen rahoituskehys olisi pidetty toisistaan erillään. Taloudelliset ja syvästi periaatteelliset ongelmat syntyvät niiden yhteen nitomisesta. Elpymisrahasto olisi pitänyt jättää siihen halukkaille. Elpymispaketti tulee sitomaan suomalaiset veronmaksajat vuosikymmeniksi yhteisvastuulliseen velkaan ja korkeampiin jäsenmaksuihin. Velan kasvun myötä kasvaa paine lisätä uusia omia varoja eli EU-veroja yhteisen velan takaisin maksamiseksi. Komissio kaavailee ei pelkästään nyt toteutuvaa muoviveroa vaan tulevaisuudessa myös suomalaisiin yrityksiin ja pääomiin kohdistuvia veroja.

Kristillisdemokraatit näkevät rahaston olevan myös räikeästi ristiriidassa EU:n perussopimusten vakiintuneen tulkinnan kanssa, jonka mukaan ei pitänyt olla mahdollista, että unionin budjetti on alijäämäinen ja että se rahoitetaan yhteisvastuullisella velalla. Elpymisrahastoon käytetty oikeusperusta olisi myös edellyttänyt, että kaikki rahanjaon kriteerit perustuvat luonnonkatastrofin tai siihen verrattavan äkillisen tapahtuman seurauksiin eivätkä suinkaan edes osin kriisiä edeltäviin talous- ja työllisyyslukuihin. Tämä paljastaakin pake-tin todelliset karvat eli finanssipoliittista elvytystä ja tulonsiirtoja sellaisille Etelä-Euroopan maille, joille korkotasot ovat tällä hetkellä jo hyvin korkeat ja jotka eivät pysty tekemään taloudessaan rakenteellisia uudistuksia.

Arvoisa puhemies! Hallitus on perustellut elpymispaketin hyväksymistä sen kertaluon-toisuudella ja elvyttävällä vaikutuksella vientimarkkinoillemme. Useampi asiantuntija on kuitenkin esittänyt, ettei pääosin Etelä-Eurooppaan suuntautuvalla paketilla ole merkittäviä suoria vaikutuksia vientiimme. Viimeksi eilen luimme johtavan elvytysasiantuntijan Juha Tervalan toteavan, kuinka hallituksen perustelut ovat väärät, sillä elvytysrahasto ”tu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

kee heikompia EU-maita korkeamman bkt:n maiden kustannuksella” ja ”on perusteetonta väittää, että tulonsiirrot olisivat järkevä tapa elvyttää Suomen taloutta”. Välineen kerta-luontoisuuteen puolestaan tuskin uskoo enää kukaan muu kuin hallitus itse. Ranskan, Saksan ja EKP:n johdosta on todettu yhteisestä velanotosta tulevan pysyvä järjestely, mikä on jo hallituspuolueen sisältäkin ääneen lausuttu.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit ovat huolissaan Suomen kokonaisvastuiden kasvusta ja valtion kyvystä pitää huolta kansalaistemme sosiaalisista oikeuksista. Perustuslakivaliokunta kesällä totesi, että vastuun tarkkaa osuutta ja riskisyyttä on mahdotonta arvioida, koska se pitkän kestoajan vuoksi johtuu useista tulevaisuuteen sijoittuvista epävarmoista tapahtumista.

Suomen saanto elpymisrahastosta on jo pienentynyt noin puoli miljardia alkuperäisistä laskelmista. Kuitenkin järjestelyn riskisyyden kannalta huolestuttavampi seikka on varainhankinnassa asetettu 30 prosentin tavoite niin sanotuille vihreille velkakirjoille. Rahoituksen hankkimisen tulee olla eri aikaan toteutuville lainoille ja avustuksille riittävän reaktiivista ja joustavaa, mutta puhalletaanko näillä varainhankinnan reunaehdoilla jo jotain rahoitusmarkkinoiden uutta vihreää kuplaa?

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit ei vastusta elvyttämistä sinällään vaan sitä, että elvyttäminen tapahtuu sitomalla jäsenmaat yhteisvelkaan ja tulonsiirtoihin vastoin peruseriaatteita. On syytä vakavasti keskustella siitä, mihin tämä kehitys johtaa. Elpymispaketti on romuttamassa unionin oikeusperustaa ja viemässä sitä moraalikatoon. Jäsenvaltioita kannustetaan näin leväperäiseen taloudenpitoon ja lopuksi luottamaan siihen, että taloutensa hyvin hoitavien maiden veronmaksajat maksavat jälleen kerran asiansa heikommin hoitaneiden maiden laskun. Järjestelyssä häviäjän roolissa ovat ne maltilliset tahot, jotka halusivat kehittää itsenäisten jäsenvaltioiden eurooppalaista yhteistyötä ja sisämarkkinoita yhteisten pelisääntöjen kunnioittamisen, vastuullisen taloudenpidon ja no bail-out -periaatteen pohjalta. EU:n verotusoikeutta ja liittovaltiota hivutetaan eteenpäin ilman kansalaisten hyväksyntää. Esitys omien varojen järjestelmästä uhkaa kaventaa kansallista täysivaltaisuutta ja eduskunnan budjettisuvereniteettia, eikä meillä ole tälle toimivallan siirrolle kansanäänestyksessä annettua mandaattia.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä ei hyväksy hallituksen päätöstä osallistua EU:n elpymisvälineeseen. Tästä syystä eduskuntaryhmämme kannattaa edustaja Tavion esittämää epäluottamuslausetta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harkimo.

15.01 **Harry Harkimo liik** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Elpymispaketti on huonosti neuvoteltu. Se pitäisi avata ja neuvotella uusiksi. Syytä on monia. Koko paketilla ei ole oikeasti paljon tekemistä elpymisen kanssa, vaan sillä pidetään unioni kasassa ja ajetaan sammutetuin lyhdyin kohti liittovaltiota.

Kyseessä on pohjoisen Euroopan maksu solidaarisuudesta ja suojeluraha siitä, että Saksan ja Ranskan johdolla Italian pankit pidetään pystyssä. Kovin pitkään unionia ei voi kehittää niin, että etelässä ja idässä eletään kuin pellossa ja pohjoisen ja Keski-Euroopan maat kuittaavat laskut kiltisti. Ei mikään solidaarisuus sellaista kestä.

Paketti vääristää kilpailua. Italiassa yritykset olisivat saamassa kymmeniä miljardeja. Nettomaksaja Suomi saa enintään vähän yli 2 miljardia euroa omia rahojaan takaisin, ja kun se jaetaan poliittisesti ja alueellisesti sopuisasti, ei siitä jää kuin murusia tänne. Kyse ei

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

ole reilusta kilpailusta. Suomalaiset yritykset lähtevät takamatkalta, minkä olemme aivan itse järjestäneet. Sitä paitsi koko tuki tulee liian myöhään. Kestää nimittäin vielä kauan ennen kuin EU-maiden suunnitelmat on tehty ja hyväksytty. Liikkeellä pitäisi olla nyt, ja näihin asioihin meidän pitää vaikuttaa ilman EU:ta ja aivan omilla päätöksillä.

EU:n yhteisvastuut lisääntyvät vuosi vuodelta. Euroopan keskuspankki takaa velkaisia maita rajulla kädellä niin, että lainojen korot pidetään väkisin matalalla. EKP:n rooli kasvaa liian suureksi. Näin ei voi jatkua loputtomiin, vaikka täällä hallitus luo jatkuvasti mielikuvaa, että nyt saa rahaa. Velkarallia ei voi päättää.

Mitä tekee hallitus? Pääministeripuolueen varapuheenjohtaja Mäkynen huhuilee yritysverotuksen kiristämistä. Aamulla Mäkynen sanoi radiossa, että taloustieteilijöitä on joka lähtöön. [Naurua] Mäkysiä on vain yksi. Valtiovarainministeri Vanhanen oli realisti sanoessaan, ettei tällä porukalla eli tällä hallituksella uskalla avata yritysverotusta, koska sitä ei yhtään tiedä, mitä sieltä tulee. Ja juuri siltä tämä porukka näyttää. Suomeen ei viime eduskuntavaaleissa äänestetty tällaista politiikkaa. Tätä samaa vihreää kasvua on se, että hallitus on luvannut, ettei polttoaineiden hintoja enää nosteta. Ministeri Harakka kuitenkin juuri kertoi, että ne kuitenkin nousevat, koska niihin pitää jatkossa sekoittaa enemmän biopolttoainetta. [Paavo Arhinmäen välihuuto]

Arvoisa puhemies, ärade talman! Liike Nyt on Eurooppa-myönteinen ja myös EU:n puolesta, mutta haluamme pitää taloudesta parempaa huolta, koska se on Suomen etu. Olen neuvotellut monta isoa sopimusta elämässäni ja tottunut siihen, että tuloksia arvioidaan myös jälkeinpäin, kun sopimusten seuraukset alkavat selvitä.

Ministeri Ohisalon viesti oppositiolle on, että elätte mielikuvitusmaailmassa. Törkeää puhetta. Ministeri Ohisalo, elämme kyllä täydessä todellisuudessa, kun nyt näemme, millaisen sopimuksen olette neuvotelleet. Koronan varjossa Suomea viedään yhteiseen velkaan ja yhteiseen verotukseen. Kun valtion ja kuntien verojen jälkeen tulevat vielä maakuntien ja EU:n verot, vain yksi on varmaa: verotus ei ainakaan laske.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Suomen ministereitä höynäytettiin elpymispaketissa. He eivät oikeasti tienneet, mitä heinäkuussa sopivat, vai miten on mahdollista, että näitä muuttuvia lukuja tulee koko ajan lisää?

Pääministeri, sanoitte, että saimme hyvän sopimuksen, kun palasitte neuvotteluista. Voin vakuuttaa, että saimme huonon ja paljon kalliimman sopimuksen kuin olette antanut ymmärtää. Pääministeri Marin, kysyn kerran vielä yhden selkeän kysymyksen: mihin tämä teidän tarkkarajaisuutenne voi johtaa, tämä Suomen antama 2,8 miljardin euron vakuus, kuinka monta vuotta se on voimassa, ja millaisista summista silloin puhutaan?

Kun tähän näin selkeään ja suureen kysymykseen ei edes kolmannella kerralla ilmeisesti tule vastausta, on selvää, että EU:n elpymispakettia ei voi hyväksyä [Puhemies: Aika!] vaan se on avattava ja neuvoteltava uusiksi. Siksi kannatan perussuomalaisten välikysymystä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja nyt myönnän puheenvuoron hallituksen edustajille. — Eikö hallituksen puolelta kukaan halua kommentoida? Tämä on vähän yllättävää. [Hälinää] — Pääministeri Marin.

15.07 Pääministeri Sanna Marin: Arvoisa puhemies! Olimme varautuneet siihen, että eurooppaministeri Tuppurainen käyttäisi vastauspuheenvuoron tässä kohtaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Selvä. — Silloin, ministeri Tuppurainen, olkaa hyvä.

15.07 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ja kiitos eduskuntaryhmille näistä hyvistä puheenvuoroista. Kyllä tämä on seikka, mistä pitää voida käydä poliittista keskustelua kaikkine ulottuvuuksineen, jotka tähän liittyvät. Paitsi että tämä on talouspoliittinen kysymys, tämä on myös elvytyskysymys, tässä on kysymys koronan hoidosta, tässä on kysymys Suomen EU-jäsenyydestä, ja tässä on kysymys turvallisuuspolitiikasta, ja niitä kaikkia näkökulmia näissä puheenvuoroissa sivuttiin.

Mutta ehkä mieleeni tulee — kuunneltuani kokoomuksen ryhmäpuheenvuoroa — kysyä, missä ajassa te tätä puheenvuoroa laaditte. Te puhuitte sinänsä aivan oikein talouspolitiikan vastuullisuudesta ja ehdollisuudesta ja mainitsitte moraalikadon, mutta se ei sovelu tähän hetkeen, missä me nyt olemme, ja politiikkaa tehdään ajassa. Te puhutte tilanteesta, joka soveltuu paremmin eurokriisiin ja finanssikriisiin, mutta tällä yhteisellä ratkaisulla, johon Suomikin on sitoutunut, me hoidamme tätä koronapandemian jälkeistä tilannetta. Silloin on selvää, että tarvitaan erilaista ehdollisuutta ja tarvitaan erilaista yhteistä sitoutumista tähän ratkaisuun kuin eurokriisin hoidossa. Ja jos katsotaan, mitä eurokriisin jälkeen tehtiin, niin kieltämättä silloin — moittimatta liikaa niitä ratkaisuja — kuitenkin noudatettiin varsin tiukkaa finanssipolitiikkaa, ja sen nähtiin pitkittäneen toipumista tuosta kriisistä.

No, nyt tässä tilanteessa meidän tarkoituksenamme on elvyttää ja rakentaa uutta kasvua. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Ja näinä kuluneina vuosina, tuon eurokriisin jälkeen, näinä matalien korkojen aikoina keskuspankkipolitiikan mahdollisuudet on jo varsin pitkälle käytetty. Nyt taloustieteilijät ovat meille suositelleet yhteistä finanssipoliittista elvytystä, ja siihen tämä paketti nyt tähtää sen sijaan, että kukin maa elvyttäisi yksin, jolloin varsinkin Suomen kaltainen avotalous menettäisi niitä hyötyjä ja tämä kysyntävaikutus valuisi väistämättä tuontina muualle. Emme saavuttaisi yksin elvyttämällä niitä hyötyjä, joita tavoittelemme. [Perussuomalaisten ryhmästä: Mikä maa ei ole avoin talous?] Mutta nyt me teemme kuten taloustieteilijät ovat suositelleet: me elvytämme yhdessä. Yhteensovitetusti ja yhtäaikaaisesti teemme tämän yhteisen kasvusysäyksen Euroopan unionin talousalueelle, jotta me nousemme uuteen kasvuun. Poliitiikkaa tehdään ajassa, ja tämä elvytyspaketti on rakennettu tähän aikaan tekemään niitä tulevaisuusinvestointeja, joilla tämä maanosanousee.

Täällä ministeri Vanhanen on aiemmissa puheenvuoroissaan jo viime viikolla kiinnittänyt huomiota siihen, kuinka myös muut maanosat elvyttävät. Katsotaan, mitä Yhdysvallat tekee: Joe Biden painaa kaasua. Jääkö Eurooppa vain katselemaan, mitä kilpailijat tekevät? [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Se ei ole hallituksen valinta, vaan me haluamme olla mukana rakentamassa Euroopan unionista maailman kilpailukykyisintä, sosiaalisesti eheintä hiilineutraalia taloutta, ja siihen tämäkin yhteinen elvytyspaketti tähtää.

Perussuomalaisten ryhmäpuheenvuoroa kuunnellessani, arvoisa edustaja Halla-aho, jäin ajattelemaan, että todellako te tunnette niin, että EU tapahtuu tuolla jossain ja Suomi seuraa sitä katseella sivusta. Nyt kun aivan oikein muistelen, niin te taidatte olla itsekin jäsenenä eduskunnan suuressa valiokunnassa, joka osallistuu Suomen eurooppapolitiikan muotoiluun, jolla vaikutetaan siihen linjaan, jota Suomi Euroopan unionissa edustaa. Ja siellä ministerineuvostossa meillä on keskeisissä kysymyksissä yksi ääni, aivan samalla tavalla kuin on isoilla jäsenmailla Saksalla, Ranskalla, Italialla ja muilla. Suomi vaikuttaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

siellä Euroopan unionin ministerineuvostossa. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Meillä on lisäksi suoraan kansalaisten valitsemat Euroopan parlamentaarikot, jotka vaikuttavat parlamentissa. Ministerineuvoston näkemyksiin eduskunnan suuri valiokunta muodostaa Suomen kannan. Emme me seuraa joillakin lehtereillä, mitä unionissa tapahtuu, vaan me olemme mukana neuvottelemassa.

Ja kun tätä pakettia neuvoteltiin, me otimme tarkkaan vaarin siitä ohjeesta, jonka eduskunnasta saimme, ja kaikissa keskeisissä kohdissa onnistuimme saamaan neuvottelutavoitteet sisään tänne ratkaisuun. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Vastuut rajattiin tarkkarajaisesti, edustaja Harkimo. Suomen vastuut ovat korkeintaankin, siinä äärimmäisessä tilanteessa, että maailma palaa, vain meidän kaksinkertainen bkt-osuutemme, 2,8 miljardia euroa vuodessa. Budjettisuvereniteettia ei ole menetetty, vaan se on tarkkaan rajattu. Tämä summa on teoreettinen vain siinä tilanteessa, että kaikki jäsenmaat jättäisivät omat vastuunsa hoitamatta, [Mika Niikko: Onpa halpaa!] mutta siihenkin tilanteeseen olemme nyt varautuneet, ja nämä vastuut on tarkkaan rajattu.

Kaiken kaikkiaan kysymys on siis siitä, miten tämä maanosa yksituumaisesti yhdessä tähän koronapandemiaan vastaa, kuinka me elvytämme niin, että saamme siitä parhaan mahdollisen eurooppalaisen lisäarvon, joka on myös Suomen kansan etu. Ja se on se, että me teemme tämän yhdessä koordinoiden, yhtäaikaaisesti ja tulevaan kasvuun panostaen: vihreään elvytykseen, vähähiilisyteen, koulutukseen, tutkimukseen, digitalisaatioon. Puhemies, tämä on Suomen etu.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Vielä valtiovarainministeri Vanhanen, ja sen jälkeen mennään debattiin.

15.12 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen: Arvoisa puhemies! Anteeksi ehkä pieni sarkastisuus, mutta jos maailma palaa, niin kyllä tietysti me sen 2,8 miljardia hoidamme. Mutta se ei ehkä ole siinä tilanteessa ollenkaan se ydinkysymys, [Mauri Peltokankaan välihuuto] mistä pitäisi olla huolissaan. Ylipäättään sanoisin, että tässä keskustelussa jotenkin unohtuu se maisema, jossa nyt päätöksiä tehdään. Onnettomuus, joka terveyden puolella mutta myös talouden puolella on tapahtumassa ympäri Eurooppaa, on todellinen, ja siihen pitää vastata. Jos Euroopan unioni ei pyrkisi vastaamaan tähän tilanteeseen, niin sanoisin, että siitä olisi syytä olla huolissaan — todella, todella rajusti huolissaan — sekä meidän täällä pohjoisessa että etelässä. Kyllä tämä meidän yhteinen markkina-alue, yhteinen talousalue, yhteinen kotimarkkina vaatii huolenpitoa, ja tässä tilanteessa huolenpitoa on se, että teemme koordinoitua yhteistä elvytystä. Ympäri maailmaa tätä tehdään, ja Eurooppa ei saa tippua tästä talouden kehityksestä, joka on käynnissä.

Minä olen täsmälleen samaa mieltä opposition kanssa siinä, että osa Euroopasta on taloudellisesti heikossa hapessa finanssikriisin jälkeisenä vuosikymmenenä — se pitää paikkansa. Mutta se on realiteetti. Sillä on vaikutusta myös meidän talouteemme. Ei sitä pidä ajatella, niin kuin tässä välikysymyksessä, että antaa vaan Italian kaatua, antaa vaan sen jälkeen Saksan ja Ranskan pankkien kaatua. Jos se on se teidän analyysinne, niin luuletteko, että siitä joku ilo syntyisi meille? Ei varmasti synny. Minä luulen, kun perussuomalaisten puheenvuoroa kuuli, että teidän olisi ehkä parasta ottaa irtiotto EU:sta. Siitähän tosiasiaassa on kyse. [Antti Kurvinen: Sitä te haette!] Te olette itse asiassa eri mieltä EU-jäsenyydestä, järkevyydestä olla unionin jäsenenä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ja kokoomuksen kohdalla ne teidän onnen periaatteenne olivat kaikki suhteellisia. Onko ehdollisuutta liikaa? Onko onnistuttu neuvotteluissa tarpeeksi hyvin? Ne ovat kaikki suhteellisia, ne ovat arviointikysymyksiä. [Leena Meri: Me ollaan niin tyhmiä!] Ja siihen nähden, että nyt on kyse kuitenkin EU:n pitkään aikaan ylivoimaisesti suurimmasta, akuuteimmasta päätöksestä, joka tehdään, niin kyllä tämä teidän irtiottonne on merkittävä, merkilepantava.

Neuvotteluissa on aina kyse siitä, pyritäänkö tulokseen. Suomi pyrki muiden maiden kanssa tulokseen. Ei tähän neuvotteluun voitu käyttää vuosia. Elvytyksen pitää tapahtua ajassa. Neuvottelujen aikana pääministerin johdolla Suomi oli vaikuttamassa siihen, että avustusten osuus supistui olennaisesti ja vastaavasti velkaosuus kasvoi rajusti. Sehän oli se meidän tavoitteemme, tuli ehdollisuutta. Olemme tyytyväisiä siitä, että on selvät painopisteet vihreään siirtymään ja digitaalisuuteen — kaikkea sellaista, mitä me olemme yhdessä olleet vaatimassa. Ja Suomi on tässä paketissa ilmeisesti kahdeksanneksi suurin nettomaksaja, niin että me emme suinkaan maksa kaikkea. [Leena Meren välihuuto]

Vielä lopuksi perussuomalaisille kysymys: Eritelkääpä nyt tarkkaan, mitä se Italia on saamassa. Te väitätte tässä, että he ovat samassa 200 miljardia euroa. Eritelkää se. On hyvä, että on faktat olemassa. [Mauri Peltokangas: 81 plus 127!] Eritelkää se, ja minä kommentoin sitten sitä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat osallistua debattiin, painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. Ja debattipuheen-
vuorot ovat minuutin mittaisia. — Edustaja Tavio.

15.16 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä alkaa olla käsillä pieni riski, että ministeri Tytti Tuppurainen on talouden Nobel-palkinnon saaja tulevaisuudessa, koska olette tehnyt huomattavan taloudellisen innovaation siinä, että maan kannattaa lahjoittaa rahaa kilpailijamaille, jotta sen oma talous elpyy.

Ministeri Vanhanen on toistellut, että samassa talousalueessa olevien maiden kannattaa harjoittaa tulonsiirtoja elpymisen nimissä. Kuitenkaan Yhdysvallat ei ole lahjoittamassa rahaa Meksikolle tai Kanadalle, vaikka ne ovat samassa talousalueessa.

Pääministeri Marin, kerroitte vastauksessanne, että hallitus sanoo, että tämä ei ole tulonsiirtounioni, vaikka siis Suomi alkaa tehdä tulonsiirtoja Italiaan — okei.

Kun kerran näistä tarkkarajaisuuksista kysyttiin ja Tuppurainen siinä yritti vastata, että kaksi kertaa bkt ja x summa rahaa, niin jos puhutaan oikeasti tarkkarajaisuudesta, kertokaa tarkka summa, älkää kertoko, että kaksi kertaa se vuodessa. Kertokaa tarkka summa, [Paa-vo Arhinmäki: Hän kertoi sen!] paljonko meille voi mahdollisesti tulla maksettavaksi, kuinka monta kymmentä miljardia se tarkka summa on.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kanerva.

15.18 Ilkka Kanerva kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puhun ystäväilleni, kollegoilleni: onko se ajatus se, että kuvittelette omien... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Anteeksi, edustaja Kanerva, nyt taisi mikki...

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Kyllä sen kerran jo laitoin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Kyllä, mutta... [Paavo Arhinmäki: Edustaja Mäkynen otti sen pois!] Toivon, että muut edustajat ovat myös tarkkana, etteivät vahingossa paina mikkiä, se poistuu silloin puhujalta. — Olkaa hyvä, ja anteeksi keskeytys.

Eikä mitään, ymmärrän.

Arvoisa puhemies! Kysyn siis itseltäni ja toki kyllä myös kollegoiltani sekä siellä arvon aitiiossa että täällä lattialla: Onko tämän politiikan tekemisen idea se, että me puhumme ohi toistemme? Miksi ette voi vastata niihin kritiikin kohteisiin, joita teidän suuntaanne on esitetty välikysymystä koskeissa puheenvuoroissa, vaan te maalaatte jonkinlaisen muun uhkakuvan, sellaisen peikon, jota kukaan ei ole tarkoittanutkaan? En minä yhdy perussuomalaisten välikysymykseen ennen muuta sen vuoksi, että siinä flirttaillaan sellaisten asioiden kanssa, jotka ovat erittäin vakavia Suomen geopoliittisellekin asemalle. [Antti Kurvinen: Valtiomiehen puhetta!] Ei kannata tehdä sellaisia mustamaalauksia, ei hallituksen oppositiosta eikä opposition hallituksesta, jotka eivät ole tästä maailmasta.

Minä olin varsin yllättynyt siitä sävystä, jolla asiallisen keskustelun käymisen edellytyksiä vedetään alta pois. Meidän yhteinen tehtävämme on vastuussa kansalle toimia tavalla, jolla myöskin eduskunta, olkoon se hallitusta tahi oppositiosta, pystyy asialliseen vuorovaikutukseen tällaisen vakavan, ison kysymyksen kyseessä ollen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiljunen.

15.20 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä haluaisin juuri vastata edustaja Kanervalle. Yritin nimenomaan huolella kuunnella, mitä teidän epäluottamuslauseenne perusteissa sanottiin. Te sanoitte hyvin selkeästi tuolla tänään, että hallitus on epäonnistunut neuvotteluissa, kun tästä elvytysvälineestä neuvoteltiin. [Mika Niikko: Eikö ole?] Se oli teidän keskeinen perustelunne. Kolme syytä, mitkä ne nostitte: tiukka ehdollistaminen puuttuu, toiseksi nämä velkavastuut ovat epäselviä, ja tästä ei näy myöskään, onko tämä aidosti ainutkertainen vai ei.

Arvoisa puhemies! Minusta oli häkellyttävää, kun te otitte tämän esille, koska nämä kolme seikkaa ovat olleet juuri niitä seikkoja, joissa hallitus on loistavasti onnistunut niissä neuvotteluissa — nimenomaan onnistunut niissä. Nimenomaan me olimme tiukkoja. Me kuulimme, kun pääministeri monta kertaa sanoi: me haluamme ehdollistaa tämän oikeusvaltioperiaatteen. Niitä rahoja ei käytetä, kuinka lystää. [Ilkka Kanerva: Ketkä me?] Me nimenomaan hyvin tiukasti... Tähän tuli tämä velkavastuuraja. Se rajattiin erittäin tarkasti, ja nimenomaan Suomi oli aloitteellinen. Me kuulimme edustaja Essayah' lta hetki sitten puheenvuoron, [Puhemies: Aika!] että Suomi on lähes yksin pääministerin suulla sanonut, että tämä juttu on ainutkertainen. Me olemme ajamassa [Puhemies: Aika, edustaja Kiljunen!] juuri niitä asioita, mistä te nyt epäluottamuslauseen hallitukselle teette.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kalmari.

15.21 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä rahoituskehys ja elpymispaketti muodostavat kokonaisuuden. Jos ei ole toista, niin ei ole toistaakaan. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Kun rahoituskehystä perussuomalaiset ei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

vät haluaisi hyväksyä, se tarkoittaa, että te ette halua hyväksyä Suomen maataloustukia ja maaseudun kehittämistä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei todellakaan!]

Ymmärrän, että joku perussuomalainen viljelijä ei ota tukia vastaan, koska on niin perussuomalainen, [Naurua — Välihuutoja] mutta entäpä sitten, jos sattuisi olemaan vaikkapa maaseutuyritysasiamies, joka olisi niin perussuomalainen: antaako hän sitten niitä tukia sinne perussuomalaisille viljelijöille? Entäpä jos maakuntapäätäjät ei hyväksy millään elpymisrahaston käyttöä, niin estääköhän perussuomalainen luottamusmies siellä sitten niiden käytön maakunnissa? Tätä haluaisin kysyä, voiko näin tapahtua. Toivottavasti ei. [Antti Kurvinen: Putkonen ohjeistaa!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

15.22 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On varmaan koko sällille selvää, että tässä pelastetaan Eurooppaa, Euroopan yhtenäisyyttä ja Euroopan kilpailukykyä, ei vain Suomea. Suomelle oleellista on se, mihin me kohdennamme nämä omat varamme. Koulutus ja osaaminen ovat jälleen ja yhä ne asiat, joilla Suomi pärjää. [Ilkka Kanerva: Oikein!] Työn luonteen muuttuessa ja digitalisaation ottaessa suuria loikkia on panostettava koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen. Jatkuvaan oppimiseen panostamalla työikäinen väestö pystyy vastaamaan paremmin kehittyviin osaamistarpeisiin. Myös tätä elvytyspaketti on.

Essayhille pieni pohdinta: eikö kuitenkin juuri se, että tämä paketti on kytketty MFF:ään ja budjettiin, vahvista sitä sen ainutkertaista luonnetta?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Arhinmäki.

15.23 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vaikuttaa siltä, että ryhmäjohtajatoveri, edustaja Tavio on vierailut Pitkän sillan toisella puolella Black and White Recordsissa... [Puhujan mikrofoni sulkeutuu]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja, mikki. [Paavo Arhinmäki: Tavio otti mikin pois!]

No niin, Tavio otti mikin pois. Yritetään uudestaan, edustaja Tavio.

Arvoisa puhemies! Todella edustaja Tavio on käynyt Black and White Recordsissa hakemassa vanhan levyn, jota pyörittää nyt täällä ja vielä väärällä, hitaammalla nopeudella. Hän puhuu kymmenen ja viisi vuotta vanhoista asioista, mutta jos haluatte niitä muistella, niin mietitään, ketkäs olivat hyväksymässä Kreikan tukipaketti kolmosta: edustaja Tavio, ja kun katselen sinne puolelle, niin näyttäisi olevan ainakin edustaja Niikko, edustaja Mäkelä, edustaja Immonen ja edustaja Kankaanniemi. Kaikki te olette olleet hyväksymässä Kreikan tukipakettia, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] ja nyt te kritisoitte täällä sitä, että tehdään pakettia, jossa elvytetään taloutta, luodaan työpaikkoja ja investointeja.

Arvoisa rouva puhemies! Ihmettelen, kun täällä puhutaan siitä, että EU:lle annetaan yhteinen verotusoikeus, mitä teillä on sitä vastaan, että digijättejä verotetaan niin, etteivät ne voi kierrättää voittoja veroparatiiseihin, tai mitä teillä on sitä vastaan, että säädetään hiilitulli, jolla estetään, että EU:n ulkopuoliset yritykset eivät voi saastuttaa ja sillä ottaa kilpai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

luetua ja viedä Suomesta teollisia työpaikkoja. Teidänhän pitäisi olla näiden puolella. [Puhemies: Aika!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strand.

15.25 **Joakim Strand r** (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Programmet för hållbar tillväxt ska göra Finland till ett ledande land när det gäller fyra centrala saker: gröna lösningar, digitalisering, sysselsättningsgraden ska höjas och social- och hälsovårdstjänsterna ska bli mer tillgängliga.

Mutta EU:n sisällä on myös kovaa kilpailua. Luimme varmaan kaikki pari viikkoa sitten Kauppalehdestä, kuinka Saksa tukee pelkästään Teslan yhtä projektia miljardilla eurolla, kakkosvaiheessa 1,6 miljardilla eurolla.

Arvoisa hallitus ja arvoisa valtiovarainministeri, pidämmehän huolen siitä, että nyt vahvasti tuetaan kansainvälisten konsernien Suomen-toimipaikkoja erilaisin järjestelmäratkaisuin ja aidosti vivutetaan niitä yksityisiä tki-investointeja? Se on sen verran kovaa se skaba myös EU:n sisällä näissä konserneissa, vaikka yritykset itse ymmärrettävästi siitä eivät hirveästi puhu. Tähän haluaisin vastauksen.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Essayah.

15.26 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä ministeri Vanhanen aivan oikein totesi, että näistä jäsenmaistahan osa oli varsin heikossa hapessa jo ennen tätä kriisiä. Siksi tässä elpymispaketissa vastoin sen omaa oikeusperustaa katsotaan nimenomaan niihin menneisiin talouslukuihin, katsotaan menneisiin työllisyyslukuihin ja sillä perusteella ollaan jakamassa sitten rahoitusta. Näin ollaan menossa yhä kauemmaksi markkinakurista, ollaan menossa yhä kauemmaksi siitä, että luotaisiin painetta rakenteellisiin uudistuksiin näissä jäsenmaissa.

Kun täällä meillä kiristetään vyötä ja hallitus lisää kansalaisten verotusta, niin samanaikaisesti sitten Italiassa tehdään veronalennuksia, suunnitellaan alennettua eläkeikää, ollaan lyhentämässä työaikaa. Tämä on aivan käsittämätöntä, minkä tähden hallitus on suosunut tämäntyyppiseen tulonsiirtojärjestelyyn. Ja niin kuin eräs ekonomisti totesi, kun Italian korot kesällä laskivat, kaikkein tärkein signaalihan tällä järjestelyllä oli se, että nyt tiedetään, että muut jäsenmaat tulevat hoitamaan huonosti asiansa hoitaneitten maitten asiat. Tämä on unionille täysin väärä suunta. Nyt on aika painaa jarrua.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Turtiainen.

15.27 **Ano Turtiainen at** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koska en viime viikolla saanut vastausta kysymyksiini, kysyn uudelleen: Me tiedämme, että elpymispakettia rakennetaan koronan varjolla — ne liittyvät kiinteästi yhteen. [Vasemmalta: Ehdottomasti!] Hallitus on ilmoittanut olevansa valmis tiukentamaan rajoituksia, jos tautitilanne pahenee. Minä haluan tietää, onko hallitus kenties jo sopinut, että tautitilanne pahenee, ja oletko kenties jo keskenänne sopineet ja päättäneet myös kuntavaalien siirtämisestä koronan takia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Arvoisa puhemies! Jos täällä salissa olisi sopivaa kiroilla, niin nyt olisi sen aika. Elpymispaketin hyväksyminen on Suomelle ja suomalaisille tuhat kertaa petollisempaa kuin koronan rantautuminen Suomeen. Meistä on tulossa sen myötä EU:n osavaltio, ja silloin itsenäistä Suomea ei enää ole. Sitä ei kansa halua. Siksi eduskunta ei uskalla siihen kansan mielipidettä kysyä. Hyvä hallitus, te olette tekemässä historiamme katalinta petosta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Muistutan edustajia työterveyden ja puhemiesneuvoston suosituksesta siitä, että tässä salissa käytetään maskia. [Mika Niikko: Tai visiiriä!] — Seuraavaksi edustaja Harkimo ja sen jälkeen pääministeri, ja sitten menemme ikään kuin normaalimpaan debattiin.

15.29 **Harry Harkimo liik** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Haluaisin palata tähän tarkkarajaisuuteen. Kun hallitus antaa semmoisen kuvan, että tämä tarkkarajaisuus on 2,8 miljardia, niin se pitää kyllä paikkansa: se on 2,8 miljardia joka vuosi tämän seuraavan EU-budjettikauden aikana, eli se on noin 20 miljardia kokonaisuudessaan, ja se tulee uudelleen seuraavan budjettikauden aikana. Ja tämä vakuus ei koske pelkästään tätä lainaa, vaan se koskee myös sitä, jos joku maa jättää jäsenmaksut maksamatta tai joitain muita maksuja eräännyy. Haluaisin huomauttaa tästä, ettei aina puhuta vain siitä 2,8 miljardista.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ja nyt pääministeri, 3 minuuttia.

15.29 **Pääministeri Sanna Marin:** Arvoisa puhemies! Aloitan tästä viimeisimmästä, koska edustaja Tavio kysyi tästä samasta asiasta eli nimenomaisesti tästä enimmäisvastuusta ja tarkkarajaisuudesta. Tämä elpymisvälinehän rajaa Suomen valtion vuosittaiset taloudelliset enimmäisvastuut kaikissa tilanteissa — siis kaikissa tilanteissa — kaksinkertaiseen bktl-osuuteen, mukaan luettuna mahdolliset lisäpyynnöt maksujen osalta poikkeuksellisissa tilanteissa. Suomen laskennallinen enimmäisvastuu voi siten vuosittain nykyluvun olla 2,8 miljardia euroa vuodessa. Vastuiden pienentäminen ja tarkkarajaisuus olivat edellytyksiä sille, että Suomi ylipäättänsä pystyi hyväksymään tämän elpymisvälineestä saavutetun kompromissin kesällä 2020. Mikäli vastuuta ei olisi rajattu edellä mainitulla tavalla ja sopu olisi perustunut alkuperäiseen komission ehdotukseen, olisi Suomen laskennallinen enimmäisvastuu voinut nousta äärimmäisessä tapauksessa moninkertaiseksi. Nyt se on rajattu siihen vuosittaiseen 2,8 miljardiin.

Mikäli sitten tulisi sellainen tilanne eteen, että jokin jäsenmaa ei pystyisi sitä omaa osuuttansa tästä kokonaisuudesta hoitamaan, niin reaali maailmassa todennäköisesti sitten keskustelisimme tästä tilanteesta uudestaan. Yli tuon 2,8 miljardin tämä Suomen enimmäisvastuu ei voi nousta, mutta todennäköisesti tuollaisessa tilanteessa tulisimme yhdessä kaikki jäsenmaat katsomaan, millä tavalla tämän maan tilanne saataisiin sellaiseksi, että se pystyy siitä omasta vastuustansa huolehtimaan — se ei olisi siis sellainen ikään kuin normaalitilanne, jos jokin jäsenmaa ajautuisi niin vaikeaan tilanteeseen, että ei pystyisi omista vastuistaan tämän kokonaisuuden osalta huolehtimaan. Näin siis reaali maailmassa todennäköisesti tulisi tapahtumaan, että sitten tuon jäsenmaan tilanne hyvin huolellisesti katsotaisiin läpi. Mutta meillä on siis enimmäisvastuu tarkkarajaisesti määritelty.

Edustaja Kanerva esitti täällä kysymyksen, miksi ei vastata kysymyksiin. No, oma vastaukseni perussuomalaisten tekemään välikysymykseen oli muotoiltu juuri niin, että siinä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

pyrittiin vastaamaan hyvin selkeästi kaikkiin niihin kysymyksiin, mitä välikysymyksessä kysyttiin. Eli itse asiassa tuo koko vastauskin oli muotoiltu sillä tavalla, että kysymys kysymykseltä siinä käytiin nämä läpi ja niihin vastattiin.

Sitten täällä kysyttiin ehdollisuudesta. Tämän kokonaisuuden osalta se ehdollisuus, mitä Suomi on pitänyt tärkeänä, on toteutunut. Meille keskeisimpiä kysymyksiä ovat olleet esimerkiksi oikeusvaltioperiaatteen sisällyttäminen paitsi monivuotiseen rahoituskehykseen, myös tähän elpymisvälineeseen. Tämän me onnistuimme saamaan, ja siinä myös Euroopan parlamentti teki tärkeää työtä. Ja toinen iso ehdollisuus on ilmastoehdollisuus: iso osa tästä rahoituksesta pitää käyttää ilmastotoimiin, ja tämä on ollut Suomen vaatimuksen mukainen tavoite. Yhtä lailla koko se uudistuminen, mitä tämän elpymisvälineen osalta tullaan tekemään digitaalisempaan, kilpailukykyisempään Eurooppaan, on Suomen edun mukaista.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustajille tiedoksi, että normaalimmalla debatilla tarkoitin sitä, että se ei ole niin sidoksissa ryhmäpuheenvuoron pitäjiin, en mitään muuta.

Mutta tässä vaiheessa puheenvuoroja on pyydetty paljon. — Edustaja Kankaanniemi.

15.33 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin pitää muistuttaa edustaja Kalmarille, että lukekaapas toverinne Mauri Pekkarisen muutamia blogeja. Muun muassa 17. joulukuuta eli tasan kaksi kuukautta sitten hän kertoi, mistä on kysymys.

Muutoin tästä totean, että meiltä on peräänkuulutettu vaihtoehtoa. Meillähän on aivan selkeä vaihtoehto: jokainen EU-maa ottaa itse lainaa tarvitsemansa määrän, elvyttää, ja komissio koordinoi sitä järkevällä tavalla. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se ei ole kovin radikaalia!] — Ei ole kovin radikaalia, eikä ole mikään ihmeellinen tempu.

Mutta tämä malli, minkä te olette valinneet, johtaa tulonsiirtounioniin, velkaunioniin ja verounioniin. Ja kaikki ovat eri asioita kuin mihin silloin 28 vuotta sitten, kun olin itse ministeriryhmässä, Suomi halusi pyrkiä. Ei puhuttu sanallakaan, että mennään tällaiseen, [Puhemies: Aika!] joka johtaa kyllä liittovaltioon. Ja tähän ei Suomen kansa ole antanut mandaattia teille. Tästä pitäisi järjestää [Puhemies: Aika!] kansanäänestys, mutta vähintään eduskunnan tehdä selkeä päätös ja hylätä tämä. [Välihuutoja]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Orpo.

15.34 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Viitaten edustaja Kanervan erinomaiseen puheenvuoroon ja äskeiseen Kankaanniemen puheenvuoroon me emme yhdy muun opposition välikysymyksen tekstiin siksi, että me emme flirttaile, emme edes ajattele EU-kansanäänestystä, eroa Euroopan unionista, vielä tässä maailman ajassa. Se olisi katastrofaalista suomalaisille. Me puolustamme voimakkaasti Suomen EU-jäsenyyttä.

Mutta se, mistä me jätämme epäluottamuslauseemme, on nimenomaan tämä taloudellinen ratkaisu, joka nyt on tehty. Otsikot voivat olla hyviä, että on saavutettu ehdollisuutta ilmastonmuutoksessa tai koronan jälkeisessä kasvussa, mutta kun mennään sisältöön, niin sen jälkeen me olemme hyvin kriittisiä. Mielestämme siinä yhteydessä, kun neuvotteluratkaisua tehtiin niin, että tukea suunnataan muuhunkin kuin koronasta toipumiseen, sunna-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

taan suoraan sellaisiin asioihin, jotka ovat olleet rikki jo ennen koronaa, olisi pitänyt pitää kiinni Suomen pitkstä talouspolitiikan linjasta, vaatia tiukkaa velkkestävyyttä, velkajärjestelymekanismia, ehdollisuutta nimenomaan niin, että rahat suunnataan kaikkialla Euroopassa kestäväen kasvun luomiseen. [Ilkka Kanerva: Tämä ei ole suhteellisuutta!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Halla-aho. — Edustaja, mikrofoni.

15.36 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, puhemies! Edustaja Kalmari totesi, että elpymispaketti ja rahoituskehys muodostavat kokonaisuuden eikä ole yhtä ilman toista. Eli suomeksi: jos ei hyväksytä elpymispakettia, ei saada rahoituskehystä eikä maataloustukia. Nyt on kyllä pakko kysyä, onko tämä parasta, mihin keskusta kuntavaali-paniikissaan kykenee. Elpymispakettia ei pitäisi kytkeä rahoituskehukseen. [Antti Kurvisen välihuuto] Mitä keskusta on tehnyt sen eteen, että tällaista kytkentää ei olisi?

Ja toiseksi: Ei suomalainen maatalous saa EU:sta yhtään mitään. Suomi on nettomaksaja. Te päristelette rumpua ja lupaillette maanviljelijöille heidän omia rahojaan. [Välihuutoja oikealta]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mykkänen. — Hän oli hetki sitten pyytännyt puheenvuoroa. — Edustaja Häkkänen. [Antti Häkkänen: Käy se näinkin!]

15.37 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä ei ole kyse siitä, mitä nyt hallituspuolueet täällä kauniisti viljelevät, mihin kaikkeen kauniiseen tätä rahaa käytetään. Jäsenvaltioillahan on oma velvollisuus elvyttää ja EKP:llä omanlainen velvollisuus. Nyt on pääkysymys se, miten nämä rahat hankitaan, ollaanko myös ottamassa uutta toimivaltuutta tähän käyttöön.

Nyt perustuslakivaliokunta on antanut näitä huomautuksia: Ensin antoi tästä EVM:n lainojen ehtojen löysyttämisestä hallitukselle huomautuksen toukokuussa, että pitää olla tiukat talouspolitiikan ehdot. Hallitus ei tätä ehtoa noudattanut. Sitten viime kesänä perustuslakivaliokunta antoi selvät nuotit, että tiettyä pakettia ei saa edistää tai hyväksyä, ja enpä tiedä, pääministerin kommentteja kun julkisuudesta luki, olikohan tämä lausunto ihan huomioitu. Nyt kun katsotaan, mitä täällä puheessa pääministerillä lukee, niin täällä sanotaan, että suuri valiokunta määrittää valtiosääntöoikeudellisen hyväksyttävyyden. [Puhemies: Aika!] Hetkinen, pääministeri, onko nyt ymmärretty oikein, kuka määrittää tämän paketin perustuslainmukaisuusarvion?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

15.38 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun haluan kiittää edustaja Ilkka Kanervaa upeista puheenvuoroista tässä keskustelussa. Oman lyhyen eduskuntaurani parhaimpia puheita, mitä olen tässä salissa kuullut — kiitos tästä erittäin älykkäästä ja rakentavasta lähestymisestä, vaikka kaikesta ei samaa mieltä ollakaan.

Arvoisa puhemies! Minusta Suomen verrokkimaat ovat Pohjoismaita, ja jos katsotaan, miten tällä hetkellä Ruotsi ja Tanska toimivat: Ne ovat molemmat isompia nettomaksajia EU-rahoituksessa kuin me. Ne eivät ole euromaita. Ne ovat tämän tukipaketin, elvytyspaketin, takana, ja esimerkiksi Ruotsissa ei käydä juuri mitään tämänhenkistä julkista keskustelua, jota Suomen eduskunnassa vaikkapa tällä hetkellä käydään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Arvoisa puhemies! Haluaisin kysyä perussuomalaisilta, mitkä ovat niitä teidän verrokkimaitanne. Ovatko niitä vaikkapa Valko-Venäjä ja Albania, jotka eivät ole EU:ssa? Voisitteko te suoraan kertoa, kannatatteko te Suomen EU-jäsenyyttä vai ette? [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Puhemies! Kysyn nyt pääministeriltä, joka edustaa meitä Eurooppa-neuvostossa: tulevat nämä EU-elvytysrahat järkevään käyttöön Suomessa, luovat uusia työpaikkoja yksityiselle sektorille, uutta vihreää digitaalista kasvua?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niikko ja sen jälkeen pääministeri. [Eduskunnasta: Nyt kuullaan vastaus!]

15.40 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskusta ensi töikseen hääti omantuntonsa istuntosalista ulos Hoskosen muodossa, ja sen jälkeen se yrittää kertoa kansalle tarinaa siitä, että maataloilta loppuu maito, ellei me anneta miljardeja Etelä-Euroopan valtioille. Tämä tarinahan ei ole totta. [Antti Kurvinen: Vastustatteko maataloustukia?]

Ja olen huolissani siitä, että kokoomus kääntyy hallituksen puoleen tässä asiassa kikkaillemalla erilaisilla selityksillä siitä, että te ette voineet yhtyä tähän välikysymykseen, koska kysehän on nimenomaan siitä, hyväksymmekö me tällaista tulonsiirtoa vai emme. Hyväksymmekö sen, että me maksamme miljardeja ja sitoudumme kymmenien miljardien vastuuseen vuosikymmeniksi? Tästä on kyse. Nyttän te kikkaillette noilla sanoilla sen takia, että teissä ei ole ollut miestä eikä naista vastustamaan tällaista tulonsiirtokehitystä, mitä ainoastaan perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit tässä salissa vastustavat, ja tästä on kysymys.

Arvoisa puhemies! Hallitus, minkä tähden te ette neuvotelleet sellaista sopimusta jollaisen moni muu maa neuvotteli, koska meillä ei ole semmoista, niin sanotusti, pelkoa teidän mielestänne, koska meillä on niin paljon saatavia, [Puhemies: Aika!] mutta meillä olisi ollut enemmän voitettavaa, että me ei oltaisi maksettu näin paljon kuin mitä me nyt ollaan sitouduttu maksamaan? Miksi te teitte näin huonon sopimuksen?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministeri Marin, 3 minuuttia.

15.41 **Pääministeri Sanna Marin:** Arvoisa puhemies! Edustaja Häkkäsen puheenvuoroon liittyen en tunnistanut kyllä tuota lainausta, jonka ikään kuin laitoitte suuhuni. Täällä omassa puheenvuorossani lukee seuraavaa: ”Asiantuntija-arvioihin on nojannut myös suuri valiokunta muodostaessaan eduskunnan kantaa, joka toimi ohjeellisena lähtökohtana Suomen toiminnalle EU:ssa neuvotteluiden aikana.” Onko tässä teidän näkemyksenne mukaisesti jokin virhe? Tämä jatkuu: ”Suuri valiokunta kuuli esimerkiksi Helsingin ja Turun yliopistojen eurooppaoikeuden ja valtiosääntöoikeuden professoreja. Valiokunnalle antamissaan lausunnoissa asiantuntijat yhtyivät näkemykseen siitä, että paketin hyväksymiseen ei liity EU- tai valtiosääntöoikeudellisia ongelmia.” Varmasti suuren valiokunnan puheenjohtaja Satu Hassi voi avata tätä kokonaisuutta enemmän.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt useisiin asioihin huomiota, ja juuri näihin asioihin valtioneuvosto on pyrkinyt löytämään ratkaisuja. Sen vuoksi me olemme lähteneet neuvottelutavoitteissamme siitä, että tämän avustusmuotoisen osuuden määrän pitää laskea, ja siinä me onnistuimme: 110 miljardia pienempi avustusmuotoinen osuus. [Toimi Kankaanniemi: Sen pitäisi olla nolla!] Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota siihen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

että pitäisi olla tarkkarajaisesti määritelty, mitkä ovat Suomen enimmäisvastuut. Juuri näiden asioiden eteen me teimme neuvotteluissa töitä, ja tämän onnistuimme saamaan, tarkkarajaisuuden tämän sopimuksen sisälle niin, että Suomen enimmäisvastuut on tarkkarajaisesti määritelty.

Perustuslakivaliokunnan lausunnot on luettu huolellisesti, ja juuri näihin asioihin on neuvotteluissa saatu edistystä ja niiden eteen on tehty töitä. Jäsenvaltioita avustava neuvoston oikeuspalvelu on arvioinut, että tämä ei ole EU:n perussopimusten vastainen. Me nojaamme näihin arvioihin, joita olemme saaneet, ja näiden puitteissa katsomme, että tätä neuvottelua on voitu myös käydä. Mutta eduskunta käsittelee osaltansa tätä kokonaisuutta omien varojen päätöksen kautta, ja tässä yhteydessä varmasti myös perustuslakivaliokunta tulee huolellisesti arvioimaan oman kantansa tähän kokonaisuuteen.

Toivon, että suuren valiokunnan puheenjohtaja Hassi voi avata tätä kohtaa, joka koski suuren valiokunnan roolia. Jos tässä omassa puheenvuorossani oli jokin virhe, niin haluaisin sen kyllä suuren valiokunnan puheenjohtajalta kuulla.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Virolainen.

15.44 **Anne-Mari Virolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Euroopan unioni on kokoomukselle erittäin tärkeä arvo-, turvallisuus- ja talousyhteisö. Villa-koiran ydin tässä meidän kritiikissämme on jäsenmaiden vastuu omasta taloudestaan ja veloistaan. Me olemme ehdottaneet valmisteltavaksi velkajärjestelymekanismia, jolla nämä ylivelkaantuneet — kuten valtiovarainministeri Vanhanen kuvasi: heikossa hapessa olevat — maat, jotka ovat vuodesta toiseen olleet talouskriisissä, pääsisivät jaloilleen. Tätä me olemme ehdottaneet, ja jotta tämä paketti jäisi aidosti ainutkertaiseksi, niin se edellyttäisi myös, että pitäisi keskittyä markkinakurin palauttamiseen ja tämän velkajärjestelymekanismiin valmistamiseen. [Ilkka Kanerva: Vanhanen on samaa mieltä!]

Viime viikon tiistaina kysyin tätä samaa kysymystä pääministeriltä: miten suhtaudutte velkajärjestelymekanismiin. Kun te silloin ette ehtinyt vastata minulle, niin toistan tämän kysymyksen. Haluaisin kuulla näkemyksenne velkajärjestelymekanismista.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindtman.

15.45 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme kuulleet tässä salissa paljon oppositiolta kritiikkiä siitä, miten ei olisi pitänyt tehdä, mutta vähän vaihtoehtoja. Oppositio kritisoi, että näitä EU-elvytysvaroja on liian vähän kohdistettu, ne olisi pitänyt kohdistaa kokonaan korona vaikutuksiin. Edustaja Halla-aho, tähän olisi tarkoittanut sitä, että Italia, Espanja, Belgia, Ranska — ne vasta olisivat saaneet entistä isomman osan tästä. Helppo kritisoida, mutta ei vaihtoehtoa.

Sitten kritisoidaan, että komissio ei saisi määrittellä, kuinka paljon varoja käytetään ilmastoon tai digitalisaatioon. No, itse asiassa ajattelen niin, että jos vihreään teknologiaan näitä käytetään, niin suomalainen duunari voittaa, suomalaiset teollisuustyöpaikat voittavat.

Mutta viimeisin vaihtoehto kuultiin edustaja Kankaanniemeltä: hän sanoi, että jäsenmaat itse velkaantuvat ja komissio koordinoi. Mitä se olisi tarkoittanut esimerkiksi Suomen osalta? [Kimmo Kiljunen: Se olisi liittovaltio!] Kun Suomi on joutunut kieltämättä velkaantumaan koronan vuoksi, me olemme täällä tehneet lisäbudjetteja, olisiko tässä vä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

lissä pitänyt meidän itse ottamistamme veloista käydä kysymässä komissiolta? Se on luonnollista, että kun elpymisvaroista tulee rahoja, [Puhemies: Aika!] niin niitä määritellään. Onko tämä se teidän vaihtoehtonne, että me ensin kysymme, miten me omia rahoja käytämme? [Paavo Arhinmäki: Perussuomalaisten vaihtoehto on syvempi liittovaltio!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

15.46 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, ehkä se suurin kysymys, mikä itseäni huolestuttaa, on se, avaammeko nyt oven erilaiselle EU:lle kuin mihin me olemme sopimuksilla tottuneet. Aika moni asiantuntija — eikä tarvitse olla asiantuntijakaan — arvioi, että kun kriisejä tulee, me tulemme tätä samaa työkalua käyttämään. Silloin tämä herättää kysymyksen, onko oikeasti näin, että EU poliittisesti — siis poliittinen päätöshän tämä on — pelkää sitä, että kun jossakin jäsenmaassa ovat korot nousseet niin kuin Italiassa vuosi sitten — silloin pani EKP 750 miljardia, ja nyt EU yhteisesti lähtee sinne antamaan avustusta ja lainaa 750 miljardia — niin onkohan tämä oikea tie ruveta ratkomaan Italian ongelmia, jotka ovat vuosikymmeniä vanhoja.

Ja jos, arvoisa puhemies, sallitte, niin tämä neuvoston oikeudellinen palvelu totesi: ”Palvelu korostaa, että komission ehdotus on ennennäkemätön sekä periaatteellisesti, laadullisesti että mittakaavaltaan. Se toteaa avoimesti, että tämänkaltaista [Puhemies: Aika!] ehdotusta olisi unionissa aina tähän asti pidetty perussopimusten vastaisena.”

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja al-Tae.

15.47 **Hussein al-Tae sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluaisin omalta osaltani viedä tätä keskustelua nyt hieman eteenpäin.

Pientä faktantarkistusta: Kun puhutaan, että Yhdysvallat elvyttää omaa talouttaan, se pitää paikkansa, mutta Yhdysvallat elvyttää tällä hetkellä monia muitakin maita, erityisesti niitä, jotka ostavat tuotteita yhdysvaltalaisilta yrityksiltä. Kun puhutaan, että Kiina elvyttää omaa talouttaan, tämäkin pitää paikkansa, mutta Kiina samanaikaisesti elvyttää monia maita siinä ympäristössä, jotka ostavat kiinalaisia tuotteita, kuten jopa Intiaa. Kun tässä kohtaa näen, että myös muut elvyttävät markkina-alueitaan ja talouksia ympärillään, niin eikö olisi järkevää, että EU ei laahaisi perässä, vaan EU elvyttäisi yhteisesti, jotta se voisi vahvasti toimia markkinajohtajana eikä perässälaahaajana näissä kysymyksissä? Tässä kohtaa faktantarkistusta: myös muut elvyttävät muita.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meri.

15.49 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Anteeksi, rouva puhemies. Kesti vähän tuo mikrofonin löytäminen.

Tässä eduskuntakaudella täällä salissa on usein puhuttu EU:sta, ja silloin usein vastaukseksi tulee, että emme me nyt oikeastaan käytä sitä sanaa, että emme suostu, kun sitä täytyy käyttää harkiten ja varoen juuri niihin tilanteisiin, jolloin me sitä todella tarvitsemme. Ja kuten puolueemme puheenjohtaja Halla-aho sanoi, niin Suomi olisi voinut sanoa, että meille on tullut nyt raja vastaan. Te olisitte voineet tällä kertaa käyttää sitä korttia.

Jos mietitään tätä sopimustulosta: aivan kuin minä menisin ostamaan omenoita 100 eurolla ja minulle sanottaisiin, että saat 50, ja hetken päästä minulle sanotaan, että itse asiassa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

tilanteesi on niin hyvä, että ehkä saat 10 tai ehkä 0. Onko tämä teidän mielestänne hyvä sopimus? Te puhutte tarkkarajaisuudesta, mutta sille alarajalle ei ole mitään rajaa. [Välihuutoja vasemmalta] Onko näin, että me maksamme 6,6 miljardia pahimmillaan ja saammekin ehkä 0 euroa? Onko tämä pahin mahdollinen skenaario? Missä se tarkkarajaisuus nyt on?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen, Matias.

15.50 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Harkimo näemmä jo ehti täältä lähteä, mutta olisin hänelle kertonut ja tuottanut pettymyksen: täällä on salissa kaksi Mäkystä Vaasasta.

Mutta taloustieteilijöitä todella on joka lähtöön. Myös perussuomalaiset saavat viitata omiinsa — teillä selvästi ovat ne omat taloustieteilijänne. Enemmistö taloustieteilijöistä on sitä mieltä, että Suomelle on etua tästä paketista ja että Suomen kannattaa olla tässä paketissa mukana. Se hyödyttää suoraan myös Suomen talouskasvua ja työllisyyttä, erityisesti kun sitä koordinoidaan niin, että nämä varat suunnataan elvytykseen, joka menee vihreään siirtymään ja digitalisaation edistämiseen. Meillä on näillä aloilla suomalaisia huippuyrityksiä, jotka voivat osallistua kilpailuihin ja voittaa niitä Euroopassa.

Te vaaditte paketin sitomista koronan vaikutuksiin, ja samaan aikaan kritisoitte sitä, että näitä koronan vaikutuksia otetaan huomioon. Tässä ei ole logiikkaa. Me tarvitsemme nimenomaan aikaa siihen, että kun koronan vaikutukset otetaan huomioon, me näemme ne vasta tämän kriisin jälkeen. Samaan aikaan rahaa pitää saada liikkeelle nyt, joten se edellyttää sitä, että me joudumme katsomaan myös taaksepäin, aikaisempia talouslukuja, joiden perusteella tätä rahaa laitetaan liikkeelle. Meidän täytyy siis tehdä kompromisseja: [Puhemies: Aika!] otamme koronan vaikutukset huomioon, mutta samaan aikaan laitamme rahaa nopeasti liikkeelle.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Halla-aho.

15.51 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman totesi aivan oikein, että jos koronavahingot olisivat määräävä kriteeri rahanjaossa, Suomi häviäisi vielä enemmän. Perussuomalaiset ovat kuitenkin kritisoineet sitä, että tätä elpymispakettia markkinoidaan jäsenmaille ja niiden kansalaisille koronaepidemiolla, vaikka koronaepidemia ei ole määräävä kriteeri rahanjaossa. Me vastustamme ennen kaikkea lahjamuotoista rahaa, me vastustamme ylipäättään velkojen yhteisvastuuta ja sisäisiä tulonsiirtoja. Tässä ei ole mitään logiikan puutetta, niin kuin sieltäpäin väitetään.

Edustaja Kurvinen tivaa taas, kannatammeko me eroa Euroopan unionista. Siteeraan itseäni: ”Suomen etu ei ole jäsenyys sellaisessa unionissa, joka rikkoo sääntöjään, nakertaa jäsenmaiden kansalaisten mahdollisuutta vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja joka tekee veloista ja vastuista yhteisiä.” [Antti Kurvinen: Eli kannatatte eroa!] Haluaisin kysyä edustaja Kurviselta: onko teidän mielestänne Suomen etujen mukaista kuulua unioniin, joka rikkoo sääntöjään, joka tekee veloista ja vastuista yhteisiä, [Puhemies: Aika!] vai haluaisitteko te ohjata Euroopan unionia sellaiseen suuntaan, että jäsenmaat sääntöjen mukaan vastaavat siellä itse omista veloistaan?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindtman.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

15.53 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Halla-aho, kyse on siitä, että kun te ja teidän joukkonne laajalla rintamalla täällä kyseenalaistatte ja kritisoitte sitä, miksi Suomen saanto-osuus on näin pieni, ja kun te itse olette todenneet heinäkuussa, että jakokriteereissä olisi pitänyt huomioida ainoastaan koronan aiheuttamat vaikutukset — te olitte sitä mieltä, että ainoastaan koronan aiheuttamat vaikutukset — niin on täysin epäloogista samaan aikaan kritisoida neuvottelutulosta siitä, että Suomi saisi siitä liian vähän. Siitä on kysymys. Kysymys on siitä, että te osaatte kritisoida mutta ette osaa kertoa, mitä tässä pitäisi tehdä. Toisaalta tämän paketin tarkoitus on myös nostaa Eurooppa jaloilleen, saada Eurooppa elpymään ja samalla edistää vihreää siirtymää. Edustaja Halla-aho, teidän polkunne johtaisi Suomen ulos Euroopan unionista, mutta te pelkätte sanoa sitä ääneen. Te pelkätte, edustaja Halla-aho! [Mika Niikko: Pelkäätekö sanoa ei?]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Purra.

15.54 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Melkoista teatteriesitystä taas. Oikeasti en itse usko, että teistä fiksuimmat edes itse uskotte noita selityksiänne ja väitteitänne. [Antti Kurvinen: Uskotteko te?] Avaan hieman tätä teidän logiikkaanne, mitä täällä saamme todistaa: Kun me sanomme, että paketti on Suomelle sysihuuono, te vastaatte, että EU-jäsenyydestä on hyötyä. [Välihuutoja vasemmalta] Kun me sanomme, että paketti ei auta Suomen vientiä, te vastaatte, että kyse on solidaarisuudesta. Kun me sanomme, että Suomen ei pidä tukea taloutensa itse tuhonneita maita, te kysytte, että Venäjän syliinkö tässä pitäisi mennä, ja niin edelleen. [Antti Kurvinen: Haluatteko te mennä?] Jokaiseen väitteeseen, meidän yksityiskohtaiseen kritiikkiimme, te vastaatte jotakin siitä sivusta. Haluaisin kysyä, arvoisa hallitus: onko Suomi vuoden 95 EU-jäsenyydellään sitoutunut mielestänne sanomaan kyllä kaikelle, mitä unionista kehdataan esittää?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

15.55 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Halla-aho kysyi, minkälaista Euroopan unionia haluamme rakentaa. Kyllä keskusta haluaa rakentaa pohjoismaista Euroopan unionia, kuten vaikkapa Tanska ja Ruotsi tekevät. Haluamme tehdä yhteistyötä Hollannin kanssa, haluamme tehdä yhteistyötä Saksan kanssa sen eteen, että EU:sta tulee maailman kilpailukykyisin talousalue. [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä] Sellaisen Euroopan unionin eteen haluamme tehdä töitä, ja meidän verrokkimaitamme ovat vaikkapa Ruotsi ja Tanska, jotka ovat tämän paketin takana, vaikka maksavat enemmän. Teidän verrokkinne varmaan ovat vaikkapa Valko-Venäjä ja Ukraina, jotka eivät ole EU-jäseniä.

Arvoisa puhemies! Mistä tässä on kysymys? Kysymys on EU:n seitsemänvuotisesta budjetista. Kysymys on siitä, paljonko Suomen maakunnat saavat aluepolitiikkaan rahaa, paljonko suomalainen maatalous saa rahaa EU:lta. Mutta ymmärrän hyvin, että perussuomalaisia ei tämä pätkäkään kiinnosta, sillä heidän johtajansa Jussi Halla-ahohan ilmoitti jo viime vuoden lopulla, että kaikki EU:sta tulevat rakennerahat ja maataloustuet ovat kepulaisia tukiaisia, joilla maaseudulla kituutetaan. Toistan vielä, puhemies: perussuomalaisen mielestä maaseudulla kituutetaan [Puhemies: Aika!] kepulaisilla tukiaisilla. Tämä on teidän asenteenne suomalaista maaseutua ja maakuntia kohtaan. [Eduskunnasta: Ohhoh!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hassi.

15.56 **Satu Hassi vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeudellisesti asia on aivan kuten pääministeri sanoi. Sen jälkeen, kun EU:n ministerineuvoston oikeuspalvelu oli antanut seikkaperäisen analyysinsa komission ehdotuksesta, kaikki perustuslakivaliokunnan ja suuren valiokunnan kuulemat oikeudelliset asiantuntijat katsoivat, että asia on selvitetty, EU:n perussopimusten mukaisuus on selvitetty. [Oikealta: Ei pidä paikkaansa!] Ja lopullisen kannan siitä, ovatko EU-päätökset EU:n perussopimusten mukaisia, ratkaisee EU-tuomioistuin.

Mutta varsinaisesti pyysin puheenvuoroa siksi, että täällä opposition puolelta luodaan kovasti sellaista mielikuvaa, että tässä Suomea olisi kovasti vedetty kölin alta. Oikeastihan tässä kokonaisuudessa Suomen nettomaksuosuus pienenee. Sen sijaan esimerkiksi Ranskan ja Saksan nettomaksuosuus kasvaa, ja — asia, joka tämän keskustelun perusteella ei ehkä kaikille ole tullut selväksi — myös Italia kuuluu EU:n nettomaksajiin. Ja aivan kuten muun muassa edustajat Lindtman ja Mäkyinen totesivat, se, että merkittävä osa näistä rahoista on käytettävä ilmastotoimiin, on suomalaisen duunarin ja [Puhemies: Aika!] Suomen teollisuuden etu. Meillä on vinha joukko yrityksiä, joilla on upeaa ilmastoratkaisujen osaamista.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

15.58 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on kysytty, pitääkö elvyttää vai ei. Vastaus on ”kyllä”, mutta perussopimuksia ja no bail-out -periaatetta noudattaen. EU:n perussopimuksen mukaan EU ei saa rahoittaa jäsenvaltioita, ei saa ottaa velkaa eikä kantaa veroja. Ranskan presidentti Macron iloitsee siitä, että Eurooppa on ottanut historiallisen askeleen, kun sopu syntyi ja on luotu mekanismi, jolla yhteinen velanotto voidaan hoitaa. Myös Euroopan keskuspankin pääjohtaja Christine Lagarde on sanonut, että elpymisrahasto pitäisi ottaa pysyväksi työkaluksi unioniin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!]

Arvoisa puhemies! Yhteinen velanotto on rikkonut tabun Euroopan valmiudesta yhteiseen finanssipolitiikkaan ja siihen, että keinoa voitaisiin käyttää uudelleen tulevaisuuden talouskriiseissä. Seuraava ratkaiseva taistelu käydään yhteisistä veroista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Elomaa.

16.00 **Ritva Elomaa ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan unioni on koronan myötä tilanteessa, jossa rahoituksen tarve kasvaa ja...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Elomaa, teillä ei ole mikrofoneja päällä.

Kuka otti pois? [Perussuomalaisten ryhmästä: Tavio!] Okei. [Naurua] — Arvoisa puhemies! Se oli aluksi päällä, mutta nyt se on kuitenkin toisen kerran.

Arvoisa puhemies! Euroopan unioni on koronan myötä tilanteessa, jossa rahoituksen tarve kasvaa ja kasvaa. Liittovaltiokehitystä ajavat tahot tulevat tekemään aivan kaikkensa, jotta unionin paisuttaminen tullaan rahoittamaan luonteeltaan pysyvillä tuloilla, kuten jäsenmaksujen kasvattamisella tai uusilla EU-veroilla. Kysyn asianomaiselta ministeriltä:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

mikä on tänä päivänä Suomen kanta jäsenmaksujen korotuksiin tai EU:n verotusoikeuden laajentamiseen? Suora ja rehellinen vastaus. Eihän tämä EU, missä nyt olemme, ole yhtään se sama, mihin joskus liityimme. Ja sitten tämä kertaluontoisuus elvytyspaketista. Uskoteko te kirkkain silmin edelleenkin, että se on kertaluontoinen?

Ja keskustapuolue, te ratsastatte nyt viljelijöiden ja maaseudun kustannuksella. Kyllä tämä turveasia jo kertoo, mitä te ajatte. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kanerva.

16.01 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen verran tähän debatin substanssipuoleen vielä: Ystäväni, arvoisa eurooppaministeri Tuppurainen, te totesitte tuossa omissa puheenvuorossanne, että velkakestävyys on menneen talven lumia. Minun kysymykseni on, että miten niin. Se velkakestävyys ei enää ole Suomelle riski, niin te annoitte meidän ymmärtää, niin totesitte, mutta juuri nyt olisi ollut se kultainen hetki, [Matias Mäkysen välihuuto] jolloin oltaisiin voitu saada ehdollisuus tässä suhteessa aikaan sille, että elvytetään yhdessä. Nyt olivat ne valttikortit käsissä, että eteläisessä Euroopassa ei enää eletäisi velaksi, niin kuin tähän saakka on ollut asianlaita. Nyt olisi ollut mahdollista, arvoisa ministeri, lopettaa se vaihe. Meillä oli valttikortit käsissämme, ja sitä tarkoitin osaltani, että se ehdollisuus, joka ei ole mitenkään suhteellisuutta, olisi pitänyt saada toteutettua tämän neuvottelukierroksen [Puhemies koputtaa] myötä. Siihen olisi ollut käytännössä mahdollisuuksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat! Ensimmäiset 45 minuuttia tästä debatista on nyt käytetty, ja tässä vaiheessa on mahdollisuus vaihtaa kentällisiä. — Näin. Ja kuin kaikki ovat paikkansa ottaneet, niin pyydän taas totuttuun tapaan painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan. — Edustaja Ovaska.

16.03 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset sanovat, että hallitus ei vastaa kysymyksiin, mutta kun perussuomalaisilta kysytään, haluatteko erota EU:sta, te vastaatte: hanhenmaksu. Kun me kysymme, haluatteko elvyttää, te vastaatte: Italian pankit. Kun me kysymme, oletteko unohtaneet koronan, te vastaatte: Moskovan kortti.

Arvoisat perussuomalaiset, tämä teidän linjanne on näivetty, sisäänpäin kääntynyt, riitojen repimä ja sopimaan kykenemätön Eurooppa. Sellainen Eurooppa ei pysty pääsemään yli tällaisen kriisin, tällaisen koronan. Se, mitä te täällä ajatte, on ennen kaikkea sitä, että tämä meidän yhteinen markkina-alue, meidän sisämarkkinat, eivät kykene nousemaan tämän kriisin jäljiltä. Se tarkoittaa sitä, että tavarat, palvelut, pääomat ja ihmiset eivät voi enää tulevaisuudessa liikkua vapaasti.

Siksi haluaisinkin kysyä myös arvoisalta kokoomukselta: Voisitteko te vielä harkita tätä teidän suhtautumistanne? Onko todella näin, että te olette tehneet tällaisen suunnanmuutoksen eurooppapolitiikassanne ja asettuneet näin vahvasti perussuomalaisten kylkeen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Rydman.

16.04 **Wille Rydman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kannatan lämpimästi Euroopan unionin jäsenyyttä. Kannatan lämpimästi Suomen integroitumista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Eurooppaan ja katson, että se on maamme keskeinen etu. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että meidän pitäisi hyväksyä kritiikittä ja mukisematta mikä tahansa esitys, johon vain ollaan isketty päälle sinisellä pohjalla 12 kultaista tähteä. Itse asiassa todellinen Euroopan ystävää kantaa nimenomaisesti huolta siitä, mihin suuntaan Euroopan unioni kehittyy, kehittykö se kestäväällä tavalla, ja on tarpeen vaatiessa myöskin valmis kritisomaan sellaisia ratkaisuita, jotka näitä kriteereitä eivät täytä.

Eikä ihan merkityksetöntä ole sekään, mikä on Euroopan unionin legitimitetti sen kansalaisten näkökulmasta. Jos Euroopan unionia yhtäkkiä lähdetään kehittämään jollain sellaisella tavalla, jossa otetaan sen perussopimukseen sellainen tulkinta, joka nimenomaisesti aiemmin on katsottu oikeudellisesti mahdottomaksi, niin kyllä silloin on kyse siitä, [Puhemies koputtaa] että EU:ta ollaan muuttamassa johonkin sellaiseen suuntaan, jollaiseen ei aiemmin oltu liitytty. [Puhemies koputtaa] Tällaisissa asioissa hallitukselta olisi syytä odottaa paljon tiukempaa kansallisen edun puolustamista.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

16.05 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kylläpä täällä nyt puhutaan ohi asian. Pääministeri sanoi avauspuheessaan, että Suomen etu olisi kuulua Euroopan unioniin. No, onpa näin tai ei, niin eihän tässä nyt siitä puhuta. [Välihuutoja] Tässä puhutaan nyt siitä, että kun Euroopan unioni lyö meille käteen tällaisen laskun, niin hyväksymmekö sen vai emmekö me hyväksy. Tämä on yksimielisyyspäätös, ja Suomi voi siitä yksipuolisella päätöksellä kieltäytyä.

Hallitus käyttää paljon tyhjiä sanoja siitä, että tämä ei ole tulonsiirtounioni tai liittovaltio. Kuitenkin pääministeri itse myönsi, että Euroopan unionissa tasataan elintasoeroja. Mitä muuta se tarkoittaa kuin tulonsiirtounionia? Pääministeri sanoi myös, että tämä elvytyspaketti kohdistuisi nimenomaan koronaan, mutta hallitus itse toisessa lauseessa myöntää, että eihän tämä mihinkään koronaan kohdistu vaan tässä puhutaan kaikista mahdollisista ilmastopaketeista ja vastaavista. Eli te itse puhutte tyhjäksi omat puheenne tässä. Mitä järkeä tässä on? Jos tämä olisi koronaan reagoimista, EU hoitaisi kuntoon maskit, rokotteet ynnä muut asiat eikä jakaisi suomalaisten veronmaksajien rahoja ympäri Eurooppaa. [Vasemmalta: Salaliittoteoria!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sarkkinen.

16.07 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen etu on, että koko Eurooppa elpyy. On selvää, että syvä ja pitkä taantuma EU:n alueella haittaisi myös Suomen talouden elpymisen edellytyksiä. Eurooppa tarvitsee elvytystä, ja koordinoitu elvytys on selvästi paras vaihtoehto. Elvytysväline ei tietenkään ole täydellinen, mutta on tärkeää, että Eurooppa nyt yhdessä elvyttää reaalitaloutta, pelastaa ja synnyttää työpaikkoja, tukee toimialoja ja luo uusia, vihreitä investointeja.

Arvoisa puhemies! Ja erityisesti arvoisat kokoomuslaiset! Ei voi myöskään vähätellä sen seikan arvoa, että tällä ratkaisulla unioni myös turvaa poliittista vakautta tässä kriisiajassa ja EU säilyy päätöksentekokykyisenä syvän koronakriisin aikana. [Ilkka Kanervan välihuuto] Nyt eduskunnalta tarvitaan kykyä nähdä myös tämä iso kuva, mikä on tämän elvytyspaketin merkitys ja sen hyväksymisen merkitys EU:n päätöksentekokykyville

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

[Puhemies koputtaa] sen historian syvimmissä kriisissä. [Ilkka Kanerva: Se on juuri näin, kuten ryhmäpuheenvuorossa todettiin!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Adlercreutz.

16.08 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Tässä on kritisoitu neuvottelutulosta, ja neuvottelutulosta on helppo kritisoida silloin, kun itse ei ollut paikalla. Se ei tietenkään tarkoita, etteikö siitä pitäisi keskustella, ja hyvä, että keskustellaan, mutta kun meillä Suomessa on reilu prosentti Euroopan väkimäärästä, niin jos me saadaan ratkaisuun sisälle rajaus, oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen, selvät kriteerit, niin kyllä tulos on silloin varsin hyvä. Se on varsin hyvin tehty silloin, ja varsinkin jos ottaa huomioon, että opposition kontribuutio keskusteluun oli ajatuksia, jotka olisivat pienentäneet meidän saantoa, niin silloin kyllä kritiikiltä neuvottelutulosta kohtaan putoaa pohja.

EU ei ole kirjanpitoharjoitus. Kyse ei ole myöskään pelkästään saannosta, vaan tämä on isompi arvoyhteisö. Ja kun tässä spekuloidaan EU-erolla ja kansanäänestyksellä, niin kannattaa tarkkaan seurata, mitä Isossa-Britanniassa tapahtuu. [Puhemies koputtaa]

Ja mitä ainutkertaisuuteen tulee, niin kukaan meistä ei tiedä, mitä täällä tapahtuu 50 tai 100 vuoden kuluttua.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja seuraavaksi edustaja Gustafsson.

16.09 **Jukka Gustafsson sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä elpymispakettihan on kompromissi. Se on tärkeää ymmärtää ja oivaltaa, ja minä luulen, että ne kansalaiset, jotka seuraavat keskustelua, sen ymmärtävät. Tämä oli ja on megaluokan poliittinen päätös. Ja aivan niin kuin edustaja Sarkkinen hetki sitten sanoi, kannattaa katsoa tätä isoa kuvaa.

Voisin heittää kysymyksen erityisesti perussuomalaisille: olisiko Suomen pitänyt viime kesänä kesken ankaran koronakriisiin erota ja lähteä Euroopan unionista? [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuka silleen on sanonut?] Ei tietystikään. [Kokoomuksen ryhmästä: Siitäkö siellä neuvoteltiin?] Tämä tulos on riittävän hyvä, jotta sitä voidaan puolustaa. Se on suomalaisten ja Suomen etu, että tämä ratkaisu saatiin.

Eilen viimeksi Hesarissa taloustutkija Juha Tervala totesi, että vuonna 2019 [Puhemies koputtaa] Suomen bkt:n tuoma hyöty EU:n sisämarkkinoista oli Suomelle 18,5 miljardia euroa. Tämä on yksi taloustutkijan merkittävä luku — kannattaa muistaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Gustafsson, aika on täynnä. — Ja seuraavaksi vuorossa edustaja Rantanen.

16.11 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan ensimmäisenä on pakko kyllä kiittää edustaja Kalmaria. En ole koskaan kuullut yhdessä minuutissa niin montaa mainintaa perussuomalaisista, kiitos siitä.

Tässä paketissa on kaksi asiaa, jotka ovat täysin epäloogisia. Toinen on se, että aika usein kuulee, että EU tuo meille turvallisuutta, mutta miten on käynyt Kreikalle? Turkki tunkee sinne mereltä, maalta ja ilmasta. Mitä EU on tehnyt? Ei mitään. EU-maat itse asiasa myyvät Turkille edelleen tälläkin hetkellä aseita. Toinen kysymys on tämä kertaluontoisuus. Samaan aikaan kun te väitätte, että tämä on aivan valtavan loistava paketti ja että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

tämä elvyttää suunnattomasti, niin te sanotte, että tämä on kertaluontoinen. Jos tämä on niin valtavan hyvä paketti, niin miksi tämä on silloin kertaluontoinen? Eikö tätä pitäisi koko ajan toistaa ja toistaa ja toistaa, jos halutaan elvyttää ja tämä on juuri se oikea tapa tehdä se? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kulmuni.

16.12 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy tunnustaa, että oppositiolta on tullut myös ihan hyviä talouspolitiikan markkinakuria vaativia puheenvuoroja, ja sikäli kyllä niitä allekirjoitan, mutta tosiasia on tietenkin se, että kun sitä talouspolitiikan kuriahan ei ollut noudatettu monien maiden osalta EU:ssa menneenä vuosikymmenenä, niin ei se koronan myötä kylkiäisenäkään sitten ole sinne pöytään tullut. Tietenkin olisi hienoa, että se linja, mitä kokoomus ajaa täällä, olisi läsnä myös sitten niissä eurooppalaisissa neuvotteluissa teidän sisarpuolueillanne, koska kyllä Suomen hallitus oli yksi näistä tiukimmista maista tämän paketin kanssa. Totta kai tunnustettakoon, että tuskin hallitukseen nyt ihan yksimielinen kaikista talouspolitiikan kysymyksistä oli, joten kyllähän se täältäkin lähtenyt Suomen kanta on ollut monelta osin jo kompromissi.

Siinä, mihin suuntaan EU:n tuleva talouspolitiikka tulee menemään, varmastikin keskusta jakaa sen huolen, mikä oppositiolla on ollut siitä, miksi ne uudistukset ovatkin aina fiskaaliunionia syventäviä eivätkä markkinakuria lisääviä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sankelo.

16.13 **Janne Sankelo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä käsittelyn yhteydessä on usein mainittu, että kriittisesti elpymispakettiin suhtautuvat suhtautuvat samalla epäilevästi koko EU:n olemassaoloon. Tämä johtopäätös on väärä. Minusta ydinkysymyksiä on muistuttaa unionin tärkeistä perustehtävistä, joita nyt ollaan laajentamassa.

Euroopan unionia on nyt siis suojeltava itseltään sen tulevaisuuden turvaamiseksi. Elpymispaketin ongelma on, että vastaavia ei voida tulevaisuudessa sulkea pois. Se ei kohden riittävästi osaamisen ja tutkimuksen vahvistamiseen vaan antaa jopa mahdollisuuden muutamille jäsenmaille jatkaa leväperäisellä linjallaan. Velat ovatkin jatkossa yhteisiä. Kysynkin pääministeriltä: miten elpymispaketti mielestänne velvoittaa jäsenmaita laittamaan taloutensa kuntoon, jotta kestävyyttä löytyisi tuleviin kriiseihin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Harjanne.

16.14 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Aivan ensimmäisessä puheenvuorossa edustaja Halla-aho totesi, ettei kritiikki ole populismia. No, ei kaikki kritiikki olekaan, mutta iso osa on, mitä täällä on tänään kuultu, mukaan lukien myös tämän välikysymyksen perusteluista suuri osa ja nämä puheet hanhenmaksasta. Eli toivoisin, että se kritiikki olisi analyyttistä ja järkevää.

Yhteisen elvytyksen tarve on laajalti tunnustettu. Sen toteutuksesta on tässä salissa varmasti kymmeniä erilaisia näkemyksiä ja pitkin Eurooppaa satoja tai tuhansia lisää. Siksi loppullinen paketti on luonnollisesti neuvoteltu kompromissi, ja kun katsotaan sitä lopputulosta ja sitä eduskunnan evästyistä siihen neuvotteluun, niin tässä tapauksessa nähdäkseni

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

se lisää luottamusta hallitusta kohtaan, ei suinkaan vähennä sitä. Eli juuri niitä painopisteitä, mitä täältä evästettiin, sinne vietiin.

Lisäksi on hieman erikoista, että kauhistelijoita nousee EU:n omia varoja tai omia veroja kohtaan. Itse näkisin, että mitä vankemmin unioni seisoo aidosti omilla varoillaan, sitä parempi, toimintakykyisempi ja oikeudenmukaisempi se on. Sen lisäksi, kuten täällä on tuotu esiin, nimenomaan EU:n tasolla voidaan fiksuja veroja kohdentaa sellaisiin haasteisiin, joita on parempi taklata kansainvälisellä kuin kansallisella tasolla.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja otetaan vielä edustaja Tanus, ja sen jälkeen pääministeri.

16.16 **Sari Tanus kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Elpymisvälineeseen saatiin ehdollistettua oikeusvaltioperiaate, sanoi täällä hiljakkoin pääministeri, mutta eivätkö oikeusvaltiossa kansalaiset voi luottaa siihen, että noudatetaan sopimuksia — noudatetaan sopimuksia, perussopimuksia? Kun perustuslakivaliokunnassa käsitelimme tätä asiaa, siellä oli asiantuntijoille aivan selkeää ja he toivat viestin, että neuvoston oikeuspalvelu on todennut, että tämäläisistä tulkintaa ei ole koskaan aiemmin ollut käsillä eikä koskaan aiemmin tällä tavalla perussopimusten mukaisesti olisi voitu toimia. Tulkinta on aivan uudenlainen.

Joskus tuolla liikenteessä voi kävellä punaisia vasten, kun punainen näyttää vihreältä. Jos autokaistalla kaasuttaa punaista vasten, voi selittää, että punainen näytti vihreältä, tai tulkita, että punainen näytti vihreältä, tai todella se jollekin saattoi näyttää vihreältä. Siinä voi aiheuttaa tuhoa paitsi itselle, monille muille, mutta siitä huolimatta joka tapauksessa, silloinkin kun siitä pääsee livahtamaan hyvin, se on laitonta. Nämä liikkeet, nämä elpymisvälineen ratkaisut ovat perussopimuksen vastaisia, selitettiinpä niitä miten tahansa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Aika on tullut täyteen. — Nyt pääministeri Marin, 2 minuuttia.

16.17 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muutamisiin kysymyksiin vastauksia.

Edustaja Virolainen kysyi velkajärjestelymekanismista, ja viime viikolla tähän kysymykseen vastattiin. Tämä on osa meidän EU-selontekoamme, ja tätä asiaa hallitus haluaa edistää. Toki on ymmärrettävä, että on koronapandemia ja tässä elpymisvälineessä on kyse täysin eri kokonaisuudesta kuin tässä. [Petteri Orpo: Ei ole!]

Edustaja Meri kysyi siitä, voisiko tämä Suomen saanto tipahtaa nolnaan, ikään kuin sel-laiseksi, että me emme saisi mitään. Se ei ole mahdollista. 70 prosenttia saannosta määräytyi tilastoihin ennen vuotta 2020, tämä 1,55 miljardia — saanto-osuus ei enää muutu. Eli tämä ei enää muutu, se jaetaan jäsenmaille vuosina 21—22. Ja 30 prosenttia tästä saannosta perustuu tällä hetkellä osittain ennusteeseen. Saantoarvio tarkentuu vasta kesällä 22, ja nämä saannot jaetaan jäsenmaille vuonna 23. Eli tämä 30 prosentin kokonaisuus siltä osin tarkentuu vasta vuoteen 22 mennessä, kun me näemme, minkälaista tämä kehitys siihen asti on ollut. Mutta se ei ole mahdollista, että ikään kuin Suomi ei saisi mitään. Tämä tarkarajaisuus koskee nimenomaisesti tilannetta, jos jokin jäsenvaltio jättäisi omat vastuut hoitamatta, sitä, minkälainen enimmäisvastuu Suomelle tällaisessa tilanteessa tulisi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Sitten edustaja Purra kysyi, onko Suomi sitoutunut sanomaan ”kyllä” kaikkeen, mikä liittyy Euroopan unioniin. Ei varmasti ole, ei varmasti ole. Mutta kysynkin perussuomalaisilta, miksi te ette sanoneet viime hallituskaudella Kreikka-paketille "ei". [Timo Heino-nen: Keskustellaan tästä nyt!] Miksi ette tuolloin sanonut "ei"? Uskon, että tuolloinkin ky-seessä oli kokonaisharkinta. Aivan yhtä lailla tässä tilanteessa me arvioimme tätä kokonai-suutta: poikkeuksellisen syvää pandemiaa, poikkeuksellisen syvää taloudellista, hyvinvoinnillista ja terveydellistä kriisiä, johon [Puhemies koputtaa] on luotu poikkeuksellinen, kertaluontoinen, ainutlaatuinen elpymisväline, että yhdessä selviämme tästä kriisistä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Junnila.

16.19 **Vilhelm Junnila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainvalio-kunta kuuli makrotaloustieteen tutkija Juha Tervalaa, jonka mukaan Pohjois-Euroopan fi-nanssipoliittisen elvytyksen vaikutukset Etelä-Euroopan talouteen jäivät 2010-luvulla erit-täin pieneksi, koska kauppa etelän ja pohjoisen välillä on vähäistä. Sama toimii toisinkin päin: elpymispaketti saattaa Tervalan mukaan jopa heikentää sekä Suomen julkisen talou-den tasapainoa että talouskasvua.

Keskustan ryhmäpuheenvuoro muistutti vanhasta kansanviisaudesta, jonka mukaan kepu pettää aina. Tämäkin vieraille valtioille tehtävä miljardilahjoitus on muka kertaluon-teinen, vaikka he tietävät paremmin. Tässä asiassa kannattaa kuunnella ei kokoomusta vaan kokemusta ja edustaja Tuomiojaa. Hän on päätellyt, ettei tämä kertaluonteiseksi jää. Jos keskusta aiemmin...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Junnila, nyt teiltä hävisi mikrofonista ääni. [Eduskunnasta: Ai, anteeksi! Minä yritän saada pois!]

Arvoisa puhemies! Jos keskusta aiemmin avasi kotiovensa, niin nyt se on siirtynyt muun vasemmiston tavoin avaamaan myös kansalaisten kotiovet ja kukkarot. EU:ssa suunnitel-laankin jo talouskurin sijaan kaikenlaisia uusia veroja: on digiveroa, päästökaupan laajen-tamista, rahoitusmarkkinaveroa ja niin edelleen. Kysyn pääministeriltä: kun tässä asiassa lasku jää Suomen kansalaisille, niin onko palkkiona tulossa kuitenkin [Puhemies koput-taa] joku EU-virka innokkaimmin tätä asiaa edistäville hallituksille edustajille?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Savola.

16.21 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen kyllä hämmentynyt näistä perussuomalaisten maaseutuun ja maatalouteen liittyvistä puheen-vuoroista. Kuuntelin hyvin tarkkaan edustaja Halla-ahon ja muun muassa edustaja Niikon puheenvuorot. Ei ole kyllä SMP:n perillisistä paljon jäljellä suomalaisen maaseudun puo-lustamisessa. Joskus sanottiin, että ranskalainen sosialisti puolustaa parhaiten eurooppa-laista maataloutta. Nyt pitää antaa kyllä SDP:läiselle pääministerille kiitokset siitä neuvot-telutuloksesta, jonka te saitte aikaan suomalaiselle maataloudelle ja suomalaiselle maaseu-dulle. Voisitteko te, rouva pääministeri, avata hieman tätä kokonaisuutta, sekä tätä elpy-misvälinettä että sitten tätä EU:n rahoituskehystä, niitten yhteneväisyyttä? Jos mentäisiin perussuomalaisten linjalla, kuinka suomalainen maajussi sen jälkeen pärjäisi? Taitaisi olla kylmä kyyti. [Perussuomalaisten ryhmästä: Erinomaisesti, paremmin kuin nyt!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen, Kimmo. [Puhuja aloittaa puheenpuhevuoron mikrofonin ollessa suljettuna] — Arvoisa edustaja Kiljunen, mikrofoni, niin kuuluu arvostelu paremmin.

16.22 Kimmo Kiljunen sd (vastauspuheenvuoro): Joo, tottumus on toinen luonne.

Arvoisa puhemies! Täällä on käyty keskustelua eduskunnan roolista unionin päätöksenteossa. Muun muassa ministeri Tuppurainen viittasi edustaja Halla-ahoon. Hän on suuressa valiokunnassa. Häkkänen viittasi myöskin siihen, mikä on suuren valiokunnan rooli. Tässä täytyy nyt huomata, että Suomessa eduskunta on poikkeuksellisen vahvasti sidoksissa ja kiinni tässä unionin päätöksenteossa. Meillä on se tilanne, että kun valtioneuvoston jäsen menee unioniin neuvoston kokoukseen säätämään lakia, niin hän ei edusta siellä toimeenpanovaltaa. Hän ei ilmaise Suomen hallituksen kantaa, vaan hän ilmaisee Suomen kannan. Hän on siis lainsäätävä. Mistä hän on saanut mandaatin tuohon lainsäädäntöön? Hän saa sen perustuslakimme mukaan siinä, kun hän tulee suuren valiokunnan kokoukseen — suuren valiokunnan kokoukseen ennen neuvoston kokousta. Hän edustaa Suomen hallitusta, ilmaisee hallituksen kannan suurelle valiokunnalle, ja suurelle valiokunnalle on annettu mandaatti edustaa eduskuntaa eli eduskunnan lainsäädäntövaltaa, ja siinä muodostuu Suomen kanta, jolloin ministeri muuttuu toimeenpanovallan edustajasta lainsäätäjäksi [Puhemies koputtaa] siirtyessään Brysseliin.

Tämä kannattaa koko ajan nähdä, että eduskunta on mukana [Puhemies: Näin!] tiukasti päätöksenteossa [Puhemies: Ja minuutti täynnä!] määrittämässä sen mandaatin, millä ministeri on lainsäätävä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

16.24 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus on vankka EU-jäsenyyden kannattaja, mutta aivan kuten esimerkiksi edustaja Sankelo täällä aikaisemmin totesi, niin se ei tarkoita sitä, että me hyväksyisimme kaikki, mitä EU:sta tänne tulee. Me olemme kyllä sitä mieltä, että tämä ratkaisu, elpymispaketti ja siihen liittyvät omat varat, ei ole paras mahdollinen ratkaisu EU:n elpymiselle, ja sen takia me suhtaudumme tähän varauksellisesti.

Itse haluaisin ainakin kysyä teiltä, pääministeri, sen, miksi tähän elpymispakettiin piti sotkea EU:n omat varat mukaan. Miksi siinä ei käytetty esimerkiksi EVM:ää eli Euroopan vakausmekanismia, joka luotiin silloin, kun oli finanssikriisi päällä? Miksi tähän piti sotkea EU:n seitsemänvuotinen rahoituskehys?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mustajärvi.

16.25 Markus Mustajärvi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyin viime vuoden puolella ministeri Vanhaselta velalla luodusta rahasta ja mahdollisesta moraalikadosta. Tämä koronapaketti tulee EKP:n valtavien osto-ohjelmien ja vastuitten päälle. Osto-ohjelmat käynnistettiin jo vuosia ennen koronaa. Ministeri vastasi muun muassa, että rahajärjestelmä perustuu yleisesti jaettuun luottamukseen. Koronapaketti on luotu akuuttia tarvetta varten, ja sillä on tarkempi käyttökehys, mutta ei koronapaketti ole ainutlaatuinen eikä kertaluontoinen, vaan perustuu samaan mekanismiin, jolla luodaan olematonta rahaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

tyhjästä. Tämä ei ole viimeinen pandemia eikä kriisi, ja olen varma, että samantyyppisiä ratkaisuja tehdään jatkossakin, nimi vain on eri. [Juha Mäenpää: Olipa hyvä puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan edustaja Juvonen ja sen jälkeen ministeri Tuppurainen.

16.26 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä korona-kriisi on suuri sosiaali- ja terveydenhuollon kriisi. Hallitukselta ei tunnu riittävän empatiaa työntekijöille, jotka tekevät siellä kovassa paineessa työtä. Milloin tuotte hoitajille koronalisän?

Suomen kansaa viilataan linssiin ihan kunnolla tämän elvytyspaketin kanssa. Olette valmiita velkarahalla elvyttämään ja tekohengittämään Eurooppaa. Suomi saa 2,7 miljardia euroa, mutta maksaa 6,6 miljardia euroa. Siinä on kolmen miljardin nettotappiot. Kuinka te selitätte tämän hyväksi diiliksi ja hyväksi kaupaksi Euroopan kanssa? Minkä takia ette katso, mikä olisi Suomelle parasta? Tätä pakettia ei voi perustella sillä, että tämä elvyttää koko maailmaa tai Eurooppaa. Meidän pitää elvyttää omaa Suomea ja pohtia sitä, millä tavalla mahdolliset elvytysrahat Suomessa käytetään. Olen hyvin huolissani, että puhutaan vasta vuoden päästä, jolloin tiedämme, paljonko me tulemme elvytysrahaa saamaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt ministeri Tuppurainen, 2 minuuttia.

16.27 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen vahvuus on ratkaisuhakuinen eurooppamyönteinen linja, ja se tarkoittaa sitä, että me viemme omat terveisemme ja intressimme niihin pöytiin, joissa tämän maanosan asioista päätetään. Ei tämän hallituksen EU-myönteisyys tarkoita sitä, että me hyväksymme kaikki annettuna, mitä sieltä tulee, vaan aivan kuten täällä edustaja Kiljunen kuvaili, me teemme täällä päätöksiä ja vaikutamme eurooppalaisissa pöydissä. Ja nyt meillä on käsissämme kokonaisuus. Tämä omien varojen päätös on eduskunnan ratkaistavana, se on kaikkien jäsenmaiden parlamenteissa ratkaistavana, ja me olemme valtioneuvostona katsoneet, että kokonaisuus on lopultakin Suomen kannalta hyväksyttävissä ja Suomen etu.

Vastaan, puhemies, muutamiin kysymyksiin, joita täällä on esitetty.

On kysytty kertaluontoisuudesta. — Kyllä, tämä on kertaluontoinen väline, näin on yksimielisesti sovittu. Mikäli tämä väline uusittaisiin joskus tulevaisuudessa, se vaatisi vastaavan päätöksentekomenettelyn kuin mitä tämän välineen yhteydessä, myös eduskunnan myötävaikutuksen. Kertaluontoinen elvytysväline — tämä ei luo mitään pysyviä tulonsiirtoja, vaan varat täytyy käyttää 3 vuoden kuluessa tähän koronapandemiaan, siitä elpymiseen.

Puhemies! Kysyttiin, luoko tämä yhteisvastuullista velkaa. — Tämä ei synnytä EU:lle yhteisvastuullista velkaa, emmekä me varsinkaan ota vastataksemme toisten maitten olemassa olevia velkoja. Suomen vastuut on tarkkarajaisesti kuvattu ja rajattu, aivan kuten pääministeri tässä on aiemmin vastannut.

Kysyttiin perussopimuksen mukaisuudesta, ja tämä olikin seikka, johon valtioneuvosto käytti paljon aikaa perustuslakivaliokunnan painavien puheenvuorojen perusteella. Me selvitimme asiaa ja saimme neuvoston oikeuspalvelulta lausunnon, joka, kuten perustuslakivaliokuntakin totesi, hälvensi huolia merkittävästi. Valtioneuvosto on päätenyt toteamaan,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

että tämä on perussopimusten mukainen. Oikeusperuste löytyy artiklasta 122: poikkeuksellinen luonnonkatastrofin kaltainen tilanne, jolloin jäsenmailla on mahdollisuus auttaa toisia myös taloudellisesti.

Tämä on myös budjetin tasapainovaatimuksen mukainen, ja tähän elpymisvälineen [Puhemies koputtaa] rahoitukseen sovellettava menettely on EU:n olemassa olevan varainhoitoasetuksen mukainen.

Puhemies! Jatkan vastauksia vielä, mikäli on mahdollista, toisessa puheenvuorossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Varmasti. — Edustaja Koskinen.

16.29 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuolla edustaja Junnilla viittasi Juha Tervalan lausuntoihin valtiovarainvaliokunnalle. Hänhän paikkasi tehokkaasti omat kantansa juuri Helsingin Sanomissa ja totesi, että se lopputulema on vahvasti Suomelle positiivinen EU-jäsenyydestä, vaikka hänhän kritisoi sitä väitettä, että tämä EU:lta jaettavan rahan käyttö Suomessa suoraan saisi jotenkin vientiä Etelä-Eurooppaan liikkeelle. Näinhän ei ole, mutta juuri kuulumme esimerkin Ranskasta, kun Suomen Pariisin-suurlähettiläs kertoi, että Ranskan elvytysuunnitelma on nyt valmis. Siellä 40 miljardia saadaan tätä EU:n avustusrahaa ja 60 miljardia laitetaan omasta budjetista, 100 miljardin paketti. Sen päälle tulee sitten vielä yksityinen raha. Kun tämä suhteutetaan sitten muuhun Euroopan unioniin, on kyseessä yli 1 000 miljardin avautuva investointimarkkina. Jos kohtuudella ajatellaan, että siellä on hyvin iso osa Suomelle suotuisia alueita, [Puhemies koputtaa] niin jos 3 prosenttia siitä on Suomen potentiaalista vientimarkkinaa, se on 30 miljardia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin aika on täynnä, ja vuoro siirtyy edustaja Orpolle.

16.30 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri, te sanotte, että velkajärjestelymekanismi ei kuulu tähän, että se on eri asia. Se on väärin. Se nimenomaan kuuluu, tai pitäisikö sanoa, että sen olisi pitänyt kuulua. Kun luodaan uudenlainen mekanismi, jossa yhteisvastuullista velkaa jaetaan, niin siinä yhteydessä loogisesti Suomen eurooppapolitiikan linjan mukaisesti velkajärjestelymekanismi olisi pitänyt tuoda pöytään, koska olisi ollut elämämme tilaisuus saada eteläinen Eurooppa, joka on vastustanut velkajärjestelymekanismeja, hyväksymään tämän vastineena tälle heidän kannaltaan erityisen suotuisalle uudelle elpymisvälineelle. Se nimenomaan olisi kuulunut tähän, mutta ei ihme, jos ei sitä neuvoteltu, jos ei ole ymmärretty, mitä se tarkoittaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ranne.

16.31 **Lulu Ranne ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on kyse Suomen taloudellisesta suvereniteetista. Suurin uhka sille suvereniteetille ei ole suinkaan mikään USA:n, Kiinan tai Venäjän mittelö. Suurin uhka on EU ja Suomen istuva hallitus — hallitus, joka kieltää tosiasiat.

EKP:n nykyinen pääjohtaja Lagarde ajaa EU:lle yhteistä, yhteisvastuullista, velkahoitoteista budjettia. EKP:n entinen pääjohtaja Mario Draghi nousi Italian pääministeriksi tavoitteenaan euroalueen yhteiset finanssipoliittiset resurssit. Saksan Merkel ja Ranskan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Macron ajavat aivan samaa asiaa. Arvoisa hallitus, miten aiotte estää EU:n politiikan kovan ytimen aikeet, vai aiotteko?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kosonen.

16.32 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suuri osa talousasiantuntijoista on tämän paketin puolella, ja me hallituksessa haluamme luottaa asiantuntijoihin. Suomen kannattaa olla mukana tässä paketissa.

Politiikassa on kysymys kokonaisuuksista. On todella helppoa irrottaa sieltä pieni pala, kutsua sitä vaikka omenaksi, perustella sitä lentävin lausein ja saada huomiota. Mutta todellisessa elämässä on kuitenkin aina kysymys kokonaisuuksista, ja se lopulta merkitsee ja ratkaisee. Siksi Suomi on paketissa mukana elvyttämässä yhdessä Euroopan kanssa tulevaa kasvua. Jos Eurooppa ajautuisi pahaan taloudelliseen kriisiin koronan takia ja jos mitään ei tehtäisi, niin nämä Suomen neljän miljardin euron vastuut olisivat todella pienet siinä suhteessa. Siksi kannattaa käyttää tämä keino, jottei kriisiä tule.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Malm.

16.33 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on nyt niin paljon lueteltu maita ja vientiä, että muutamaan asiaan on pakko takertua. Suomen viennin osuus EU-maihin oli vuonna 2019 yhteensä 55 prosenttia. Pelkästään sinne Italiaan, Espanjaan ja Kreikkaan vienti oli yhteensä 5,6 prosenttia — siis pelkästään Italian, Espanjan ja Kreikan osuus Suomen viennistä vastaa mittaluokaltaan esimerkiksi Venäjän viennin osuutta. Siksi onkin vähän vaikea ymmärtää, millä perusteella suomalaiset yritykset eivät hyötyisi EU:n sisämarkkinoiden elpymisestä. Kyllä ne vain hyötyvät. Elpymisvälineellä luodaan kysyntää EU:n alueelle, siis luodaan kysyntää 750 miljardin euron edestä, ja sitä kautta elpyminen myös tukee suomalaisten yritysten vientiä.

Niin se vain on, että EU:n sisämarkkinat ovat meidän päämarkkinamme ja niiden elpyminen on olennainen osa meidän taloutemme elpymistä. [Puhemies koputtaa] Tämä on jopa työelämäteko.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Koskela.

16.35 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Muutamia nostoja tämän päivän eri asioista, aiheista, mitä on käyty läpi.

Pääministeri kertoi, todisti, että elpymisvälineellä ei luoda liittovaltiota. No, ei varmasti vielä, mutta tämä kehitys saattaa kyllä sinne hyvin nopeasti johtaa.

Edustaja Arhinmäki ihaili kovasti, ylisti EU:n tulevaa verotusta. Onko hänellä sitten tavoitteena, että siirrämme kaikki kansalliset verotkin Brysseliin?

Edustaja Kalmari nosti kunnat esiin. Sen verran voin hänelle sanoa, että nyt tämä hallituksen hurjastelu tullaan maksamaan kunnissa. Kaikki meidän lapsemme sitten tulevaisuudessa joutuvat osallistumaan näihin talkoisiin.

Kun edustaja al-Tae otti hyvin esille, kun sanoi, että nyt pitää tukea niitä maita, jotka ostavat tuotteita, niin pitäisikö meidän sitten tukea Ruotsia ja Saksaa, ehkä, kenties?

Mutta hallitukselle sellainen kysymys: kuinka hyvin olette kartalla asian suhteen, että nyt kun kerran lähdemme mukaan tähän pakettiin, niin sieltä ei ole paluuta, ovi sulkeutuu?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kalmari.

16.36 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Ranne totesi perussuomalaiseen tapaan, että missä EU, siellä ongelma. Haluaisin muistuttaa, että edustaja Kankaanniemen malli tästä koronaelvytyksestä oli se, että jokainen maa elvyttäisi itse ja antaisi budjettinsa EU:lle valvottavaksi siltä osin, onko elvytys tapahtunut oikein. Mielestäni tämä on käsittämätön ajatus perussuomalaisilta. Näinkö te haluatte alistaa meidän oman päätöksentekomme? En kerta kaikkiaan ymmärrä tätä ajatuksenjuoksua. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Packalén.

16.36 **Tom Packalén ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomella on vaihtoehtona jättäytyä elvytyspaketista pois. Päittäjien taholta ei ole esitetty mitään näyttöä siitä, että paketin hyväksyminen olisi ehdottoman välttämätöntä. Paketti itse asiassa rikkoo EU:n perussopimuksen oikeusvaltioperiaatetta. Nythän suomalaiset veronmaksajat ovat joutumassa Etelä-Euroopan ylivelkaantuneiden maiden talouden maksumiehiksi, vaikka vaihtoehtona olisi käyttää rahat Suomen elvyttämiseen. Punavihreälle hallitukselle paketin poliittinen merkitys tuntuukin olevan suurempi kuin sen taloudellinen merkitys. Hyväksymällä paketin hyväksytte jatkossakin yhteisvastuulliset velat sekä siirtymisen kohti taloudellista liittovaltiokehitystä. Tällaiseen EU:hun me Suomen kansalaiset emme ole sitoutuneet. Suomella onkin tuhannen taalan paikka olla kokoaan suurempi ja hylätä tämä epäedullinen paketti, sillä EU tai mikään toinen EU-maa ei aja Suomen kansallista etua.

Kysynkin teiltä, arvon hallitus: Olette usein huolissanne esimerkiksi Puolan ja Unkarin tavasta noudattaa oikeusvaltioperiaatetta. Eikö teitä nyt huoleta, että EU:n oma elpymispaketti itsessään horjuttaa tai jopa halventaa oikeusvaltioperiaatteen merkitystä? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kinnunen, Anneli.

16.38 **Anneli Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On todella harmillista, että perussuomalaiset synnyttävät kyseenalaisia mielikuvia Euroopan unionista ja nyt käsittelyssä olevasta Euroopan elvytyspaketista — me olemme koko tämän päivän kuulleet nyt näitä erilaisia näkemyksiä, mitä te olette sanoneet. Perussuomalaiset tekevät kaikkensa vaikeuttaakseen Euroopan unionin ja Suomen elpymistä koronasta ja tästä isosta kriisistä. [Juha Mäenpää: Ei kun parannetaan!]

Olemme kuitenkin kuulleet yhden ratkaisun, minkä te olette esittäneet. Edustaja Kankaanniemi totesi, että Euroopassa kukin maa ottaisi omaa lainaa elvyttääkseen ja tämä lainankäyttö koordinoitaisiin Euroopan unionista. Nyt kysyn perussuomalaisten puheenjohtajalta, Halla-aholta: onko tämä perussuomalaisten kanta ja ratkaisu asiaan, vai mikä teidän ratkaisunne on? [Kimmo Kiljunen: Se on liittovaltio!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Koponen.

16.39 **Ari Koponen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Marin, miten te pidätte huolen siitä, että nämä Etelä-Euroopan maat, joita rahoitamme koko ajan,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

joutuvat tekemään talouksiinsa koviakin rakenteellisia ratkaisuja, niin että tämä loppuu joskus? Tämän maksaa suomalainen veronmaksaja, joka kärsii jo tälläkin hetkellä.

Edustaja Kosonen nosti esiin, että hallitus luottaa asiantuntijoihin. Se on kauniisti sanottu, mutta se tapahtuu vain silloin, kun se ajaa teidän omaa etuunne. Tälläkin kaudella on nähty useita tapauksia, joissa asiantuntijoiden lausunnoilla on pyyhitty lattiaa. [Eva Biaudet: Italia on nettomaksaja EU:ssa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Heinonen.

16.40 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen suomalainen ja olen eurooppalainen, olen myös Eurooppa- ja EU-myönteinen — siitä ei ole kahta sanaa. Mutta arvoisa pääministeri Sanna Marin, tämä paketti on Suomen kannalta huonosti neuvoteltu — ei siitäkään ole kahta sanaa. Oli virhe jättäytyä tämän nuukan nelikon ulkopuolelle. Yksin EU:ssa ei ole hyvä olla, eikä siellä yksin myöskään pärjätä.

EU ottaa vastoin omia perussopimuksiaan yhteistä velkaa. EU ottaa käyttöön yhteisiä EU-veroja. Kokonaisratkaisu myös kasvattaa EU:n jo muutenkin suurta budjettia. EU:n perustukset, arvoisa puhemies, natisevat. Minun on hyvin vaikea tämäntyyppistä ratkaisua nähdä Suomen kannalta järkeväksi, enkä näe sitä myöskään EU:n kannalta järkeväksi. Itse en valitettavasti voi tätä kokonaisuutta olla tukemassa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Otetaan edustaja Hopsu ja sen jälkeen ministeri Vanhanen.

16.41 **Inka Hopsu vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edelliseen puheenvuoroon pitää kyllä hieman ihmetellä, että eikö nimenomaan se kokoomuksen ratkaisu olisi jättänyt meidät yksin.

Mutta muutama pohdinta Euroopan omista varoista. Keskustelimme täällä viime keväänä lentoverosta. Tuolloin useassa ryhmässä vedottiin siihen, että Suomi voi odottaa EU:n yhteistä päätöstä. Nyt uusia ympäristövaikutuksiin perustuvia omia varoja, kuten muovimaksua, kuitenkin kritisoidaan voimakkaasti. Eikö ole tervetullutta, että näin estetään joidenkin maiden vapaamatkustaminen ympäristötoimissa ja samalla luodaan liikkumavaraa jäsenten maksuihin?

Ja vielä perussuomalaisille: Ihmettelen näitä Rysälän virka- ja hanhenmaksavihjailuja. Jos asiaa pidetään tärkeänä, niin pysytään asia-argumenteissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt ministeri Vanhanen, 2 minuuttia.

16.42 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi harjoittaa EU:ssa tiivistä yhteistyötä myös nuukan nelikon kanssa. Emme me ole heitä mihinkään jättäneet. Nuukan nelikon maat ovat kaikki tässä paketissa, sekä normaalissa rahoituskehityksessä että tässä elpymisvälineessä, paljon Suomea suurempia nettomaksajia. Eivät he höllänneet tätä pakettia, enkä ole kuullut sieltä huhuja, että kukaan heistä olisi myöskään hylkäämässä sitä kansallisessa ratifiointipäätöksessä. He ovat valtaosan paljon suurempia nettomaksajia kuin Suomi, [Timo Heinosen välihuuto] eivät saaneet omilla puheillaan tai neuvottelutaidoillaan yhtään sen parempaa tulosta [Timo Heinonen: Parempaan neuvottelutuloksen saivat! — Puhemies koputtaa] vaan huonomman tuloksen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Välikysymyksen tekijöille, perussuomalaisille, on salissa moneen kertaan esitetty kysymys, mikä on se teidän vaihtoehtonne tässä, ja ainoa vastaus, jonka olette antaneet, tuli teidän ylivoimaisesti kokeneimmalta edustajaltanne Kankaanniemeltä, joka esitti, että jäsenvaltiot elvyttävät ottamalla lainaa, jonka käyttöä komissio koordinoi. Siis tämä ylikansallinen elin koordinoi, eivät edes muut jäsenmaat vaan ylikansallinen elin koordinoi tätä. [Vasemmalta: Huh huh!] Me otamme tämän epidemian oloissa — no, aika näyttää, paljonko alijäämää syntyy — vuosina 20 ja 21 ehkä 25 miljardia euroa tähän epidemiaan lainaa. Emme todella halua, että komissio rupeaa koordinoimaan sitä, miten me myös elvytyksen merkeissä tätä käyttäisimme. Mikä se teidän vaihtoehtonne oikein on? [Anne Kalmari: Onko tämä perussuomalaisten linja?] Olen tippunut kärryiltä siinä, mistä on kyse. Edustaja Ranne sanoi, että taloudellista itsenäisyyttä pitää ajaa. No, tämä teidän mallinneko edustaa tätä taloudellista itsenäisyyttä?

Ja edelleen pyydän, aikaisemmin jo pyysin tässä: kun te välikysymyksessä sanotte, joka on kuitenkin virallinen asiakirja, perustuslakiin nojaava oikeus, että Italia saa tästä pake-tista noin 200 miljardia euroa — tämä on painettu tähän valtiopäiväasiakirjaan — niin eritelkää nyt, mistä tässä on kyse, niin me vastaamme sitten siihen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Eestilä.

16.44 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, se, mikä tässä huolestuttaa, on se, että kun Italiassa vuosi sitten korot nousivat 15 prosenttiin, niin silloin piti EKP:n heti puuttua peliin, pistää 750 miljardia, ja nyt kun te olette perustaneet — kiertäen EU:n budjettisääntöjä, Euroopan unionista tehtyjä sopimuksia — erillisrahaston EU-budjetin ulkopuolelle, niin nyt meillä on kaksi työkalua. Ja tämä on siten yhteisvastuullista, sinne on lahjoitettu rahaa ja sinne on lainattu rahaa ja otettu yhteistä velkaa, mutta nippa nappa on EU:n oikeudellinen palvelu saatu ikään kuin hyväksymään tämä rakenne. Nyt on EKP — Saksan perustuslaki rajoittaa sen käyttöä — ja nyt on keksitty erillisrahasto, niin että kumpako käytetään? Onko tämä loputonta, kun on tämä talousnäkemys, että otetaan velkaa ja kun tulee ongelma, korot nousevat, niin joku aina rahoittaa lisää? Onko näin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindtman.

16.45 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensiksi edustaja Heinospelte, joka tässä ehti lähteä: Olen ymmärtänyt, että viime kesäkuussa kuitenkin kokoomuksen edustajat valtiovarainvaliokunnassa jättivät vastalauseen, jossa he toteavat: ”Komission pyrkimys kasvattaa EU:n omia varoja on kannatettava. EU:n kestävämpi rahoituspohja vähentäisi painetta kasvattaa jäsenvaltioiden jäsenmaksuja.” Arvoisat kokoomuslaiset, oletteko te vielä tämän takana? Ja tietysti Heinoselta olisi kiva kuulla vastaus.

Mutta, arvoisa puhemies, kyllä nyt tarvittaisiin vastauksia myös Halla-aholta. Oletteko te todella sen linjan takana, että Euroopassa nyt tämä elpyminen pitäisi hoitaa niin, että jäsenmaat ottavat velkaa ja sitten komissio on se, joka koordinoi, miten tätä velkaa käytetään, siis velkaa, jota on käytetty esimerkiksi täällä Suomessa siihen, että otetaan iskuja vastaan, tuetaan kuntia, tuetaan ihmisiä, tuetaan yrityksiä? Olisiko nämä päätökset pitänyt käydä kysymässä ensin komissiolta? Onko tämä todella [Puhemies koputtaa] teidän linjanne?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Halla-aho.

16.47 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietenkään Suomen kaltaisten maiden rahankäyttöä ja elvytystoimia tarkkailemaan ei tarvita mitään ylikansallista elintä tai komissiota. [Antti Lindtman: Ei täällä niin sanota!] Kyse on tietenkin niistä maista, joita tällä hetkellä tai tämän elvytyspaketin puitteissa Suomen kaltaiset maat rahoittavat. Näiden maiden tulisi ottaa itse lainaa markkinoilta ja elvyttää itseään, mutta rahankäyttöä tulisi tietenkin valvoa, koska — niin kuin täällä on moneen kertaan todettu ja niin kuin on kaikille sanomattakin selvää — se, että nämä maat tarvelevät oman taloutensa huonolla taloudenpidolla, sellaisella talouspolitiikalla, johon niillä ei ole varaa, aiheuttaa ongelmia meille kaikille, ja juuri niiden ongelmien takia me tänään käymme tätä keskustelua. [Välihuutoja vasemmalta — Perussuomalaisten ryhmästä: Miten Norja pärjääkään!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Könttä.

16.47 **Joonas Könttä kesk** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Niin, kyllä tuo perussuomalaisten ehkä tämän päivän merkittävin avaus, että laina annettaisiin ylikansallisen elimen, komission, valvottavaksi, on aika karua kuultavaa tässä salissa, mutta nyt se on sitten todistettu — yhtä kylmää kyytiä kuin mitä perussuomalaisten linja olisi aluepolitiikalle, maakunnille ja maanviljelijöille. [Jussi Halla-ahon välihuuto]

Herra puhemies! Haluaisin kysyä kokoomuspuolueelta, joka ehkä nojaa tässä tämän päivän argumentoinnissaan pitkälti siihen, että huonosti neuvoteltu: Kun olette kuitenkin ainakin brändänneet itsenne Suomen EU-myönteisimpänä puolueena ja kerrotte usein, että teillä on erittäin tiiviit suhteet eurooppalaisiin sisarpuolueisiin ja EU-päittäjiin ja kokoomuksen vaikutusvalta on tässä EPP:n kristilliskonservatiivisessa ryhmässä vertaansa viaila, näin me kuulemme, niin oletteko nyt todenneet sitten sisarpuolueidenne johtohahmojen Angela Merkelin, Ursula von der Leyenin ja Viktor Orbánin kanssa, että diili oli huono, että ei mennytkään hyvin? Joko olette jyrähtäneet Angela Merkelille, että nyt tehtiin muuten EU:ssa huonoa politiikkaa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Orpo.

16.49 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä kokoomus on Euroopan suurimman puolueen, kansanpuolueen, jäsen, ja me olemme käyneet näistä lukemattomia keskusteluja. Me ollaan pidetty siellä voimakkaasti esillä nimenomaan velkavastuuta, vastuullisen taloudenpidon periaatetta, sitä, että jokainen maa vastaa omista veloistaan, ja jos apua annetaan, niin se on ehdollista, mikä koskettaa meitä kaikkia. Samoin me ollaan nostettu esille se, että EU:n pitää keskittyä erityisesti niihin asioihin, jotka hyödyttävät meitä.

Totean tässä yhteydessä myöskin sen, että harmittaa, että kun monivuotinen rahoituskehys tähän yhdistettiin, niin muun muassa Suomelle äärettömän tärkeistä puolustuksesta, turvallisuudesta ja tutkimuksesta leikattiin varoja pohjaesityksestä merkittäväällä tavalla samaisissa kompromississa, joka kesällä tehtiin.

Kyllä, edustaja Könttä, me pidämme ääntä näistä asioista, mutta nämä päätökset tehdään päämiespöydässä ja ministerineuvostoissa, ei EPP:n hallituksen kokouksessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.50 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En voi olla reagoimatta tähän edustaja Orpon viimeiseen puheenvuoroon. Te täällä toisaalta kritisoitte sitä, että tämä kokonaisuus on iso, ja sitten toisaalta esimerkiksi tämän monivuotisen rahoituskehyksen osalta te olisitte halunneet, että se olisi ollut vieläkin isompi, kuten komissio oli esittänyt. Me ajoimme maltillista kokonaisuutta monivuotisen rahoituskehyksen osalta ja tässä myös onnistuimme.

Edustaja Kauma kysyi omista varoista. Nämä omat varat koostuvat seuraavista perinteisistä tuloista: niihin lasketaan muun muassa tullimaksut, alv- oma vara, sitten tämä uusi muovimaksu ja bkml-perusteinen oma vara. Ja näiden lisäksi komissio tulee selvittämään ja kenties esittämään myös muita uusia omia varoja, kuten digijätien verotusta tai hiilitulleja, mutta näistä tuodaan esitykset erikseen, ja näitä me emme ole vielä käsitelleet. Ne käsitellään aikanaan, kun ne saamme. Itse pidän niitä kyllä erittäin hyvinä, selvittämisen arvoisina asioina, mutta kantaa niihin ei vielä voi ottaa, koska esityksiä ei ole saatu.

Sitten edustaja Heinonen kysyi tästä nuukan nelikon kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja ikään kuin esitti täällä, miksi Suomi jättäytyi nuukan nelikon ulkopuolelle. No, näin ei ole. Me itse asiassa teimme erittäin tiivistä yhteistyötä Hollannin, Ruotsin, Tanskan ja Itävallan kanssa siinä, että onnistuimme laskemaan tätä avustusmuotoista osuutta 110 miljardia euroa verrattuna siihen alkuperäiseen esitykseen. Me teimme hyvin tiivistä yhteistyötä niin tässä kuin esimerkiksi oikeusvaltioperiaatteessa, kuten monissa muissakin kysymyksissä. Emme me ole jättäytyneet tästä maaryhmästä sivuun, vaan päinvastoin heidän kanssaan olemme tiivistä yhteistyötä tehneet ja saaneet yhdessä neuvoteltua tästä kokonaisuudesta paljon paremman kuin mitä se alun perin oli.

Sitten edustaja Koponen kysyi Etelä-Euroopan talouksista ja maiden taloudellisesta tilanteesta. Olen kyllä sitä mieltä, että meidän pitää tulevaisuudessa löytää EU-jäsenmaiden tilanteisiin parempia ratkaisuja. Meidän pitää saada jokainen jäsenmaa sellaiseen taloudelliseen tilanteeseen, että yhdessäkin voimme olla sitä kautta vahvempia. Mutta tässä kriisissä, jonka keskellä me olemme, on syytä huomioida se, että kyseessä on globaali pandemia, joka on erittäin vakava niin terveydellisesti kuin taloudellisesti. Tämä kriisi, tämä pandemia, ei johdu maiden taloudenpidosta. Tämä johtuu siitä, että koronavirus jyllää aivan jokaisessa maassa. Me olemme keskellä tätä pandemiaa kaikki yhdessä. Ei tämä ole Italian tai Kreikan tai minkään muun talouden aiheuttama kriisi, vaan tämä on pandemia. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Ja nyt me reagoimme tähän pandemiaan ja yhdessä elvytämme talouksiamme niin, että emme tämän pandemian lisäksi ajaudu vieläkin syvempään taloudelliseen kriisiin. [Puhemies koputtaa] Me etsimme ratkaisuja tähän tilanteeseen, missä me olemme, mutta varmasti tulevaisuudessa pitää keskustella myös jäsenvaltioiden taloudellisesta kestävydestä laajemminkin. [Vilhelm Junnila: Uusia veroja odotettavissa!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Tuppurainen.

16.53 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen:** Arvoisa puhemies! Johtopäätöksenä tästä keskustelusta on, että kokoomuksen EU-politiikan linja on epäselvä. Te toistatte puheenvuoro toisensa jälkeen, kuinka Eurooppa-myönteisiä te olette ja kuinka olette Suomen Eurooppa-myönteisin, mutta kyllä sieltä läpi kuultaa kasvava EU-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

kriittisyys, ja tekisi mieleni muistuttaa, että kyllä vastuuta voi kantaa myös oppositiosta. Älkää langetko tähän populismin kiusaukseen.

Puhemies! Vastaan tähän kysymykseen ehdollisuudesta, joka tuli myös kokoomuksen ryhmäpuheenvuorossa. Kyllä, tässä paketissa on ehdollisuutta, mutta se on tähän koronapandemiaan sovitettua ehdollisuutta. [Petteri Orpon välihuuto] Me emme jaa mitään lahjarahaa, vaan kaikki raha on sidottu uudistuksiin, nimenomaan rakenneuudistuksiin, joilla satsataan tämän maanosan vihreään elvytykseen ja digitalisaatioon. Jokaisen jäsenmaan täytyy tehdä oma elpymis- ja palautumissuunnitelma. Suomessa se on tämä kestävä kasvun ohjelma, jota ministeri Vanhasen johdolla laaditaan, ja neuvosto käsittelee ne. Kaikilla mailla on sanansa sanottavana jokaisen toisen jäsenmaan elpymis- ja palautussuunnitelmaan. Ja viime kädessä, jos käy niin, että kun myöhemmin rahoja jaetaan, niin varat eivät menekään siihen kohteeseen, mihin niiden tässä suunnitelmassa on kerrottu menevän, niin yksikin maa, jos niin haluaa, voi käyttää hätäjarrua, jolloin nämä maksatukset viedään Eurooppa-neuvosto-tasolle, ja ne voidaan jopa pysäyttää. Eli ehdollisuutta kyllä löytyy, ja sitä ehdollisuutta sovelletaan muun muassa siihen, että varoja täytyy käyttää ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Mutta tässä on vielä toinen ehdollisuus, puhemies, ja se on tämä oikeusvaltioehdollisuus, ja sen kohdalla sopiikin hetkeksi pysähtyä. Se on nyt voimassa olevaa EU-oikeutta. Asetus on astunut voimaan tämän vuoden alusta, ja siinä EU-varojen käyttö niin monivuotisessa rahoituskehyksessä kuin sitten tässä elpymisrahastossa kytketään siihen, että kaikki jäsenmaat noudattavat EU-perussopimukseen kirjattua oikeusvaltioperiaatetta. Näin sovittiin, Suomi ajoi tätä voimakkaasti jo puheenjohtajuuskaudellaan, ja tämä mekanismi on olemassa oleva. Mutta kun Suomi muodosti kantaansa siihen eduskunnan suuressa valiokunnassa, mitä tekivät perussuomalaiset? [Eva Biaudet: Aivan!] Jättivät eriyvän mielipiteen ja perustelivat sitä sillä, että EU-rahoja ei tule kytkeä — ei tule kytkeä — oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen, koska se on perussuomalaisten mukaan kulttuurinen asia. Ei se ole kulttuurinen asia, vaan kun me puhumme Euroopan unionista, kysymys on EU:n perussopimukseen kirjatusta juridisesta tosiseikasta, jota EU-tuomioistuin arvioi. [Juha Mäenpään välihuuto] Me hallituksessa pidämme veronmaksajien oikeuden kannalta erittäin tärkeänä, että jokainen jäsenmaa noudattaa niitä yhteisiä pelisääntöjä, jotka perussopimukseen on kirjattu. Tämä oikeusvaltioperiaate ja -kytkentä on tälle maalle ja tälle hallitukselle erittäin tärkeä, ja on vahinko, että te, perussuomalaiset, olette tästä irrottautuneet. Ja kun te nyt puhutte oikeusvaltioperiaatteesta, useampi teistä, muun muassa ryhmäpuheenjohtaja Tavio ryhmäpuheessa, te olette pukki kaalimaan vartijana.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt debattiaika on käytetty, ja siirrytään puhujalistaan. — Edustaja Mäkisalo-Ropponen.

16.56 **Merja Mäkisalo-Ropponen sd:** Arvoisa puhemies! On hyvä, että käymme EU:n elpymisvälineestä pitkän ja perusteellisen keskustelun, sillä tämä mahdollistaa eri näkökulmien kirkastamisen. Välikysymyksen allekirjoittajilla ja hallituksella on monista perustavanlaatuisista asioista kovin erilainen näkemys, ja on myönteistä, [Hälinää — Puhemies koputtaa] että näistä asioista keskustellaan avoimesti, vaikka yhteisymmärrykseen emme toki pääsekään. Täytyy kuitenkin todeta, että kovin hämmäntäviä ja epäjohdonmukaisia puheenvuoroja erityisesti perussuomalaisilta on tänä päivänä kuulunut. Kuunneltuani tätä keskustelua alusta alkaen keskeinen epäselvä kysymys on edelleenkin, haluavatko perus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

suomalaiset Suomen kuuluvan EU:hun ja haluavatko perussuomalaiset EU:n koordinoivan jäsenmaidenkin velkoja.

Mutta jos mennään tähän välikysymykseen, niin itse haluan korostaa kahta pääministerin puheessaan esille tuomaa viestiä.

Elpymisvälineellä ei luoda tulonsiirtounionia tai liittovaltiota, eikä elpymisväline aseta Suomelle määrittelemätöntä velvollisuutta vastata muiden valtioiden veloista, koska Suomen enimmäisvastuu on tarkasti rajattu. Vaikka tämä elpymispaketti ei ole täydellinen, se on tässä tilanteessa välttämätön. Miksi tämä elpymispaketti on tärkeä? Siksi, että koronapandemia on saattanut koko maailman ja myös oman maanosamme talouden polvilleen ja joudumme tekemään hyvin poikkeuksellisia toimenpiteitä päästäksemme jälleen jaloillemme. On niin Suomen kuin koko Euroopan kannalta keskeistä, että koko maanosan talous pääsee toipumaan, kun epidemian uhka alkaa väistyä ja voimme palata kohti normaalempia aikoja.

Julkisuudessa on voimakkaasti kritisoitu Suomen saantoa uudesta elpymisvälineestä. Totuus on kuitenkin ennen kaikkea se, että olemme selvinneet koronapandemian aiheuttamista iskuista montaa muuta maata paremmin. Tämä on ennen kaikkea positiivinen asia, ja toivon, että voimme siitä yhdessä iloita ja että näin olisi jatkossakin. Koronaa ei ole vielä voitettu, vaikka rokotukset antavat nyt uutta toivoa. Tärkeää on myös, että julkisen vallan toimilla vahvistamme niin yrityksille kuin kotitalouksille siltaa yli vaikean ajan. Tätä politiikkaa ovat suositelleet vahvasti niin kotimaiset kuin monet kansainväliset talousasiantuntijat ja -järjestöt. Avoimena ja viennistä riippuvaisena kansantaloutena meille Euroopan ja sisämarkkinoiden elpyminen on ensisijaisen tärkeää. Viennistämme noin 60 prosenttia suuntautuu EU:n sisämarkkina-alueelle, ja jos EU ei toivu, on Suomenkin vientiveitoisena maana hyvin vaikea päästä jaloilleen.

Oppositio on voimakkaasti kritisoinut elpymisvälineen rahoituksen kohdennuksia. Työ ei ole vielä valmis, ja onkin osattava priorisoida oikein. Tärkeää on, että kohdennuksia tehdään vihreään siirtymään ja ilmastonmuutoksen vastaiseen taisteluun, talouden digitalisointiin, biotalouteen sekä moderniin teknologiaan. Nämä kaikki ovat myös tulevaisuuden kasvun keskeisiä ajureita. Meillä on maailmanluokan osaamista ja tutkimusta näillä aloilla juuri Suomessa. Elpymisvälineen rahat tulevat toimimaan hyvänä vipuvartena uusiin innovaatioihin, kunhan varmistamme, että ne kohdennetaan tarpeeksi suuriin ja vaikuttaviin kohteisiin.

On kiinnitettävä vahvasti huomiota myös siihen, onko meillä riittävästi myynnin ja markkinoinnin osaamista niin, että pärjäämme kovenevassa kilpailussa. Nyt käydään taistelua siitä, mikä maa nousee vihreässä siirtymässä ja vihreässä taloudessa kärkeen. Meidän on otettava oma paikkamme edelläkävijänä. Hallitus on omalla politiikallaan rohkaissut yrityksiä niin tutkimukseen ja tuotekehitykseen kuin myös yhteistyöhön yliopistojen kanssa. Yhdessä nämä toimet voivat synnyttää uusia vihreän siirtymän ja teknologian innovaatioita ja vientituotteita maailmanmarkkinoille. Olemme kuulleet esimerkiksi tulevaisuusvaliokunnassa monien yritysten edustajia, jotka ovat kertoneet upeista tulevaisuudensuunnitelmistaan juuri näissä asioissa.

Arvoisa puhemies! Koulutus, tiede, tutkimus sekä innovaatiotoiminta ovat modernin talouden menestystekijöitä. Ne luovat pohjaa uudelle kasvulle ja uusille markkinoille. Olemalla näissä maailman kärkeä säilytämme kilpailuasemamme, luomme uusia työpaikkoja ja voimme ylläpitää pohjoismaisen hyvinvointivaltion. Nyt ei ole aika jarruttaa, nyt pitää mennä eteenpäin yhdessä muun Euroopan kanssa, toisaalta pitäen kiinni omista vahvuuk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

sistamme ja kilpailuvalteistamme. Suomi menestyy, kun Eurooppa menestyy. Olemme kiinteästi osana yhteistä markkina-aluetta ja kansainvälistä kilpailua. Käpertyminen itseemme olisi tulevien mahdollisuuksien hukkaan heittämistä, mikä merkittäväällä tavalla myös näivettäisi tulevaa kasvuamme, työllisyyttä ja tätä kautta hyvinvointivaltion rahoituspohjaa. Nyt tulee nähdä pidemmälle ja olla uuden kasvun ja ilmastonmuutoksen torjunnan kärjessä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäkelä.

17.02 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Tavion tekemää epäluottamuslause-esitystä hallitukselle. Hallitus on vahingoittanut Suomen etua tällä paketilla, siihen mukaan lähtemisellä, ja hallituksen on sen vuoksi aika mennä.

Tämä tulkintojen venyttäminen EU:ssa on periaatteessa aina ennennäkemätöntä, kunnes se nähdään ensimmäisen kerran, ja sitten se on normaalia, ja sen jälkeen niitä tulkintoja seuraavan kerran venytellään aina uudestaan, keksitään joku venkulointi, millä ne asiat saadaan läpi. Hyvä esimerkki on rahoituskehityksen sitominen tähän elpymispakettiin. Sehän tosiasiaa tehtiin sen vuoksi, että olisi ollut oikeudellisesti liian vaikeaa tehdä se millään muulla tavalla. Tällä tavalla se saatiin edes jotenkin venkuloitua eteenpäin, ja nyt sitten pyydettiin tämän asiantuntijaelimen, EU:n komission oikeuspalvelun, lausuntoa tästä asiasta — tämä on aivan naurettavaa teatteria. EU sanoo, että EU on toiminut oikein, ja me kaikki toistamme kuorossa, että EU on toiminut oikein. Tämä on sellainen oikeusvaltion irvikuva, jota en olisi kylläkään halunnut nähdä. EU:lla ei ole omia varoja, EU:lla on ainoastaan jäsenmailta riistettyjä varoja, ja kaikki, mitä me saamme sieltä, isoissa lainausmerkeissä, takaisin maatalouteen, ihan mihin tahansa muuhunkin, on omaa rahaamme, josta on osa annettu muille maille. Tätä on ihan turha yrittää sumuttaa keskustelussa.

Haluaisin esittää muutamia kysymyksiä tähän pakettiin liittyen. Luulen, että näihin en kovin helposti saa vastauksia, mutta esitänpä ne kysymykset kuitenkin:

Ensimmäisenä, jos kerran paketti on hallituksen ja erityisesti keskustan mielestä niin hyvä, niin miksi sitten hallitus ja etenkin keskusta korostavat sen ainutkertaisuutta? Miksi tämä paketti ei saisi toistua, jos se kerran on niin valtavan hyvä ja tällä elpyy talous Euroopassa?

Toinen kysymys: Jos kerran hallituksen mielestä meille on edullista jakaa 4 miljardia euroa velkarahaa muille maille Euroopassa, niin miksi hallitus ei saman tien esitä 8 miljardin euron jakamista — eikö siitä olisi kaksi kertaa enemmän hyötyä? Eikö siihen pakettiin nyt voisi laittaa nollan perään, niin silloin se olisi aivan valtava paketti ja elvyttäisi sitä vientiteollisuutta aina vain enemmän, jos tämä kerran näin menee? Jos kerran meille on niin hyväksi kuulua yhteismarkkinaan, arvoyhteisöön ja niin edespäin, mitä täällä on kylästäymiseen asti toistettu, niin miksi siihen mainittuun arvoyhteisöön kuulumisen pitäisi tarkoittaa tulonsiirtoja ja yhteisvastuullista velkaa? Miksi se tarkoittaa sitä? Jos kerran muovimaksut, hiilitullit, digiverot ja vastaavat ovat niin hyviä kuin hallitus omasta mielestään on mieltä, niin miksi niidenkään käyttöönotto vaatisi tulonsiirtoja ja yhteisvastuullista velkaa? Miksi ne sidotaan tähän pakettiin, joka ei periaatteessa liity niihin asioihin millään tavalla? Jos kerran EU on yhtenäinen markkina, jossa meidän kannattaa maksaa muiden laskut, kuten hallitus väittää, niin onkohan edes missään oikeassa liittovaltiossa sellaista järjestelmää, että asiansa hyvin hoitaneet osavaltiot maksaisivat asiansa huonosti hoitaneiden osavaltioiden laskut? Itse asiassa kerran keskustelin erään asiantuntijan kanssa tästä, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

hän totesi, että ei liittovaltiossa näitä asioita hoideta näin huonosti. Eivät siellä muut osavaltiot maksa toisten velkoja.

Ja vielä viimeisenä kysymyksenä: Jos kerran on hallituksen mielestä niin edullista, että me otamme 4 miljardia euroa velkarahaa muiden maiden elvyttämiseen, niin miksi se raha nyt kannattaa kierrättää EU:n byrokratian kautta emmekä jaa sitä suoraan niille muille maille? Mitä järkeä sitä rahaa on EU:n kautta kierrättää? Näihin kysymyksiin jos saisin vastauksen, olisin hyvin tyytyväinen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Eestilä.

17.05 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Ensimmäisenä kannatan edustaja Kanervan tekemää epäluottamuslause-esitystä.

Arvoisat ministerit, tämä on varmasti hankala tilanne ollut Euroopan unionille. On tiettyjä jäsenmaita, joissa on ollut talouden pitkäaikaisia ongelmia, ja eihän Suomikaan lukeudu ongelmattomien maiden piiriin, sillä kyllähän meidänkin koko viime vuosikymmen, kaikki palvelut ja kaikki muut, on ulkomaisten sijoittajien turvin rahoitettu. Kyllähän se jonkunmoinen ongelma on.

Tässä vaikeassa tilanteessa kyllä oppositiosta on oikeus ilman sen kummempaa väitteilyä nostaa esille tiettyjä ongelmakohtia, joita myös asiantuntijat ovat nostaneet esille. Kun täällä tämän debatin aikana voimakkaasti korostettiin sitä, että kaikki on mennyt juridisesti oikein, niin kyllä minä itse olen hieman eri mieltä. Hyvä, että hallitus on tutkinut juridiikkaa tarkkaan, mutta suomalaisessa kulttuurissa sopimuksia yleensä noudatetaan ja niistä pidetään kiinni. Tämä on sopimustyhteiskunta, joka tarkoittaa samaa kuin luottamustyhteiskunta.

Nyt kun perustettiin erillisrahasto EU-budjetin ulkopuolelle, niin tästä seurasi ilman muuta se, että joudutaan arvioimaan, miten sopimus Euroopan unionin toiminnasta suhtautuu sitten artikloihin 310 ja 125 ja niihin muihin artikloihin, mitä ministeri Tuppurainen täällä nosti esille — on kyllä kysymysmerkki asetettava siihen, meneeköhän ihan oikein. Tässä tulee se ongelma, että jos aina, kun ongelmia tulee, tulkitaan jotakin EU:ssa tehtyä sopimusta jollakin uudella tavalla, jolla ennen ei ole tulkittu — koska ennen ei ole ollut mahdollista ottaa yhteistä velkaa ja nyt se onkin yhtäkkiä mahdollista — niin tästähän maallikkokin jo vetää sen johtopäätöksen, että kun tulee seuraava ongelma, joita varmasti tällä velkaantumistasolla tulee, niin miten sitten tulkitaan jotakin toista artiklaa. Tämä on nyt se kysymys, kun me ollaan lähdetty tälle tielle, että me lahjoitetaan rahaa ja me lainataan rahaa muille maille muihin tarkoituksiin. Ne ovat varmaan hyviä, mutta kulttuurit ovat eri maissa hyvin erilaisia, esimerkiksi Italiassa kotitalouksien varallisuus on oman käsitykseni mukaan huomattavasti korkeampi kuin se on Suomessa. Mikä on sitten veronkannon tehokkuuden aste, sitä en tiedä, eikä minun tarkoitukseni ole täällä moittia Italiaa, mutta kyllähän nämä tosiasiat pitää tuoda esille. Oli arvioitu jossakin, että Italian harmaan talouden arvo on 190 miljardia. No, voi olla, en tiedä, mutta tässä tulee se ongelma, kun me mennään näitä sopimuksia tulkitsemaan. Esimerkiksi perustuslakivaliokunnassa oli asiantuntijoita — jätetään nyt nimet mainitsematta — joiden mukaan neuvoston oikeudellisen palvelun lausunto on kriittisempi kuin valtioneuvoston kirjelmään sisältyvä kuvaus antaa ymmärtää. Oikeuspalvelun arvio on useilta kohdin täysin linjassa perustuslakivaliokunnan lausunnon kanssa. Neuvoston oikeudellinen palvelu korostaa, että komission ehdotus on ennennäkemätön sekä periaatteellisesti, laadullisesti että mittakaavaltaan. Se toteaa avoi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

mesti, että tämänkaltaista ehdotusta olisi unionissa aina tähän asti pidetty perussopimusten vastaisena.

Tämä on se kritiikin kohde, kun me ollaan hyväksytty tällainen työkalu käyttöön. Niin kuin äskeisessä puheenvuorossa totesin, pidän sitä ongelmallisena, että kun korot nyt... Niitä ei saisi missään nimessä nostaa, koska ongelma Italiassa, niin kuin Suomessakin, on investointien vähyys, nimenomaan yksityisten investointien vähyys. Siitä tullaan silloin siihen kohtaan, että kun EKP pyrkii nytten, niin kuin muuallakin maailmassa... Katsoin tilastoja, ja Englanti euroalueella, Japani ja Yhdysvallat ovat pumpanneet markkinoille rahaa yhteensä 12 000 miljardia. Ne ovat aikamoisia summia, että saadaan sitä ostovoimaa, eikä me silti päästä Euroopassa inflaatioon, jonka pitäisi olla vajaat 2 prosenttia.

Iso kysymys tässäkin yhteydessä kuuluu, että kun talous nyt perustuu aika pitkälle velanotolle ja meillä on monia kansanedustajia, jotka ovat sitä mieltä, että tämä uusi talousjärjestelmä on semmoinen, että voidaan ottaa velkaa, koska velanhoitokulut pienevät koko ajan, kun korot ovat negatiivisia, niin jos tässä salissa joku minulle selittää ja uskoo, että korot ovat loppuun asti negatiivisia, niin minäkin uskallan ottaa lainaa niin paljon kuin jokainen pankki antaa. Eli se ei voi olla mahdollista, ja joka tapauksessa jonain päivänä tulevat ne vastuun päivät. Mutta jos aina, kun joku maa uhkailee EU-erolla tai joissakin maissa on suuria vaikeuksia, vastaus siihen yksiselitteisesti on, että joko EKP:n osto-ohjelma auttaa tai sen maan pankit ostavat valtion velkakirjoja, jolloin taas on varaa rahoittaa ihmisille palveluja, niin tähän on jossain vaiheessa pantava poikki. [Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Tässä oli puheeni. Mutta se tärkeä asia, minkä halusin sanoa, oli kannatus edustaja Kanervan tekemälle esitykselle.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Se tuli merkattua ylös. — Edustaja Ovaska.

17.11 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kun täällä vielä kokoomuslaisia muutama salissa on, niin haluaisin heiltä kysyä: oletteko te valmiita kaatamaan tämän paketin? Kokoomus ratkaisee meinaan sen, että jos tämä nyt perustuslakivaliokunnasta tulisikin niin, että tämä omat varat vaatisi kahden kolmasosan määränemmistön tässä salissa, niin silloin kokoomus ratkaisee sen, eteneekö tämä paketti. Perussuomalaiset, kristillisdemokraatit ja Liike Nyt ovat kertoneet täällä rehellisesti, mitä he tekevät, mutta tämä saattaa jopa olla vielä teidän käsissänne. Mutta tämä jääköön vielä teidän pohdintaanne.

Arvoisa puhemies! Täällä on paljon tänään keskusteltu tästä nettomaksuasemasta, ja se tuntuu hiertävän erityisesti oppositiossa perussuomalaisia. Silloinhan me vääjäämättä tulemme siihen keskusteluun, onko se meidän paikkamme siellä Euroopan unionissa, ja kun olemme kuitenkin hyväksyneet ne periaatteet siitä, että elintasoroja kavennetaan unionin sisällä, niin silloin joudutaan tietysti kyseenalaistamaan koko paketti ja koko yhteistyö siellä unionin sisällä. Jos me haluamme nettomaksuasemaamme heikentää, niin sitähan voisi tietysti ajatella niin, että me haluaisimme määrätietoisesti heikentää omaa talouttamme tai sitten lähteä pois Euroopan unionista.

Lukujen valossa Suomen on tietysti tärkeää ja ehdottoman järkevää kuulua unioniin. Vaikka me maksamme enemmän kuin siitä suoraan saamme, niin kyllähän vuosittain kansantaloudelle koituvat tulot ja korkosäästöt tuovat maksut moninkertaisina takaisin, mutta luvut ja faktat eivät mielikuvapolitiikkaa harrastavia perussuomalaisia kiinnosta. Vastikään, tänäänkin, suuri mekkala nousi juuri siitä, että Suomen saanto paketista putoaa, kun taloutemme on kärsinyt vähiten. Välikysymyksessä myöskin väitätte, että rahaa ei jaeta

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

pandemian talousvaikutusten pohjalta. Tämä on mielikuvapolitiikkaa ja ristiriidassa myöskin omien puheidenne kanssa.

Arvoisa puhemies! Se, mitä perussuomalaiset väittävät täällä, ei tarkoita, että se olisi totta. Suomi ei hyväksy, että sopimuksia rikotaan. Täällä ovat ministerit moneen kertaan tänään todenneet tämän prosessin. Ja nimenomaan Suomi pyysi tämän oikeudellisen arvion elpymispaketista, ja arvion mukaan paketti on sopimusten mukainen. [Tom Packalénin välihuuto] Nettomaksajan asemakaan ei ole uusi asia, se on hyväksytty jo silloin, kun unioniin liityimme. Omien varojen järjestelmää ei kehitetä nyt mitenkään ensimmäistä kertaa. Omien varojen järjestelmä on ollut käsittelyssä silloin, kun olemme Euroopan unioniin liittyneet, ja nyt sitten esimerkiksi mitä tulee muovimaksuihin, niin niiden valmistelu on aloitettu jo aikaisemmin. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä]

Eikä hallitus sivuuta taloustutkijoiden tai asiantuntijoiden mielipiteitä. Jo neuvottelujen pohjana toiminut suuren valiokunnan muodostama eduskunnan kanta perustui asiantuntija-arvioihin. Päinvastoin on kysyttävä, miksi perussuomalaiset haluavat sivuuttaa asiantuntijoiden näkemykset. Enemmistö ekonomisteista hyväksyisi paketin, eivätkä kriitikotkaan sitä kaataisi. Suomen yrittäjät, EK ja palkansaajajärjestötkin kannattavat. [Toimi Kankaanniemi: Entäs kepulaiset kentällä?] Miksi siis perussuomalaiset sivuuttavat asiantuntijoiden kannan ja vaativat paketin kaatamista?

Arvoisa puhemies! Näivettyntä, sisäänpäin kääntynyt, riitojen repimä, sopimaan kykenemätön — sellainen kai olisi perussuomalaisen mielen mukainen Euroopan unioni. Tämä perussuomalainen unioni, jos joku, olisi turha viritelmä. Se olisi kansainvälisen politiikan kentällä merkityksetön toimija vailla mitään tosiasiallista ulkopoliittista merkitystä. Se ei toisi turvaa pienelle maalle. Sillä ei olisi mitään todellista merkitystä ihmisoikeuksien edistämässä. Perussuomalainen unioni ei kykenisi vastaamaan ilmastonmuutoksen haasteisiin tai edistämään kestävä kehityksen tavoitteita, jos ne sitä edes kiinnostaisivat. Ennen kaikkea perussuomalainen unioni ei muodostaisi sisämarkkina-aluetta, jossa tavarat, palvelut, pääomat ja ihmiset liikkuvat vapaasti. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Siitä unionista ei Suomi paljon hyötyisi.

EU-komission tutkimus vuodelta 19 arvioi, että Suomi hyötyy yhteisestä sisämarkkinasta 7,7 prosenttia vuodessa suurempana bruttokansantuotteena — siis 18,5 miljardia pelkästään vuonna 19. Yhteisvaluutta euron ansiosta puolestaan saamme valtiona tällä hetkellä lainaa selkeällä miinuskorolla. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Unioniin kuulumaton naapurivaltiomme Norja maksaa lainoistaan 1,5 prosenttia enemmän. Suomen velkatasolla siis pelkkä korkomenoista koituva säästö on yli miljardi euroa vuodessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hassi.

17.16 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Opposition taholta tulevassa arvostelussa itseäni on häirinnyt se, että moni puhuu EU:sta aivan kuin EU olisi jokin meistä itsestämme, Suomesta ja suomalaisista, irrallinen olio, jolla on oma, meistä riippumaton tahto. Me emme puhu Suomestakaan sillä tavalla. Emme puhu ikään kuin olisi olemassa joku suomalaisista ja suomalaisista päättäjistä, eduskunnasta ja hallituksesta, irrallinen Suomi, jolla olisi jotain omia pyrkimyksiä. Me tiedämme, että kun Suomi päättää, niin se tarkoittaa sitä, että eduskunta ja hallitus päättävät — meidän valtiosääntömme mukaisessa järjestyksessä tehdään päätöksiä. Aivan sama koskee Euroopan unionia. Kaikissa päätöksentekovaiheissa mukana on suomalaisia: komission esityksiä tehtäessä on suomalaisia, Euroopan parla-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

mentissa, EU:n ministerineuvostossa ja sen asiantuntijaryhmissä on suomalaisia. Eli toisinsanoen on aivan mielikuvituksen tuotetta puhua siitä, että nyt EU:lla olisi joku meistä riippumaton suunnitelma yhtään missään.

Mitä sitten tulee siihen, mitä tapahtuisi, jos me päättäisimme, että Suomi vastustaa tätä pakettia: ei tietenkään Suomi sen johdosta eroaisi EU:sta, mutta se tarkoittaisi sitä, että EU:n seitsemän seuraavan vuoden budjetti pitäisi neuvotella uusiksi kaikkine siitä seuraavine vaikeuksineen ihan kaikille niille toimijoille, jotka EU:n aluepolitiikasta hyötyvät, maataloudelle, tutkimukselle, ihan kaikelle tälle.

Mitä tulee sitten tämän paketin oikeudellisen perustaan: Siitä on tässä sanailtu jo paljon, ja haluan vielä kertauksen vuoksi todeta sen, että sen, onko joku päätös EU-oikeuden mukainen vai ei, ratkaisee viime kädessä EU-tuomioistuin. EU:n ministerineuvoston oikeuspalvelu, joka antoi tästä paketista seikkaperäisen arvion kesällä, ei ole EU:n komissiota, kuten edustaja Mäkelä esitti, vaan EU-maiden hallituksia avustava oikeudellinen yksikkö. Sen jälkeen kun tämä oikeuspalvelu oli analysoinut komission esityksen ja esittänyt siihen joitakin täsmennystarpeita, niin perustuslakivaliokunnan ja suuren valiokunnan kuulemat oikeudelliset asiantuntijat katsoivat, että kysymys EU-perussopimuksen mukaisuudesta on ratkaistu. Tämä, että jatkuvasti pidetään esillä tällaisia vähän niin kuin zombiargumenttia, että EU toimisi omia sääntöjään vastaan, on sitäkin kummallisempaa, kun monet niistä, jotka tätä esittävät, toisaalta ovat vastustaneet — aivan kuten ministeri Tuppurainen toi esille — sitä, että EU:n avustusten jakaminen EU:n jäsenvaltioille sidottaisiin siihen, että kyseinen jäsenvaltio noudattaa omassa toiminnassaan oikeusvaltioperiaatetta.

No, mitä tulee sitten siihen, mikä on rikki ja mitä korjataan, niin ilmasto ainakin on rikki. Me vihreät pidämme erittäin tärkeänä sitä, että nyt lyödään kaksi karpästä yhdellä iskulla. Niistä varoista, joita tässä elpymispaketissa on, huomattava osa käytetään ilmastonsuojeluun ja kiertotalouden rakentamiseen. Se on tulevaisuuden rakentamista. Suomessa teollisuudessa jo kymmenkunta vuotta sitten suomalaisten yritysten yhteenlaskettu ympäristöliiketoiminta saavutti saman rahamäärän kuin metsäteollisuuden tuotanto ja vienti. Niistä ajoista se on vain kasvanut. On suomalaisen työllisyyden, suomalaisen elinkeinoelämän, Suomen talouden etu, että myös eurooppalaisin yhteistoimin vauhditamme investointeja niihin asioihin, joissa suomalaisilla on paljon tarjottavaa ja [Puhemies koputtaa] myös paljon myytävää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mustajärvi.

17.21 Markus Mustajärvi vas: Arvoisa puhemies! Kun tarkastelee Suomen taivalta EU:n jäseneksi ja nyt yhä syvenevän liittovaltiokehityksen aikana, on pakko todeta, että kyseessä on yksi pitkä huijausten sarja. [Jussi Halla-aho: Hyvin sanottu!] Kun Suomi liitettiin EU:n jäseneksi, sanottiin, että eihän se tarkoita yhteistä valuuttaa. Kun siirryttiin yhteiseen valuuttaan, vakuutettiin, ettei se suinkaan tarkoita yhteisiä vastuita. Kuitenkin on laadittu maakohtaisia tukipaketteja, luotu Euroopan vakausmekanismi ja nyt elpymisrahasto jopa EU:n omia sopimuksia luovasti tulkiten ja niitä venyttäen. Halutaan myös rakentaa pankkiunioni ja luoda pohja yhteiselle verotukselle. Ei EU:n pitänyt ulottaa valtaansa ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaankaan. EU:ssa on kuitenkin korkea ulkopolitiittinen edustaja, ja on perustettu puolustusrahasto. Jos tämä kaikki ei ole liittovaltiokehitystä, niin mikä sitten on? Siksi elpymisrahastoa pitää tarkastella tätä kokonaisuutta arvioiden.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Arvoisa puhemies! Korona peittää alleen monen maan talousongelmat, ei yksin Italian, vaikka se ehkä räikein esimerkki onkin. Saksa ja Ranska vahtivat aina oman etunsa, EU:ssa se vain naamioidaan yhteiseksi hyväksi. Aikoinaan, kun Kreikalle annettiin taloudellista tukea, se osti osin niillä rahoilla käytettyjä tankkeja Saksasta. Ei taksikaan ole koskaan niin täynnä, etteikö maksaja siihen mukaan mahtuisi. Viime kaudella tehty taksiuudistus johti siihen, että jos menet nyt seisomaan Päärautatieasemalle, sinun ei itse tarvitse edes kävellä taksiin, sinut revitään sinne vaikka väkisin. Niin istutetaan Suomikin maksajan paikalle EU:n yhteisten vastuitten kautta.

Ihmettelen, miksi välikysymyksen tekijät eivät välikysymystekstissä puutu millään lailla vielä suurempaan uhkaan eli valtavan mittaluokan EKP:n osto-ohjelmiin, jotka ovat volyymiltaan moninkertaiset elpymispakettiin verrattuna. Osto-ohjelmat aloitettiin vuosia ennen kuin koronasta tiedettiin mitään. Ei liene sattumaa, että Mario Draghi sanoi jo vuonna 2012: ”Meidän toimivaltuuksien puitteissa EKP on valmis tekemään mitä tahansa tarvitaan euron säilyttämiseksi. Pyydän uskomaan, että se riittää.” Kun rahaa luodaan tyhjästä niin elpymispaketissa kuin osto-ohjelmissa, pää tulee ennemmin tai myöhemmin vetäjän käteen. Mitä myöhemmin tulee iso rysäys, sitä karmeampaa on jälki. Sellaisen rahan pumppaaminen markkinoille, jolla ei ole reaalista vastinetta, johtaa romahdukseen. On aika yksinkertaista kirjata taseeseen varoihin ja velkoihin sama summa, jos unohtaa tietoisesti, että sitä rahaa ei ole olemassa. Finanssitalouden elvyttäminen on aivan eri asia kuin elvyttää työn ja toimeentulon reaalitaloutta.

Arvoisa puhemies! Taloutta pitää elvyttää silloin, kun on elvyttämisen paikka, ja nyt kiistatta on, mutta se ei tarkoita, että elpymisrahasto olisi ainoa vaihtoehto. Nyt luodaan järjestelmä, jossa hyödyt ja vastuut jakaantuvat epäsuhtaisesti. Hyödyt, mitä ne sitten ovatkaan, jaetaan nyt, mutta vastuut lankeavat tuleville sukupolville. Elpymisrahastoa markkinoidaan kertaluonteisena ratkaisuna. Onko tässä maailmassa mitään niin pysyvää kuin muutaman kymmenen vuoden velkavankeus?

Ei korona ole viimeinen pandemia eikä tämä tilanne viimeinen taluskriisi. Nyt kuitenkin luodaan sellaisia menettelytapoja ja pysyviä rakenteita, ettei niistä pääse eroon kuin vasta sitten, kun EU hajoaa sisältäpäin. Taisi olla itse Karl Marx, joka sanoi, että menneiden sukupolvien taakka seuraa lyijynraskaana tulevia sukupolvia, ja näin se tulee olemaan tässäkin asiassa.

Täällä on monta kertaa vedottu asiantuntijoihin. Minulle jo vuosikymmeniä kovin talous- ja EU-asioitten asiantuntija on ollut Esko Seppänen. Hän on ollut siitä hyvä asiantuntija, että näiden kymmenien vuosien aikana, kun hän on ollut mukana politiikassa, hän ei ole jäänyt kertaakaan osaamattomuudesta kiinni. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä puhe!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Adlercreutz.

17.26 **Anders Adlercreutz r:** Ärade talman! Käsitlemme välikysymystä, jonka viimeinen lauseke puhuu kansanäänestyksestä EU:sta — kansanäänestyksestä EU:sta, EU:sta, jonka jäsenyys tuo kaiken kaikkiaan Suomelle huomattavaa taloudellista hyötyä, arviolta 4—6 prosenttia bkt:sta eli joka vuosi 10—15 miljardia — joka vuosi. Moni allekirjoittaneiden puolueiden riveistä on tässä vuosien mittaan innokkaasti peukuttanut brexitiä. Brexit, joka jo ennen astumistaan voimaan oli aiheuttanut UK:n taloudelle 50 vuoden jäsenmaksuja vastaavan menetyksen. Brexit, joka osin aiheutti sen, että UK:n vienti on tippunut

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

68 prosenttia viime alkuvuodesta — 68 prosenttia. Onko meillä siihen varaa? Lähtisikö Suomi silloin nousuun? Mikä Suomi se olisi, joka silloin tulisi takaisin? Varmaa lienee se, että se ei ole se Suomi, johon rakennetaan miljardiluokan biotuotetehtaita.

Arvoisa puhemies! EU perustuu tiettyyn solidaarisuuteen, siihen, että uskomme ajatuksen siitä, että yhdessä olemme enemmän, että on ihan eri asia neuvotella Venäjän tai Kiinan kanssa maailman isoimpana talousalueena kuin jos Suomi Connecticutin kokoisena taloutena sitä tekisi. Jos me haluamme kokoa ja vaikutusvaltaa, silloin pitää välillä myös pistää itsensä likoon kokonaisuuden eteen, koska se on meidän etumme. Siitäkin tässä on kysymys. EU ei ole pelkkä kirjanpitoharjoitus. Elpymisrahasto tarkoittaa, että Suomen vastuut kasvavat tavalla, joka voi tarkoittaa, että Suomen jäsenmaksut hieman nousevat. Voi myös olla, että maksu hoituu pääasiassa hiilitullin tai digiveron kautta. Silloin meidän netotaakka pienenee.

Arvoisa puhemies! Mikä on vaihtoehto? Sitä on usein hankala kysyä oppositiolta, usein myös turha, tai kuten viime viikolla opposition suunnasta todettiin, tämä on politiikkaa. Mutta jos kuitenkin sen tekisimme: Jättäytyminen yksin pois heikentäisi Suomen mahdollisuuksia saada omille näkemyksilleen tukea. Silläkin on odottamattomat seuraukset. On varma, että se heikentäisi kykyämme vaikuttaa EU:n kehitykseen. On todennäköistä, että se heikentäisi todennäköisyyttä saada apua silloin, kun me sitä tarvitsemme.

Arvoisa puhemies! Jos koko paketti kaatuisi, sillä olisi odottamattomat vaikutukset koko Euroopan talouteen ja tulevaisuuteen. Joku ehkä saisi pari prosenttia lisää kunnallisvaalikannatusta, mutta riskit olisivat todella isot. Ehkä Kokkolassa muutaman paikan lisää, ehkä Kauhavallakin, mutta hinta olisi kova.

Tämä rahasto ei ole ideaalinen. En ole kuullut kenenkään tämän hallituksen rivistä ylistäneen sitä, mutta se on huomattavasti parempi kuin se oli, ja se on huomattavasti parempi kuin todennäköiset vaihtoehdot. Neuvottelutulosta on aina helppo kritisoida, varsinkin jos itse ei ollut paikalla.

Arvoisa puhemies! Hallituksen pitää kuitenkin johtaa. Hallituksen pitää kantaa vastuuta. Siksi hallitus ei voi toimia kuten oppositio. Siksi hallitus, jossa perussuomalaiset istuivat, auttoi Kreikkaa ja sen kautta Saksan pankkeja, koska pitää ajatella nenäänsä pidemmälle. Ja siksi tämä paketti tulee hyväksyä.

Suomen saanto on pienentynyt. Välikysymyksessä Suomen nettomaksuasema on kritiikin kohteena. Kuitenkin eduskunnassa perussuomalaiset penäsivät muutoksia, joiden myötä se olisi pienentynyt vielä entisestään. Arvoisa puhemies, oppositiolta ei pidä vaatia johdonmukaisuutta, mutta joku raja kuitenkin.

Arvoisa puhemies! Onneksi hallitus ei siihen peliin lähtenyt. Tässä on vaadittu takuita siitä, että tämä on ainutkertainen asia. Se on älyllisesti epärehellinen vaatimus. Kukaan tässä salissa ei voi olla varma siitä, että me emme kohta toista kriisiä. Ehkä se on pandemia kymmenen vuoden kuluttua, luonnonkatastrofi 50 vuoden kuluttua. Kuka pystyy lupamaan, että sellaista ei tule, että tarvetta vastaaville toimille ei tulevaisuudessa ole? Ei kukaan. Sekin on rehellistä myöntää.

Meidän saantomme tulee vielä muuttumaan, ja koska tämänkin vuoden talousluvut vaikuttavat saannon suuruuteen, pitää jopa toivoa, että se tästä vielä pienenee, koska se tarkoittaa, että meillä menee hyvin. Oleellista on se, mitä me saannollamme teemme. Se saanto tulee käyttää viisaasti hankkeisiin, jotka oikeasti parantavat meidän kilpailukykyämme pitkällä tähtäimellä, muistaen, että tästä ei tule tehdä harmaata mattoa, joka levitetään koko

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

maan yli, vaan harkiten tehtyjen, koko maan etua palvelevien hankkeiden vauhdittaja, [Puhemies koputtaa] koko EU:n kilpailukykyä rakentava pitkän tähtäimen mekanismi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Eskelinen.

17.32 Seppo Eskelinen sd: Arvoisa puhemies! Tässä salissa on viimeiset viikot keskusteltu EU-politiikan kokonaiskuvasta ja erityisesti kertaluontoisen elpymispaketin oikeusperustasta ja tarpeellisuudesta. Keskustelussa tulee opposition puolelta aivan selvästi ilmi kuntavaalien läheisyys ja näkökulmia, joita normaalisti ei varmasti tässä salissa otettaisi esille. Kuntavaalityön käyttö tässä kriisitilanteessa ei edistä asian tarkoituksenmukaista käsittelyä ja yrittää luoda aivan väärää kuvaa suomalaisille kriisinjälkeisen kasvun rakentamisesta. [Toimi Kankaanniemi: Ei Kalmari ole perussuomalainen!]

Nyt käsittelyssä oleva elpymispaketti EU:n rahoituskokonaisuudessa on Suomen talouden ja työllisyyden näkökulmasta tärkeä, kun sitä katsoo erityisesti aluekehityksen ja viennin näkökulmasta. Suomen hyöty EU:n sisämarkkinoista on kiistaton, ja komission raportin mukaan Suomi hyötty yli 13 miljardia vuodessa suhteessa 2 miljardin jäsenmaksuun. On arvioitu, että jäsenyytemme aikana bkt:mme on kasvanut noin 1,5 prosenttia, samoin kuin Suomen kokonaiskauppa on kasvanut 10—25 prosenttia.

Käynnissä olevalta rakennerahastokaudelta 2014—2020 haluan nostaa muutaman esimerkin kautta EU:n merkityksen erityisesti aluekehityksessä. Pelkästään EAKR-rahoituksella yritysten käynnistämiin ja tki-toimintaa tukevien korkeakoulu- ja tutkimuslaitosten kanssa tehtyihin hankkeisiin osallistui marraskuun lopun tilastojen mukaan 15 500 yritystä. Uusia työpaikkoja on syntynyt yli 10 000, ja pk-yritysten kasvuun ja viennin aloittamiseen ja vientimarkkinoiden laajentamiseen apua on saanut yli 5 500 pk-yritystä. Eli kokonaisuutena yli 20 000 yritystä on ollut kehittämis- ja kasvuhankkeissa mukana.

Jäsenyyttämme ja rahoitusta onkin katsottava kokonaisuutena, johon elpymispaketinkin kuuluu. Kiitos pääministerille ja hänen joukkueelleen neuvotteluista kokonaisrahoituskehiksestä, jossa Suomen saanto kasvaa ja meidän nettomaksuosuutemme laskee — olemme kolmanneksi alhaisin nettomaksaja. Myös maatalouden 400 miljoonan euron lisärahoitus sekä harva-alueiden 100 miljoonan lisärahoitus ovat merkittäviä Suomelle, varsinkin kun ne ovat koko tulevan rahoituskauden ratkaisuja.

Itse katson elpymisvälinettä alueiden näkökulmasta. Elpymisväline on laittanut liikkeelle hurjan joukon tulevaisuusinvestointeja maakunnissa. Aluekehitysviranomaiset, kehittämisorganisaatiot, kunnat ja elinkeinoelämä ovat yhdessä lähteneet rakentamaan tulevaa kasvua, ja maakunnat ovat tehneet ison valmistelun siinä, miten parhaiten pystyttäisiin kasvua ja vihreää siirtymää vahvistamaan. Esimerkiksi omassa maakunnassani on biometساتaloudessa ja vihreässä siirtymässä pelkästään kasvuinvestointien osalta noin kymmenkunta potentiaalista teollisuuden investointihanketta, joitten investointiarvo on noin 10—80 miljoonaa euroa. Minusta valtiovarainministeri Vanhanen tänään Helsingin Sanomissa viisaasti sanoi, että näitä ei näillä listoilla mitata eikä tämä ole tasajakopotti alueiden osalta, mutta vaikuttavimmat hankkeet ja eniten kasvua rakentavat hankkeet nyt näissä pärjäävät. On hienoa, millä innolla ja millä intensiteetillä maakunnat nyt sitten näitä rakentavat, ja näillä hankkeilla sitten sitä osaamista, uusia työpaikkoja, kasvua ja sitä vihreää siirtymää edistetään. Nyt oikea laita ei tätä kasvun kipinää saa sammuttaa, sitä on riittänyt tässä viime viikkoina.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Arvoisa puhemies! Elpymisväline vuosille 2021—2023 on tärkeä työkalu kriisistä toipumiseen ja niin Euroopan kuin Suomen elpymiseen sekä uuden kasvun rakentamiseen. Toivon, että pystymme omalta osaltamme tekemään päätöksiä ja viemään valmistelua aikataulussa eteenpäin. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Ja edustaja Ranne.

17.36 Lulu Ranne ps: Arvoisa puhemies! Ensin ihan muutama sana näistä EU-hankkeista: Meille tulee takkiin 4 miljardia tästä paketista. Siis se on ihan selkeää matematiikkaa. Muutama sana EU-hankkeista yleisesti: Niissä on valtava byrokratia. Ne ovat vaikuttavuudeltaan erittäin huonoja. Vaikka siellä maakunnissa tehtäisiin kuinka hyviä hankkeita, se lopputulos ei ole kovin häävi. Takkiin tulee.

Arvoisa puhemies! Suurin uhka Suomen suvereniteetille ei tule geopoliittisten voimakeskittymien, kuten USA:n, Kiinan ja Venäjän mittelöistä, vaan EU:n ja Marinin hallituksen taholta, joka kieltää tosiasiat.

Pyydän arvoisia kansanedustajia miettimään tarkkaan seuraavia sanoja: Yhteisöä, joka ei noudata omia sääntöjään, ei voi korjata kirjoittamalla uusia sääntöjä. Yhteisön säännöt voivat kaivata uudistamista, mutta vanhoja on noudatettava, kunnes uudet on yhdessä hyväksytty. Ja vähintään: aina kun sääntöjä muutetaan, yhteisön jäsenillä tulee olla vapaus valita, ovatko ne vielä mukana. EU toimii päinvastoin. Se ja sen keskeiset jäsenmaat eivät noudata sääntöjä. Umpikujan jouduttua on kirjoitettu uudet säännöt, joita niitäkään ei ole noudatettu. Tässä valossa uudetkin sopimusehdot voidaan jättää huomiotta, kiertää tai seilittää merkitykseltään toiseksi siinä kuin edellisetkin ehdot. Kansallisten lakien merkityksiä ei voida jälkikäteen muuttaa, mutta kansallisten lakien ylikäymien EU:n perussopimusten ehtojen merkityksiä voidaan näemmä leipoa aina uudelleen. Yhteisöt, jotka pitävät jäseniään vankina ja muuttavat sääntöjään niiden vahingoksi, eivät ole koskaan kestäneet aikaa. Tällä polulla jatkaen ei kestä EU:kaan.

Hallitus markkinoi EU:n 750 miljardin elpymisvälinettä ensin kaikenlaisilla näennäisesti taloustieteellisillä perusteilla. Kun väitteet on yksi toisensa jälkeen ammuttu alas, hallitus on siirtynyt pehmeisiin argumentteihin, kuten turvallisuuden ja solidaarisuuden tunteisiin. Tosiasiassa yhdessäkään EU:n tai keskeisten euromaiden päättäjien huoneessa ei tunneta Suomea kohtaan mitään, ellei siellä satu olemaan joku suomalainen paikalla. On lapsellinen virhe kuvitella kohteliasta smalltalkia poliittiseksi pääomaksi. Se aiheuttaa lähinnä huvittunutta myötähäpeää EU:n sisäpiirissä, jonka kulttuurista kynnyksestä Suomi ei tule koskaan ylittämään.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee EU:n budjetin yhteisvastuulliseen velkarahoitukseen ja vannottuun kertaluonteisuuteen, kannattaa huomio kiinnittää ulkomaiseen keskusteluun. Suomen hallituksen väitteillä tai luuloilla ei ole mitään merkitystä, kun EU-politiikan muodostuksen perusvoimat ovat eri mieltä. Saksa ja Ranska, jotka hyötyvät eurovaluutasta taloudellisesti ylivoimaisesti eniten, ovat heränneet todelliseen riskiin euron hajoamisesta. PIGS-mailla, Portugalilla, Italialla, Kreikalla ja Espanjalla, on euroalueesta puristusote, jota ne eivät epäröi käyttää. EKP:n entinen pääjohtaja Mario Draghi nousi siis Italian pääministeriksi avoimena tavoitteenaan euroalueen yhteiset finanssipoliittiset resurssit. Suomeksi se tarkoittaa yhteistä, yhteisvastuullista, velkarahoitteista budjettia. EKP:n nykyinen pääjohtaja Christine Lagarde ajaa samaa asiaa, kuten siis myös Saksan Merkel ja Ranskan Macron.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Elpymisvälineen käyttöönotto tarkoittaa yhteisvastuuseen siirtymistä — piste. Asia on niin tärkeä Saksalle ja Ranskalle, etteivät ne Suomen miljardeja kaipaa. Siinä laskelmassa Suomi on pyöritysero. Ilman kansalta saatua mandaattia yhdelläkään kansanvaltaa kunnioittavalla eduskuntapuolueella ei ole muuta legitiimiä mahdollisuutta kuin olla hyväksymättä elpymisvälineen sisältävää päätöstä EU:n omien varojen järjestelmästä. Jos tämä edellyttää hallituksen kaatamista, kaadetaan se hallitus.

Kannatan edustaja Tavion esitystä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sankelo.

17.41 **Janne Sankelo kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Ovaska tuossa kysyi kokoomuksen kannan perään, jos tarvitaan tässä asiassa kahden kolmasosan enemmistöä. Minä tein vastakysymyksen: mitä hallitus on tehnyt kokoomuksen suuntaan, jotta tässä asiassa voitaisiin käydä luottamuksellisia keskusteluja? Vastaa itse: ei yhtään mitään.

Neuvottelutulos on nyt käsittelyssä, ja se herättää runsaasti kysymyksiä EU:n tulevaisuuden suunnasta. On riski, että tuo suunta johtaa unionin muuttumiseen, kun tulonsiirtoja jäsenmaiden välillä kasvatetaan. Puheet elpymisrahaston ainutkertaisuudesta ovat siis vain puheita. Myös asiantuntijat sanovat, että uusia paketteja uusiin tilanteisiin ei voi sulkea pois.

Arvoisa puhemies! Elpymisrahaston käsittelyn yhteydessä on tuotu jo useaan otteeseen esille, että neuvottelutulokseen kriittisesti suhtautuvat kansanedustajat eivät kannattaisi Suomen mukanaoloa Euroopan unionissa. Tämä johtopäätös on erikoinen. Euroopan unionin kannattajan tässä on erityisesti syytä olla huolissaan. Vaikka elpymisrahasto on hallituksen heikon työn tulos, on se myös osoitus koko unionilta huonosta tuntemuksesta EU:n alkuperäistä ideaa kohtaan. Tämän rohkenen sanoa, vaikka Suomi tuli mukaan vasta vuonna 1995. Euroopan unionin alkuperäisenä ajatuksena on luoda rauhaa ja vakautta alueellemme. [Hussein al-Taeen välihuuto] Peruseriaatteisiin on kuulunut neljä vapautta: ihmisten, tavaroiden, pääomien ja palveluiden vapaa liikkuvuus unionin alueella. Nämä ovat luoneet alueellemme hyvinvointia. Euroopan unioni on myös tärkeä turvallisuusyhteisö, jonka asukkaat jakavat samanlaisia näkemyksiä elämänmenosta yleensä ja luovat turvaa toisilleen. EU on siis Suomelle merkittävä turvallisuuspoliittinen ratkaisu, jonka merkitys korostuu tällä hetkellä. Koronan hoidossa EU ei ole onnistunut parhaalla tavalla, se on myönnettävä. Esimerkiksi yhteishankinnoissa on ollut vaikeuksia. Toisaalta Suomi osana unionia tietää, että yhdessä olemme tässäkin asiassa vahvempia. Näin siis pitäisi olla.

Arvoisa puhemies! Hieno EU-idea on nyt vaarassa vesittyä. On toisaalta totta, että koronan aiheuttama isku Euroopan taloudelle on merkittävä ja sitä on lievennettävä eri tavoin. Panostuksia osaamiseen ja tutkimukseen tarvitaan. Jokaisen EU-maan tulee kuitenkin vastata omasta taloudestaan ja veloistaan. Se on oikeaa ja aitoa eurooppalaisuutta. Elpymispaketissa Euroopan unioni ottaa kuitenkin askeleita kohti velkaunionia. Muiden velat ovatkin yhteisiä. Eihän Euroopan unionia tällaiseksi tarkoitettu. Ehtona elpymisrahaston luomiselle pitäisi edes olla toimia, jotka parantavat jäsenmaiden velkakestävyyttä ja pakottavat tietyt jäsenmaat talousuudistuksiin. Monilla jäsenmailla oli rakenteellisia ongelmia, holtitonta velkaantumista ja säännöistä piittaamattomuutta jo ennen epidemian alkua. Mielestäni on perusteltua epäillä, että elpymisrahasto tarjoaa mahdollisuuden muutamille maille jatkaa leväperäisellä linjalla. Tämä syö koko Euroopan unionin uskottavuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Arvoisa puhemies! On siis todettava, että Euroopan unionia on nyt suojeltava itseltään sen tulevaisuuden turvaamiseksi. Elpymisvälineen ajoitus ja vaikutusten arviointi on vaikeaa. Riski, että jäsenmaat käyttävät rahoitusta muualle kuin on sovittu, on ilmeinen. Suomi on ollut EU:n mallioppilas. Meillä on luotettu kansainväliseen kauppaan ja yhteistyöllä saavutettavaan vahvempaan ja vakaampaan turvallisuuteen. Nyt vaikuttaa siltä, että muutamalla koviksella on ajatus jymäyttää luokan priimusta. Hallituksen on otettava viimeistään nyt vahvempi rooli elpymispaketin rakentamisessa suhteessa unioniin. Meidän tulee olla yhteistyökykyisiä, Eurooppa-myönteisiä ja länsimielisiä, mutta meidän ei tule luopua alkuperäisestä Euroopan unionin ideasta vain sen vuoksi, että jotkut valtiot eivät ole rohjenneet hoitaa talouspolitiikkaansa myös pahan päivän kestäväksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kalli. Edustaja Kalli näyttää olevan poissa. Ledamot Löfström.

17.47 Mats Löfström r: Ärade talman! Om inte Europeiska unionen skulle finnas skulle Europas länder vara mycket svagare och i en sämre position än i dag. Det är svårt att tänka sig hur Europa skulle vara bättre utan koordinering och samarbete. Sedan kan man alltid diskutera graden av integration och hur långt ett sådant samarbete ska gå, men mer komplexa och globala problem kräver mer samarbete.

För ett litet, glest och exportberoende land i Europas utkant långt ifrån de stora marknaderna är det omöjligt att tänka sig hur vi skulle klara oss utan EU. Vi har inte samma geografiska läge som Schweiz och inte den olja som Norge har. Med det sagt är det skäl att konstatera att Norge betalar en hög medlemsavgift till EU för att vara en del av EU:s inre marknad. De behöver således följa de regler som bestäms på marknaden utan att själva sitta vid borden där besluten fattas. Där sitter Finlands ministrar och finländska Europaparlamentariker sida vid sida med ministrar och parlamentariker från andra delar av Europa.

För mig är det otänkbart att Finland inte skulle vara med där eller vilja vara ett fullständigt västerländskt, demokratiskt land som deltar i alla internationella demokratiska samsamarbetsorganisationer, eftersom vi vet att det är på det viset som ett litet land också får möjlighet att påverka saker. Det öppnar också dörrar för våra medborgare och våra företag.

Ärade talman! Europeiska unionen är inte felfri, långt ifrån det, men det är de felen och bristerna vi måste arbeta för att förbättra inifrån genom våra insatser. Finlands aktiva insatser har bland annat bidragit till att vi fått rättsstatsprincipen kopplad till möjligheten att få EU-medel — tack, Tytti Tuppurainen, för det — något jag hoppas att alla här tycker att är en bra sak. Finlands aktiva insats gjorde också att vi kunde påverka upplägget på räddningsfonden som vi nu debatterar. Tillsammans med den så kallade sparsamma fyran lyckades Finland i förhandlingarna minska den uttryckliga bidragsdelen från räddningsfonden med 110 miljarder euro. Det är inte dåligt.

Man kan så klart ställa sig frågan om en räddningsfond behövs överhuvudtaget. Personligen tycker jag att den medlemsavgift som medlemsländerna betalar normalt ska räcka för att täcka det gemensamma. Jag vill inte ha en union av transfereringar eller där skattebetalarnas pengar används om andra länder misskött sin ekonomi. För de fallen finns Internationella valutafonden och Europas stabilitetsmekanism.

Nu är coronapandemin dock inte något som något land i Europa har kunnat påverka. Det är frågan om en global pandemi som har slagit olika mot olika delar av världen. Så klart har man via insatser lyckats påverka hur hårt ekonomin har drabbats, och Finland har lyckats

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

bra efter omständigheterna så att vi inte är precis lika illa ute som vissa andra. Men drabbats har ekonomin gjort, och vissa länder är verkligen illa ute.

Den här exceptionella ekonomiska krisen kräver därför exceptionella åtgärder som vi behöver vara med och stödja. Det behövs för att säkerställa att hela Europa klarar sig igenom krisen och kan gå starkare ut ur den. Europas stabilitet kräver att alla klarar sig och därför behövs de här insatserna. Om det gör att vi kan hålla ihop Europa och den inre marknaden kommer pengarna att betala sig tillbaka mångdubbelt. Hundratusentals finländska arbetsplatser är beroende av den inre marknaden och utan den skulle vi ha ännu svårare att klara oss. Därför är det viktigt att vi är med och bidrar till att hålla ihop Europa, något som vi också vinner på ekonomiskt, något som nästan samtliga ekonomer i Finland också har konstaterat. Samtidigt kan vi, ärade talman, konstatera att den här fonden är en engångsinjektion och inte kan bli en bestående mekanism.

Ärade talman! Det är intressant att ställa sig frågan vad som skulle hända om den här räddningsfonden inte skulle skapas. Vilka länder skulle då kunna komma med pengar till europeiska länder i försök att splittra kontinenten och göra oss svagare? Världen behöver mer internationellt samarbete, inte mindre. Världen behöver ett starkare Europa. Framför allt behöver vi det om vi både ekonomiskt och säkerhetsmässigt ska klara oss i den värld som hela tiden förändras.

Den digitala världen är ett bra exempel. Hur många av de applikationer som vi dagligen använder för sociala medier, för att streama film och serier eller skriva dokument eller e-post är europeiska verktyg? Det visar att vi trots vår gemensamma marknad inte klarar av att utveckla digitala starka företag i Europa, även om det också är viktigt att konstatera att den digitala europeiska marknaden inte heller är särskilt utvecklad. Men för det behövs mer samarbete, inte mindre, om vi ska lyckas.

Så även om jag själv inte är överförtjust i den här typens gemensamma åtaganden via gemensam skuldsättning har jag samtidigt accepterat att det inte finns något alternativ som skulle vara bättre. Beslutet är också redan fattat, och därför skulle det vara viktigt att lämna den här diskussionen bakom sig och i stället fokusera på det som vi kan påverka, nämligen hur de här pengarna används så att de används på rätt sätt och stärker Europa och Finland. Här har statsminister Sanna Marin och regeringen gjort sitt bästa och agerat på ett sätt som stärker både Finland och Europa. Regeringen har mitt fulla stöd i morgondagens förtroendeomröstning.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Översättning.

[Tulkki esittää puheenvuorosta suomenkielisen yhteenvedon]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja al-Taee.

17.57 **Hussein al-Taee sd:** Arvoisa puhemies! Kyllä täytyy ihailla ja ihmetellä tuota kykyä kääntää noin nopeasti ja vielä lausua se noin hienosti. Ylipäänsä täytyy ihailla eduskunnan henkilökunnan, virkamiehistön kykyä pitää tätä taloa pystyssä koronankin aikana ja näin mallikkaasti, kiitos siitä.

Tähän elvytyspakettiin liittyen haluaisin mainita kolme pointtia, joiden koen olevan — ainakin omasta mielestäni ne ovat — syytä siihen, minkä takia minä huomenna aion äänestää hallituksen luottamuksen puolesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen pointti liittyy turvallisuuteen. Kun näen selkeästi maailmalta, että Kiina ja Yhdysvallat mutta myös monet muut kehittyvät taloudet elvyttävät omaa talouttaan ja muita talouksia, joista he saavat esimerkiksi raaka-aineita, niin ajattelen, että jos me emme elvytä EU:ssa, niin joudumme tilanteeseen, jossa olemme markkinana, joka lähinnä ostaa tuotteita ja palveluita näiltä mailta, jotka elvyttävät nopeammin. Tässä on eräänlainen kilpailu meneillään. Jos me emme elvytä, on aivan selvää, että joudumme sellaiseen tilanteeseen, jossa me rupeamme kilpailemaan myös keskenämme. Ja jos me kilpailemme liian kovaa keskenämme emmekä yhtenä markkina-alueena, niin voi olla, että EU:n hajanaisuus on sitten asia, josta vastustajamme talousasioissa hyötyvät vielä enemmän. Kun katson tätä pitkää linjaa EU:n tulevaisuudesta ja Suomen asemasta siinä, niin koen, että on imperatiivi itse asiassa elvyttää. Ja sitten kun katsomme summia, niin näen, että todellisuudessa se 750 miljardia tässä ajassa on itse asiassa vain murto-osa siitä, mitä Yhdysvallat elvyttää ja mitä esimerkiksi Kiina elvyttää. Siksi yhteistyö ja sopu näissä kysymyksissä on ensiarvoisen tärkeää, koska meidän täytyy saada siitä yhdestä eurosta paljon enemmän kuin muut maat.

Se toinen kysymys, joka minua tässä kokonaisuudessa askarruttaa, on ihmisoikeudet. Jos me emme elvytä eli me emme tuota teknologisesti tuotteita EU-alueella, niin ne tuotavat sitten jotkut muut. Eilen sain tietää Helsingin Sanomien kautta — toimittaja Ville Similä oli kirjoittanut — että 95 prosenttia aurinkokennopaneeleista tulee alueelta, jossa käytetään pakkotyötä ja orjatyövoimaa. 95 prosenttia Euroopassa käytettävistä sähköpaneeleista tulee tätä kautta. Jos me emme elvytä, jos me emme nosta omaa tuotantoamme, niin me emme voi määrittää, toteutuvatko ihmisoikeudet esimerkiksi Kiinassa tai jossakin muualla vaan me joudumme pakostakin elvyttäessämme vihreää taloutta hankkimaan kenties sellaisia laitteita ja sellaista teknologiaa, jotka on kehitetty tai tuotettu pakkotyövoimaa, orjatyövoimaa ja esimerkiksi keskitysleirejä käyttäen, niin kuin Kiinassa tänä päivänä tehdään. Eli tämä ihmisoikeuskysymys on erittäin tärkeä siinä, että hyväksymme tämän EU:n elvytysuunnitelman ja tuemme sitä vahvasti. Siitä riippuu, miltä me näytämme 10, 15 tai 50 vuoden päästä myöskin arvomaailman näkökulmasta.

Ja sitten ehkä kolmas asia: Kun kerta elvytämme vihreän siirtymän näkökulmasta, sosiaalisesti, digitaalisesti, niin ajattelisin, että olisi kaikkein tärkeintä tässä vaiheessa sopia niin täällä eduskunnassa kuin kaupungeissa, kunnissa ja missä tahansa muualla, missä tätä rahaa tullaan ottamaan vastaan. Jos me käytämme aikamme siihen, että olemme hyvin erimielisiä ja revimme toisiamme suuntaan sun toiseen, niin voi olla, että emme ehdi sitten elvyttää, emme ehdi käyttää tätä arvokasta hetkeä ja aikaa siihen, että nostamme Suomea ja Suomen taloutta, kuntien taloutta pystyyn. Ja pelkään, että riittäisyys johtaisi sitten siihen, että joku muu jälleen hyötyy siitä, ettemme pysty näkemään tarpeeksi pitkälle. Koen, että tässä sopimuksessa ja tässä kokonaisuudessa kannetaan vastuuta siitä ajatuksesta, että niillä ihmisillä — kuten meilläkin — joilla on mahdollisuus vakauden ja hyvinvoinnin vuoksi nähdä pitkälle, on myös velvollisuus ajatella pitkälle, ja koen tässä, että hallitus, joka ansaitsee luottamukseni, on juuri ajatellut pitkälle, niin ihmisoikeuksia, vihreää siirtymää kuin kaikkia suomalaisiakin.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koskela.

18.03 **Jari Koskela ps:** Arvoisa rouva puhemies! Olemme nyt sodanjälkeisen ajan tärkeimmän asian äärellä, kun hallitus haluaa meidät mukaan maksuhenkilöiksi elpymisväli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

neeseen. Keskustelu on herättänyt mielipiteitä myös eri asiantuntijoiden joukossa niin puolesta kuin vastaan — absoluuttista totuutta ja tietoa ei ole kenelläkään. Roikumme siis enemmän tai vähemmän löysässä hirressä. Tilanne vaikuttaa pitkälti toivotaan toivotaan -positiolla.

Hyödyistä voidaan myös olla montaa mieltä, mutta asiantuntijatkin ovat myöntäneet sen, että vientimme ei kasva lapioimalla lahjaeuroja Etelä-Euroopan maihin. Huomionarvoista on, että nämä maat saisivat lainaa markkinoilta niin halutessaan, Italia 10 vuodeksi 0,4 prosentin korolla ja Espanja 0,14 prosentin korolla viime viikon tilanteen mukaan, mutta nämä maat haluavatkin nimenomaan lahjarahaa, siis eivät niinkään ole kiinnostuneita oman velan kasvattamisesta. Viimeksi viime viikolla talousasiantuntija Vihriälä myönsi tämän faktan, että kysymys mukaan lähtiessämme on ennen kaikkea koheesiopolitiikasta ja että elpymisvälineellä ei pönkitetä meidän omaa vientiämme, vaikka hän vielä kesällä oli toista mieltä tästäkin asiasta.

Yhä enemmän alkaakin valjeta todellisuus, ja toivon mukaan myös hallitukselle. Tässä on mitä suurimmassa määrin kysymys hyväntahtoisesta koheesiopolitiikasta ja solidaarisuudesta. Siis EU:n yhteisen edun nimissä meidän pitää auttaa niitä maita, mitkä ovat olleet hädässä jo ennen korona-aikaa. Halutaan siis pelastaa tällä lyhytnäköisellä politiikalla EU, mutta ennen kaikkea annamme niiden ongelmien osasylliselle eli eurolle jatkoaikaa. Mukaan lähtemistä on puolustettu korona-aikana, mutta siitä on kysymys vain pieneltä osalta, kuten tiedämme, 30 prosentista.

Suomen oma taloudellinen tilanne ei ole sen kaltainen, että meillä olisi löysää rahaa jaettava ympäri Eurooppaa. Valtionvelkamme nousee tänä vuonna jo varmasti yli 130 miljardin, ja piilotetut vastuumme ovat jo nyt samaa suuruusluokkaa. Veroprosenttimme 43 on OECD-maiden kireimpiä. Kun tähän liittyy kulutuksen verotuksen, kuten polttoaineverot ja alvit, olemmekin aivan Euroopan kärjessä, yli 70 prosentissa. Näiden lukujen valossa ei meillä ole edellytyksiä solidaarisuuden nimissä vivuttaa muiden maiden talouksia. Taloudellinen menetys tukipakettiin sitoutuessamme on kiistatta negatiivinen.

Suurin huoli mukaan lähtiessämme syntyy kuitenkin tulevaisuuden uhkakuvista, ja juuri ne pitää ottaa vakavasti. EU on epäluotettava yhteisö. Se rikkoo monessa kohtaa omia sääntöjään ja perussopimuksiaan. Se tekee sitä myös jatkossa. Paketin kertaluontoisuus voidaan unohtaa. On itsestään selvää, että erityisesti euroalueella tulee aina olemaan maita, jotka ovat hädässä, eikä siinä tarvita koronan kaltaisia katastrofeja. Nyt siis luodaan uusi ylikansallinen EU-velkataso kansallisvaltioiden ylle. Kuka voi vakavalla naamalla väittää, etteikö sitä käytettäisi uudestaan ja kasvatettaisi tulevaisuudessa? Tuskin kukaan. Me sidomme siis kätemme sellaiseen unioniin, mihin Suomen kansa ei ole koskaan liittynyt. Meidän tehtävänä ei voi olla toimia takuumiehenä zombiutuneiden maiden talouksille — siis maiden, joita pidetään mukana vain kaatamalla niihin lahja- ja velkarakaa. Aikaa annetaan lisää, mutta pää tulee ennen pitkää vetävän käteen. Se on väistämätöntä.

Useimmat asiantuntijat myöntävät, että meidän ei pitäisi missään vaiheessa lähteä mukaan fiskaaliseen, yhteisvastuulliseen Euroopan elvyttämiseen. Elvyttäminen olisi pitänyt tehdä maiden keskinäisellä sopimuksella EVM:n kautta. Nykyisessä tilanteessa Saksa teki suunnanmuutoksen, koska sillä on mittavia saatavia muun muassa Italiasta ja Espanjasta. Se halusi mukaan EU:n muut maat, jotta se varmistaisi omat saatavansa.

Kuten sanottua, olemme pitkälti solidaarisuussyistä ja koheesiopolitiikan yhtenä takuumiehenä mukana tässä sotkussa. Ikävintä on, että lähtiessämme nyt mukaan siitä ei ole mahdollista päästä pois. Ovi sulkeutuu lopullisesti. Pitääkin laskea yhteen hyvät ja huonot

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

puolet ja niiden perusteella tehdä johtopäätökset. Pitää välttää se vaihtoehto, joka voi tulevaisuudessa johtaa suureen menetykseen eli itsenäisyytemme katoamiseen. Ikävintä on se, että te, jotka täällä tätä päätöstä olette tekemässä, ette joudu kuin osittain maksumiehiksi. Laskun maksavat jälkipolvemme jokaisessa Suomen kunnassa. Me perussuomalaiset rakastamme Suomea ja suomalaisia. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mattila.

18.08 Hanna-Leena Mattila kesk: Arvoisa puhemies! Koronapandemia on sekoittanut monella tavalla kansakuntien ja niiden asukkaiden elämää. Pandemia on aiheuttanut globaalin terveyskriisin, ja se on aiheuttanut myös globaalin talouskriisin. Ihmiskunta on kokenut historiansa aikana monenlaisia kriisejä, ja koronakriisi on oman sukupolvemme kaikkia ikäluokkia koskettava kriisi. Korona on vaikuttanut kaikkiin Euroopan unionin jäsenmaihin, mutta toiset valtiot ovat kärsineet enemmän kuin toiset. Suomi on niiden maiden joukossa, jotka ovat selvinneet hyvin. Taloutemme on ottanut osun, mutta koronaan sairastuneita ja kuolleita on ollut vähän suhteutettuna väkilukumme. Kiitokset hyvästä tilanteestamme kuuluvat ohjeita noudattaneelle väestöllemme, korkeasti koulutetulle terveydenhoitohenkilöstölle sekä kriisiä jämäkästi hoitaneelle hallitukselle.

Elämä on aina jatkunut kriisien jälkeen. Käsillämme oleva Euroopan unionin elpymispaketti on maanosamme väline päästä jaloillemme kriisin jälkeen. Kaikki maanosat elvyttävät ja kaikki kansakunnat elvyttävät, joten on selvää, että Suomi osana Euroopan unionia on mukana elvyttämässä. Vaikka täällä salissa on useissa puheenvuoroissa tuotu esille tosiasiota, miksi Suomen kannattaa tukea tätä pakettia, tuntuvat perustelut kaikuvan kuuroille korville. EU-kielteiset poliittiset tahot esittävät täysin vastuuttomia ratkaisuja, kuten paketin kaatamista, kertomatta kuulijoille, mitä siitä seuraisi. Kyse ei ole pelkästään kaatamisesta, vaan siitä, mitä siitä seuraisi Suomelle.

Samat EU-kielteiset tahot esittelevät rankasti yksinkertaistettua matematiikkaa, jossa Suomi maksaa yli kuusi miljardia ja saa vain kaksi miljardia, aivan kuin tämä tapahtuisi yhdessä yössä. Kaikki me, jotka olemme joskus olleet velan ja sen maksuaikojen kanssa tekemisissä, ymmärrämme, että lainan korolla ja maksuajan pituudella on varsin suuri merkitys. Talouselämässä on normaalia käyttää velkarahaa vipuvartena vauhdittamaan parempia taloudellisia näkymiä. Toivoisin vastuullisempia puheita näiltä EU-yksinkertaistajilta. Toivoisin, että kertoisitte Suomen maksavan tuon kuusi miljardia 30 vuoden aikana. Viestinne antaa ymmärtää sen tapahtuvan yhdessä yössä. Tämä on kuulijoiden tarkoituksellista harhauttamista. Toivon, että kertoisitte, että paketin kaataminen kaataisi myös maatalouden ja maaseudun kehittämisen rahoituksen eli olisi kylmä rätti suomalaisten maanviljelijöiden kasvoille, kovaa työtä tekevien, puhtaasta suomalaisesta ruuantuotannosta vastaavien tekijöiden kasvoille. Tätä keskusta ei hyväksy.

Toisaalta on ymmärrettävää, että EU-kielteiset tahot täällä salissa voivat esittää vastuuttomia vaatimuksiaan paketin kaatamisesta ja Euroopan unionista eroamisesta, koska lähitulevaisuudessa ei ole näköpiirissä sitä, että he joutuisivat vastaamaan puheistaan tai teoistaan, toisin kuin brittiläiset kollegansa. Brexit on hyvä huono esimerkki siitä, miten käy unionin ulkopuolelle jättäytyneen vauraankin kansakunnan.

Arvoisa puhemies! Suomen menestymisen kannalta on kriittisen tärkeää, että EU-alue toipuu kriisistä mahdollisimman nopeasti ja Suomi muiden EU-maiden ohella saa elintärkeän ulkomaankauppansa vetämään. Vaihtoehtomme ei ole jäädä pois elvytyksestä eikä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Euroopan unionista. Tässä ajassa vastuullista toimintaa on ponnistella paremman talouskehityksen, vakaampien maatalouden näkymien ja ihmisten työpaikkojen eteen. EU-elvytyspaketin hyväksynnällä tuemme Euroopan talouden yhteistä elpymistä ja siten myös suomalaista työtä, kasvua, huoltovarmuutta ja turvallisuutta. Paketin kaataminen olisi kylmää kyytiä Euroopalle ja samalla myös Suomelle, suomalaisille yrityksille ja työntekijöille, puhumattakaan suomalaisesta maataloudesta, maaseudun kehittämisestä ja alueiden elinvoimasta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

18.12 **Mikko Ollikainen r:** Arvoisa rouva puhemies, ärade fru talman! Käsittelyssä olevaa EU:n elpymispakettia on täällä kritisoitu paljon tänään ja aikaisemminkin. Se on huonosti neuvoteltu, ja maksetaan muille eli olemme nettomaksajia — ja näinhän se on. Pitää kuitenkin kysyä, mitä vaihtoehtoja meillä oikeasti on tällä hetkellä esimerkiksi suomalaisten yritysten ja työllisyyden näkökulmasta pitkässä juoksussa. Suurin osa talousasiantuntijoista tukee sitä, että olemme mukana elvytyspaketissa.

Suomi elää viennistä, ja Euroopan sisämarkkinat ovat suuret. Suurin osa Suomen viennistä menee juuri Eurooppaan, 60 prosenttia. Kotimaakunnassani Pohjanmaalla viennin osuus on pitkälle yli 70 prosenttia. Jos talous ja vienti eivät pyöri, ei tule verotuloja, mikä taas tarkoittaa sitä, että toivottuja julkisia palveluja ei pystytä tarjoamaan: sote-palveluja, koulutusta, varhaiskasvatusta ja niin edelleen.

Arvoisa rouva puhemies! Elvytyspaketti antaa mahdollisuuden investoida tulevaisuuteen. Kyse on panostuksesta uudistamiseen, valmistautumiseen siihen, millainen maailma meillä on sen jälkeen, kun koronapandemia on ohi. Jokaisen maan pitää nyt näyttää, millä tavalla ne aikovat uudistautua.

Elpymisväline edellyttää, että investoinnit kohdistuvat vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Tähän meillä on Suomessa hyvät edellytykset sekä kasvun saavutuksen että viennin kannalta. Oikeilla työkaluilla pystymme nousemaan globaaliin eturintamaan, oli kyse koulutuksesta, tutkimuksesta tai yritysten yhteistyömahdollisuudesta. Monessa suhteessa olemme tässä jo edelläkävijöitä. Ajattelen nyt tässä muun muassa energiasektorin toimijoita Vaasassa. On myös kannatettavaa, että elpymisvälineellä vauhditetaan uusiutuvaan energiaan, biotalouteen, akkuteknologiaan liittyviä ratkaisuja. On tärkeää myös, että panostetaan suomalaisten osaamiseen, ja tulee muistaa, että korkea osaamistaso on meille todella tärkeää ja meidän kaikkein vahvin kilpailuvalttimme.

Ärade fru talman! EU:s återhämtningspaket är en väg ut från en ond spiral som orsakats av coronapandemin. I en tid då det finns en risk för att arbetsplatser och export drabbas måste vi aktivt engagera oss och stärka vår position och genomgå förnyelse inom olika sektorer. Vi är en nettobetalare, men just därför är det särskilt viktigt att vi för en sådan näringslivspolitik som tryggar verksamhetsförutsättningarna för de globala koncernernas aktiviteter i Finland. I synnerhet genom att fokusera på forsknings- och innovationsprojekt på systemnivå kan vi i samma veva stärka Finlands position inom flera olika globala företag och värdekedjor i ett genuint samarbete. Det här är någonting som vi bland annat har lyft fram i miljö- och kulturutskottets utlåtanden där vi har behandlat de här frågorna. Projektet måste vara stora helheter så att effekterna är tillräckliga och stora.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Förutom de saker som lyfts fram nu ser jag att det är mycket bra att satsningar görs för att upprätthålla en levande landsbygd och ett livskraftigt jordbruk. I den ensidiga kritiken av regeringens förhandlingsinsatser glömmar man vanligen bort att vi lyckades få ett bra resultat för våra lantbruksnäringar. Det är viktigt för vår självhushållning.

Precis som ledamot Strand konstaterade i sitt tal tidigare i dag är naturligtvis inte allt perfekt i Europa och man behöver inte tycka om alla beslut som fattas i Bryssel. Det här paketet är en kompromiss. Varje land är förmodligen lite missnöjt, åtminstone lite. Vi ska se detta paket som en helhet. I exceptionella tider krävs exceptionella åtgärder av engångsnatur, men vi kan ju inte förstås veta om en liknande pandemi kommer någon gång i fortsättningen.

För egen del och för riksdagsgruppens del så anser vi att stimulanspaketet behövs nu för att återställa det som pandemin har skadat mest. Det gynnar exporten, som vi lever av i Finland, på sikt. Det är otroligt viktiga pengar för att upprätthålla högkvalitativ offentlig service åt finländare: vård, omsorg och skola. Det är väldigt viktigt att vi får dessa pengar för att samhället ska rulla. — Tack, kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

18.18 **Aki Lindén sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat! Debattiosuudessa oli aika paljon tällaista eipäs—juupas-keskustelua, mutta asian luonteen johdosta se on ymmärrettävää. Minusta meidän pääministerimme ja muut ministerit, jotka käyttivät puheenvuoroja, menivät kyllä niihin juurisyyhin, ja itse olin ajatellut muistuttaa tässä puheenvuorossani, mistä tässä syvimmiltään on kysymys.

Suunnilleen vuosi sitten, niin kuin kaikki muistamme — se oli 27. päivä helmikuuta — pääministeri antoi tässä salissa ilmoituksen Suomen valtionhallinnon toimenpiteistä koronapandemiaan valmistautumisessa, ja sittenhän alkoi tapahtua aika lyhyessä ajassa, niin kuin tiedämme. Ei ole tietysti syytä kerrata nyt, mutta tiedämme, että sotilasajoneuvot kuljettivat ruumiita Italiassa ja hautausmaat olivat täynnä, sairaalat romahtivat monessa maassa, siis toimintakyvyltään, myös työntekijät siellä sairastuivat, ulkonaliikkumiskieltoja tuli ja on edelleen monissa maissa, ja ennen kaikkea talous romahti, sakkasi. Ja nyt on tietysti juuri tästä tämän kaksoiskriisin taloudellisesta puolesta kysymys. Eli kysymys on siitä — aivan niin kuin ministeri Tuppurainenkin täällä totesi — että me joudumme nyt elvyttämään tämän pandemiakriisin takia.

Suomihan on sinänsä pärjännyt vertailussa muiden kanssa erittäin hyvin, mutta olennainen kysymys on nyt se, että kun me mietimme maailman taloutta... Minä sanon muutamia lukuja, on vähän taipumus pitää luvuista: Koko maailmantaloushan on 84 biljoonaa USA:n dollaria — ja siis biljoonassa on ne kaksitoista nollaa. Siitä USA:n oma osuus on 21 biljoonaa dollaria, Kiina on 13 biljoonaa dollaria, EU yhteenlaskettuna on 18 biljoonaa dollaria — se on maailman toiseksi suurin talous — mutta suurinkin EU-maa yksin, Saksa, on 4 biljoonaa dollaria. Suomihan on sitten 240 miljardia dollaria eli pieni tekijä siinä. Eurooppa on hajanainen maanosa, niin kuin tiedämme, ollut vuosikymmenien aikana, varsinkin edellisellä vuosisadalla, vakavien suurpalojen keskus, niin kuin tiedämme. Ja kyllä nyt on kysymys siitä, että sen lisäksi, mitä jokainen maa tekee itse, koska jokainen maahan tekee myös itse, me tarvitsemme minimissään sen verran yhteistä elvytystä, minkä EU tässä nyt on käynnistänyt.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Nyt jos me puhumme siitä 750 miljardista, niin se on tietysti valtava summa rahaa, mutta jos me vertaamme sitä tähän äsken mainitsemaani 18 biljoonaan dollariin — tämä 750 oli euroja, jolloin se tietysti pitää muuttaa vertailussa dollareiksi — niin me voimme sanoa, että kyseessä on noin 4 prosenttia siitä yhden vuoden bkt:stä, mutta koska tämä elvytysraha ei ole tarkoitettu käytettäväksi vain yhdessä vuodessa vaan kahdessa tai kolmessa, niin me puhumme tuollaisesta 1,5—2 prosentin osuudesta bkt:stä. Se on valtaisa raha, ja tietenkin se pitää rahoittaa jollain loogisella tavalla, niin kuin tässä nyt on puhuttu, ja tietenkin tämä keskustelu on aika paljon sen ympärillä pyörinyt, mikä siinä on eri maiden osuus ja mitkä eri osat tähän kuuluvat.

Minusta täällä on hyvissä puheenvuoroissa korostettu sitä, että kysymyshän on kuitenkin EU:n talouden kokonaisuudesta ja kompromissista, johon kuuluvat jäsenmaksut, saannot, rahastot ja tämä elpymispaketti. Jos siitä irrottaa jonkun tietyn osan ja vertaa sitä sitten johonkin toiseen tiettyyn osaan, voi tietenkin saada tämmöisiä aika jyrkkiäkin ja vastakaisilta kuulostavia ja kriittisiä näkemyksiä, mutta kysymys on nyt koko maanosan elvyttämisestä. Niin kuin mainitsin, USA 21 biljoonaa dollaria, Kiina 13 biljoonaa dollaria, EU sitten niiden välissä, 18 biljoonaa dollaria. Tästä on nyt ennen kaikkea kysymys, ja kysymys on juuri siitä vipuvarresta, niin kuin täällä on muutamissa puheenvuoroissa erityisesti korostettu. Olen aivan varma, että kun muutenkin nyt on sitten, toivon mukaan, tähän terveystilanteeseen jo valoa näkyvissä — tietysti nopeasti tapahtuneen rokotekehityksen ja ihmisten järkevän käyttäytymisen ja suositusten noudattamisen myötä — niin me saamme myös talouden tässä pikkuhiljaa uudelleen rakennettua.

Aivan viimeiseksi, kun tässä suositusaika on täyttymässä, haluan sanoa — vähän niin kuin se tunnettu roomalainen puhuja sanoi, että Karthago on muuten hävitettävä — että hoitojonot on muuten poistettava, ja on erinomaista, että tämän elvytyspaketin myötä siihenkin saadaan rahoitusta. — Kiitoksia. [Toimi Kankaanniemi: Rokotteita tarvittaisiin!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koponen.

18.23 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Lindén, tässä paketissa on kyse tulonsiirrosta paremmin pärjänneiltä mailta huonommin pärjänneille, maille, mitkä eivät halua tehdä kipeitä rakenteellisia uudistuksia, koska tietävät, että aina löytyy maksaja, kun rahaa tarvitaan. Se maksaja olet sinä, suomalainen veronmaksaja.

Suomi ei voi toimia Etelä-Euroopan ylivelkaisten maiden pankkitilinä. Näiden maiden huonon taloustilanteen syy ei suinkaan ole koronavirus vaan vuosikausia kestänyt heikko taloudenhoito. Paketin myötä euroalueella aletaan toteuttamaan yhteistä velkaa, verotusta ja tulonsiirtoja, vaikka Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus sisältää avustamiskieltolausekkeen, joka kieltää unionia ja sen jäsenmaita ottamasta vastuuta toisten jäsenmaiden taloudellisista vastuista.

Lisäksi elvytyspaketti rikkoo EU:n omia sääntöjä, sillä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaan unioni ei voi rahoittaa toimintaansa ottamalla lainaa. Tämä on perustavanlaatuisen oikeudellinen ongelma, sillä ehdotukselle ei ole osoitettavissa selkeää ja hyväksyttävää oikeusperustaa perussopimuksissa. Koronan varjolla unionia ollaan kehittämässä sellaiseen suuntaan, mihin suomalaiset eivät sitoutuneet EU-kansanäänestyksessä.

Ministeri Tuppurainen, kysyisinkin teiltä: jos Suomi ei hyväksyisi tätä pakettia, erottaisiko EU Suomen vai palattaisiinko neuvottelupöytään?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Tuppurainen, 3 minuuttia.

18.25 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen: Arvoisa rouva puhemies! Erinomaisia, hyviä puheenvuoroja käytetty. Mielestäni tässä on juuri sellainen sävy kuin kuuluu ollakin. Tämä on osa poliittista debattia, jota varmaan kaikkien maiden parlementeissa käydään, toisissa vähän kipakammin kuin toisissa, mutta keskustelu kuuluu käydä.

Vastauksena edustaja Kuposelle: Suomi halusi olla mukana tässä sovussa. Me veimme sinne eduskunnan suuren valiokunnan antamat evästyksiset ja neuvottelimme niitä parhaamme mukaan ja mielestämme onnistuimme hyvin.

Muutamalla sanalla, miten me onnistuimme: Jos katsotaan esimerkiksi näitä Suomen vastuita, niin Suomi on kolmanneksi pienin nettomaksaja tässä kokonaisuudessa. Se on otettava hyväksyttävänä tosiasiana, että me olemme nettomaksaja, koska olemme keskimääräistä vauraampi maa, mutta emme suinkaan ole suuri nettomaksaja. Ja kun joistain puheenvuoroista kuultanut läpi huoli, että Suomi yksin tämän koko lystin maksaa, niin se ei pidä aivan paikkaansa. Esimerkiksi huomattavasti suurempia nettomaksajia ovat naapurimaamme Ruotsi tai Saksa. Ihan absoluuttisina lukuina Saksa maksaa tästä elpymispaketista 100 miljardia ja Ruotsikin 14 miljardia.

Sitten jos tarkastelemme koko tätä kokonaisuutta, mihin kuuluu monivuotinen rahoituskehys myöskin, niin myös siinä Suomi onnistui neuvottelemaan itselleen. Itse asiassa odotettavissa on suhteellisesti pienempi nettomaksuosuus kuin nyt kuluvalle kaudella. Eli onnistuimme parantamaan meidän asemaamme tässä kokonaisuudessa, mikä on merkittävää, kun brexit on kuitenkin toteutunut ja jäsenmailla keskimäärin maksut ovat tämän vuoksi kasvamassa kymmenen prosenttia. Suomella tämä kasvu jää vain neljään prosenttiin. Eli voi sanoa, että olemme pitäneet tässä Suomen etua esillä.

Puhemies! Mitä Suomi tästä nyt saa? Aivan välittömästi nyt tälle kolmen vuoden elpymisvälineen käyttöajalle saamme noin 2,7 miljardia euroa tämän hetken ennusteen mukaan, jonka me voimme käyttää oman taloutemme elvyttämiseen. Kyllä Suomen talous siitä hyötyy. Me saamme tästä elpymisvälineestä nyt kriteerien valossa aivan varmuudella tämän 1,55 miljardia euroa ja riippuen siitä, miten taloutemme tässä korona-ajassa kehittyy, vielä jonkin verran tämän päälle.

Elpymisvälineessä on rahoitusta myös muihin ohjelmiin, esimerkiksi maaseudun kehittämiseen. Täällä on puhuttu paljon suomalaisesta maataloudesta ja alkutuottajan asemasta. 195 miljoonaa euroa on tulossa tästä elpymisvälineestä maaseudun kehittämiseen. Ja taas kerran kokonaisuudessa katsottuna tästä monivuotisesta rahoituskehyksestäkin suomalaisen viljelijän käyvillä hinnoilla katsottavat saannot kasvavat tähän kuluneeseen rahoituskehyskauteen nähden. Pidimme siis suomalaisen ruuantuotannon puolta tässä kokonaisuudessa.

Saamme tästä oman osamme. Toki olemme nettomaksaja, mutta tätä tarkastelua ei pidä rajata vain tänne Suomen rajojen sisäpuolelle. Nimittäin EU:n sisämarkkinoilta suomalaiset yritykset saavat uutta liiketoimintaa. 750 miljardin euron elvytys lähimmän kolmen vuoden sisällä — nyt suomalaisten yritysten hyvä itsetunto peliin ja näille markkinoille tarjoamaan suomalaisia innovaatioita ja suomalaista osaamista vähähiiliseen talouteen ja digitalisaatioon. Se vastaa hyvin sitä osaamista, mitä suomalaisilla yrityksillä on. On meistä itsestämme kiinni, kuinka paljon me saamme kasvua tästä yhteisestä eurooppalaisesta elvytyksestä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koponen, vastauspuheenvuoro.

18.28 **Ari Koponen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kun te kysyitte, mikä perussuomalaisien ratkaisu olisi, niin olisi kiva kuulla vastaus tähän kysymykseen: jos Suomi ei hyväksyisi tätä pakettia, niin erottaisiko EU Suomen EU:sta vai mentäisiinkö takaisin neuvottelupöytään? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Tuppurainen.

18.29 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen** (vastauspuheenvuoro): Suomi lähti tähän neuvotteluun omine tavoitteineen ajatuksena edistää siellä niitä eväitä, joita suuri valiokunta meille antoi. Me halusimme pienentää avustusmuotoisen tuen määrää, tässä onnistuimme, ja me halusimme tuoda ehdollisuutta tähän kokonaisuuteen, muun muassa tämän oikeusvaltioehdollisuuden, ja siinä onnistuimme. Halusimme myös rajata Suomen vastuut tarkasti, ja sekin onnistui. [Mauri Peltokankaan välihuuto] Ei Suomi lähtenyt näihin neuvotteluihin kaatamaan tätä pakettia.

Palautan mieliin sen, missä tilanteessa tätä kokonaisuutta neuvoteltiin, mistä täällä edustajat aiemmin ovat puhuneet. Olimme keskellä koronapandemian pahinta vaihetta, jopa EU:n yhtenäisyys oli pelissä, ja ei Suomi halunnut tätä venettä lähteä keikuttamaan, vaan rakentamaan yhteistä eurooppalaista ratkaisua. EU löytää aina ratkaisut silloin, kun tiukka paikka tulee, ja Suomi on mukana näitä ratkaisuja etsimässä. [Toimi Kankaanniemi pyytää vastauspuheenvuoroa — Mauri Peltokankaan välihuuto]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan puhujalistalla. — Edustaja Lohi poissa. Edustaja Malm.

18.30 **Niina Malm sd:** Arvoisa puhemies! Kuten tuossa aikaisemmin tuli todettua Suomen viennistä, siitä on hyvä jatkaa ja muistuttaa, että Suomen viennin osuus Euroopan maihin vuonna 2019 oli 55 prosenttia. Tästä pelkästään sinne Italiaan, Espanjaan ja Kreikkaan vienti oli yhteensä 5,6 prosenttia, mikä on siis saman verran kuin on Venäjälle. Edelleenkin on vaikea ymmärtää, millä perusteella suomalaiset yritykset eivät hyötyisi EU:n sisämarkkinoiden elpymisestä. Itse terästeollisuudessa työskennelleenä varsin hyvin mieleen muistuvat ne taakat, joita lastattiin junanvaunuihin ja rekkoihin, jotka menivät muun muassa Venäjälle, Italiaan ja Espanjaan.

Näin elpymisvälineellä luodaan kysyntää EU:n alueelle. Kysyntää luodaan yhteensä 750 miljardin euron edestä. Sitä kautta elpyminen myös tukee suomalaista vientiä. Niin se vain on, että ne sisämarkkinat ovat meidän päämarkkinamme ja niiden elpyminen on olennainen osa siinä, että meillä myös työpaikat säilyvät.

Lisäksi en voi olla kummastelematta sitä, kuinka tässä välikysymyksessä samaan aikaan annetaan EU:lle moitteet siitä, ettei digitalisaatioon ole panostettu tarpeeksi, mutta toisaalta sitten myöskään elpymisvälineen tarjoamat ratkaisut eivät kelpaa. Tällä elpymisvälineellä edistetään nimenomaan myös digitalisaation kehitystä, jonka puutetta välikysymyksessä kovasti peräänkuulutetaan. Digitalisaation edistäminen on olennainen osa vihreän siirtymän kokonaisuutta, joka tähän pakettiin kuuluu. Eikö juuri tähän kannattaisi panostaa?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Arvoisa puhemies! Olemme saaneet juuri viime viikolla kuulla suurista teollisuuden investoinneista Suomeen. Kemiin nousee 1,6 miljardin euron biotuotetehdas, ja Haminaan rakennetaan 100 miljoonan euron biojalostamo. Vihreässä siirtymässä piilee Suomen taloudelle valtavia mahdollisuuksia. Niiden tueksi tarvitaan nyt päämäärätietoista elinkeinopolitiikkaa, ja juuri tätä toimintaa EU:n elpymisvälineellä on tarkoitus rahoittaa Suomesakin.

Kestävän kasvun ohjelma on Suomen taloudelle iso mahdollisuus. Ohjelmalla rahoitetaan vihreän siirtymän tutkimusta ja tuotekehitystä. Eikö juuri nyt kannata satsata siihen, että suomalaista osaamista saataisiin kehitettyä pidemmälle ja vietyä sinne maailmalle?

Arvoisa puhemies! Suomen talous hyötyy EU:n elpymisestä kahta kautta: oikein kohdistettuna rahoituksella vahvistetaan talouskasvuamme ja sen pohjaa koronaviruksen jälkeisenä aikana, ja samalla Euroopan talouden elpymisen tukee talouttamme viennin kautta. Erityisesti vientisektorimme kaipaa nyt todella kaiken tuen ja avun, joka käytettävissä vain on. Vaikeimmat ajat ovat vasta edessä, kun koronaviruksen lopulliset vaikutukset iskevät. Ei ole siis kannattavaa hukata tätä mahdollisuutta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Simula.

18.33 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Olemme tilanteessa, jonka puolesta suomalaiset eivät tienneet äänestävänsä, kun Euroopan unioniin liitettiin neuvoo-antavan kansanäänestyksen myötä. Edes pari vuotta sitten ennen eduskuntavaaleja kukaan ei tiennyt, että Euroopan unioni tulee ottamaan tällä eduskuntakaudella valtavan ja sinetöivän harppauksen ja käytännössä muuttuu liittovaltioksi ilman, että suomalaisilta kysytään yhtään mitään. Ei ole väliä, millainen on se mekanismi, joka on taustalle luotu ja jolla pyritään harhautamaan keskustelua aivan väärille urille. Euroopan unionin perussopimuksella ei ole enää mitään merkitystä. Jäsenvaltiot ottavat ja takaavat toistensa lainoja, vaikka kuinka yritetään erilaisin sanankääntein muuta väittää.

Faktaa on se, että koronavirusiiri on yksi suurimmista kriiseistä pitkiin aikoihin, ja se runtelee taloutta ympäri maailman. Mutta yhtä lailla faktaa on se, että käsissämme on jälleen eurokriisi, joka olisi ilman pandemiaakin räjähtänyt käsiin ennemmin tai myöhemmin. Tällä elpymisvälineellä pyritään peittämään se tosiasia, että eteläisen Euroopan maat ovat konkurssikypsiä ja korviaan myöten veloissa saksalaisille ja ranskalaisille pankeille.

Euro jatkaa taivaltaan kriisistä kriisiin, eikä Suomi ole vielä jaloillaan edes viimeisimmän eurokriisin jäljiltä. Arvoisa hallitus, ettekö te lainkaan näe, että euro valuuttana ei toimi näin erilaisten maiden kesken? Italiassa ei ole onnistuttu tekemään minkäänlaisia poliittisia uudistuksia velkataakan vähentämiseksi. Sen sijaan suomalaiset joutuvat kustantamaan eteläeurooppalaisten jäsenmaiden matalan veroasteen. Tulonsiirtounioni on viimeistä silausta vaille naputeltu läpi, ja Suomen rooli maksajana ei tule jäämään tähän.

Arvoisa puhemies! Täytyy kyllä ihmetellä Euroopan unionin iskunkestävyyttä ja toimintaa kriisitilanteissa. Ennen yhtäkään eurokriisiä, terrori-iskua, siirtolaistulvaa tai koronapandemiaa EU-jäsenyyttä perusteltiin meille suomalaisille lähinnä sillä, että kriisitilanteissa suurempi yhteisö luo turvaa. Vieläkin EU-jäsenyyttä perustellaan samoilla argumenteilla. Vajaan 30 vuoden aikana on koettu monenlaisia kriisejä, joita EU ei ole pystynyt ratkaisemaan, vaan ratkaisu on tullut yksittäisen jäsenvaltion toimiessa ensin. Jokaisen kriisin kynnyksellä suomalaiset ovat joutuneet pettymään. EU ei ole onnistunut ulkorajavalvonnassa, vaan siirtolaiset ovat lähinnä käyttäneet vapaata liikkuvuutta hyväkseen. EU ei

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

ole onnistunut rokotehankinnoissa, eikä rokotteita saada nyt tarpeeksi maahan. Nyt ratkaisuksi tarjotaan yhteisvastuullista velkaa perussopimusten vastaisesti.

EU on projekti, jonka säännöt muuttuvat lennosta ja aina kriisien keskellä, jolloin sääntöjen noudattamattomuutta voidaan perustella pakolla. Pääministeri Marinin neuvottelema tulos ei ole Suomelle edes kohtalainen. Vaikka tätä elpymispakettia on myyty suomalaisille koronaelvytyksenä, sitä se ei ole. Sen sijaan olemme yhteisvelkojen takaajina vuoteen 2058 saakka. Saamme rahoistamme osan takaisin ja senkin komission määrittelemiін kohteisiin. Näitä rahoja on jo nyt käyty jakelemassa maakunnissa, jotta pakettiin suhtauduttaisiin suopeammin. On muistettava, että velkapaketin takaajana sitoudumme lisäksi EU-jäsenmaksun nousuun ja alustavasti hyväksymme EU-verotuksen. Elpymispakettia on perusteltu myös viennillä, mutta miten sinisilmäinen pitää olla sellaisen myyjän, joka maksaa asiakkaalleen, jotta tämä voisi mahdollisesti ostaa tuotteita myyjältä?

Arvoisa puhemies! On olemassa muitakin vaihtoehtoja kuin yhteisvastuullinen velka. Suomi voi yksinään kaataa paketin, jolloin konkurssikypsät maat joutuvat komission ohjaukseen ja ne pakotetaan tekemään sellaiset rakenteelliset uudistukset, joilla jäsenmaat nousevat suosta. Koska elpymispaketti on sidottu EU-budjettiin, tulee budjettineuvottelut käydä uudelleen, mutta sekään ei ole syy olla kaatamatta tätä yhteisvelkajärjestelmää. Eduskunnan tärkein tehtävä on olla suomalaisten edunvalvoja.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Simula, muistuttaisin siitä, että maskinkäyttösuositus koskee myös puhujakoroketta ja kaikkia muitakin edustajia. [Leena Meri: Hänellä on lääkärinlausunto!] — Jos siitä tulee tieto, niin silloin toimitaan sen mukaisesti. — Edustaja Kivisaari.

18.38 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministeri Tuppuraiselle, että olette yhä täällä. Se kertoo välilyömyksen arvostamisesta.

Euroopan unioniin kuulumisen on Suomelle eduksi. Myös elpymispaketista on Suomelle enemmän hyötyä kuin haittaa. Tähän arvioon on päätyntä suurin osa taloustieteen johtavista ekonomisteista. Suomi kuuluu unionin nettomaksajiin, koska olemme melko vauras maa ja olemme onnistuneet taloudenpidossamme hyvin. Samalla lailla olemme nettomaksajia elvytyspaketissa, koska olemme selvinneet koronasta muita maita vähemmällä. Tämä periaate, että vahvempi auttaa heikompaansa, esiintyy kaikkialla yhteiskunnassamme. Se on yksi hyvinvointiyhteiskunnan peruspilareista. Euroopan unionissa tämän periaatteen mukaisesti on vähennetty jäsenvaltioiden elintasoeroja. Mahdollisten tulevien kriisien osalta tämä periaate antaa turvaa myös Suomelle. Eri alueiden elintasoerojen pienentäminen lisää vakautta, ja vakaus on lisännyt Euroopan unionin kilpailukykyä maailmanlaajuisesti ja sitä kautta vaikuttanut positiivisesti myös suomalaisten hyvinvointiin ja kilpailukykyyn. Suomi hyötyy myös unionin sisämarkkinoista. Vientiyrietykset ovat taloutemme veturi, ja suurin osa viennistämme menee Eurooppaan.

Puhemies! Elvyttämistä sinällään ei kovin voimakkaasti kritisoida. Kiina, Yhdysvallat ja kaikki maat ja maanosat ympäri maailmaa elvyttävät nyt voimakkaasti. [Toimi Kanakaanniemi: Kyllä!] Kritiikki on kohdistunut nimenomaan Suomen osallistumiseen koko Euroopan unionin elvytykseen. Suomella kuten muillakin jäsenvaltioilla on valta kaataa elvytyspaketti. Samalla kaatuu koko monivuotinen rahoituskehys vuosille 21—27. Ja tässä kohtaa on hyvä pysähtyä: samalla siis kaatuu monivuotinen rahoituskehys vuosille 21—27, siis voimistuva rahoitus aluepolitiikkaan, maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

digitaalisuuteen, laajakaistoihin, sisäiseen turvallisuuteen, ulkorajojen valvontaan ja turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan. [Toimi Kankaanniemen välihuuto] Samalla kaatuvat kaikki nämä. Onko tämä siis todella se hetki — kun Eurooppa on sillassa koronan seurauksena — kylvää Eurooppa ja sen mukana Suomi totaaliseen suohon? Onko todella niin, että me sanomme omille vientiyrityksillemme näkemiin, että me emme auta niitä, me emme halua vahvistaa sisämarkkinoita, jotka ovat niiden pelikenttää. Näinkö meidän pitäisi tehdä? [Mauri Peltokankaan välihuuto]

Euroopan unionin vahvuus perustuu valtioiden väliseen yhteistyöhön. Tässä on tietenkin toivomisen varaa, eikä kansallisten etujen ajaminen ole poikkeuksellista. Sitä tekee Suomikin. Unionissa ei kuitenkaan ole mahdollista keräillä rusinoita pullasta tai mansikkaa kakun päältä. Unioni on kokonaisuus hyötyineen ja haittoineen. Kaikkia jäsenmaita koskeva elpymispaketti on kestävämpi ratkaisu kuin yksittäisille jäsenmaille annetut tukipaketit tai se, että jokainen jäsenmaa taikinoisi elvytystä omien rajojensa sisällä.

Puhemies! Jos korona ei tunne rajoja, sitä ei tee myöskään talous. Olemme toisistamme riippuvaisia, toisissamme kiinni, tahdoimme sitä tai emme.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kinnunen poissa. Edustaja Meri.

18.43 Leena Meri ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Haluaisin muistuttaa, että elpyminen ja elvyttäminen on hyvä asia, mutta nythän me keskustelemme siitä, kenen rahoilla elvytetään minkäkin maan taloutta. Yritetään muistaa, että kukaan ei ole eri mieltä tästä, että elvyttäminen on hyvä.

Perussuomalaiset katsovat, että tukipaketti ei ole Suomen etu. Ulkomaankauppamme osuus Välimeren maiden kanssa on yhteensä noin viisi prosenttia. Vaikka menettäisimme sen kokonaan, ei taloutemme siitä juurikaan kärsisi. Tukipaketti hyödyttää kilpailijamaitamme meidän tappioksi.

Kuten sanoin, elvyttäminen on hyvä asia, mutta Suomen etu on elvyttää omaa talouttaan ja suomalaisia yrityksiä. Niin tulee tehdä jokaisen jäsenmaan, omilla rahoillaan. Tätä edellyttää myös EU:n perussopimus, jossa kielletään yhteinen velka. Kun koronakriisi joskus helpottaa, meille olisi ensiarvoisen tärkeää, että Suomessa toimivat yritykset olisivat hyvässä kunnossa kasvavilla markkinoilla. Ja on hyvä muistaa, että tukipaketti rahoitetaan velalla.

Kesällä perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että vastuun tarkkaa osuutta ja riskisyyttä on mahdoton arvioida, koska se on pitkän kestoajan vuoksi altis monenlaisille epävarmoille tapahtumille, ja tuolla viime kesän keskusteluissa ja alkusyksyn keskusteluissa tuli esille, että tämä omien varojen esitys tuodaan eduskuntaan ja tällöin me saamme ottaa tähän kantaa. No, tänään kuuntelin pääministeri Marinin puhetta, ja hän puhui koko aika tuosta suuren valiokunnan kannasta, ja niin myös, ministeri Tuppurainen, te olette puhunut, mutta minua häiritsee se, mistä ovat eräät oikeusoppineetkin viime kesänä tuoneet huolta, että perustuslakivaliokunta ikään kuin sivuutetaan. Perustuslakivaliokunta ei ole ottanut minkäänlaista kantaa nyt tähän hallituksen esitykseen juuri tässä ja nyt. Elikkä meidän täytyisi arvostaa sitä, että Suomen perustuslain mukaan perustuslakivaliokunta on se, joka nämä kannat muodostaa, ei suuri valiokunta. Minua häiritsee ihan valtavasti tämä keskustelu.

Sitten täällä RKP:n riveistä eräs kansanedustaja totesi, että on huonosti neuvoteltu, ja niin se onkin. Minä olen aika järkyttynyt siitä, että kun kesällä tosiaan pääministeri Marin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

tuli Suomeen ja sanoi, että nyt on hyvä neuvottelutulos — jota te myös täällä toteatte, tosin RKP:n kansanedustaja totesi myöskin, että huonosti neuvoteltu — niin minusta silloin ei selvästi kyllä sanottu, että tämä meidän saamamme osuus tästä meidän maksamastamme 6,6 miljardista eurosta vain pienenee ja pienenee ja pienenee joka päivä, ja ministeri Tuppurainen, te olette sanonut, että Suomi sai, mitä halusi. Herranjestas sentään, minua alkaa järkyttää, oletteko te todella lähteneet sinne sillä asenteella, että mitä paremmin meillä menee, sitä vähemmän me voimme saada, ja kun joillakin muilla mailla menee huonommin, niin meitä rangaistaan siitä. [Kimmo Kiljusen välihuuto] Tämähän on hurlumheipolitiikka. Tässähän kannattaisi jokaisen maan panna tumput tiskiinkin, kun silloin saa aina enemmän.

Niin kuin sanoin debattipuheenvuorossani tuossa alussa, muistan monet keskustelut, esimerkiksi kun olimme Brysselissä tapaamassa entistä ministeri Kataista, silloista komissaaria, ja täällä monet EU-kriittiset puheet ja EU-keskustelut, joissa on tuotu esille, että meidän täytyy säästää se, että sanomme ”ei”, semmoiseen paikkaan, koska ei voi aina sanoa ”ei” ja olla hankala. Ok. Eikö nyt olisi ollut se tosipaikka sanoa, että jokainen maa hoitaa nyt tämän elvytyksen yksin? Mitä tulee tähän, mitä meidän perussuomalaisten riveistä on kysytty ja mitä puheenjohtaja Halla-ahokin totesi, niin aivan varmasti, jos Suomi olisi tästä kieltäytynyt, meitä ei erotettaisi EU:sta — te ette vain siihen kysymykseen tuossa aikaisemmin vastannut — vaan silloin palattaisiin neuvottelupöytään.

Sitten minua häiritsee se, että esimerkiksi valtiovarainministeri ja myös te, ministeri Tuppurainen, olette melkein iloinneet siitä, että me olemme nettomaksaja. Minusta se on aika huolestuttavaa. Eikö meidän pitäisi pyrkiä siihen, että jokainen maa pikkuhiljaa hoitaa itse itsensä, ettei ole niitä nettomaksajia?

Tuossa puhuitte myöskin puheenvuorossanne hiilineutraalisuudesta, ja se on tietysti ideologiakysymys, mitä ajaa ja mitä ei aja, mutta tämähän kertoo vain siitä, että tällä haetaan hallituksen politiikalle pontta, ja kun puhutaan sopimusten epätasapainoisuudesta, niin Pariisin ilmastosopimuksen taakanjako on yksi esimerkki huonosta neuvottelusta. Suomi otti muita maita enemmän siinäkin takkiinsa. Se tuntuu olevan aina niin, että tullaan sieltä niin sanotusti häviäjänä. — Kiitos, puhemies! Nyt loppui jo aika.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Tynkkynen.

18.49 Sebastian Tynkkynen ps: Kunnioitettu rouva puhemies! Hallituksella ei ole eduskunnan ja kansalaisten laajaa tukea elpymispaketille, koska se on järjetön. Se ei ole järjetön pelkästään Suomen kannalta, se on järjetön myös Euroopan tulevaisuuden kannalta. Kansalaisten keskuudessa saattaakin aiheuttaa hämmästyystä se, miten näin järjettömällä paketilla voi olla eduskunnan enemmistön eli hallituksen tuki.

Vaikka elpymispaketti näyttäytyikin kansalaisille järjettömältä, on järjettömällekin politiikalle aina syynsä. Tällä kertaa ne syyt ovat erityisen hyvin nähtävissä. Hallituspuolueet hyväksyvät järjettömänkin paketin, koska houkutus oman puolueen edun ajamiseksi on niin suuri. Kansallisvaltiot näyttäytyvät vihervasemmistolle sen tavoitteiden epämieluisina jarruttajina. Sen sijaan ihanteellisena päämääränä ovat ylikansalliset toimijat, joissa valtion rajoja on saatu häivytyksi. Mikä olisikaan parempi tilaisuus saada kansallisvaltiot liittovaltiokehityksen uhriksi kuin nyt esitetty elpymispaketti?

Keskusta ei perinteisesti ole ollut tämän suuntauksen innokkain kannattaja, kuten se ei ollut ennen tätä hallituskautta aktiivisin vaatiija turvesoidenkaan alasajossa. Kun puolueen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

entinen valta-asema on kuitenkin murentunut, on se valmis hyväksymään mitä tahansa, jotta edes ministerisalkut saataisiin säilytettyä käsissä.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitus ei siis aja elpymispakettia siitä syystä, että se olisi Suomen talouden kannalta järkevää. Siksi se ei ole ollut järin kiinnostunut selvittämään, ovatko paketin vaikutukset Suomelle plus- vai miinusmerkkiset. Hallitus tietää itsekin, ettei Etelä-Eurooppaan lahjoitettuja miljardeja tulla saamaan Suomen talouskasvuna takaisin. Hallituspuolueiden puoluetoimistoilla onkin kuntavaalien alla jouduttu jännittämään, miten oman puolueen ministerit ja kansanedustajat saavat myytyä tämän epäedullisen paketin suomalaisille, jotka sen lopulta joutuisivat maksamaan.

Tilanne on samanlainen kuin käytetty autoaan myyvällä kauppialla, joka tietää autonsa olevan ylihintainen ja vikoja täynnä. Myyjä tietää, että auto tulee vuosi toisensa jälkeen nielemään ostajansa rahat loputtomiin korjauskustannuksiin ennen vääjäämätöntä hajoamistaan. Jos moraaliton myyjä mieli kuitenkin saada sen kaupaksi, kannattaa ikävät asiat jättää kertomatta ostajalle ja pyrkiä luomaan ruusuisempi kuva auton todellisesta tilasta. Sitten matka pankkiin sujuu naureskellen. Jotta ministeritkin saisivat taittaa matkaa Brysseliin hymyssä suin, hallitus on pyrkinyt parhaansa mukaan peittelemään elpymispaketin ruosteläikkiä. Todellisuutta uhmaten hallitus on uskotellut paketin olevan ainutkertainen eikä askel kohti liittovaltiota. Hallitus myös haluaa luvan rahojen hukkaamiselle ennen kuin se esittää vaikutusarviointeja. Kysyttäessä Suomea koskevista vaikutusarvioinneista hallitus, joka omien sanojensa mukaan pohjaa päätöksiään tutkittuun tietoon, on väistänyt asian toittamalla Suomen vientivetoisuutta ja EU:n saamia etuja.

Arvoisa puhemies! Viime joulukuun täysistunnossa valtiovarainministeri Vanhanen tyytyi toistamaan komission ennusteissa todettua kahden prosentin vaikutusta Euroopan unionin talouteen parhaimpina vuosina. Kenties ministeriltä oli jäänyt huomaamatta, että jopa siinä komission ennusteessa oli edes jonkin verran paremmin Suomelle soveltuva ennuste. Korkeamman tulotason maissa hyötyjen ei ennustettu edes keskimäärin ja suotuisimmankaan ennusteen perusteella olevan puoliakaan ministeri Vanhasen toistamasta luvusta. Toisin kuin paketin hyödyt, paketin maksut sen sijaan kulkeutuvat tänne Pohjolaan. Toisin kuin hyödyt, maksut eivät pienene, vaan kasvavat. Ministeri Tuppurainen totesi sen olevan luonnollista, että saamme paketista luultua vähemmän rahaa, sillä Suomellahan menee hyvin. Ministerille ja hänen eurooppalaisille kollegoilleen saattaakin olla luonnollista, että kerta toisensa jälkeen hyvästä taloudenpidosta rangaistaan ja yli varojensa elämisestä palkitaan. Kestävää unionia ei sillä kuitenkaan rakenneta.

Hallitus olisi oikeutettu harjoittamaan elvyttävää politiikkaa ja vauhdittamaan vientiä Suomen nostamiseksi kriisistä. Hallitus ei kuitenkaan ole oikeutettu vuosikymmenten sitoumuksella viemään Suomea osaksi tulonsiirtounionia, mihin kansalaiset eivät ole antaneet suostumustaan. Vaikka EU:n perussopimukset joustavat aina tarvittaessa, hallituksen moraalinen ei kuitenkaan tulisi joustaa kansalaisten edun kustannuksella. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niikko.

18.54 **Mika Niikko ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus ei valitettavasti aja Suomen etua. Rärkein todiste siitä on tänään keskustelussa olevan EU:n elpymispaketin hyväksyminen. Vaikka tämä on ristiriidassa sekä EU:n perussopimusten, Suomen perustuslain että Suomen liittymissopimuksen kanssa, silti tästä asiasta tänään keskustellaan. Silti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

tästä asiasta tällä viikolla myös äänestetään, koska hallitus on tehnyt arvovalintansa. Se haluaa osallistua tulonsiirtoihin, Etelä-Euroopan valtioiden velkaongelmiin.

EU:n perussopimuksen mukaan tulojen ja menojen on oltava tasapainossa eikä unioni voi rahoittaa toimintaansa ottamalla lainaa. Lisäksi se kieltää unionia ja jäsenmaita ottamasta vastatakseen toisten jäsenmaiden taloudellisia vastuita. Perustuslakivaliokunnan mukaan EU:n lainsäädäntöön ei saa sisällyttää jäsenvaltioille perussopimuksen vastaisia elementtejä. Paketin hyväksyminen vähentää Suomen eduskunnan budjettivaltaa ja kansallista suvereniteettia kymmeniksi vuosiksi, todennäköisesti ikuisesti.

Paketti on merkittävä siirtymä tulonsiirtounionin ja liittovaltiokehityksen suuntaan. Sen hyväksyminen antaa EU:lle verotusoikeuden, oikeuden alijäämäisiin budjetteihin ja oikeuden ottaa velkaa. Kansa ei aikoinaan antanut mandaattia tällaiseen unioniin liittymiselle. Pakettia esitetään koronan varjolla, vaikka ainoastaan 30 prosenttia siitä jaetaan koronan aiheuttamien vaikeuksien perusteella. Todellisuudessa tämä paketti on suojeluraha joidenkin maiden eurossa pysymiseksi ja siihen, että suuret jäsenvaltiot saavat saatavansa, joita heidän pankeillaan on useisiin maihin.

Pakettia perustellaan myös elvytystarpeella. Mikseivät maat yksinkertaisesti lainaa markkinoilta rahaa nollakorolla ja elvytä sillä? Tätä kysyvät tavalliset kansalaiset toreilla ja kadulla. Suomihan olisi saanut paremman diilin vaikkapa pikavippifirmoilta, jos niin olisi halunnut tehdä. Myöskään Suomen vientiä ei ratkaista eikä se tule ratkaistavaksi tällaisen paketin kautta, sillä kaupankäynti Etelä- ja Pohjois-Euroopan välillä on hyvin vähäistä. Tehokkaampaa olisi panostaa Suomen oman kilpailukyvyn parantamiseen.

Tämän paketin todellinen tarkoitus on pelastaa ranskalaiset ja saksalaiset pankit sekä euro. Tämän te olisitte voinut sanoa, arvoisa ministeri, ääneen. Siksi 70 prosenttia paketista annetaan palkintona taloutensa aiemmin huonosti hoitaneille maille. Me tiedämme täällä hyvin, ja sen tietää moni kansalainenkin, että ranskalaisilla pankeilla on Etelä-Euroopan valtioilta saatavia noin 414 miljardia euroa, josta yksin Italian osuus on lähes 300 miljardia. Saksallakin on saatavia yli 160 miljardia euroa — Espanjasta 61,8 miljardia ja Italiasta 73 miljardia euroa — joten voidaan hyvin ymmärtää, miksi nämä suuret Euroopan unionin valtiot tällaista pakettia erityisesti valmistelevat.

Kun me tiedämme vielä, että Italian julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen on 135 prosenttia, niin tämä jo yksistään paljastaa sen, mistä on kysymys. Italia ei ole hoitanut talouttaan koskaan siten kuin on sovittu myös EU-sopimuksessa ja niissä määreissä, kuinka paljon kansat saavat velkaantua. Sellaista pakettia ei ole varaa tehdä, että Italian ylivelkaisuusongelma saataisiin ratkaistua, joten väistämättä tähän samaan asiaan joudutaan palaamaan toistuvasti.

Voidaan sanoa, että tämä on kertaluontoinen elvytyspaketti, mutta käytännössä se ei sitä tule olemaan. Ehkä seuraavan paketin nimi on joku muu, ja se verhotaan sopimaan siihen tilanteeseen, mutta tarkoitus pysyy kuitenkin samana. Kun tulonsiirtounioni on kerran syntynyt, siitä pakittaminen on lähes mahdotonta.

Tällaisen elvytyspaketin hyväksymistä ja muiden maiden etua ajavaa hallitusta eivät perussuomalaiset kannata, ettekä te nauti perustussuomalaisten luottamusta.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kankaanniemi.

18.59 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Ensin tarkennus siihen, mitä täällä on herännyt aikaisemmasta puheenvuorostani: totesin, että vaihtoehto on, ja se on se,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

että kukin jäsenmaa ottaa oman velkansa, tarpeensa mukaan elvyttää, ja tarvittaessa komissio koordinoi tätä yhteistä eurooppalaista tavoitetta, joka on monilta osin hyväksyttävä tavoite, mutta ei kontrolloi, niin kuin nyt täällä hallituspuolueet väänivät. Toki komissio kontrolloi meitä, mutta ei rikollisia — meitä kohtuuttomastikin monella tavalla.

Arvoisa puhemies! Toinen kysymys täällä on noussut siitä, että jos tämä paketti kaatuu, niin se johtaa siihen, että Suomi menettää maatalouden ja rakennepolitiikan rahoituksensa EU:lta. Ministeri Tuppurainen, onko niin, että jos tämä paketti kaatuu, niin emme saa maatalouden ja rakennepolitiikan rahoja, niin kuin täällä sanotaan? Mihin perussopimuksen artiklaan perustuu, että jäsenmaa ei saisi maatalous- ja rakennerahoja?

Arvoisa puhemies! Edustaja Niikko jo hieman käsitteli sitä, mitä itse ajattelin ottaa esille, sitä perimmäistä syytä, miksi tähän pakettiin on lähdetty. Eurokriisin jälkeen Euroopan unioni ajautui syvään kriisiin, vaikeuksiin. Vuonna 12 kesällä euro oli kaatumassa, EKP:n pääjohtaja Draghi ilmoitti, että EKP tekee mitä vain pelastaakseen euron, ja silloin avattiin pankkitukipiikki niin, että Euroopan keskuspankki ryhtyi ostamaan roskalainoja tai niin sanottuja velkakirjoja eri maista, muun muassa Italiasta, joka olisi tuolloin ollut ilmeisesti se ensimmäinen uhri euroalueella. Tätä osto-ohjelmaa on nyt kuusi seitsemän vuotta harjoitettu, ja summa lienee kolmentuhannen miljardin suuruusluokkaa, jolla Euroopan keskuspankki on siis ostanut eri maista näitä velkakirjoja, joista osa on kelvottomia.

Tämä tie alkaa olla kuitenkin matkansa päässä, ja on etsittävä uusia keinoja. Nyt Macron ja Merkel keksivät viime keväänä, kun korona tuli, että nythän on hyvä tekosyy lähteä suoraan tukemaan muun muassa Italiaa, joka ilman tukea kaatuisi, ja sen myötä menisi euro myös nurin. Ja jos euro menisi nurin ja Italia menisi nurin — tai ainakin niistä toinen — niin se johtaisi siihen, niin kuin edustaja Niikko totesi, että saksalaiset ja ranskalaiset pankit menettäisivät satoja miljardeja tässä konkurssissa. Silloin Saksa ja Ranska joutuisivat valtioina pääomittamaan omia pankkejaan, ja se olisi varsinkin Merkelille aivan katastrofaalinen uran loppu. Näin ollen Saksa teki viime keväänä 180 asteen käännöksen ja antoi periksi siinä, että Euroopan unioni voi ruveta ottamaan yhteisvelkaa ja sitten samalla myös saa tietynlaisen verotusoikeuden.

Kun näitä neuvotteluja käytiin, niin on huomattava, että Hollannin pääministeri Rutte vastusti viimeiseen asti tätä pakettia. Miksi? Siksi, että Hollannilla ei ole euronkaan saatavia italialaisista ja espanjalaisista pankeista. Sillä oli varaa, mutta sitten se antoi periksi. Kun Hollanti kuitenkin on EU:n perustajamaa, niin se velvoitti.

Eli tällä tiellä me olemme pelastamassa euroa tosiasialisesti, mikä on poliittinen projekti vailla taloudellista perustaa, ja tähän operaatioon ei pidä mennä, koska tällä ei ole loppua. Meillä oli ERVV, oli EVM, nyt on RRF, ja seuraavia tulee väistämättä, koska Italian 2 600 miljardin euron velkataakka ei velkaa lisäämällä poistu, eikä tämä paketti pelasta Italiaa eikä kaikkia muitakaan euromaita. Eli tämä on ehdottomasti hylättävä ja aloitettava neuvottelut uudelta pohjalta pitäytyen perussopimuksen ehdoissa, joita tällä rikotaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Packalén.

19.05 **Tom Packalén ps:** Arvoisa puhemies! EU etenee kohti korona-elvytyspakettia, jossa Suomen maksuosuus on 6,6 miljardia euroa. Arvioidut saamiset koronatuhoihin olivat vielä viime kesänä 3,2 miljardia. Uusimman arvion mukaan Suomen osuus onkin kuitenkin vain 2,7 miljardia euroa. Tosin tämäkin voi vielä muuttua, jopa huonompaan, sillä vain osa tukirahasta on kiinteää rahaa, ja loppuosa joustaa saajamaan talousennusteiden perus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

teella. Toisin sanoen Suomen avustuskokonaisuus rakennetaan viime kädessä täysin epävarmojen osuuksien varaan. EU:hun ollaan siten luomassa tulonsiirtomekanismi, jossa koronakriisi näyttelee todellisuudessa vain pientä osaa. Tosin onhan yhteistä euroalueen budjettia yritetty Ranskan toimesta rakentaa ennenkin. Nyt korona toi sille tekosyy.

Elvytyspaketti tällaisenaan poistaa huonosti talouttaan hoitaneilta jäsenmailta motivaation uudistaa talouden rakennetaan. Myös rahoituksen käytön koordinointi ja seuranta tulee jäsenmaissa todennäköisesti jäämään puolitiehen. EU-tukien käyttö olisi pitänyt neuvottelussa sitoa tiukkaan valvontaan sekä uhkaan elvytyspaketin varojen sanktioista tai jopa epäamisestä, mikäli talouden rakenteen uudistuksia ei velkaisissa jäsenmaissa tehdä. Sellaisesta ei kuitenkaan neuvoteltu. Ylivelkaiset Etelä- ja Itä-Euroopan maat pääsevät suomalaisten veronmaksajien tulonsiirtojen varaan.

Suomessa voidaan myös ohittaa puheet koronavahinkojen korvaamisesta sekä Suomen vientiteollisuuden parantamisesta paketin turvin, sillä paketin rahanjakoperusteet eivät edes lähtökohtaisesti korjaa koronan aiheuttamia taloudellisia vahinkoja. Suomalainen teollisuus kulkee tunnetusti jälkisyklisesti. Talouden kolaukset ovat täällä näkyvissä viiveellä. Nyt elvytyspaketin rahanjako perustuu kuitenkin koronaa edeltävän ajan huonon talouden tilaan sekä aiempaan työttömyysasteeseen. Elvytyspaketti ei siten huomioi Suomen raskaan vientiteollisuuden erityispiirteitä, sitä, että taloutemme on riippuvainen muiden maiden investoinnista teollisuudelle. Kun uusia tilauksia ei tule, se alkaa näkymään tuotantomäärissä vasta koronan jälkeisenä aikana. Lahjarahaa kaadetaan lisäksi maihin, jotka eivät ole Suomen teollisuuden ja viennin kannalta merkittäviä maita. Miten hallitus on huomioinut nämä tosiseikat elpymispaketin neuvotteluissa? Ei mitenkään, sillä pääministeri Sanna Marinin mukaan Suomi on vauras maa. Ajatteleeko Suomen hallitus todella niin, että suomalainen veronmaksaja on niin vauras, että hänellä on varaa maksaa koronakorotuksilla etelän maiden veronhuojennukset?

Elpymispaketin varjolla otettu yhteisvastuullinen laina ei punavihreän hallituksemme vakuutteluista huolimatta tule myöskään jäämään kertaluontoiseksi. Tukipaketilla elvytetty EU todennäköisesti pärjää hetken, kunnes velkarahat on käytetty ja seuraa uuden tukipaketin aika. Yhteinen velka, verotus ja tulonsiirrot muuttuvat arjeksi, sillä elvytyspaketti ei ylivelkaisille maille tällaisenaan edes lähtökohtaisesti riitä. [Toimi Kankaanniemi: Ei missään tapauksessa!] Siinä kohtaa me Suomessa pohdimme, missä edellisen tukipaketin hyödyt näkyivät. Ollessaan elvytyspaketin nettomaksaja Suomi elvyttää kilpailijamaitansa aina vuoteen 2058 asti. Paketti on kokonaisuudessaan Suomen itsenäisyyden ja talouden kannalta erittäin epäedullinen.

Myös kansalaismielipide elvytyspakettia kohtaan on suurimmalta osin kriittinen. Suomalaiset voivat pohtia, mitä jos elvyttäisimme omaa talouttamme koko 6,6 miljardilla eurolla vaivaisen alle 3 miljardin sijaan. Me Suomessa emme saa EU:lta elvytyspaketissa muuta kuin maksajan roolin. Lahjoitamme varoja miljarditolkulla Välimeren kilpailijamaihin, vaikka jokainen EU-maa voisi ottaa itse lainaa markkinoilta taloutta elvyttääkseen ja jopa nollakorolla.

Arvoisa puhemies! EU-elpymispaketti on hallituksemme kallein moraaliposeeraus, ja se ei aja Suomen kansallista etua. Punavihreä hallitus on ajamassa Suomea kohti liittovaltiota, ja siirtäessään toimivaltaa EU:lle se rikkoo räikeästi perustuslakia ja Suomen täysivaltaisuutta.

Ja lopuksi: kannatan edustaja Tavion epäluottamuslausetta. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Juvonen.

19.10 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan edustaja Ville Tavion tekemää epäluottamuslausetta.

Arvoisa puhemies! Tänään ja tässä Suomen kansaa viilataan linssiin oikein huolella. Ei tämä ole kertaluontoinen elvytyspaketti. Tässä elpymispaketissa on kyse merkittävästä askeleesta unionin historiassa. Yhdessä otettu velka sitoo jäsenmaat entistä tiukemmin yhteen ja vie unionia kohti raskaampia yhteisvastuita. Jos tämä paketti hyväksytään, me tulemme tekemään EU-eliitille poliittisesti helpoksi tyrkyttää aikanaan sitä seuraavaa pakettia hyväksyttäväksi. Tämä tuskin jää viimeiseksi.

Viimeisten arvioiden mukaan Suomi saa tämän elpymispaketin myötä avustuksina noin 2,7 miljardia euroa mutta maksaa paketista 6,7 miljardia euroa. Tämä lopullinen Suomen summa ei ole suinkaan vielä selvillä. Se selviää vasta vuonna 2022, ja se voi olla reilusti tätäkin pienempi. Tämä kaikki tarkoittaa sitä — ei tarvitse kovin kummoista matematiikkapäätä olla — että EU:n elpymispaketista syntyy Suomelle reilusti yli 3 miljardin nettotappiot. Mutta tästä huolimatta olemme täällä salissa kuulleet tänään paljon pakettia puolustavia puheenvuoroja ja sitä, miten suurta hyötyä siitä Suomelle on. Miten voi olla mahdollista, että Etelä-Euroopan maiden elvyttäminen lahjarahalla on Suomelle ja esimerkiksi Suomen viennille tärkeää?

Monet asiantuntijat ovat myös lausuneet pakettia vastaan. Esimerkiksi taloustieteilijä Juha Tervalan mukaan tutkimus Pohjois-Euroopan finanssipoliittisesta elvytyksestä 2010-luvulla kertoo, että elvytyksen vaikutus Etelä-Euroopan talouteen viennin välityksellä oli erittäin pieni, koska kauppa etelän ja pohjoisen välillä on vähäistä. Elpymispaketti saattaa Tervalan mukaan jopa heikentää sekä Suomen julkisen talouden tasapainoa että talouskasvua.

Arvoisa rouva puhemies! Tätä pakettia on perusteltu muun muassa solidaarisuudella. Se on toki kaunis ajatus, mutta todellisuudessa se on jotakin paljon enemmän. Se koskettaa meitä suomalaisia, sillä solidaarisuus tulee maksamaan. Se tarkoittaa suomalaisille kiristyvää verotusta, entistä heikompa julkista taloutta ja epävakampaa tulevaisuutta. Meidän ei tule tätä pakettia hyväksyä.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä koronakriisi on sosiaali- ja terveydenhuollon suuri kriisi. Siellä ruohonjuuritasolla niissä paikoissa, joissa koronapotilaita hoidetaan, eletään todella tiukkoja aikoja. Hoitohenkilöstö, johon kuuluvat lääkärit, hoitajat ja kaikki avustava henkilöstö, tekevät työtä oman terveytensä mutta myös läheistensä terveyden kustannuksella. On tärkeää, että me huomaamme heidät.

Me puhumme pohjoismaisesta hyvinvointivaltiosta ja olemme Pohjoismaiden neuvoston jäseniä. Meillä on muun muassa Helsingin sopimus vuodelta 1962, jossa puhutaan yhteistyöstä sosiaalisissa kysymyksissä. Ruotsi, Norja ja Islanti ovat huomioineet sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koronakriisin aikana ja nähneet heidän työnsä erittäin tärkeänä. Entäpä sitten EU, jossa me olemme mukana? Myös Ranska, Itävalta, Saksa ja Alankomaat ovat huomioineet oman henkilöstönsä tärkeyden. Minkä takia Suomi ei seuraa esimerkkiä? Jos näitä elvytysrahoja joskus Suomeen saamme, niin minkä takia niitä ei voisi kohdentaa muun muassa sinne sosiaali- ja terveydenhuoltoon? Meillä tulee olemaan valtava, ääretön kuilu niin mielenterveyspalveluissa kuin myös siinä hoitovelassa. Sinne on ehdottomasti kohdennettava resursseja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Arvoisa rouva puhemies! Oulu ilmoitti, että yliopistollinen sairaala sulkee leikkaussaleja johtuen siitä, että henkilöstöä on siirtynyt muun muassa tehohoitopotilaiden hoitoon. Heitä on koulutettu siihen. On erittäin tärkeää, että kaiken kriisin keskellä me näemme kuitenkin sen, mistä kaikki on kiinni. Jos terveydenhuollon sektori nostaa kädet pystyyn, jos terveydenhuollon sektori ei jaksakaan toimia, jos me emme kunnioita näitä sopimuksia, esimerkiksi Helsingin sopimusta, sosiaalista yhteistyötä ja esimerkin katsomista, niin ei meistä kukaan selviä koronasta.

Eli siinä mielessä kysyn teiltä, arvon ministeri: Miten siellä Euroopassa puhutaan, miten he kohtelevat terveydenhuollon henkilöstöä ja kohdennetaan sinne resursseja? Onko mahdollisesti elpymisrahasto menossa myös terveydenhuollon sektorin käyttöön? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Peltokangas.

19.15 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Hallitus on sulkenut silmänsä ja korvansa oman kansansa esittämiltä huolilta omasta pärjäämisestään, lastensa ja tulevien sukupolvien tulevaisuudesta. Solidaarisuus omaa maata kohtaan on unohdettu ja kansalaiset valjastettu pelkkään maksumiehen rooliin. Miksi ette myönnä suoraan, mihin Suomea olette ajamassa? Kansa ansaitsee rehellisen vastauksen ympäripyöreiden selitystenne sijaan. Me kuulimme juuri edustaja Koposen ansiokkaan, suoran kysymyksen eurooppaministeri Tuppuraiselle. Se kuului: jos Suomi ei olisi hyväksynyt tätä pakettia, olisiko Euroopan unioni erottanut Suomen vai olisiko palattu neuvottelupöytiin? Arvoisa ministeri, edustaja Koponen toisti tämän kysymyksen eli kysyi kaksi kertaa. Te ette vaivautunut vastaamaan edustajan kysymykseen. En kyllä katso tällaista ministerin toimintaa kovin hyvällä. Toivon, että vielä tänään saamme kysymykseen vastauksen.

Arvoisa puhemies! Etelä-Euroopan maiden tukeminen suomalaisten kustannuksella on edesvastuutonta ja hyvin kylmäävää. Me kaikki täällä salissa tiedämme, miksi unioni näin toimii. Mikäli eräitä Etelä-Euroopan huonosti talouttaaan hoitavia maita ei pelasteta, on koko himmelin tulevaisuus vaakalaudalla. Ranskan ja Saksan pankkisaannot näistä maista ovat sitä luokkaa, ettei näillä mahtimailla ole muuta keinoa pelastaa omia pankkejaan, euroa ja unionin tulevaisuutta kuin saattaa koko himmeli vastuuseen omista riskilainoituksistaan. Koronaa käytetään surutta hyväksi tähänkin, ja sen merkitystä on osin ylikorostettu. Euroopan talous oli laskusuhdanteessa jo ennen koronaa.

Arvoisa puhemies! Marinin hallitus jää historiaan hallituksena, joka haluaa viedä maamme yhä syvemmälle kohti Euroopan unionin lopullista integraatiota, liittovaltiota. Se on tullut tässä salissa jo moneen kertaan todistetuksi. Jos tulonsiirtopaketin hyväksyminen olisi Suomelle niin hyvä diili kuin hallitus antaa ymmärtää, miksi sen erinomaisuudesta ei suostuta tekemään vaikutusarviota? Marinin hallitus myy tämän maan Eurostoliitolle enemmän kuin vaatii jokaista euromaata ottamaan velkaa omiin nimiinsä niin paljon kuin ne elvytyksiinsä tarvitsevat. Tämä olisi Suomen etu. Pitää muistaa, että paketti nostaa Suomen jäsenmaksuja jo lähitulevaisuudessa noin 210—500 miljoonaa euroa per vuosi, lisätynä mahdolliset korot. Millä, hallitus, te luulette, että tämä maksetaan, kun jo nyt elämme velkarahalla? Verottamalla lisääkö? Se on teidän sosialistinen tuhoratkaisunne näköjään kaikkeen.

Arvoisa puhemies! Totuus on, että veroaste meillä on Euroopan korkeimpia. Arvoisa hallitus, te ette tilannetta toimillanne helpolla. Euroopan sisämarkkinoilla suurin vientimaamme on Saksa eivätkä suurimmat nettosaajamaat, kuten hallitus antaa ymmärtää. Hal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

litus väittää, että tämä paketti olisi kertaluontoinen. Tämä on harhaanjohtava väite. Olemme saaneet kuulla jo useita merkittävien tahojen puheita siitä, että mekanismi on pysyvä. Tulevaisuudessa tulee uusia vastaavia kertaluontoisiksi naamioituja paketteja uusine härskine selityksineen, vetoamuksineen ja uhkailuineen. Tämän jo historia Euroopan unionissa todistaa, ja älkää unohtako, että me maksamme Kreikkaan vieläkin, tällä hetkelläkin, miljoonien tukia pankkisijoitustemme voitoista.

Arvoisa puhemies! Hyvät kansalaiset, selkänne takana toimitaan jatkuvasti, ja miljoonia valuu muiden maiden hyvinvointiin. Tämä on loputon suo, eikä Suomen kansa tätä ansaitse. Hyvä hallitus, nyt olisi järkevää kuunnella kansan ääntä. Me perussuomalaiset olemme vaatineet kansanäänestystä elvytyspaketista, kansa on vaatinut kansanäänestystä elvytyspaketista kansalaisaloitteen myötä. Vaatimukset ovat hyvin perusteltuja. En katso hyvällä sitä, että kansa joutuu katsomaan sivusta, kun kyseessä on Suomen tulevaisuuteen ja suvereniteettiin vakavasti vaikuttava päätös. Arvoisa hallitus, onko näin, että tässä salissa on vain yksi puolue, joka luottaa Suomen kansaan? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Turtiainen.

19.21 Ano Turtiainen at: Arvoisa puhemies! Elpymisrahaston keskeisin sisältö on tulojen siirto EU:n jäsenmaiden välillä, joten sitä pitää kutsua tulonsiirtorahastoksi. Rahastossa jäsenmaat ottaisivat laajaa vastuuta toistensa julkisesta taloudesta. Se tarkoittaisi jäsenmaiden yhteistä budjettia sekä yhteisellä vastuulla olevaa velkaa ja yhteistä verotusta. Kyse olisi liittovaltiosta, Euroopan yhdysvalloista, joka on alusta lähtien ollut kaikkien uuskomunistien haaveena ja tavoitteena.

Arvoisa puhemies! Useimmat maat saavat lainarahaa markkinoilta hyvin halvalla. Kaikki jäsenmaat saavat edullista lainaa kriisien hoitoon myös vuonna 2012 perustetusta Euroopan vakausmekanismista, mutta koska siihen liittyy ehtoja, joissa vaaditaan talousuudistuksia, sen tarjoama laina ei ole kiinnostanut koronakriisistä eniten kärsiviä maita. Niinpä mieluisampi onkin tulonsiirtorahaston tarjoama lahjaraha, joka ei maksa mitään ja jota ei tarvitse koskaan palauttaa. Rahasto ei edes pääosiltaan yritä kattaa koronavaikutuksia, vaan kyse on suorista tulonsiirroista rikkailta köyhemmille jäsenmaille.

Arvoisa puhemies! Rahastosta ei voi erota sen jälkeen, kun se on perustettu ja sen rahoitus on hyväksytty kansallisessa parlamentissa. Ero rahastosta olisi mahdollista vain EU-eron yhteydessä, jolloin eroavalta maalta joka tapauksessa vaadittaisiin jo tehtyjen sitoumusten hoitamista. Suomelle tämä tarkoittaa, että jos eduskunta hyväksyy rahaston, pääsemme järjestelmästä eroon ainoastaan eroamalla EU:sta. Maksuista emme siltikään pääsisi eroon, koska olisimme niihin sitoutuneet. Käytännössä rahastosta eroaminen vaatisikin sekä EU-eron että maksukyvyttömäksi julistautumisen. Varmin tapa välttää syöksyminen liittovaltioon ja joutuminen kasvavien tulonsiirtopäätösten kohteeksi on olla hyväksymättä sen rahoitusta.

Tulonsiirtorahasto avaa tien järjestelmään, jossa kansalaistemme tuloja tullaan enenevässä määrin käyttämään muiden EU-jäsenmaiden talouksien tasapainottamiseen. Tämä poistaisi heikosti talouttaan hoitaneilta jäsenmailta motivaation uudistaa talouksiaan ja kannustaisi niitä jättäytymään taloutensa paremmin hoitaneiden maiden tulonsiirtojen varaan. On täysin selvää, että sellaiseen emme sitoutuneet, kun EU:hun liityimme.

Koska rahasto muuttaisi EU:n toimintaa perustuvalla tavalla ja sitoisi maamme luultavasti pysyvästi EU:n laajuiseen tulonsiirtounioniin, olisi EU-linjastamme käytävä avoin ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

laaja kansalaiskeskustelu. Ennen mitään kohtalokkaita päätöksiä pitäisi Suomessa järjestää rahastoon liittyen kansanäänestys siitä, haluammeko olla jatkossa pelkkä EU:n osavaltio.

Arvoisa puhemies! Kannatan perussuomalaisten tekemää epäluottamuslausetta. — Kiihtos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ikävä velvollisuuteni on edelleen muistuttaa siitä, että maskisuositus koskee myös puhujakoroketta. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

19.25 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Toistan sen ja — kertaan sen vain mielessäni — kerron teille, että olen tässä elvytyspaketin lähetekeskustelussa oman kantani ilmaissut, joten ei siitä sen enempää. Tulonsiirtounionia en kannata. Siihen, että me olemme perustamassa Euroopan unioniin tulonsiirtounionin: sitä ei ole eikä saa tulla. Ihmettelen tätä keskustelua, kun tällainen perusasia heitetään romukoppaan ja lähdetään puhumaan jotakin muuta, sellaista, mitä ei ole olemassa. Tulonsiirtounionia ei siis ole, eikä sitä saa tulla.

Liittymissopimus, jolla Suomi liittyi Euroopan unioniin, säädettiin perustuslain säätämisyjärjestyksessä neuvoo-antavan kansanäänestyksen jälkeen. Se on meidän turvamme EU:ssa. Suuret jäsenmaat EU:ssa tekevät melkein mitä tahansa, kuten näimme Ranskan ja Saksan neuvotteluissa. Ei ranskan presidentti Macron turhaan tuuletellut ratkaisun jälkeen heinäkuussa, että olemme luoneet pysyvän velanottomekanismin Eurooppaan, yhteisen velanottomekanismin. Kyllä siinä paljastui se, mitä varten Macron oli tilaisuuteen tullut. Hän halusi Ranskan pankkien veloille varman maksajan, mutta suomalaisia ihmisiä ei saa siihen velanmaksajien joukkoon liittää. Meidän on turvattava siihen sopimuksen tarjoamaan suojaan. Pienen jäsenmaan suoja on ainoastaan sopimuksen joka ainoa pykälä. Tästä sopimuksen kunnioittamisesta ja nimenomaan sääntöpohjaisesta EU:sta on tasavallan presidentti Sauli Niinistö moneen otteeseen nostanut esille, että siitä on pidettävä kiinni kaikin keinoin. No bail-out on edelleen voimassa. Perustuslaki turvaa meille budjettisuvereniteetin. Ei ole olemassa mitään sellaista syytä, minkä takia me läksisimme sinne muuttamaan perussopimusta, koska meillä on jo olemassa oleva sopimus ja voimassa oleva perustuslaki. Ne ovat meidän turvamme.

Ja EU:n omat säännöt: Euroopan unionillahan on omat toimintasäännöt, joiden mukaan Euroopan unionin toiminta ei voi perustua velanottoon. Nyt tämäkin pyhä periaate rikotaan, elikkä kuten Erkki Tuomioja — arvostamani pitkäaikainen kansanedustaja — omassa puheenvuorossaan 3. päivä helmikuuta Hufvudstadsbladetissa sanoi, on selvää, että tämä menettely muuttaa Euroopan unionia, ja on selvää myös se, että sitä mekanismia, joka tässä luodaan, myös käytetään tulevaisuudessa, kuten omalla tavallaan Erkki Tuomioja Hufvudstadsbladetin kirjoituksessaan totesi. Elikkä on selvää, että se muuttaa EU:ta pysyvästi, ja sitä ei saa tehdä. Kiitoksia Erkki Tuomiojalle rehellisyydestä, siitä, että hän rohkeni sanoa pitkäaikaisena parlamentaarikkona sen, minkä me kaikki tiedämme.

Ja nyt me olemme palkitsemassa tällä uudella menettelyllä sitten ne taloudet, jotka ovat antaneet taloutensa mennä kuralle, ja nyt sitä kuralle menoa ollaan maksattamassa muilla. Tämä lisää moraalihazardia, moraalikatoa koko Euroopan alueen taloudenpidossa. Suomellehan tämä on valtava riski sen takia, että olemme ottaneet viimeisen kahden vuoden aikana velkaa noin 30 miljardia — siis viime vuonna ja tänä vuonna tulee yhteensä noin 30

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

miljardia velkaa. Ymmärrän toki sen, että koronastahan se johtuu, mutta sitten kun me lähemme takaamaan näitä ulkomaisten pankkien ottamia valtavia velkoja tuolla Euroopan markkinoilla, sieltä tulevat vastuut voivat helposti aiheuttaa meille tilanteen, jossa kansainväliset luottoluokittajat lähtevät reittaamaan meidän lainojen luottokelpoisuutta huonommaksi, ja sinä päivänä korko lähtee nousemaan. Toivon, että tähän asiaan otetaan nyt vakava ote eikä lähdetä mukaan tällaisiin hurjuuksiin, jotka voisivat vaarantaa koko Suomen kansantalouden selkärangan, että lähtisimme maksamaan veloistamme valtavan koron ulkomaille ja sitten tässä salissa ehkä ensi vuoden lopulla tai seuraavan vuoden lopulla keskustelisimme siitä, mistä se 4 miljardia tai 3 miljardia leikataan, kun korot ovat nousseet. Sitä riskiä ei saa ottaa.

Katsoin tänä päivänä vielä aamulla heti ensimmäisenä tämän perustuslakivaliokunnan lausunnon viime kesältä, 12. päivältä kesäkuuta, ja siellähän sanotaan selvästi, että ”valtioneuvoston ei tule asian käsittelyn tässä vaiheessa hyväksyä tai edistää nyt ehdotettua unionin lainanottoa ja jäsenvaltion siihen kytkeytyvää vastuuta avustusmuotoisista tukivälineistä”. Tämän perustuslakivaliokunnan erittäin arvostetun ja pitkäaikaisen hyvän linjauksen nyt suuri valiokunta heitti romukoppaan. Miksi, ministeri Tuppurainen, näin toimittiin? Miksi suuri valiokunta ei noudata perustuslakivaliokunnan nimenomaista pontta vaan rikkoo suomalaisen perustuslain pitkän historian periaatteet? Sitä en mitenkään voi hyväksyä.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, sanon yhden lauseen vielä: arvostan eduskunnan tointa, jonka välikysymyksen tehneet puolueet tekivät. Ymmärrän sen, että se on opposition työväline. Tietenkään en opposition välikysymyksiä voi olla tukemassa, mutta tätä perustuslain vastaista elvytyspakettia, joka rikkoi liittymissopimusta, haluan vastustaa ja tehdä töitä, kaikkeni, sen eteen, että se saadaan kaadettua, koska se ei ole [Puhemies: Aika!] Suomen lain mukainen. Oppositio toimii aina omilla tavoillaan. Poliittiset pöytätavat on syytä aina muistaa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Annan tässä vaiheessa ministeri Tuppuraiselle vastauspuheenvuoron, 2 minuuttia.

19.31 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, rouva puhemies! Aloitan tästä edustaja Hoskosen esittämästä kysymyksestä: En valtioneuvoston jäsenenä lähde arvioimaan eduskunnan valiokuntien toimintaa, se on eduskunnan oma asia — tänne tuli paikalle juuri suuren valiokunnan puheenjohtaja, hän voi ottaa kantaa siihen. Valtioneuvostona me noudatamme sitä mandaattia, jonka me eduskunnan suurelta valiokunnalta saamme. Tämä on tunnettu tosiseikka, te kokeneena edustajana tämän tiedätte.

Vastaan seuraavaksi edustaja Peltokankaan kysymykseen. Te penäsitte tätä, olisiko EU erottanut Suomen vai olisiko palattu neuvottelupöytään. Teidän vastauksenne on yhtä hyvä kuin minun, tämä on arvuuttelua. Emme me tiedä, se on vaihtoehtoista todellisuutta, koska me olimme siinä hetkessä neuvottelemassa tästä kokonaisuudesta. Suomi lähti neuvotteluihin rakentavasti hakemaan sellaista neuvottelutulosta, johon me evästyksen eduskunnan suurelta valiokunnalta saimme. Ei Suomi lähtenyt kaatamaan tätä pakettia, koska silloin oli niin paljon kyseessä, vaan ratkaisuhakuisena, aktiivisena jäsenmaana me menimme neuvottelemaan ja neuvottelimme siellä useat päivät, lähes viisi vuorokautta yötä päivää pää-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

ministeri Marinin johdolla, ja saimme mielestämme oikein hyvän neuvottelutuloksen, joka on Suomen kannalta kohtuullinen ja hyväksyttävissä.

Ja siitä tulenkin näihin kriteereihin, joita me onnistuimme siellä neuvottelemaan. Edustaja Meri, joka on salista jo lähtenyt, ja edustaja Tynkkynen, joka myöskin on jo poistunut, penäsivät sitä, minkä takia osa tästä rahoituksesta on vielä epävarma. Se johtuu nimenomaan siitä, että eduskunta vaati, että tämän palautumis- ja elpymistukivälineen rahoitusta tulee kohdistaa nimenomaan koronakriisiin aiheuttamiin talousvaurioihin. Ja olen pistänyt merkille, että osa perussuomalaisistakin on tätä aivan julkisuudessaakin peräänkuuluttanut ja vielä suurempaa osuutta nimenomaan koronakriisiin. No, Suomi sai, mitä tilasi, näillä kriteereillä. Näillä kriteereillä, koska meidän taloutemme on ottanut vähemmän iskua koronasta, ennusteiden mukaan nyt se saantoarvio suhteessa kesään on laskemassa. Se perustuu juuri näihin kriteereihin, eli 30 prosenttia tästä palautumis- ja elpymistukivälineestä tulee vuoden 2020 ja 2021 talouskehityksen perusteella.

Edustaja Kankaanniemi, te kysytte, olisiko Suomi menettänyt maaseudun kehittämisvaroja ja koheesiovaroja, mikäli tätä välinettä ei olisi tullut. — Kyllä, koska tästä välineestä Suomi on saamassa maaseudun kehittämiseen 195 miljoonaa euroa. Suomi on saamassa koheesiolitiikan REACT-EU-ohjelmaan arviolta 160 miljoonaa euroa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta meidän saantoarvionamme on 241 miljoonaa euroa ja muun muassa tutkimusrahoitusta noin 100 miljoonaa euroa. [Toimi Kankaanniemi: Itse maksamme!] Tämä kaikki olisi välittömänä etuna menetetty, mikäli tätä elpymisrahastoa ei olisi aikaansaatu. Näin se on nähtävä.

Tämä on kaikki elvytystä, joka otetaan nyt käyttöön tässä lähimmän kolmen vuoden aikana, ja valtioneuvosto on arvioinut tätä Suomen edun näkökulmasta: saamme eurooppalaista lisäarvoa ja Suomelle myös välitöntä hyötyä.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savola poissa. Edustaja Juuso poissa. Edustaja Harkimo poissa. Edustaja Strand poissa. Edustaja Kiljunen, Kimmo. — Edustaja Kiljunen.

19.34 Kimmo Kiljunen sd: Tämä mikrofonin laittaminen päälle vain tuottaa vaikeuksia ensin, että sen muistaa.

Arvoisa puhemies! Minäkin olen kuunnellut tätä keskustelua tässä koko päivän, ja täytyy ensinnäkin sanoa, että keskustelu on ollut vilkas ja kiintoisa, ja kyllä ne eduskunnan mielipiteet tässä ovat selkeästi tulleet esille. Se on tietysti hyödyllistä, että Suomessa käydään tätä keskustelua, ja pidän erittäin arvokkaana sitä — täällä joku totesi, että ministeri ei kuuntele kansan ääntä ja edustajan ääntä — kun ministeri Tuppurainen istuu täällä yhä edelleen ja koko tämän päivän on seurannut vielä intensiivisemmin kuin täällä me kansanedustajat konsanaan tätä keskustelua, ja se on minusta tietysti arvokas ja hieno asia. Se kertoo siitä, että kansan ääni eli kansanedustuslaitoksessa oleva kansan ääni kuuluu ja ministeri sitä huolella seuraa ja kuuntelee.

Arvoisa puhemies! Halusin ottaa tämän puheenvuoron useastakin syystä:

Ensinnäkin halusin vielä pohdituttaa sitä edustaja Tavion ensimmäistä huomiota silloin, kun hän ryhmäpuheenvuoronsa puhui ryhmänsä puolesta. Hän viittasi tähän oikeusperustaan, ja tähän on tämän päivän kuluessa moneen kertaan viitattu. Luulen, että Suomi oli tässä poikkeuksellisen tarmokas, halusi selkeästi selvittää, että tämä järjestely todella kulkee Euroopan unionin perussopimusten mukaisesti — vähän taidettiin saada jopa moitteitakin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

muilta mailta siitä, miksi Suomi nyt näin viilaa pilkkua tässä kohdalleen. Se tehtiin, ja me saimme neuvoston oikeuspalvelusta raportin, huippujuristit Euroopan unionin sisällä tätä arvioivat, ja siihen meidän kai on tyytyminen. Kun täällä kyseltiin sen perään, että unionissa vain jotkut byrokraatit tähän lausuntoja sanovat — taisi olla ihan suora sitaatti edustaja Tavion puheenvuorosta — niin se jollain tavalla tuntui kunnioittamattomalta sille työlle, mitä Suomen hallitus on halunnut aidosti tehdä kuunnellakseen sen, mitä eduskunnassa tästä asiasta on puhuttu. Eli perustuslakivaliokunnassa tämä asia nostettiin esille, ja suuresa valiokunnassa oli myöskin huolta siitä, että näitä perussopimuksia todella tässä seurataan, siitä huolimatta, että se nyt ei varsinaisesti ole kansallisten perusoikeustuomioistuinten tai perustuslakia arvioivien toimielinten mandaatissa oleva asia vaan se viime kädessä on Euroopan unionin tuomioistuimen mandaatissa oleva asia. Kyllä meidän täytyy niiden eurooppalaisten, en sano lainkaan sanaa byrokraatti, vaan juristien arvioon sitten viime kädessä tässä nojautua. Mutta Suomen hallitus halusi olla tässä tarkkaakin tarkempi, ja onhan se kumma, että tästä saadaan sitten moitteita.

Se on vähän sama kuin nämä kokoomuksen moitteet, jotka ovat koko ajan olleet sitä, että tässä on huonosti neuvoteltu, kun tilanne aidosti on se, että tässä on poikkeuksellisen hienosti onnistuttu juuri niissä kysymyksissä, joista kokoomus nosti esille, että ollaan epäonnistuttu, eli ehdollistaminen. Sen on tässä ministeri jo moneen kertaan meille kertonut, että Suomi oli niitä ykkösmaita, jotka ajoivat sitä oikeusvaltioperiaatetta, jo oman puheenjohtajakautensa aikana, ja samaa lippua pidettiin korkealla, kun tämä elvytysvälinekeskustelu alkoi. Siellä on ilmastonmuutos yhtenä ehtona. Tämä raha ei lankea lahjarahana kenellekään, vaan se on vahvasti ehdollistettu tiettyihin toimenpiteisiin, joita Suomi on ollut aktiivisesti ajamassa.

Kolmas asia, jossa Suomi ei saanut moitetta, mutta jossa kiinnitettiin huomiota myöskin unionin piirissä, oli se tarkkarajaisuus näissä velkavastuissa. Tässä aidosti haluttiin mennä siihen kulmaan, että tämä ei ole mitään yhteistä velkaa, joka tässä yhdessä katetaan, vaan tässä on tarkasti rajattu ne vastuut, niin kuin normaalisti näissä tehdään. Ministeri vastasi hienolla tavalla edustaja Orpon kysymykseen täällä, ja minun teki mieli yhtyä edustaja Ovaskan aikaisemmin tekemään kysymykseen kokoomukselle. [Puhemies: Aika!] Kun ministeri noin huolella teille vastasi, niin eikö tässä nyt olisi teille paikka vielä harkita tätä?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Anteeksi, en huomannut, että aika kului. Olisin huomauttanut jo hetkeä aikaisemmin.

Saako jatkaa?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Anteeksi, joo, saa jatkaa. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Kyllä, kiitokset. Kai nämä askeleet otettiin huomioon? Toivottavasti. Minulla on yksi asia tähän vielä. — Niin, olisin toivonut, kuten edustaja Ovaska, että kokoomus uudelleen tätä asiaa harkitsisi.

Mutta sitten, rouva puhemies, tämä tärkein asia, minkä halusin nostaa esille, liittyy edustaja Kankaanniemen: Kun edustaja Kankaanniemi tämän keskustelun yhteydessä nosti esille sen kysymyksen, että kun on peräänkuulutettu, onko perussuomalaisilla linja, onko teillä linjaa missään näissä asioissa, onko teillä joskus joku vaihtoehto asettaa meille, niin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

edustaja Kankaanniemi aidosti sanoi: kyllä, meillä on vaihtoehto. Nyt me olemme sen kuulleet ja huolella sen kuulleetkin. Te totesitte, että tässä kukin jäsenmaa ottakoon itse lainaa, rahaahan markkinoilta saadaan, ja Euroopan unionin komissio sitten koordinoi tätä lainanottoa.

Tämä oli edustaja Kankaanniemen kanta täällä salissa, ja olennaisinta tässä on kyllä todeta, että se ei ollut edustaja Kankaanniemen kanta yksin. Tämä nimittäin on kanta, jolla perussuomalaiset välikysymyksessään haluavat kaataa Suomen hallituksen. Se on suoraan tässä välikysymystekstissä, ja luen sen: ”Esitämme vaihtoehdoksi sen, että kukin jäsenmaa ottaa itse ja omalla vastuullaan markkinoilta lainaa tarvitsemansa määrän. [Puhemies: 5 minuuttia!] Nythän sitä saa. EU:n komissio koordinoi varojen käyttöä.” Tässä on selkeästi perussuomalaisen kanta, ja kuten täällä ministeri Vanhanen sanoi, tähän on yksi raujimpia kannanottoja, mitä tässä salissa on kuultu liittovaltion puolesta. [Toimi Kankaanniemi: Eikä ole!] Suomi ottaa itse rahaa ja koordinoi sen viime kädessä niin, että saa luvan Euroopan komissiolta, joka on siis liittovaltiollinen elin, jos sanotaan — siis neuvostohan EU:ssa on valtioiden välinen elin, ja siinä on dialogi koko ajan käynnissä, ja se on se ylikansallinen elin — eli komissio ohjeistaisikin kansallisvaltioiden omien varojen käyttöä, omaa lainanottoa. Huippumielenkiintoinen kommentti perussuomalaisilta. Nyt teidän linjanne on tullut selville. Me otamme pikkusen etäisyyttä. Me olemme huomattavasti voimakkaammin korostamassa kansallisvaltioiden omaa itsenäistä taloudellista roolia, mahdollisuutta myöskin omaan velanottoon ilman, että niitä asioita koordinoidaan ja EU:n komissio, ylikansallinen elin, rupeaisi sitä ohjaamaan.

Nyt te olette kuitenkin Suomen hallitusta kaatamassa tällä esityksellä. Se on tässä teidän välikysymyksessänne, mustaa valkoisella. Ministeri tietää nyt, millä ehdoilla tässä sitten hallitusta kaadetaan. En ole ihan varma, onko Suomen hallitus tätä mieltä. Ainakin epäilen, että meidän sosiaalidemokraattien eduskuntaryhmä ei antaisi tälle ajatukselle tukea, jos hallitus yhtäkkiä ottaisivin tämän vaihtoehdon, jotta selviäisi tästä välikysymyksestä. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kankaanniemi, vastauspuheen vuoro.

19.41 **Toimi Kankaanniemi ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kiljunen nyt teki emämunauksen tässä asiassa. Katsokaa sivistyssanakirjasta, mitä sana ”koordinoi” tarkoittaa. Se ei ole minkäänlaista päätösvallan luovuttamista. Me voimme koordinoi esimerkiksi yhteisen palaverin, katsoa, milloin molemmille sopii, mikä sopii ja miten me sen järjestämme. Se on ihan yhteensovittamista. Eli kun me näemme, että on esimerkiksi koronakriisi Euroopassa, niin me voimme tehdä kaikki valtiot, jäsenmaat, yhdessä toimenpiteitä. Mutta se oleellinen osa oli siinä, että me emme hyväksy yhteistä velkaa, me emme hyväksy tulonsiirtounionia, me emme hyväksy yhteisvelkaa emmekä yhteistä verotusta, ja siksi tämä paketti ei meille kelpaa. Meille kelpaa kansainvälinen yhteistyö joka suuntaan — ja sitä tarvitaan, emmehän me voi eristäytyä — mutta [Puhemies: Minuutti!] joiltain osin, kun eri maat ottavat velkaa omaan lukuunsa ja ovat vastuussa siitä, maksavat sen aikanaan pois, voidaan sopia, että osa siitä käytetään esimerkiksi koronan vastaiseen toimintaan ihan niitten rakenteiden mukaan, mitä on, mutta me emme todellakaan hyväksy liittovaltiota, jota te ajatte yhteisvastuulla ja yhteisellä velalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiljunen.

19.43 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): [Puhuja aloittaa puheen mikrofonin ollessa suljettuna]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiljunen, mikrofoni.

Absoluuttinen tottumus on toinen luonne. [Puhemies: Ja minuutti!] — Minuutti. Nyt se alkaa.

Me olemme teidän kanssanne ihan samaa mieltä siitä, että yhteistä velkaa ei oteta. Tämä ei ole se lähtökohta Suomen hallituksellakaan, sen takia on tarkasti rajattu nämä velkaan liittyvät vastuut. Täysin samalla asialla olemme tässä asiassa.

Mutta se, mitä te tässä sanotte: Te sanotte selkeästi, että kukin jäsenmaa ottaa omalla vastuullaan [Toimi Kankaanniemi: Nimenomaan!] rahaa markkinoilta — sitä nyt saa, niin kuin tässä todettiin — ja koordinoi tämän yhdessä komission kanssa. Tämähän on nyt ihan toinen asia kuin sanoa, että me sovitaan ja koordinoidaan omia aikataulumme keskenämme tai jotain muuta. Tämähän tarkoittaa, että kukin jäsenmaa ottaa vastuullaan velkaa ja koordinoi unionin kanssa niin, että ylikansallisesti ohjataan tätä prosessia, kun sitä kerran koordinoidaan. Kyllähän tämä on hyvin voimakasta riippuvuutta sen oman itsenäisen päätöksenteon suhteen, minkä vallan te luovutatte komissiolle. Se on kiintoisa asia harkita kieltämättä — tätähän voi ruveta pohtimaan sitten, miten tätä elvytystä näin hoidetaan — mutta se on ainakin aivan uusi avaus, ja oletan, että ainakaan hallitus ei tältä istumalta ole nielemässä tuota ajatusta. Mielellään kuulemme, [Puhemies: Minuutti!] että avaatte sen huolella meille, minkä tyyppistä liittovaltiota te aidosti haluatte tästä Euroopan unionista. Meillä on varauksellisuutta tähän.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lundén.

19.45 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tosi mielenkiintoista keskustella ja huomata, kun kaksi kokenutta valtiomiestä neuvottelee keskenään.

Minä olen tässä kuullut niin hyviä puheenvuoroja, miksi tämä elvytyspaketti pitäisi kaataa, että minä en rupea näitä samoja litanioita tässä enää toistamaan, mutta minä olen kerrankin sataprosenttisesti samaa mieltä edustaja Kiljusen kanssa, että on aivan upeata, että ministeri Tuppurainen on täällä tälläkin hetkellä paikalla — nöyrä kiitos siitä.

Nyt kun minulla on tilaisuus, haluaisin kysyä ministeri Tuppuraiselta ja vähän pohjustaa tätä minun päivän agendaani. Kauden alussa hallitus puhui kauniita sanoja sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta. Nyt hallitus kuitenkin on velkaannuttamassa Suomen ja jättämässä tulevien polvien maksettavaksi valtavan, usean miljardin euron summan, joka maksetaan takaisin 37 vuodessa, ja todennäköisesti tämä paketti ei ole edes kertaluontoinen. Kansalta ei myöskään olla valmiita kysymään, pitäisikö Suomen olla elvytyspaketissa vai ei, koska kansa voisi äänestää väärin. Hallitus ottaa valtavan velkataakan, josta hyöty valuu ulkomaille, mutta juuri työelämänsä aloittavat suomalaisnuoret maksavat velkaa veroissaan takaisin koko työikänsä. Muiden kilpailukyky paranee, suomalaisten rooliksi jää maksaa velat.

Kysyn teiltä, arvoisa ministeri Tuppurainen, nyt kun kerran on tilaisuus: millä tavalla tämä on sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta? Ja nyt kun minulla on vielä tilaisuus,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

haluan vielä sivistää itseäni: Kertoisitteko minulle, onko kerrottu 2,7 miljardin summa, jonka Suomi on selonteon mukaan vastaanottanut, korkein teoriassa mahdollinen summa? Mitä takeita teillä on suomalaisille veronmaksajille siitä, että edes tämä summa toteutuu? Voisitteko vielä ystävällisesti kertoa, kuinka paljon Suomi saa rahoistaan takaisin huonoimmassa mahdollisessa tilanteessa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koskela.

19.46 **Jari Koskela ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tänä keväänä tai lähiviikkoina ei ratkaista vain Suomen itsemääräämisoikeutta vaan hyvin todennäköisesti myös hyvinvointivaltion tulevaisuus ja samalla myös lastemme tulevaisuus. Olemmeko nyt oikeasti lähdössä mukaan pelastamaan solidaarisuuden hengessä ja nimessä huonosti asioita hoitaneita maita eri puolilla Eurooppaa? Se luettelo on pitkä, ja voitte olla varma, että kun saavat pään auki, niin se tulee jatkumaan ja mikään ei tule riittämään.

Ministeri Tuppurainen, voidaan aiheesta kysyä: saitteko oikeasti neuvotteluissa hyvän lopputuloksen? Kerrataanpa vähän, mitä tapahtui kesällä. Neuvottelitte siis Suomelle 3,2 miljardin euron tukipaketin — tai ainakin tullessanne näin kirkkain silmin vakuutitte — mikä nyttemmin on osoittautunut 2,7 miljardiksi, ja tulevaan syksyyn mennessä se kutistuu todennäköisesti alle 2,5 miljardin. Se siitä lupauksesta.

Mitä tämä sitten kustantaa? Nimittäin me tiedämme, että meille ei ole koskaan annettu ilmaisia lounaita, sen olemme oppineet jo lapsuudessa vanhemmiltamme. Mutta kas kummaa, Italialle, Kreikalle ja monelle muulle maalle te olette tarjoamassa nimenomaan määrältään merkittäviä ilmaisia lounaita. Huolestuttavinta tässä neuvottelemassanne farssissa on, että se ei ole teidän tai meidän sukupolvi vaan jälkipolvet, jotka joutuvat maksamaan omasta selkänahastaan tämän kaiken korotettuina jäsenmaksuina, lisättyinä erimuotoisilla veroilla, niin kuin täälläkin on, ja myöskin kansallisilla veroilla. Joudumme nostamaan varmasti myöskin omassa maassamme verotusta, että selviämme tästä taakasta. Kaiken lisäksi se on vielä tuntematon summa — siis summa, mikä meille ollaan myyty 6,6 miljardina, mutta pitää muistaa, että siihen tulevat vielä kulut ja korot päälle, ja ainakin mikäli hollantilaisiin ja ruotsalaisiin lähteisiin on luottamista, se tulisi olemaan noin prosentin luokkaa, eli tämä tarkoittaisi sitä, että lopullinen summa olisikin 38 vuoden kuluttua lähempänä 8:aa miljardia kuin 7:ää miljardia. Tätäkään ette ole kansalle kertoneet. No, ettepä tietenkään. Kaiken lisäksi Suomi saisi itse tällä hetkellä 30 vuodeksi nollakorolla lainaa niin paljon kuin tarvitsemme. Tämäkin olisi ollut hyvä kertoa kansalle — nyt ei kannata tietenkään tässä. Se on tullut tänään moneen kertaan selville, että tässä tukipaketissa se korona on 30 prosenttia ja 70 prosenttia on aivan jotain muuta. Silloin ei voi koronalla puolustaa tätä kaikkea.

Arvoisa hallitus ja ministeri Tuppurainen, en usko, että on tulossa sellaista ihmettä, että nämä ongelmat tavalla tai toisella poistuisivat nykyisen kaltaisessa EU:ssa. Siis kriisejä tulee ja menee, ja se siitä kertaluonteisuudesta. Onneksi tässä salissa me voimme sitten huomenna äänestyksessä myöskin vaikuttaa tähänkin asiaan.

Nyt haluan teille lukea ihan, sanotaanko, muistin virkistämiseksi — taikka ihan uutenaikin asiana saattaa tulla joillekin — entisen komission puheenjohtajan Jacques Delorsin keskuksen tutkijoiden listaa elpymisrahaston viidestä suurimmasta mullistavimmasta muutoksesta: 1) Elvytysrahastossa EU-velkarahoitus muuttuu pysyväksi. Se saa luvan tuloinsiirtojen rahoittamiseen velkarahoituksella, ja tämän jälkeen ne muuttuvat pysyviksi. 2)

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

EU- ja euromaat saavat fiskaalisen kapasiteetin eli oman budjettivallan ja talouspolitiikan välineitä. Siis yhteisen taloudenpidon väline muuttuu, perustuu tulonsiirtoihin eikä vakuustyyppisiin ratkaisuihin. 3) Komissio saa lisää talouspoliittista ohjausvoimaa elpymissuunnitelmien tarkastajana ja hyväksyjänä ja samalla myös elvytysvarojen ohjailijana. 4) EU:n koko kriisitoiminnan rakenteet muuttuvat, kun EU saa ensin kriisivälineitä suurohjelma- ja nyt se saa myös elpymisrahastosta oman juridisen rakenteen ja vielä perussopimusten piiriin. EVM jää tässä rakennelmassa taka-alalle, tai myös se tultaneen siirtämään perussopimusten piiriin osaksi uutta kriisivälinettä. Ja vielä 5) euroalue menettää merkitystään EU:n päätöksenteossa, kun taloudellista ja myös muuta vaikutusvaltaa siirtyy euromaiden epäviralliselta euroryhmältä kaikkien EU-maiden neuvostolle.

Siis elpymisrahasto on kaikkien EU-maiden eikä vain euromaiden hanke, jossa enemmistöpäätökset tulevat vallitseviksi yksimielisyyttä edellyttäviin päätöksiin nähden. Me olemme nyt tässä mukana vielä yksimielisesti. Jokainen maa pystyy kaatamaan tämän paketin, mutta ei enää jatkossa. Tätäkö te, arvoisa hallitus, haluatte? Oletteko oikeasti perehtyneet siihen, mistä tässä oikeasti on kysymys? Kaiken lisäksi vielä tiedätte, miten EU tulkitsee omia sääntöjään. Neuvoa-antavilta ja puolueellisilta oikeuselimiltä se on saanut mieluisan lausunnon perussopimuksien mukaisuudesta, ja EU uudelleen tulkitsee ja venyttää perussopimuksia hyvin vapaamuotoisesti ja laajasti, vähintäänkin arveluttavalla tavalla. Toivon, että me emme syyllistyisi samaan täällä Suomessa. Viimeistään parin viikon sisällä tulemme ottamaan kantaa apuvälineeseen, ja toivon, että perustuslakivaliokunta lukee ennen maaliskuuta Suomen perustuslain 94 §:n tarkasti, [Puhemies: 5 minuuttia!] koska se edellyttää kahden kolmasosan enemmistöä päätöksenteossa. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen.

19.52 **Mari Holopainen vihr:** [Puhuja aloittaa puheen mikrofonin ollessa suljettuna]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Holopainen, mikrofoni.

Kiitos, arvoisa puhemies! — Täällä on keskusteltu paljon siitä, mikä on nyt Suomelle kannattavaa, ja vedottu asiantuntijoihin, ja kyllähän asiantuntijoiden ja nimenomaan taloustieteilijöiden enemmistö on selkeästi sitä mieltä, että tämä elvytyspolitiikka on perusteltua. Siitähän nimenomaan hyötyvät esimerkiksi yrittäjät Suomessa, joilla on ollut vaikea tilanne koronakriisin aiheuttaman kysynnän heikentymisen myötä. On tärkeää välttää konkurssseja, ja me vältämme niitä muun muassa sillä, että saadaan elpymispaketin avulla rahoitusta liikkeelle.

Kun katsoo tätä kokonaisuutta, niin siinä on paljon myös näitä erilaisia rahoituspaketteja, joilla on erilaiset kriteerit, miten ne allokoidaan. Tässä korostaisin nyt kuitenkin sitä, että kun meillä on tämä vapaa osa tätä pakettia, meidän olisi todella tärkeää miettiä, että se euro on silloin erittäin vaikuttavasti ja parhaalla mahdollisella tavalla sijoitettu. Siinä tukeutuisin kyllä näihin rahoituksen jakoinstrumentteihin, jotka on jollain tavalla jo testattu, esimerkiksi Suomen Akatemiaan, jolla on selkeät kriteerit sille, miten rahoitusta jaetaan. Sitä jaetaan ainoastaan erittäin kilpailukykyisiin, kansainväliset kriteerit täyttäviin hankkeisiin.

Voi ajatella, että nyt kun tämän paketin saanto myös pienenee, niin on sitä tärkeämpää saada se vaikuttaviin kohteisiin. Itse vierastan vähän sitä ajattelua, että me täällä eduskun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

nassa voisimme kauhean hyvin arvioida esimerkiksi sitä, mitkä teknologiat ovat niitä voitavia. Kyllä se todellisuus on sitä, että emme voi ennustaa täysin, mitkä teknologiat ovat niitä tulevaisuuden ratkaisuja, vaan innovaatiot perustuvat siihen, että siellä on paljon aloitteita, paljon kokeiluja, ja osa niistä epäonnistuu, suuri osa, ja osa onnistuu. Nyt luotaisiin siihen, että esimerkiksi siellä tutkimuslaboratorioissa tutkijoiden keskuudessa on parempi käsitys siitä, mitkä ovat niitä kansainvälisesti lupaavia teknologioita tai muita ratkaisuja.

Tietenkään ei pelkästään pidä puhua teknologiasta, vaan ylipäättään tutkimustiedon hyödyntämisestä. Jos puhutaan vaikka puheentunnistuksesta, joka on jo iso liiketoiminta-alue, niin siinä tarvitaan myös esimerkiksi kielitieteilijöiden osaamista, joten ei kaikki uusi ja kaikki innovatiivinen myöskään rajoitu sinne teknologian alalle todellakaan. Kulttuurialat, luovat alat, tarjoavat Suomessa edelleen erittäin isoja kasvumahdollisuuksia, koska meillä ei vielä ole yhtä suuri osuus bkt:stä kuin on EU:n keskiarvo näiltä aloilta, joten tässä olisi tosi tärkeätä nyt miettiä, mihin tämä pienenevä saanto sijoitetaan sillä tavalla, että me voitaisiin esimerkiksi tämän eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan jo viiden vuoden takainen selvitys, missä on puhuttu siitä, että...

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: 3 minuuttia. Pyydän edustajaa siirtymään aitioon.

Anteeksi. — Siirryn sinne. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle] Kiitos, puhemies! Jatkan hetken.

Eliikkä tämä eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan selvitys jo kolmen vuoden takaa, jossa on selvitetty sata uutta mahdollisuutta, radikaalit teknologiat, miten ne uudistavat Suomea. Nyt minä olen erittäin huolissani, jos meidän kilpailukyvyyn ajatellaan perustuvan kustannuskilpailukykyyn ja esimerkiksi pahvilaatikoiden kasvavaan kysyntään maailmalla, koska siihenhän me olemme nyt liikenneinfran myötä sijoittaneet ihan tuntuvan summan rahaa. Samoin on sijoitettu Suomen Malmijalostukselle satoja miljoonia euroja, mutta ainoastaan alkutuotantoon ei voi tulevaisuudessa tukeutua. Nyt sitten olisi tärkeä arvioida, kun hyvin suuret summat on mennyt jo tuonne alkutuotannon puolelle ja tulee menemään — toki sitten on paljon tosi tärkeitä hankkeita siellä näiden maataloustukien myötä, jotka sitä puolta myöskin sitten elvyttävät — että sen lisäksi meillä olisi näkymä siihen, että me voitaisiin Suomea tavoitella edelleen asemaa huippututkimuksen, korkean teknologian ja sellaisten uusien kasvuyritysten kentällä, jotka tarjoavat aivan uusia mahdollisuuksia globaalisti, koska mitään muuta reittiä ei ole siihen, että me voitaisiin ylläpitää hyvinvointiyhteiskuntaa tulevaisuudessa.

Ja vielä: kuten todettu, tässä elpymispaketin kokonaisuudessa on niitä elementtejä, jotka tukevat erittäin vahvasti alueellista hyvinvointia siellä, missä on tarvetta, ja on neuvoteltu maataloustukia, [Puhemies: 5 minuuttia!] mutta se, miten Suomi varmistaa, että me todellakin olemme kunnianhimoisten tavoitteiden tiellä myös aivan uuden teknologian ja kasvuyritysten osalta, on kyllä meille kohtalonkysymys.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministerille vielä vastauspuheenvuoro edustaja Lundénin kysymykseen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

19.58 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun edustaja Lundén on vielä salissa paikalla, niin käytän tilaisuutta hyväksi vastata tärkeään kysymykseenne. Mielestäni on pohtimisen arvoista, millä tavalla sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus toteutuu, ja se on tärkeää Marinin hallitukselle, aivan kuten te totesitte. Olemme sitä korostaneet ja pidämme sitä tärkeänä tässäkin mielessä. Ja arvelemme niin, että jos tämä maanosa olisi ajautunut valtavaan taloudelliseen katastrofiin tämän koronakriisin seurauksena... Täytyy muistaa, että monessa jäsenmaassa koronatilanne on ollut huomattavasti pahempi kuin Suomessa. Maat ovat olleet täydellisessä lockdownissa, on ollut ulkonaliikkumiskielto, terveydenhuollon kapasiteetti on lähestulkoon menetetty. Olimme lähellä tilannetta, jossa olisimme syöksyneet täydelliseen epävarmuuteen, konkurssiaaltoon, massatyöttömyyteen. Sellaista on tapahtunut ennenkin Euroopan historiassa, ja sen seuraukset voivat olla hyvinkin, hyvinkin ei-toivottavat.

Sen vuoksi on sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudestakin käsin perusteltua, että me halusimme välttää tämäntyyppisen taloudellisen katastrofin ja nimenomaan rakentaa talouteen uutta investointia, uutta kasvupotentiaalia panostamalla niihin tämän hetken megatrendeihin, jotka ovat meidän haasteitamme, kuten on esimerkiksi ilmastonmuutos, jota täällä on pidetty esillä. Ilmastokriisi ei katoa mihinkään. Siihen täytyy sijoittaa, ja nyt tästä elpymisrahastosta löytyy siihen välineitä. Me satsaamme yli 40 prosenttia kaikesta nimenomaan ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön. Se on, puhemies, varmasti se, mistä tulevat sukupolvet tulevat tämän päivän päättäjiä kiittämään.

Kiitos tästä keskustelusta. Olen omalta osaltani nyt tauotta kuusi tuntia tätä kuunnellut, ja kiitän näistä arvokkaista, tärkeistä puheenvuoroista, joita on käytetty. [Mikko Lundén: Kiitos!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kopra poissa. Edustaja Elomaa.

20.00 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kiitän vielä ministeri Tuppuraista siitä, että olette olleet tänä iltana täällä vastaamassa kysymyksiin välikysymyksestä — kiitos paljon. Mutta täytyy sanoa, että tässä seuraavassa puheessa tulee aika paljon tilytystä sinne ministeriaitioon.

Arvoisa puhemies! Hallitus on taas kerran toimimassa suomalaisten edun vastaisesti. Hallitus hyväksyy mukisematta Euroopan unionin elpymispaketin, josta Suomi on saamassa noin 2,7 miljardia euroa maksamalla 6,6 miljardia euroa. Tätä ei voida pitää vuosisadan hyvänä diilinä. Käytännössä lahjoitamme lähemmäs 4 miljardia euroa eteläisen Euroopan maiden tukemiseen, jotka ovat Suomen näkökulmasta vähemmän merkityksellisiä viennin kautta tarkasteltuna.

Kun laman runtelemassa Suomessa äänestettiin 90-luvulla EU-jäsenyyden puolesta, uskottiin täällä unionin peruseriaatteiden pitävän. Sittemmin on huomattu, että no bail-out — mikä tarkoittaa, että jokainen valtio hoitakoon omat velkansa — on lentänyt roskakoppaan. Sen sijaan solidaarisuusperiaatetta käyttävät liittovaltiota kannattavat tahot epäoikeudenmukaiseen rahanjakoon ja tavoitteidensa edistämiseksi aivan häpeilemättömästi. Solidaarisuudella Marinin hallitus yrittääkin perustella niin sanottuja hyviä kauppojaan. Mitä perussopimukseen tulee, EU:n talousarvion tulojen ja menojen tulisi olla tasapainossa, eikä holtiton lainanotto saisi olla tapa rahoittaa menoja. EU vuonna 2021 ei ole se EU, johon Suomi aikanaan lähti mukaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Nyt hallituksessakin olisi korkea aika herätä todellisuuteen ja miettiä Suomen eurooppapolitiikan linjaa uudemman kerran. Joka kerta, kun suomalaiset veronmaksajat laitetaan rahoittamaan muita EU-maita, vannotaan kovasti, että tämä on kertaluontoinen juttu eikä oltaisi valumassa sen kummemmin taloudellisen yhteisvastuun urille. No, kas kummaa, vastaavaa keskustelua on käyty eri tukipakettien osalta jo lukuisia kertoja. Mitäs, kollegat, luulette, onko tämä viimeinen kerta, kun tässä salissa puidaan suomalaisten rahojen lähettämistä solidaarisuuden nimissä Eurooppaan? Ei varmasti ole.

Tässä elpymispaketissa erona on vielä se, että panokset ovat nousseet ja tappiot ovat Suomen kannalta miljardeja euroja. Pitää muistaa, että joka sentti on pois terveydenhuollon, vanhuspalvelujen, koulutuksen tai infran rahoittamisesta, ja nyt kun koronan takia valtion menot kasvavat ja tulot kutistuvat, niin käytännössä nettomaksuusuutemme elpymispakettiin rahoitetaan puhtaasti velkarahalla. Ja tietysti kun menot paisuvat, niin kuoppaamallaan varmasti täyttämään veronkorotuksilla. Hallitus onkin tämän verorallin jo aloittanut iskemällä ensin autoilijoiden ja teollisuuden kimppuun.

Tämä välikysymys on enemmän kuin paikallaan, ja Suomen hallituksen on alettava toimia maamme edun mukaan, tai muuten hallitus tulee hajottaa ja muodostaa tilalle sellainen kokoonpano, joka tekee töitä suomalaisten etu edellä.

Arvoisa puhemies! Kannatan perussuomalaisten välikysymystä, johon myös KD ja Liike Nyt ovat lähteneet mukaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Niikko.

20.04 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Elpymispaketista keskusteltaessa on tärkeää kysyä, mitä kansa tästä ajattelee. Jokainen kansanedustaja varmasti on tässä salissa saanut palautetta niin sähköpostilla kuin tuolla ihmisiä kohdatessamme, ja yleensä he kysyvät hyvin yksinkertaisia kysymyksiä, koska tämä asia on loppujen lopuksi hyvin yksinkertainen. Ja muutaman esimerkin haluan tässä nytten tuoda esille.

Itse olen saanut sellaisia kysymyksiä tuolla kadulla, onko tosiaan niin, että tämän koronaturkupaketin tarkoitus on tukea Suomen vientikauppaa. Onko tämän koronaturkupaketin tarkoitus se, että jos tämä paketti kaatuu, niin me ei saada EU:lta lainkaan maatalous- ja rakennerahoja, joita me sinne itse myös maksamme? [Toimi Kankaanniemi: Se on kepun harhautusta!] Ja sitten kysytään: onko tässä kyse solidaarisuudesta vai koronasta vai mistä kaikesta tässä on kysymys? Tällaisia kysymyksiä esitetään kadulla. Ja täällä tänään ollaan kuultu kuusi tuntia siitä, kuinka hallitus käyttää näitä samoja argumentteja, jotka eivät ole tosiasioita.

Samoja kysymyksiä kuulee myös sitten tuolla toreilla esimerkiksi siitä, miten voi olla mahdollista, että Italia saa tästä tukirahana sen noin 80 miljardia plus lainana päälle sen noin 130 miljardia — miten voi olla mahdollista, että Italia saa näin paljon tukipaketteja, vaikka se ei ole aikaisemmin hoitanut lainkaan näitä omia talousasioitaan edes siedettävällä tavalla? Mehän tiedämme, että Italian julkinen velka on noin 135 prosenttia bruttokansantuotteesta ja Suomen velka on tällä hetkellä kuutisenkymmentä prosenttia, joten tyhmempikin ymmärtää sen, että tässä on kyse siitä, että Italiassa ei ole rahaa, kun se on elänyt yli varojensa. Mutta se jätetään kertomatta, että Italian kansa vastaavasti on paljon varakkaampaa ainakin velan suhteen kuin Suomen kansa. Siellä bkt-velka on noin 80 prosentin luokkaa, kun se suomalaisilla kotitaloushenkilöillä on 120 prosenttia, [Ritva Elomaa: Ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

van!] joten suomalaisilla veronmaksajilla on jo ennestään paljon enemmän velkaa kuin italialaisilla, mutta silti näille pitää antaa rahaa.

Mielenkiintoisin kysymys Italiasta on kuitenkin todella ollut se, miten voi olla mahdollista, että Italia, jolla on kultavarantoja 124 miljardin euron edestä ja Suomella 2,5 miljardin euron edestä, ei halua käyttää lainkaan näitä kultavarantoja niitten velkojensa maksuun ranskalaisille ja saksalaisille pankeille. Jos tavallinen ihminen on velkaa pankille, ei hän voi mennä sanomaan sinne: ”Neuvotellaan tästä velasta, minä en tuota taloa meinaa myydä, enkä minä meinaa pankista nostaa rahaa, enkä meinaa mitään muutakaan, mökkiä, myydä — nyt neuvotellaan. Lähdetäänkö nyt siitä liikkeelle, että pidennetään tätä laina-aikaa vaikka sata vuotta ja lyhennysvapaata olisi ensimmäiset 50 vuotta?” [Toimi Kankaanniemi: Kreikan kanssa tehtiin niin!] — Kreikan kanssa tehtiin näin, niin kuin edustaja Kankaanniemi sanoi: velkoja ei ole tarkoitukseen maksaa takaisin. Kansa joutuu maksamaan aina, ja suurimmat rikolliset, jotka tekevät näin, eivät koskaan joudu siitä vastuuseen.

Onkin rehellistä kysyä, miksi hallitus ryhtyi tällaiseen toimenpiteeseen. Miksi hallitus haluaa mennä maksumiehiksi ranskalaisten ja saksalaisten vaatimuksesta, koska ranskalaisilla ja saksalaisilla pankeilla on yhteensä 575 miljardin saatavat Etelä-Euroopan mailta? Ja suuri velallinen siellä on, yllätys, tietenkin Italia, joka ei halua käyttää omia rahoja, omia kultavarantojaan, vaan se haluaa, että yhteisvastuu maksaa heidän laskunsa. Mutta miksi tämä käy hallitukselle? Joskus miettii sitä, ovatko nämä niin monimutkaisia asioita, että näihin on pakko lähteä mukaan ja että tavallinen kansalainen ei ymmärrä, vai onko tässä kyse jostain suuremmasta kuplasta.

Totuushan on se, että kyse on euron pelastamisesta. Euro on ollut susi monelta osin monelle jäsenvaltiolle, ja ne halusivat eurosta eroon, mutta Ranska ja Saksa eivät päästä irti niitä. Ne eivät halua päästää irti niitä, jotta ne saisivat devalvoida oman rahansa, pääsisivät takaisin vähän niin kuin varakkaampaan elämänmuotoon — tästä on kysymys. Ja tämän tähden perussuomalaisille ei käy se, että kansaa kuritetaan maksamalla Etelä-Euroopan valtioiden laskuja suomalaisten vähillä verovaroilla. Tähän on tultava loppu, ja sen tähden kannatankin meidän perussuomalaisten eduskuntaryhmän Ville Tavion tekemää epäluottamuslausetta. — Kiitos puheenjohtaja — puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. Kiitoksia korjauksesta. — Edustaja Mäenpää.

20.10 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Suomi-neito on ollut tämmöinen suomalaisen kansallisaatteen ja meidän identiteetin henkilöitymä. [Toimi Kankaanniemi: Ja nyt sitä raikataan!] Suomi-neito on ollut vaaleatukkainen ja sinisilmäinen ja kansallispukuun puettu. Sillä on ollut vaalea, vapaana hulmuava tukka.

Arvoisa puhemies! Edustaja Tuomioja on ollut aika rehellinen mies jo aikaisemminkin, ja varsinkin nyt tästä paketista hän on antanut ihan totuudenmukaisia lausuntoja mielestäni. Nyt jallitetaan taas Suomen kansaa, kuten silloin aikaisemminkin, EU:hun liityttäessä. Suomen kansalaisia harhautettiin EU-jäsenyydessä siinä äänestyksessä, koska ei kerrottu äänestyksen johtavan yhteisvaluuttaan. Jos olisi kerrottu, äänestystulos olisi ollut toinen — myös edustaja Tuomioja on tämän todennut.

Arvoisa puhemies! Suomi-neitoa on riisuttu ja riistetty — Etelä-Euroopan mopoautonvalmistajat voivat kumota Suomen eduskunnan tekemiä lakeja muun muassa kevytautoista. Nyt maamme on ottamassa velkaa Etelä-Euroopan maille periaatteella ”ota velkaa 6,6,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

saat ehkä 2,7 takaisin”. Edustaja Niikko tuossa äsken kertoi hyviä asioita, ja siitä on nyt helppo jatkaa. Jos teistä jokainen ajattelee omaa kotitalouttaan — otetaan pikkasen pienemmin luvuin näitä — ja siis jos te perhekunnassa osallistuisitte isompaan yhteisvelkaan ja perhekuntana ottaisitte yhteisvastuullista lainaa 660 000 euroa lasten takaamana pitkällä, 37 vuoden maksuajalla ja te saisitte lainasta itsellenne vain 270 000 euroa ja loppu 390 000 euroa menisi saman kadun naapureille tai heidän pankeilleen, naapureille, jotka ovat eläneet yli varojensa ja jotka ovat kiertäneet veroja ja joilla kuitenkin on enemmän varallisuutta kaapissaan, [Mika Niikko: Juuri näin, isot Mersut pihassa! — Toimi Kankaanniemi: Hyvä esimerkki!] niin arvoisat edustajat — kysyn teiltä — haluaisitteko jättää lapsillenne ja lastenlapsillenne perinnöksi velkakirjan velasta, josta yli puolet on annettu naapureille? Edustaja Kiljunen, toivon teiltä vastauksen tähän. [Kimmo Kiljunen: Minä vastaan!]

Erkki Tuomioja totesi, että elvytysrahastolle löytyy tarvetta jatkossakin. Se on harvinaisen selvää puhetta. Pitäisikö meidän siirtää meidän maamme verot EU:n maksettavaksi? [Toimi Kankaanniemi: Joo!] Onnistuisiko se? Voitaisiinko lopettaa kaikki verot? Saisimmeko tämän tukena EU:lta? Näinhän nyt toimitaan Etelä-Euroopassakin, samalla periaatteella.

Sitten haluan pikkasen vielä lukea täältä puhelimesta, Turun Sanomista 14.4.2014. Tämä on niin järjestyttävää tekstiä, että keskusta on iät ajat kerännyt pistekoppaansa pisteitä näillä puheilla: ”Yhteinen velka on niin iso askel kohti liittovaltiota, että housut repeää. Etelä-Euroopan mailla on tietenkin kova halu yhteiseen velkaan sattuneesta syystä. EU:n sosiaalidemokraattinen kärkiehdokas kannattaa eurobondeja selkeästi, samoin Euroopan kansanpuolueen kärkiehdokas. Se on vaarallista puhetta”, Sipilä sanoo STT:n puheenjohtaja haastattelussa.” Eräs kunnallisneuvos Ilmajoelta joskus kirjoitti, että kepu pettää aina, ja nyt se näyttää aina vaan vahvemmin pitävän paikkansa. — Kiitoksia, arvoisa puhemies. [Kimmo Kiljunen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, minuutin mittainen vastauspuheenvuoro.

20.15 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Juha Mäenpää kysyi Erkki Tuomiojan kantaan viitaten, mikä on henkilökohtainen kantani, ehkä myös, mikä.... [Juha Mäenpää: Ei kun kysyin siitä lainasta, antaisitteko te naapureille velan! — Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin, ja edustaja Kiljusella puheenvuoro.

— Ja minä ymmärsin väärin. Nyt ymmärsin väärin tämän teidän kysymyksenne. Oletin, että kysyitte sitä, kun edustaja Tuomioja on pohtinut, että tällaisia elvytyspaketteja saatetaan syntyä myöhemminkin. Vastaisin nyt siihen, kun siihen ajattelin vastata. Voin vastata myöhemmin tähän toiseenkin kysymykseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Puoli minuuttia aikaa vielä.

Joo. — Välikysymyksen ryhmäpuheenvuorossani jo totesin sen, että kaikki me olemme huolissamme siitä, säilyykö tämä ainutkertaisena vai ei. Hallitus aidosti ajaa sitä, että tämä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

on ainutkertainen väline, mikä tähän on tehty, mutta kuten tekin totesitte, kansa ei välttämättä tähän usko, ja kansalla on historiantajua, niin kuin puheessani totesin. Se ymmärtää, että kun sata vuotta mennään eteenpäin, niin saattaa tulla vastaavia globaalikriisejä, joihin me yhdessä haluamme EU:n tasolla vastata, ja sen vuoksi kansa on äänestänyt EU-jäsenyyden puolesta. [Puhemies koputtaa] Eli vastaus on samansuuntainen kuin edustaja Tuomi-øjalla, että kyllä, me emme tiedä tulevaisuudesta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäenpää.

20.17 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kiljunen, tätä halusin kysyä teiltä: haluaisitteko jättää lapsillenne ja lastenlapsillenne perinnöksi velkakirjan velasta, josta yli puolet on annettu muille?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen.

20.17 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitokset. Tämä on johdatteleva kysymys sillä tavalla, että te määrittelette ikään kuin tuon ehdon. Jos se ymmärretään näin lasteni ja lastenlasteni osalta sillä tavalla, että sillä elvytettiin silloin aikoinaan Eurooppaa, saatiin talouskasvua, työpaikkoja vanhemmille, voitiin luoda koulujärjestelmät, terveydenhuolto, kaikkea sitä hyvinvointia, mistä he ovat vuosikymmeniä saaneet nauttia, niin he ymmärtävät, että olemme yhteisellä eurooppalaisella talousalueella... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, edustaja Kiljunen, saatte uuden minuutin mittaisen puheenvuoron. Edustaja Mäenpää katkaisi puheenne. [Juha Mäenpää: Joo, anteeksi!]

Se ei varmaan ollut kuitenkaan sensuuri, tai minä oletan, että hän haluaisi kuulla argumenttini eikä eliminoida minua pois.

Niin, olin vastaamassa juuri sillä tavalla, että oletan, että lapsemme ja lapsenlapsemme ovat valistuneita ja ymmärtävät tämän integraation merkityksen ja sen, että me eurooppalaisella talousalueella elämme, toimimme yhdessä. Ja jos me saamme täällä hyvinvointia jaettua ja rakennettua yhdessä, niin silloin siihen syntyy myöskin velkariippuvuuksia niin kuin normaalissa taloudellisessa kanssakäymisessä käy.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Mennään takaisin puhujalistaan. Edustaja Kankaanniemi.

20.18 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa herra puhemies! Nyt on annettava edustaja Kiljuselle tunnustus, että hän edustaja Hassin kanssa edustaa täällä hallitusta ja pidätte tätä pakettia erittäin hyvänä. Sitä vain ihmettelen, että jos tämä on kerran näin valtavan hyvä, niin miksi ihmeessä te ette aja, että näitä tehdään muutaman vuoden välein. Me vastustamme sen tähden, että tämä on niin huono. [Satu Hassi: Ei me haluta pandemiaa muutaman vuoden päästä!]

Arvoisa puhemies! Edustaja Kiljunen luki tätä välikysymystekstiä hyvin valikoiden. Luen tästä nämä pari kappaletta: "Esitämme vaihtoehdoksi sen, että kukin jäsenmaa ottaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

itse ja omalla vastuullaan markkinoilta lainaa tarvitsemansa määrän. Nythän sitä saa. EU:n komissio koordinoi varojen käyttöä siltä osin kuin katsotaan olevan perusteltua elvyttää yhdessä eurooppalaisia sisämarkkinoita.” Ja sitten: ”Nyt EU-komissio jopa tarkoin määrää, miten saamme näitä omia rahojamme käyttää. Niistä on käytettävä vähintään 37 prosenttia ilmastohankkeisiin ja 20 prosenttia digitalisaatioon.” Eli te jätitte sanomatta tuon, että me pidämme mahdollisena sitä, että komissio koordinoi varojen käyttöä siltä osin kuin katsotaan olevan perusteltua elvyttää yhdessä eurooppalaisia sisämarkkinoita. Tämä vastaa ihan tarkoin sitä, mitkä ovat nyt nämä maakohtaiset suositukset, joita komissio antaa meille. Mutta me emme halua ottaa yhteysvastuullista velkaa yhtään, vaan kukin jäsenmaa ottaa velan, vastaa siitä loppuun asti, eivätkä meidän lapsemme tulevana vuosikymmeninä joudu maksamaan muiden velkoja. — Tämä tuli varmaan selväksi.

Arvoisa puhemies! Kuuntelin Esko Ahon, vaikean ajan pääministerin, haastattelua. Hän totesi, että velkaongelmaa ei voi ratkaista uudella velalla vaan uudistuksilla. Nyt meillä yritetään ratkoa esimerkiksi Italian ylisuurta, kohtuuttoman suurta velkaongelmaa lisävelalla eli ottamalla meille velkaa ja antamalla rahat heille. Se johtaa myös siihen moral hazardiin, josta on paljon varoitettu, esimerkiksi Mauri Pekkarinen on siitä vakavasti varoittanut keskustan puoluevaltuuston kokouksessa. Siihen se johtaa, varsinkin kun annetaan lahjamuotoista rahoitusta maille, jotka eivät talouttaan halua tai osaa hoitaa. Eli tämä johtaa sellaiseen kierteseen, jolla ei ole päätä. Joudumme maksamaan yhä enemmän ja enemmän ja yhä useammin ja useammin, jos tälle tielle nyt lähdemme.

Sisämarkkinat ovat meille tärkeä osa taloutta ja eurooppalaiset sisämarkkinat nimenomaan, mutta niitten takia ei tarvita tällaista yhteisvelkamekanismia, ei tarvita yhteisveroja, vaan voidaan elää talousalue- tai kaupallisen sopimuksen puitteissa niin kuin muilla mantereilla tehdään, ja silloin kaikki hyötyvät. Uskon, että jos Euroopan unionia kehitetään itsenäisten valtioiden taloudelliseksi yhteistyöalueeksi, niin britit palaavat, Norja lähtee mukaan ja siitä tulee vahva alue koko maailmassa. Mutta tällä tiellä, kun mennään yhteisiin velkoihin, mennään yhteisvastuuseen, rakennetaan valtavaa byrokratiaa, ei pystytä vastaamaan ilmastohaasteisiin, maahanmuuttohaasteisiin eikä mihinkään muuhunkaan, koska se byrokratia tuhoaa kaiken. Sillä ei saada aikaiseksi yhtään mitään.

Presidentti Koivisto piti hyvänä liittymistä Euroopan unioniin [Puhemies koputtaa] turvallisuussyistä, mutta nekään eivät edellytä tällaista, vaan muunlaisia ratkaisuja. EU:lla ei ole minkäänlaista turvallisuuspoliittista kykyä toden paikan tullen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Hassi.

20.24 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! On jo moneen kertaan todettu, mutta totean vielä, että ekonomistien valtaosa pitää tätä ratkaisua Suomen kannalta edullisena. [Toimi Kankaanniemi: Ne olivat väärässä aiemminkin!] Taloushan ei ole nollasummapeliä, vaan taloudessa on kysymys myös luottamuksesta, ja se, että EU tässä tilanteessa, tässä koronapandemian aiheuttamassa kriisissä, joka on sekä terveydellinen kriisi että taloudellinen kriisi, osoittaa toimintakykyä, on myös omiaan herättämään luottamusta ja sitä kautta edesauttamaan kaikkea taloudellista toimintaa. Enpä yhtään hämmästyisi, jos sellaisessa tilanteessa, että EU ei yhteisin toimin elvyttäisi taloutta, perussuomalaiset ja heidän aatetoverinsa muissa maissa arvostelisivat EU:ta siitä, että se ei tee mitään.

Sitten, arvoisa puhemies, kommentoin vielä kahta zombiargumenttia, jotka tässäkin salissa, tässä keskustelussa on kuultu jo moneen kertaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen zombiargumentti on se, että tässä olisi kysymys EU:n omien sääntöjen vastaisesta ratkaisusta. [Toimi Kankaanniemen välihuuto] Senhän arvioi EU-tuomioistuim. Suomen perustuslakivaliokunta voi esittää siitä näkemyksensä, mutta varsinainen auktoriteetti tässä asiassa on EU-tuomioistuin. Ja kuten jo totesin, sen jälkeen kun EU:n ministerineuvoston oikeuspalvelu antoi perusteellisen analyysinsä tästä, niin valtiosääntöasiantuntijat, oikeusoppineet, joita samoja asiantuntijoita kuulivat sekä perustuslakivaliokunta että suuri valiokunta, katsoivat tämän asian selvitettyksi — ja osaan luetella ulkoa eurooppaoikeuden professorit Juha Raition ja Jukka Snellin ja valtiosääntöoikeuden professorit Janne Salmisen ja Tuomas Ojasen.

Toinen zombiargumentti on se, että luotaisiin joku automatiikka. Tätähän ei tehdä, koska EU:n sääntöjä ei muuteta. Mehän emme tiedä, tuleeko, ja jos, niin milloin tulee, joku luonnonkatastrofi, uusi pandemia, tällainen tilanne, joka ei ole seurausta yhdenkään EU:n jäsenmaan kansallisesta politiikasta, kansallisista toimista. Me emme tiedä, tuleeko sellainen tilanne, mutta jos tulee, niin silloinkin tarvitaan jäsenvaltioiden yksimielisyys, jotta tällainen yhteinen toimenpiteiden paketti syntyisi. Tämä zombiargumentti automatiikasta tuo mieleeni sen, mitä tässä salissa peloteltiin, kun Suomi liittyi EU:hun. Silloin moni EU-jäsenyyden vastustaja, muun muassa silloinen perussuomalaisen edeltäjä SMP, esitti, että EU-jäsenyyden myötä väistämättä Suomi joutuu liittymään Naton jäseneksi. Olemme olleet EU:ssa 26 vuotta, mutta tämä muka väistämättömyys ei ole vielääkään tapahtunut.

No, tässä on esitetty lukuja saannosta ja maksuosuudesta. Muistutan, että nämä kaikki ovat tässä vaiheessa vain arvioita. Lopullinen saanto- ja maksuosuus riippuu siitä, mikä on Suomen pärjääminen taloudellisesti. Tässä keskustelussa moni puheenvuoro saa minut kysymään: Haluaisitteko, että Suomi olisi kärsinyt pahemmin? Haluaisitteko, että epidemia olisi Suomessa ollut pahempi, enemmän suomalaisia olisi kuollut ja sairastunut? Haluaisitteko, että Suomen talous olisi kärsinyt enemmän? Tässä tapauksessahan meidän saantomme olisi suurempi. Sehän, että me olemme pärjänneet sekä pandemiassa että taloudellisesti suhteessa melko hyvin, on juuri se Suomen kannalta edullinen syy siihen, että saantomme saattaa sitten jäädä ensimmäisiä arvioita pienemmäksi.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, toteaisin sen, että EU ei todellakaan ole sama kuin vuonna 95, jolloin Suomi EU:hun liittyi — mutta ei ole Suomikaan, onneksi. Silloin vuonna 95 suomalaisista miehistä oli työttömiä 16 prosenttia ja naisista 13 prosenttia. Suomen valtion budjetista noin kolmasosa oli velkaa, ja valtionvelan korko oli budjetin toiseksi suurin pääluokka heti sosiaali- ja terveysministeriön pääluokan jälkeen — seuraavaksi suurin, suurempi kuin koko opetusministeriön pääluokka. Onneksi EU-jäsenenä olemme kehittyneet paljon, paljon parempaan tilanteeseen kuin se, missä olimme silloin, kun liityimme EU:hun.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Kiljunen.

20.29 **Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Edustaja Hassi tuossa edellä kävi lävitse pari zombiargumenttia, niin kuin hän käytti tätä termiä, ja minun oli ihan pakko katsoa sivistyssanakirjasta täsmällisesti, mitä zombiargumentti on, voidakseni todeta, [Toimi Kankaanniemen välihuuto] että minä puhun kolmesta eri asiasta, jotka ovat zombiargumentteja, ja yritän niitä torjua — jos zombiargumentti nyt tarkoittaa sitä, että se on argumentti, jolla ei ole reaalista pohjaa, eli se on ikään kuin ilmassa oleva argumentti. Se on filosofinen termi. Tiedän, että edustaja Hassi on harrastanut filosofiaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ensimmäinen zombiargumentti, joka tässä on tänään nyt kuultu, on se, että me hallituspuolueiden edustajat täällä pidettäisiin tätä elvytysrahastoa erittäin hyvänä ratkaisuna. Ei tämä ole mikään erittäin hyvä ratkaisu missään muodossa. Tämä on väistämätön ratkaisu, jos me haluamme jollain tavalla selvittää tästä koronakriisistä ja sen aiheuttamista katastrofaalisista taloudellisista vaikutuksista. Tämä on tämän koko prosessin lähtökohta, ja siinä mielessä se on zombiargumentti, jolla ei ole reaalista pohjaa, koska meistä kukaan ei pidä tätä ideaalina. Suomen hallitus yritti neuvotella hienolla tavalla, sai tämän niin hyväksi kuin se neuvotteluprosessi antoi tilaa, ja monet eduskunnassa ilmaistut kannat tuli otettua huomioon, enkä rupea niitä, arvoisa puhemies, nyt tässä luettelemaan.

Toinen zombiargumentti on tässä keskustelussa koko ajan ollut tämä Italian tilanne. Täällä on jatkuvasti korostettu sitä, että rahat syydetään Italiaan, ne syydetään sinne sen takia, että talous on muutenkin niin surkeassa kunnossa, ja kun tätä elvytysrahastoa käytetään koronakriisin varjolla, ruvetaan elvyttämään talouksia, niin tämä muuten surkeassa kunnossa oleva Italian talous pelastetaan nyt tällä tekosyyllä, että meillä on koronakriisiin liittyvä elvytysrahasto käytössä. Tämä on sikäli zombiargumentti, että me tiedämme selkeästi, että jos voidaan verrata talouden tilaa Euroopan unionissa, niin yksi suuri tekijä on se, mikä on nettomaksuisuus. Ne maat, joiden talous on hoidettu pitkässä juoksussa — nimenomaan pitkässä juoksussa — hyvin, ovat nettomaksajia. Kiitos Suomen hallitusten, koko tämän 25 vuoden ajan lukuun ottamatta muistaakseni vuotta 2000 me olemme olleet nettomaksajia. Me olemme keskimääräistä paremmin unionin puitteissa hoitaneet talouttamme, ja sen vuoksi me olemme maksaneet sinne. Italia on saamassa tästä elvytysrahastosta nyt, kun se on nettosaaja, ja nyt te väitätte zombiargumenttina, että joo, se johtuu siitä, että Italia on hoitanut yleensä taloutensa niin surkeasti ja nyt sitten paikataankin tällä. Se ei pidä paikkaansa, koska Italia on reilu nettomaksaja, huomattavasti suurempi nettomaksaja ollut [Mika Niikko: Niin, jäsenmaksuissa!] unionille kuin Suomi. Eli se on pitkässä juoksussa taloudellisilta voimavaroiltaan ja toiminnaltaan ollut vahvoilla, mutta tämä koronakriisi on iskenyt todella rajusti Italiaan ja Espanjaan, [Toimi Kankaanniemen välihuuto] ja sen takia siellä ollaan vaikeuksissa, ja sen takia tästä elvytysrahasta tulee sitten heille enemmän.

Kolmas zombiargumentti — edustaja Kankaanniemi taisi tässä käyttää sitä äsken — oli, kun hän sanoi, että presidentti Mauno Koivisto aikanaan, kun pohdiskeli Euroopan unionin jäsenyyttä, nosti esille myöskin siellä taustalla olevan oletuksen siitä, että Euroopan unioni on Suomelle muutakin kuin talousyhteisö, vapaakauppa-alue, tullionioni ja luonnollisesti sitten yhteismarkkinat ja niin edelleen ja niin edelleen, että se on muutakin kuin taloudellinen yhteistoiminta-alue, että sillä on myöskin turvallisuusyhteisöllinen merkitys Suomelle. Edustaja Kankaanniemi sanoi, että tällä elvytysrahastollahan ei ollut mitään tekemistä tämän turvallisuusyhteisön kanssa.

Minä sanon teille suoraan koivistolaisessa hengessä: tällä jos millä on suuri merkitys juuri siitä näkökulmasta, mitä presidentti Koivisto halusi sanoa. Hänelle se turvallisuusyhteisö unionissa ei ollut aseita eikä se ollut puolustusteollista tai puolustuksellista yhteistyötä, mitä myöskin siinä on varmasti taustalla ollut, mutta se ei ole sitä ollut. [Toimi Kankaanniemi pyytää vastauspuheenvuoroa] Hänelle turvallisuusyhteisö oli nimenomaan koheesioturvallisuutta. Se, että me liityimme mukaan yhteisöön, jossa on yhteinen lainsäädäntö, yhteiset työmarkkinat, yhteinen valuuttakin nyt on jo olemassa — kaikki tämä vie meitä yhteen kokonaisuuteen, ja kannamme jopa yhdessä huolta siitä, että kun tämäntapainen globaali kriisi iskee päälle ja me joudutaan yhdessä rakentamaan tämmöinen elvytys-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

rahasto. Tämähän on juuri sitä yhteisöllisyyttä, jota tässä on rakennettu ja joka on se olennaisin turvallisuuslisä, se olennaisin turvallisuuslisä, jonka Suomi saa EU-jäsenyydestä. Se ei ole sitä, että joku Naton 5 artikla olisi unionilla käytössä ja meillä olisi sotavoimat siellä ja niin edelleen. Tämä ei ole sitä unionin ajattelutapaa, vaan integraatio sinänsä — vahva taloudellinen, poliittinen, yhteiskunnallinen integraatio sinänsä — luo sitä turvallisuuslisää. Me olemme osa isompaa kokonaisuutta, yhteisöllisyyttä, ja sitä kautta myöskin elämme, rakennamme rauhan Eurooppaa. Tämä on se koivistolainen näkemys, ja siinä suhteessa presidentti Koivisto varmasti olisi tämän elvytysrahaston takana juuri näillä periaatteilla.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Kankaanniemi, minuutin mittainen vastauspuheenvuoro.

20.35 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olin tosiaan ministerinä siinä hallituksessa, joka kävi nämä EU:n, silloisen EY:n, jäsenyysneuvottelut, ja olin sen kuusihenkeisen ministeriryhmän jäsen, joka kävi kaikki läpi, koko paketin, joka oli valtava. Tasavallan presidentti Mauno Koivisto seurasi, ohjasi ja johti tätä työtä omalta osaltaan. Presidentin valtaoikeudet olivat silloin merkittävät, ja hän hoiti tätä, ja kyllä hän antoi varsin selvästi ja on antanut myös kirjallisessa tuotannossaan sen kantansa julki, että tämä EU-jäsenyys ei ollut talouspoliittinen vaan että ratkaiseva tekijä oli, tietysti kun Neuvostoliitto hajosi ja oltiin siinä erittäin kriittisessä tilanteessa, mihin suuntaan tilanne kehittyy, turvallisuuspolitiikka, joka siinä nousi tärkeäksi tekijäksi hänelle. Ei hän varmasti-kaan olisi hyväksymässä tällaista unionia, kun ei hyväksynyt taloudellisin perustein silloinkaan sitä liittymistä, vaan turvallisuusperustein. Mutta siitä turvallisuudesta, minkä EU antaa, voimme olla monta mieltä. Se on paperitiikeri, ja todellinen turvallisuus, [Puhemies koputtaa] jos sitä halutaan, on sitten Nato-jäsenyys, mutta se on eri kysymys.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja puhujalistaan. — Edustaja Vähämäki.

20.36 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Mikä tämä elvytyspaketti oikeastaan on? Se on Italian elvytyspaketti. Minkä takia Italialle elvytyspaketti? Sen takia, koska se on isoin jäsenmaa, joka on eniten ongelmissa, ja siellä on eniten velkaa suhteessa bkt:hen. Ja miksi Italialle tehdään tämä paketti? Koska pelätään, että Italiassa populistit nousevat valtaan, se on se todellinen syy. Jos tämmöistä elvytyspakettia ei tehtäisi, Italiassa populistit nousisivat valtaan ja se saattaisi kaataa EU:n. Täällä puhutaan monenlaisia muita selityksiä, mutta tämä on se todellinen pelko. Se komiikka, mikä sitten täällä pohjoisessa on, on toisenlainen: sitten kun tehdään elvytyspaketti, niin täällä joudutaan pelkäämään, että populistit nousevat valtaan, mikä saattaakin toteutua sitten kuntavaalien jälkeen.

Talous ei todellakaan ole nollasummapeliä. Me otamme velkaa, Italia puolestaan saa tulot, näinhän se menee. Maksut tiedetään, mutta Suomen saantoa ei tiedetä, koska talouskehitys vaikuttaa siihen vielä.

Miten tätä elvytyspakettia sitten voitaisiin kuvailla helposti? No, ajatellaan, että meillä on maanviljelijä, jolla on 66 lammasta. Tulee pääsiäinen, maanviljelijä on hoitanut lampaita hyvin, ne ovat hyvässä lihassa ja hyvässä villassa. Tulee kettu Italiasta ja sanoo, että nyt kuule on sellainen juttu, että antaisit 35 lammasta minulle, ja nuo sinun loput lampaasi kasvavat niin hyvin ja niihin tulee niin pitkä villa, että sinä saat niillä isomman tuoton vielä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

kun maltat vaan niitä pitää. No, sitten kohta tullaan sanomaan, että anna neljä lammasta lisää, kun maanviljelijä on suostunut siihen edelliseen pyyntöön. No, viljelijälle sanotaan, että tämä on siis se elvytyspaketti, että annetaan pois ne 39 lammasta 66:sta. Sitten jäljelle jäävistä 27 lampaasta tullaan sitten sanomaan — se sama taho tulee sanomaan — miten ne kuuluu käyttää: puolet pitää käyttää tämmöiseen ja tämmöiseen elvytyshankkeeseen ja loput näihin muihin. Tätä taas kutsutaan kestäväen kasvun ohjelmaksi, kun joku tulee ja selittää, miten nämä jäljelle jääneet kuuluisi sitten käyttää. Tämä on kyllä todella omituista, ja kaikkihan käsittävät sen, että ei sen näin pitäisi olla eikä kuuluisi olla.

No, jos ajatellaan vaikka sitten ihan alueellisesti, mitä tämä elvytyspaketti antaa vaikkapa Oululle. Oulussahan on kehitetty valtaosa maan tietoliikenne- ja viestintäteknologiasta, mitä käytetään maailmanlaajuisesti, todella paljon teknologiaa kehitetään Oulussa. Ja Oulun Linnanmaa on sellainen innovaatiokeskittymä, mitä ei saisi missään nimessä lähteä hajottamaan — siellä Oulussa puhutaan keskustakampuksesta sun muusta, minne olisi justiin menossa tämä sähkö- ja tietoliikennetekniikan osasto. Jos ajatellaan Oulua, mitä Oulu saa tämmöisestä elvytyspaketista, niin ei käytännössä oikein yhtään mitään. Oulussa kehitetään digitalisaatiota ja tekoälyä. En usko, että tällä elvytyspaketilla, koska siitä puolet menee ilmastotoimiin, tulee olemaan Oululle mitään isompia aluetaloudellisia vaikutuksia.

Jos huomenna, kun välikysymyksestä äänestetään, hallitus ei kaadu, niin onneksi kansalaiset pääsevät äänestämään kuntavaaleissa ja näyttämään sen, mitä mieltä he ovat elvytyspaketista. Jos kuntavaaleissa vanhat puolueet häviävät kunnolla, niin se tulee vaikuttamaan myös siihen, että täällä eduskunnassa on hallituksen kaatuminen hyvin lähellä. Vanhat puolueet eivät tule Suomea auttamaan. Näytetään kuntavaaleissa, mitä mieltä Suomen kansa on elvytyspaketista. Ja vielä sitä ennen tietenkin huomenna eduskunta tästä äänestää.

Kannatan edustaja Tavion tekemää epäluottamuslausetta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Savio.

20.41 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Julkisyhteisöjen yhteenlaskettu velkamme on kasvanut jo noin 30 000 euroon jokaista suomalaista kohti, eikä tälle velkaantumiskierteelle näy vielä päätepistettä. Ja mikäli Suomi osallistuu EU:n elvytysrahastoon hallituksen esityksen mukaisesti, uhkaa suomalaisten verorasitus kiristyä tulevaisuudessa yhä pahemmin velan kasvun myötä. Kuten moneen kertaan on todettu, Suomen osuus elvytysrahaston kuluista olisi noin 6,6 miljardia euroa, mutta sitä vastoin arvioitu saantomme on pudonnut jo selvästi alle 3 miljardin. Saisimme siis tuloutuksia lähes 4 miljardia euroa vähemmän kuin rahastoon vuosien myötä joutuisimme maksamaan. Lisäksi Suomi on joutumassa miljardien eurojen takausvastuuseen muiden maiden lainaosuuksista, ja jopa vientiteollisuutemme voi kärsiä kilpailijamaiden elvyttämisestä.

Arvoisa puhemies! Käsitys elvytysrahaston perimmäisestä luonteesta on muuttunut askel askeleelta. Nyt jo hallituspuolueidenkin riveistä on esitetty näkemyksiä siitä, että elvytyspaketti tuskin jää kertaluonteiseksi. Samalaisia arvioita on kuultu aiemmin monista muista EU-maista ja jopa EKP:n johtoportaalta asti, ja nämä arviot toisiaan seuraavista elvytyspaketeista osuvat hyvinkin todennäköisesti, toki valitettavasti mutta todennäköisesti, oikeaan.

Arvoisa puhemies! Marinin hallituksen ideologisin perustein puoltamalla yhteiseuroopalaisella velanotolla ja mahdollisilla toisiaan seuraavilla EU-tukipaketeilla peiteltäisiin sekä talouttaan huonosti hoitaneiden EU-maiden että kehnossa kunnossa olevien keskieu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

rooppalaisten pankkien ongelmia koronan talousvaikutusten lieventämisen sijaan. Velkojen yhteisvastuuta laajentava menettely ei kuitenkaan kannustaisi välttämättömiin rakenteellisiin uudistuksiin, joita useimmissa EU-maissa ehdottomasti tarvitaan. Pikemminkin tällainen järjestely antaisi luvan siirtää pitkään taloudenpidossaan kompuroineiden valtioiden ongelmat ja pankkien riskinoton realisoitumisen ulkopuolisille tahoille, käytännössä muiden maiden veronmaksajille.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ovat tehneet tämän välikysymyksen sekä Suomalle elvytysrahastosta koituvan taloudellisen kuormituksen että sen pitkän tähtäimen periaatteellisen, suuren merkityksen vuoksi. Hallituksen saavuttamaa neuvottelutulosta on erittäin vaikea kutsua edes torjuntavoitoksi, eikä välikysymykseen hallitukselta saamamme vastaus ole likimainkaan tyydyttävä. Siksi olemme esittäneet täällä salissa hallitukselle epäluottamuslausetta, jota myös itse kannatan.

Arvoisa puhemies! EU:n yhteinen elvytysrahasto on aivan liian kallis ratkaisu Suomelle sekä lyhyellä että pitkällä tähtäimellä. Jokainen EU-maa vastatkoon omista veloistaan. Toivottavasti myös riittävän moni [Puhemies koputtaa] hallituspuolueiden kansanedustaja — ja vetoan tässä erityisesti keskustaan — päätyy edustaja Hoskosen tavoin tähän lopputulokseen suomalaisten veronmaksajien hyväksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Laukkanen.

20.45 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Olen seurannut tätä keskustelua työhuoneessani tänään, ja täytyy sanoa, että täällä on käytetty aika värikästä kieltä, värikkäitä ilmaisuja puolesta ja vastaan, ja keskustelu on ollut kyllä sillä tavalla virkistävää kuunneltavaa.

Arvoisa puhemies! Hallitus on sitä mieltä, että elpymispaketti oli hyvä neuvottelutulos, vaikka se tarkoittaa sitä, että Suomen maksurasite kasvaa yhteensä lähes 4 miljardia euroa. Vaikka elpymispaketti on paperilla ainutkertainen, niin on se henkisesti oven avaaminen elpymispakettimekanismille, ja sitä ei voi Suomi estää. Suomen kansan enemmistön näkemys on selkeä: tämä elpymispaketti on Suomen etujen vastainen. Suomalaiset eivät ole elvytystä vastaan, vaan he ovat sitä vastaan, miten elvytys tehdään. Meillä on ollut EU:ssa hyvin selkeä näkemys siitä, että kukin maa vastaa omista veloistaan. Nyt tästä periaatteesta astutaan ulos, vaikka täällä jotkut edustajat ovat sitä mieltä, että näin ei tapahdu. Näin kuitenkin tapahtuu.

Euroopan keskuspankin pääjohtaja toivoi lokakuussa antamassaan haastattelussa, että elvytyspaketin yhteiseen velanottoon perustuva mekanismi voitaisiin säilyttää EU:ssa pysyvästi. Tähän näkemykseen yhtyivät Ranskan presidentti ja Saksan liittokansleri ja myöhemmin monet muut maat. Kysynkin nyt vilpittömästi: mitä luulette, arvoisa hallitus, kenen näkemys elvytyspakettien jatkosta painaa enemmän, Suomen vai Euroopan keskuspankin pääjohtajan, Ranskan presidentin ja Saksan liittokanslerin? Aivan, juuri näin, Suomen hallituksen näkemyksellä ei tämän elvytyspaketin ainutkertaisuuteen ole mitään päätösvaltaa, vaan on ainoastaan isojen jäsenmaiden päätösten hyväksyminen myöhemmin. No, miksi sitten Saksa ja Ranska haluavat tämän elvytyspaketin ja ovat siitä niin innoissaan ja iloitsevat? Ehkä yksi syy löytyy siitä, että Italian ja Espanjan velat saksalaisille ja ranskalaisille pankeille ovat niin mittavat, että jos Italian ja Espanjan annettaisiin ajautua sellaiseen talousahdinkoon, minkä he itse ovat omilla toimillansa ansainneet, jos tämän an-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

nettaisiin tapahtua, olisi se valtaisa tappio Ranskan ja Saksan pankeille, erityisesti Ranskan pankeille.

Arvoisa puhemies! Meillä on jo maksurasite Kreikan veloista. Se on riski, joka nakuttaa siellä. Täällä viime kaudella sanoin, että olen 105-vuotias virkeä eläkeläinen, kun ne Kreikan velat aikanaan on hoidettu, ja voin sitten lähettää Kreikkaan kirjeen, että varaisivat minulle jonkun lomapaikan sieltä.

Nämä rasitteet, joita EU-jäsenyys meille jatkuvasti tuo — ei sen takia, että EU-jäsenyys olisi jotenkin huono, vaan sen tähden, että Suomi ei osaa ajaa omia etujaan riittävän tiukasti EU:ssa: Mikään sopimus EU:n kanssa ei ole niin merkittävä hyöty Suomelle, että Suomen 5-miljoonainen pieni kansa tulisi sitoa tällaisiin maksurasitteisiin, joihin tämä hallitus on meitä viemässä. Täällä on kovasti näitä hyötyjä yritetty piirtää. On vedottu taloustieteilijöihin, mutta ehkä ne ovat merkittävimmät taloustieteilijät, jotka ovat sanoneet viime päivinä, että tämä ei olisikaan sellainen lottovoitto kuin on annettu ymmärtää, että lopulta Suomi on kaikin mittarein katsottuna tässä maksumiehenä.

Arvoisa puhemies! Todellakin toivon, että tämä huonosti neuvoteltu sopimus lopulta kaatuisi huomenna. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Niikko.

20.50 Mika Niikko ps: Arvoisa puhemies! Täytyy vielä summata tätä hallituksen ja hallituksen kansanedustajien argumentointia siitä, kuinka kannattavaa tämän tukipaketin hyväksyminen Suomen parlamentille olisi. Tässä on kuitenkin ollut hiukan sellainen halvan yrityksen maku myydä tämän tukipaketin osallisuus näillä argumenteilla, joita täällä tänään ollaan kuultu ja ollaan kuultu pitkin vuotta.

Täällä on toistettu useasti se, että hallitukselle tämä pohjimmiltaan on solidaarisuuskysymys. Te haluatte tukea Euroopan jäsenvaltioita sen vuoksi, että se on teille arvokysymys. Se ei ole pelkästään arvokysymys, kuten te väitätte, yhteisen Euroopan unionin pysytessä pysymisen johdosta, vaan sen tähden, että te olette tottuneet jakamaan veronmaksajien rahoja. Te olette jakaneet niitä rahoja aina kun tilaisuus on tullut, muille, jotka eivät niitä ole ansainneet.

Hallitus on muodostanut uuden käsityksen, että on hyvä, että on tällainen yhteinen kirsu Euroopan unionissa, jonne kaikki laittavat roposensa ja jonka kautta laitetaan veronmaksajat maksamaan, jos joku joutuu hätään. Joskus on verrattu sitä asiaa siihen, että jos Suomi joutuu joskus hätään, silloin mekin saamme apua. Eivät nämä talousasiat ole niin kuin te hallituksessa sanotte. Me olemme tässä maassa aina joutuneet maksajan rooliin. Totta on se, että toki meille on hyötyä Euroopasta ja Euroopan unionista yhteisen puolustuksen ja turvallisuuden osalta, mutta kukaan ei siellä Euroopan unionissa velvoita meitä maksamaan siitä. Nämä ovat kaikki vapaaehtoisia valintoja. Vai onko tämä pakollista? Kukaan ei sano, että tämä olisi pakollista. Sen tähden pitäisi punnita aina, mikä on kansakunnan kokonaisedun kannalta välttämätöntä. Tällainen tukipaketin leipominen johtaa moraalikaatoon ja on jo aikaisemmin johtanut, ja tämän johdosta tällainen rahan pumppaaminen tulee jatkumaan ties kuinka kauan tässä unionissa, jonka jäsenenä olemme.

Täytyy nostaa esille muutama asia, mitä täällä tänään ollaan väitetty muun muassa siitä, että perussuomalaisetkin ovat osaltaan hyväksyneet erilaisia tukipaketteja, ja nostettiin esille muun muassa edustaja Arhinmäen toimesta se, että 2015 perussuomalaiset hyväksyivät Kreikka-tukipaketin suuressa valiokunnassa. Avataanpas tätäkin historiaa hiukan:

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Kreikan kolmas tukipaketti maksettiin Euroopan vakausmekanismin 500 miljardin euron pääomasta. Kyse oli siitä, voidaanko täältä pääomasta käyttää tukea Kreikalle siihen tukipakettiin. Tosiasiassa kuitenkin silloin 2015, kun me oltiin hallituksessa ja itse olin suuressa valiokunnassa, perussuomalaiset alkujaan vastustivat sitä, että tätä Kreikka kolmosta tehtäisiin laisinkaan. Sitä vielä vastustettiin siinä kokouksessa, missä minä olin mukana, kun silloinen puheenjohtajamme sanoi ensin, että ei lähdetä tähän mukaan, mutta yllätys yllätys, silloinen puheenjohtaja sai paimensauvasta varmaan silloiselta pääministeri Sipilältä ja tilanne muuttui kesken kokouksen ja sanottiin, että meidän puheenjohtajamme haluaa, että tämä tukipaketti hyväksytään. Elikkä tällöin todennäköisesti oli tilanne sellainen, että perussuomalaisten hallitustaival olisi päättynyt silloin jo keväällä 2015, alkumetreille, jos tätä tukipakettia ei oltaisi hyväksytty. Se olisi kyllä käynyt meille, jotka täällä edelleen olemme kansanedustajia, mutta näille ei käynyt, jotka muuttuivat väriltään siniseksi ja käänsivät takkinsa tässä kysymyksessä.

Muistutan kuitenkin, että silloin ei ollut kysymys uuden rahoituksen avaamisesta, uudesta tukipaketista. Kyse oli olemassa olevasta, sosiaalidemokraattien leipomasta Euroopan vakausmekanismista, joka oli jo aikaisemmalla vaalikaudella valmistettu ja siellä olevan pääoman kautta olevasta maksusta. Tämänkin tosiasia kun tiedetään, on ilmiselvää, että te puhutte muunneltua totuutta jatkuvasti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen.

20.55 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Muutama kommentinomaisempi huomio tähän keskusteluun vielä.

Edustaja Laukkanen kysyi sitä, miten me arvioimme täällä, mikä on Suomen hallituksen vaikutusvalta siihen, että tämä elvytyspaketti aidosti olisi ainutkertainen. Totesitte, että ei ole kohtalainen, ei ole kohtalaisen suuri, pieni on se vaikutusvalta, tuskin suurtakaan vaikutusvaltaa. Minä olen teidän kansanne ihan samaa mieltä. Jos tämä ei olisi ainutkertainen ja jos se jossain vaiheessa, joskus historian kuluessa toistuisi, niin Suomen hallituksen vaikutusvalta on hyvin pieni siihen, että joku globaali kriisi iskisi Eurooppaan kymmenen, kahdenkymmenen, viidenkymmenen, sadan vuoden aikana. Se voi sattua ja tulla vastaan, ja silloin me joudumme miettimään jälleen kerran, miten me yhdessä tästä selviämme. Sen takia suomalaiset ovat äänestäneet meidät EU:n jäseniksi, että me otamme yhdessä kiinni sellaisia ylikansallisia ongelmia, jotka eivät kunnioita kansallisia rajoja, kuten vaikka pandemia, joka tässä on kyseessä, ja tähän Suomen hallituksen, kuka tahansa kantaa hallitusvastuuta Suomessa, vaikutusvalta on hyvin pieni.

Edustaja Savio lopetti oman puheenvuoronsa sanoihin ”äänestäkää välikysymyksen puolesta ja kaadetaan hallitus, se on suomalaisten veronmaksajien hyväksi”. Edustaja Niikko täällä moneen kertaan totesi myöskin, että tässä on ikään kuin arvoyhteisö, joka nyt sitoo meitä. Sitten otitte esimerkkejä tilanteista, joissa te olette olleet jyrkästi vastaan toimenpiteitä, joissa on tämmöistä yhteistä solidaarisuutta unionin sisällä osoitettu. Kyllähän tietysti asiaa voi katsoa näinpäin ja käyttää retoriikkaa, että se on veronmaksajien puolella olemista, että äänestää vastaan. Minä voin yhtä voimakkaasti sanoa, että nimenomaan me mietimme suomalaisten veronmaksajien hyötyä siitä, että me olemme mukana tässä yhteisessä elvytysohjelmassa. Se luo työllisyyttä, se luo taloudellista kasvua, se on ehdollistettu myöskin sellaisiin investointeihin, jotka luovat tulevaisuutta sekä Suomelle että Euroopal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

le. Tämä on suomalaisten, Suomen kansalaisten, myöskin veronmaksajien, joita me olemme, etujen mukaista. Tämä on ehdottomasti tätä.

Kun te viittaatte näihin erilaisiin nettomaksuosiin ja kaikkiin muihin, niin kyllä te hyvin ymmärrätte sen, että se isoin kysymys ei ole se, kuinka monta euroa me juuri nyt siirrämmme tai olemme siirtämättä, vaan se, mikä on se nettohyöty, mikä meillä on Euroopan unionista, ja sitä nettohyötyä me joudumme, arvoisa puhemies, arvioimaan hyvin monesta kulmasta. Siellä on monenlaisia asioita: tämä integraatio tuottaa meille aidosti hyvinvointia, monessa mielessä hyvinvointia, ei vain taloudellisessa mielessä vaan sosiaalisessa, kulttuurisessa, poliittisessa, yhteisöllisessä mielessä, me olemme osa isompaa laajempaa kokonaisuutta, [Mika Niikon välihuuto] ja tässä suhteessa tämä kansainvälistyminen tätä kautta on meille suomalaisillekin tässä yhteistä hyötyä mitä suurimmassa määrin.

Ja vielä palaisin, arvoisa puhemies, kysymykseen tästä turvallisuusyhteisöstä, mikä Euroopan unioni on, ja siihen, mitä se koheesioturvallisuus pitää sisällään. Se pitää kaiken tämän, missä me olemme nyt keskinäisessä vuorovaikutuksessa. Se oli se turvallisuuslisä, mitä presidentti Koivisto silloin aidosti haki. Te sanoitte, että ainoa todellinen turvallisuus tulee Natosta. [Puhemies koputtaa] Presidentti Koivisto... — Pitääkö tulla pönttöön?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pöntössä saatte jatkaa pidempään. 3 minuuttia on paikalta se raja. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! Meni sen verran herkkään aiheeseen, etten sitä jätä keskenkään tuohon. — Te viittasitte presidentti Koivistoon ja hänen rooliinsa näissä integraationeuvotteiluissa. Minäkin olen ollut mukana hänen kanssaan hyvin monissa asioissa, lukenut hänen kirjallisuutensa todella huolellisesti lävitse, ja tiedän hyvin pitkälle, miten tarkka presidentti Koivisto oli suomalaisten turvallisuudesta. Hän sanoi, että pienelle maalle on parempi, että ystävät ovat lähellä ja jos on vihollisia, mahdollisimman kaukana, kuin että vihollinen lähellä ja ystävät kaukana.

Suomen historian synkimmät luvut, presidentti Koivisto moneen kertaan alleviivasi, ovat olleet sitä, kun tämä maa on joutunut suurvaltojen konfliktin keskelle. Suurvallat ovat menneet tästä ylitse suuntaan jos toiseen eri vaiheissa, joissa me olemme joutuneet eturintamaan näiden suurvaltojen intressipelissä, ja hän varoi kaikilla tavoilla, että Suomi ei liittoutuisi sotilaallisesti, koska sotilaallinen liittoutuminen merkitsee sitä, että me muodostummekin, tämä alue muodostuu, uhaksi. Suomi sinänsä ei uhkaa koskaan ketään, ei aidosti tee sitä, [Mika Niikko: Siinä ollaan samaa mieltä!] mutta se, että tätä aluetta voidaan käyttää hyväksi, on se ongelma. Ja siinä mielessä sotilasliittojen antamat turvatakuut ovat ongelmallisia, koska sotilasliitot ovat osa polarisaatiota, vastakkainasettelua, kun meidän tehtävämme on pyrkiä siihen tilanteeseen, että ei olisi vastakkainasettelua minkään valtioiden kesken, ja sovittautua siihen tilaan. Se oli presidentti Koiviston keskeinen tavoite, ja sen takia hän ymmärsi, mitä tarkoittaa koheesioturvallisuus, se, että me olemme yhdessä yhteistyön varaisesti rakentamassa sitä turvallisuusjärjestelmää, jossa ovat kaikki elementit mukana, mukaan lukien tietysti myöskin sotilaallinen turvallisuus.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Kankaanniemi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

21.00 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa puhemies! En nyt halua jatkaa tuota turvallisuuspolitiikan keskustelua niin kovin pitkään, mutta totean, että kyllä minäkin olin kymmeniä, ehkä satoja kertoja presidentti Koiviston kanssa kahden kesken ja hallituksen ulkoasiainvaliokunnassa ja monessa, monessa yhteydessä ja näistä asioista totta kai keskusteltiin silloin Neuvostoliiton romahduksen aikaan, EU-jäsenyysneuvottelujen aikaan ja kaikenlaisen epävakauden aikaan, jota silloin erityisesti koettiin. Tänä päivänä voidaan tietysti keskustella Krimin valtauksista, Ukrainan tilanteesta ja niin edelleen ja todeta, että ehkä se EU ei ole — no, Ukraina ei tietysti EU:hun kuulu — pystynyt näissä mihinkään toimenpiteisiin muuten kuin paperilla. [Kimmo Kiljunen: Mitä olisi pitänyt tehdä?] Eli ei Suomeen turvallisuuttaan voi kyllä Euroopan unionin varaan rakentaa. Kyllä se niin on, että kovempia toimia silloin tarvitaan, jos on tullakseen. Olen samaa mieltä edustaja Kiljusen kanssa, että tätä asiaa pitää tietysti tarkoin harkita monelta kantilta.

Arvoisa puhemies! Tähän pakettiin liittyen täytyy todeta, että eihän se ole hölmö, joka pyytää, vaan se, joka maksaa. No, en sano, että Suomen hallitus ja hallituspuolueet nyt olisivat hölmöjä mutta tekevät kyllä erittäin huonon kaupan, erittäin huonon kaupan.

Ja kysynkin vielä edustaja Kiljuselta, uskotteko te, että Italia selviää 2 600 miljardin suuruusluokkaa olevasta velkataakastaan, joka lähentelee jo 140:tä, ehkä 150:tä prosenttia bruttokansantuotteesta. Sen pankit ovat kaatumassa. Niitä nyt sitten Euroopan keskuspankki rahoittaa, että ne voidaan yhdistää toisiin pankkeihin, että Italia selviää näistä veloistaan ja tästä tilanteesta, kun siellä ei saada uudistuksia aikaiseksi eikä tilanne näytä miltään osin hyvältä ja korona vielä on lisännyt näitä ongelmia, siellä nimenomaan, raskaasti. Uskotteko, että Italia pärjää? Jos uskotte, mihin perustatte sen uskonne? Jos ette usko, niin pidätkö sitten kuitenkin mahdollisena, että tukipaketteja ei tarvita? Jos tälle tielle nyt lähdetään, niin se johtaa siihen, että olemme tällaisen tukijärjestelmän, uuden tukijärjestelmän, kanssa naimisissa niin, että tulee iso lasku, jos ei seuraavaan pakettiin suostuta. Eli Suomen hallitus ajaa Suomen veronmaksajat selkää seinää vasten, ja siinä ei ole vaihtoehtoja silloin, kun tullaan tosipaikan eteen.

Arvoisa puhemies! Tässä ei ole käyty keskustelua tästä tukipaketin suuruudesta. Suomelle tässä valtavan velkaantumisen kierteessä, mikä yhä jatkuu, 4 miljardin nettotappio on tietysti iso, mutta toisaalta tämä 750 miljardia on Euroopan unionin ja unionin maiden velkatilanteen ja sen kilpailukyvyttömyyden huomioon ottaen — ne ongelmat, joita vanhenevat kansat ja maahanmuutto ja monet muut tekijät aiheuttavat Euroopassa — aivan liian pieni summa. Se Suomen osuus on Suomelle liian suuri mutta EU:lle aivan liian pieni. Ja päättelen niin, että tämä johtaa siihen, että jatkossa meille tulee väistämättä uusia paketteja, jos halutaan pitää euroa pystyssä. Jos ei pidetä, niin sitten meillä on karmea kaaos päällä koko Euroopassa.

Nyt kannattaisi EU:n ottaa uusi suunta: purkaa tätä byrokratiaa, kieltäytyä tai olla rakentamatta tällaisia giljotiineja, jollainen tässä on kysymyksessä. Käytän aika kovia sanoja, mutta tilanne on todella vakava. Suomea ollaan viemässä nyt sellaiseen systeemiin, josta ei ole paluuta, ja suomalaiset, meidän lapsemme, maksavat laskun. Tämä on lyhytnäköistä, tämä on puoluepolitiikointia, Ranskan ja Saksan luomaa systeemiä, heidän etujensa mukaista kylläkin, mutta Suomen etujen mukaista ei missään tapauksessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Laukkanen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

21.06 Antero Laukkanen kd: Arvoisa herra puhemies! Taloustieteen dosentti Tuomas Malinen on esittänyt erittäin kriittisiä näkemyksiä tukipaketin tuotoista Suomelle. Hän sanoo: ”Paketin tarkoitus on kuskata rahaa takaisin alueille, joista pääoma karkaa. Pääomavirroille ei ole mitään taloudellista syytä kääntyä takaisin, ja tästä syystä tulonsiirroista on tehtävä pysyviä.”

Me emme tänään täällä puhu EU:n hyödyistä ja haitoista Suomelle, vaikka hallitus haluaa kääntää tämän keskustelun siihen, että me, jotka vastustamme tätä elvytyspakettia, emme ymmärrä niitä hyötyjä, joita EU-jäsenyys on tuonut Suomelle. Tämä ei pidä paikkaansa. Olemme erittäin tietoisia tästä matkastamme EU:n kanssa ja myös niistä hyödyistä, mitä sisämarkkinoiden avautumisesta olemme hyötäneet ja saaneet hyötyä. Kysymys on tänään täällä tämän elvytyspaketin järkevyydestä. Taloustieteilijät ovat myös sanoneet, että Suomelle olisi edullisempaa ottaa 4 miljardia lainaa omaan elvytykseen kuin rahoittaa hulivilielämää eläviä maita.

Arvoisa puhemies! Kun nämä monet pitkään Suomen taloutta seuranneet taloustieteilijät puhuvat tästä paketista, he toteavat, että tämä paketti ei välttämättä ole järkevä, ja täällä ovat myös hallituksen edustajat todenneet, että tämä ei ole mikään unelmatilanne. No, se on aivan selvä, mutta kyllä se on aivan varma, että Suomen kokoisen maan ei pidä EU:ssa ottaa sitä roolia, että me täällä meidän taloustuotollamme, joka on todella vaatimatonta vieläkin, lähemme sitten ottamaan muiden maiden velkoja maksettavaksemme. Meillä ei ole tähän yksinkertaisesti varaa, ei solidaarisuussyistä, ei siitä syystä, että muut EU-maat toivovat sitä ja haluamme olla näissä neuvotteluissa, pöydissä, ikään kuin se, joka mielin kielin istuu siellä voidakseen yhä jatkossa saada jonkinlaisen äänen EU:n sisällä näissä neuvotteluissa. Meillä ei ole sellaista kansantuottoa ja bruttokansantuloa kuin Saksalla on, jotta voimme melkein mitä vain hyväksyä, kun sillä turvaamme omat etumme. Nyt Suomi ei turvaa enää omaa etuansa tässä, vaan kerta kaikkiaan on astumassa tielle, niin kuin edustaja Kankaanniemi sanoi, jolta ei ole enää paluuta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Kiljunen.

21.09 Kimmo Kiljunen sd: [Puhuja aloittaa puheen mikrofonin ollessa suljettuna]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen, nyt tässä huomataan, ettei olekaan mikrofonia.

Unohtuu joka kerta melkein.

Edustaja Laukkanen toi esille sen seikan, että meillä ei ole varaa ottaa muiden maiden velkoja vastuullemme. Tällä elvytyspaketilla on hyvin selkeät reunaehdot. Suomi ei osallistu mihinkään yhteisvelkaan tässä, me emme ota muiden maiden velkoja vastuullemme. Tässä kokonaisuudessa on tiukat rajat siinä, miten nämä vastuut tässä jaetaan, ja Suomi on ollut keskeisesti näitä reunaehtoja antamassa.

Te käytitte myöskin termiä ”kaiken maailman hulivilimaiden elämää” ja niin edelleen ja niin edelleen. Jos me menemme tälle keskustelun tasolle, että me rupeamme leimaamaan kansakuntia ja valtioita tällaisilla muotoiluilla, niin meillä ei ole mahdollisuutta käydä keskustelua, koska nämä ovat puhtaita leimoja, me luomme mielikuvia ja yritämme mielikuvien kanssa vakuuttaa ihmisiä. Se on epäreilua peliä silloin, kun me puhumme asioista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Tämä elvytyspaketti on erittäin vakava kysymys. Tämä on iso asia, tässä on isoista asioista kysymys, ja me emme voi tällä leimalla mennä.

Edustaja Kankaanniemi halusi kysyä, viittasi minuunkin: 2 600 miljardin euron velat ovat Italian hallituksella ja Italialla kokonaisuudessaan. Viittasitte tähän katastrofiin, missä Italian talous on, vaikeuksissa, ja kysyitte, uskooko edustaja Kiljunen siihen, että tämä elvytyspaketti nyt olisi se, joka Italian pelastaisi. Nyt voin sanoa teille ensimmäiseksi, että nyt ei ole minun uskostani kysymys lainkaan, uskonko tai en usko, se ei ole tässä se olennainen seikka. Voin sen sanoa suoraan, että jos nettohyöty Italialla on tästä elvytysohjelmasta 30 miljardia euroa, niin 2 600 miljardin euron velka suhteutettuna tähän 30 miljardiin jo kertoo sen, että tällä elvytyspaketilla ei Italian talouden fundamentteja auteta. Se, mitä tässä nyt halutaan auttaa, on se, että Italiaan on koronavirus iskenyt pahemmin kuin useimpiin muihin Euroopan maihin, huomattavasti pahemmin kuin Suomeen, ja nyt me yritämme edes lieventää niitä taloudellisia vaikutuksia, joita Italialla on ollut tässä koronaviruksen aiheuttamassa kriisissä. [Toimi Kankaanniemen välihuuto] Tämä on nyt se asia, mistä tässä on yhdessä Eurooppa ottanut kiinni. Talouksissa on omia fundamentteja, ne ovat omat tarinansa, joita täytyy sitten käsitellä toisissa yhteyksissä, ei tässä yhteydessä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja minuutin mittainen vastauspuheenvuoro, edustaja Laukkanen.

21.11 **Antero Laukkanen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä täytyy sanoa, että arvostan edustaja Kiljusta erittäin paljon, mutta nyt kyllä ihmettelen, kun hän toteaa, että tässä ei synny mitään velkasuhdetta Italiaan. En ymmärrä tätä puhetta nyt ollenkaan, tipuin kärryiltä aivan kokonaan.

Oikeastaan me tiedämme kaikki, että tässä on syntymässä niin sanottu vastuusuhde, eli kun takaa jotakin, niin joutuu maksamaan jotakin, näin se vain menee. Suomen pankkilainsäädännössä on vielä sellainen hienous, että lainaa ei saa antaa takaajan kustannuksella. Nyt EU luopuu tästä periaatteesta.

Ja mitä tulee tähän korona-auttamiseen, niin se pitäisi kyllä hoitaa eri mekanismeilla, siis kriisirahaston kautta, ei tällaisen yhteisen velkarahaston kautta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja takaisin puhujalistaan. Edustaja Vähämäki.

21.12 **Ville Vähämäki ps:** Kunnioitettu puhemies! Todellakin tässä on nyt EU:ssa jäsenvaltioitten takki kääntymässä, kun aina aikaisemmin ollaan oltu yhteistä velanottoa vastaan, mutta nyt yhtäkkiä ovat kaikki muuttamassa mielensä... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Vähämäki, mikrofonin ilmeisesti lähti pois päältä.

...ja lähtevät takaamaan toistensa velkoja ja vastuuta. Tosiasiassa elvytyspaketti ei poista sitä todellista ongelmaa, mikä on liiallinen velanotto sekä sitten myöskin pankkien ja kotivaltioitten kohtalonyhteys, eli valtiot ottavat sieltä kotivaltion pankeilta lainoja, ja siinä syntyy sellainen kohtalonyhteys, mitä ei ole saatu vielä katkaistua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

EU:n elpymispaketissa on valtavasti oikeudellisia ongelmia. Muun muassa unionin budjetissa pitäisi menojen ja tulojen olla tasapainossa. Sitten on myöskin tämä avustamiskiel-tolauseke, mitä ei nyt sitten noudateta enää. Hallitus nojaa elpymispaketin laillisuuden osalta tähän neuvoston oikeuspalvelun lausuntoon, mutta se on todennut, että komission ehdotus on ennennäkemätön, ja sitä on aikaisemmin pidetty täysin mahdottomana. Elpy-misvälinekokonaisuuden nettovaikutus voi olla Suomen taloudelle kielteinen — ja toden-näköisesti onkin. Tästä on asiantuntijalausuntoja. Paitsi että elpymispaketin nettovaikutus on Suomen taloudelle kielteinen, se on Suomelle valtava tappio. Tämä tuhoaa EU:n omat säännöt, ja tämä antaa sen mahdollisuuden, avaa ikkunan, että näitä uusia paketteja voi-daan samasta ikkunasta sitten myöhemmässä vaiheessa laittaa sisään.

Valitettavasti tilanne on se, että EU:ssa kaikki puhuvat avoimesti liittovaltiosta. Huo-menna päätetään Suomen tulevaisuudesta, siitä, tuleeko Suomesta osa EU:n liittovaltiota. Hallitus, jolle Suomen etu ei ole ykkösasia, ei meidän kannatustamme nauti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäenpää.

21.15 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Tuossa edellisessä puheenvuorossani otin esiin Suomi-neidon, joka on Suomen kansan kansallisuusaatteen henkilöitymä. Suomi-nei-to on vaaleatukkainen, hiukset vapaasti esillä, sinisilmäinen, kansallispukuinen nainen. Se on ollut meidän Suomi-neitomme 1800-luvun lopulta lähtien, ja nyt Euroopan unioniin liit-tymisestä lähtien Suomi-neitoa on riisuttu ja riistetty, ja nyt minusta tuntuu, että nyt sille tehdään jotain muutakin kuin pelkästensä riisutaan. Hallitus syöttää poliittista viagraa nyt Euroopan unioniin, ja tämä ei tunnu hyvältä. Jos minulla vain musta puku ja musta paita löytyy huomiseen äänestykseen, niin laitan ne päälle, koska minusta tuntuu, että huomen-na lyödään viimeiset naulat Suomi-neidon arkkuun.

Tämä johtaa väistämättä yhteisvelkaan, verotusoikeuteen, EU alkaa toimimaan verotta-jana. Tuossa toissailtana kokoomuksen edustaja Orpo taisi sanoa, että jos meille tulee vielä maakuntamalli, niin me maksetaan kuntaveroa, maakuntaveroa ja valtionveroa, ja kyllä tämä johtaa siihen, että me maksetaan vielä liittovaltionkin veroa. Tämä on surullinen ke-hitys, ja hävettää olla todistamassa tätä näin läheltä. Aivan ehdottomasti, kun tätä asiaa vie-lä myöhemmin käsittelemme, siinä äänestyksessä — en tarkoita nyt tätä välikysymysää-nestystä vaan sitä seuraavaa äänestystä — pitää ehdottomasti noudattaa sitä kahden kol-masosan enemmistöä.

Tämä on tosi hankala asia ja vaikea selittää ihmisille, koska tuolla meilläpäin ne ihmi-set, jotka minulle tästä asiasta puhuvat, ovat ne sitten demareita tai keskustalaisia, eivät ymmärrä tätä asiaa, miten tämä on mahdollista. Tämä on todella surullista, ja ehkä minun pitää kutsua tuo edustaja Kiljunen sitten kertomaan heille tämä asia niin, että he ymmärtä-vät. Koska edustaja Kiljunen on ansiokkaasti tätä asiaa nyt ollut valkopesemässä koko il-lan täällä, toivon, että voin sitten pyytää teidät avukseni tuonne maakuntaan.

Todella surullista, jos huomenna tämä välikysymys ei menesty, ja kai sitä pitää vain mennä etsimään mustaa kravattiakin kaapista. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No kiitoksia. — Edustaja Niikko.

21.19 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Kyllä tosiasia kuitenkin on se, että hallitus ei hämää pelkästään itseään, vaan se pyrkii hämäämään kansankin siinä, että tämä paketti on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Suomelle hyödyllinen. Ei tästä ole paljon aikaa, kun pääministeri kehui sitä, että tämä oli suuri voitto, että me saatiin pudotettua se 500 miljardin avustusosuus 390 miljardiin euroon. Tämä oli Suomen mielestä se iso voitto, että meidän ei tarvitse maksaa kuin 6,6 miljardia euroa ja netto-osuus jää vain vajaaseen 4 miljardiin euroon. Tämäkö se logiikka on, että me juhlimme sitä voittona, että me joudumme maksamaan vähemmän kuin mitä meiltä pyydettiin? Ehkä täällä talossa on semmoisia edustajia, jotka olisivat voineet maksaa varmaan sen kaiken, koska totuushan on, että jos se ei omasta taskusta tule, niin ei se teitä kirpaise lainkaan. Ei teitä välttämättä kiinnosta se, miten paljon tästä kärsivät suomalaiset veronmaksajat omissa tuloissaan ja laskuissaan, jotka nousevat väistämättä myös tämän koronan takia kaikissa kunnissa asiakaspalvelumaksujen ja verojen nousujen johdosta.

Jos te olisitte aidosti halunneet tukea Suomen teollisuutta, suomalaisia työpaikkoja, te olisitte tämän saman rahan osoittaneet mieluummin Suomen elpymiseen ja sanoneet Euroopan unionin kanssasisarillenne ja -veljillenne, että hoitakaa te samoin itse omalta osaltanne elvytyksenne, me emme tähän mukaan lähde. Teillä ei ollut siihen rohkeutta. Teillä ei ollut isänmaallisuutta. Teillä ei ollut kanttia seistä suomalaisen veronmaksajan puolella. Tämä on ikävä tosiasia.

Kuten täällä tänään myös edustaja Kankaanniemi on maininnut, niin jos Italian velka on 2 600 miljardia euroa, jos julkinen velka on näin suuri, niin kaikki tietävät, että tällä ei pitkälle pötkitä. Tämä ei tule auttamaan sen enempää Italiaa kuin Espanjaa eteenpäin niistä suurista talousongelmista kuin kappaleen matkaa, ja pahoin pelkään, että tällainen vastaavanlainen keskustelu joudutaan käymään mahdollisesti jo tämän vaalikauden lopulla tai todennäköisesti ensi vaalikauden aikana uudelleen, kuten nämä samat keskustelut on käyty jo kahtena edellisenä vaalikautena.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kankaanniemi.

21.22 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kiljusen kanssa oltiin täällä eduskunnassa jo 90-luvulla, ja silloin kun euro, yhteisvaluutta, luotiin, ensin tilivaluuttana 90-luvun lopulla ja 2002 se tuli sitten rahanakin käyttöön, silloin myös laadittiin kasvu- ja vakaussopimus, ja siihen sopimukseen sisällytettiin nämä kuuluisat prosentit 60 ja 3 — 60 prosenttia rajaksi valtionvelalle suhteessa bruttokansantuotteeseen — ja komissiolle annettiin tehtäväksi valvoa, että jäsenmaat, jotka euroon tulivat, noudattavat sitä. Italia tuli silloin jo, en tarkkaan muista, mutta oli jo yli 60 prosentin, ja Kreikalla oli tietysti vaikka kuinka paljon sen yli, mutta Kreikan sosialisti-Pasok väärensi tilastonsa ja pääsi väärennetyillä tiedoilla ja tilastoilla euroon mukaan alusta lähtien. [Mika Niikko: Näin oli!] Se oli raju rikos koko aluetta vastaan. Sitten komissio ei valvonut kertaakaan, noudattavatko jäsenmaat, varsinkaan isot jäsenmaat, tätä kasvu- ja vakaussopimusta, vaan antoi mennä, ja siitä johtui se, että sitten ensimmäiseksi Kreikka kaatui.

Muistan, kun suuressa valiokunnassa valtiovarainministeri Kalliomäki oli kuultavana ja hän sanoi ennen ministeriön kokousta, että Kreikassa on ongelmia talouden kanssa ja harkittiin siihen valvontaan menoa. Sitten kun hän tuli selvittämään, mitä kokouksessa oli tapahtunut, kysyin häneltä, että mitäs päätettiin Kreikan osalta. Hän sanoi, että no, asiasta keskusteltiin. Se oli vuonna 2004. Sitten viisi vuotta myöhemmin Kreikka alkoi kaatua, ja finanssikriisin myötä Kreikka ajautui siihen umpikujaan, mikä nyt on ollut siitä lähtien ja on tänäkin päivänä. Nyt sitten Italia on aivan samassa tilanteessa, ja hallitus vähättelee sitä, että Italia rikkoo kasvu- ja vakaussopimusta, joka on edelleen voimassa, niin että sen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

velka voi nousta 150 prosenttiin bruttokansantuotteesta, kun raja olisi 60. Tällaisella pohjalla tehdään tällaisia paketteja. Se on täysin edesvastuutonta. Se on täysin edesvastuutonta.

Sitten on kysymys siitä, että kun Kroatia saa yli kymmenen prosenttia bkt:stä, mihin sen käyttää. Voitte vain miettiä.

Sitten miten komissio järjestää valvonnan näiden varojen käytölle, mitä nyt tämän ohjelman kautta otetaan? Ei se pysty sitä valvomaan. [Puhemies koputtaa] Siellä tarvitaan valtava armeija... — Jos minä, puhemies, tulen...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Joo, tulkaa, olkaa hyvä vain. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Arvoisa puhemies! EU:ssa tarvitaan aivan hirvittävä armeija valvomaan näiden varojen käyttöä, meidän antamiemme rahojen käyttöä, 27 maassa. Espanjassa jo kuulemma, kerroo joku, virkamiehet ihmettelevät, että mihin me saamme käytettyä nämä rahat, kun tulee niin paljon. No, ne alentavat eläkeikää ja lyhentävät työaikaa ja niin edelleen. Siis tämä on rakennettu tältäkin osin täysin hiekalle. Minkäänlaista sanotaan uskottavaa valvontaa EU ei pysty järjestämään. Jos pystyy, sinne tarvitaan tuhansia virkamiehiä valvomaan. Korrupatio ja väärinkäytökset ovat EU:ssa sellaisia, ettei ole taidettu vuosikymmeniin antaa tilinpäätöksistä vastuuvapautta, koska väärinkäytökset ovat niin massiivisia.

Tämmöiseen systeemiin te olette valmiit antamaan meidän suomalaisten verovaroja, tulevien sukupolvien rahoja. [Mika Niikko: Eikö hävetä?] EKP on jo jakanut meidän piikkiin sen kolmisentuhatta miljardia näillä osto-ohjelmilla. Suomen osuus on siitä vajaa kaksi prosenttia eli 60 miljardia. Semmoisia vastuuta meillä jo on tämän EU-eurosystemin kautta. Tämä on järkyttävää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen.

21.28 **Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Mäenpää käytti aikaisemmin puheenvuoron siitä, että kun tästä välikysymyksestä äänestetään ja hallituksen luottamuksesta äänestetään, hän aikoo pukeutua mustaan. Se oli analogiana mielenkiintoinen. Tänä aamuna, kun tiesin, että tulen puhumaan sosiaalidemokraattisen ryhmäpuheenvuoron tänne eduskuntaan ja puolustamaan hallitusta välikysymyksessä, jossa hallitus meinaa kaataa tähän elvytysrahastoon, minäkin valitsin paidan värikseni mustan juuri sen takia, että tämä on tavallaan synkeä hetki, että me joudumme tällaisesta asiasta välikysymystä läpikäymään tilanteessa, jossa Suomen hallitus on tehnyt todella voitavansa puolustaakseen Suomen veronmaksajien intressejä, niin kuin tässä on sanottu, suomalaisten intressejä ja koko Euroopan intressejä siinä, että me selviäisimme tästä koronaviruksen aiheuttamasta talouskriisistä, [Toimi Kankaanniemi: Onko liian pieni asia tähän välikysymykseen?] mikä vaivaa Euroopan unionia kokonaisuudessaan, ja tämä ei voi olla se syy, että tämä hallitus kaadettaisiin. Siellä on monia muita asioita, minkä takia tätä hallitusta kannattaa puolustaa, mutta tämä nyt oli tämän välikysymyksen syy.

Arvoisa puhemies! Ihan nopeasti nopea fakta: Täällä viitattiin Italian velkaan, sen kohtuuttomaan tasoon, todettiin 2 600 miljardia ja niin edelleen. Kannattaa nyt muistaa heti, että Italian väkiluku on 60 miljoonaa, ja kun täällä viitattiin näihin alijäämäkriteereihin, jotka siellä Emu-sopimuksessa ovat, niin sanotut Emu-kriteerit, joissa on todellakin 60

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

prosentin taso julkisen velan osuudelle kansantuotteesta ja 3 prosenttia julkisen talouden alijäämälle vuodessa, kansantuotteesta ne kriteerit, voin kertoa edustaja Kankaanniemelle, että kun te syytitte Italiaa, että Italia rikkoo näitä eikä kukaan sano mitään, niin on ainoastaan kolme Euroopan unionin jäsenmaata, jotka ovat täyttäneet nuo kriteerit. Ne maat ovat Viro, Luxemburg ja Suomi. Suomihan täyttää ne tietysti sen vuoksi, että meillä on näin valtavat eläkerahastot siinä takana, jotka lasketaan julkisen talouden osaksi, mikä tässä auttaa meitä monessa mielessä, mutta nyt ei ruveta puhumaan eläkepolitiikasta. Se on sitten kokonaan toinen ja isompi kysymys, onko niiden koroista saatavissa eläkkeensaajille vai ei — mistä olen sitä mieltä, että on, mutta se on kokonaan toinen kysymys.

Mutta, arvoisa puhemies, syy siihen, minkä vuoksi minä tulin tähän pöytäkirjaan vielä tähän aikaan illasta, johtuu siitä, että tässä käytiin pitkää keskustelua ja täällä on tänään moineen kertaan ollut mörkönä esillä sana ”liittovaltio”: Euroopan unioni on tulossa liittovaltioksi, me vastustamme sitä, tämä liittovaltiokehitys on pysäytettävä, se on väistämätön, unionissa kaikki keskustelevat siitä ja niin edelleen ja niin edelleen.

Tätä keskustelua on unionin piirissä käyty ja pitkään. Poliittista keskustelua on käyty pitkään, ja muistan, että kun Matti Vanhasen kanssa edustimme Suomen eduskuntaa konventissa, joka laati tämän nykyisen Lissabonin perussopimuksen eli laati perustuslakia Euroopan unionille, oli ykkösaihe pohtia sitä, onko unioni liittovaltio vai ei. Silloin katsottiin historiaa, tunnistettiin, että 1648 Westfalenin rauhassa luotiin kansallisvaltiokonsepti, suvereenin kansallisvaltion konsepti. Euroopassa luotiin tämäläinen käsite, joka on nykyisen maailmanjärjestelmän, oikeastaan viime vuosisadan maailmanjärjestelmän, huippua, kun YK perustettiin, ja meillä on nyt jo 193 suvereenia, itsenäistä valtiota YK:n jäseninä. Suvereniteetin käsite tuli silloin voimaan, eli mahdollisuus hallita omaa aluettaan niin, että muut eivät siihen puutu. — En tätä suvereniteetin käsitettä rupea tämän pidemmälle luennoimaan tässä kohtaa.

1776 Philadelphian konventissa luotiin Pohjois-Amerikan yhdysvallat. Se oli maailmassa ensimmäinen liittovaltio, johon syntyi uudentyyppinen suvereniteetti — se varsinainen suvereniteettitaso on joka tapauksessa tässä liittovaltiossa siellä liittovaltiotasolla, ja siinä on osavaltiot, jotka ovat alisteisia viime kädessä siihen suvereniteetin käsitteeseen, [Toimi Kankaanniemi: Ne eivät ole vastuussa toistensa veloista!] joka on Yhdysvalloilla nimenomaan federalistista.

Nyt sitten on ollut pitkään Euroopan unionista keskustelua, onko se kehittymässä liittovaltioksi vai ei, ja kaikki analyytikot, jotka tutkivat tuota asiaa todella aidosti, konseptuaalisesti, toteavat, että ei ole. Euroopan unioni on sui generis, se on tavallaan jotakin aivan omalaatuista.

Kun Suomi liittyi Euroopan unioniin, tapahtui se, että me luovutimme osan suvereniteetistamme tälle ylikansalliselle päätöksentekuelimelle, jota Euroopan unioni on. [Toimi Kankaanniemi: Ja nyt annetaan rahat!] Siellä on siis ylikansallista lainsäädäntövaltaa, joka sitoo meitä suomalaisia. Siltä osin on suvereenisuudesta luovuttu. Miksi me luovuumme tietyiltä osilta suvereniteetista? Koska me laajensimme sitä suhteellista suvereenisuuttamme. Meillä oli absoluuttinen suvereniteetti kansallisvaltio Suomessa, sitä me kavensimme menemällä Euroopan unioniin, koska me laajensimme suvereniteettimme isompiin asioihin ja sellaisiin ongelmiin, joita ei kykene ratkaisemaan tämä Arkadianmäki, joka on se viimekätinen vallankäyttäjä tässä suvereenissa tasavallassa, Suomessa. Miksi se ei kykene näitä ratkaisemaan? Koska ne ongelmat eivät kunnioita Suomen rajoja. Pandemia on tyyppiesimerkki. Meillä täytyy olla toimintavaltaa, joka ulottuu tämän ongelman yläpuolelle,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

ottaa ylikansallisesti sen kiinni, ja sen takia me olemme luovuttaneet tietyn vallankäytön sille unionin tasolle.

Mutta tässä me ollaan niin sanotussa kompetenssikompetenssissa kiinni. Me emme ole luovuttaneet täyttä suvereniteettiamme Euroopan unionille, me olemme viimekätinen suvereeni vallankäyttäjät, tämä parlamentti täällä. Meillä on oikeus jopa jättää tuo unionitasoinen yhteisö, minkä me olemme rakentaneet, ja se kertoo, että viimekätinen suvereniteetti on täällä. Me olemme luovuttaneet tietyillä toimialoilla sen suvereenin vallankäytön, unionitason kauppapolitiikka on siitä tyypiesimerkki, niin kuin te tiedätte. On eräitä muitakin osa-alueita, ulkopolitiikka ja niin edelleen, joissa me olemme suvereniteetin luovuttaneet sille tasolle. Ja tämä täytyy nyt koko ajan ymmärtää, että tässä käytetään ylikansallista valtaa mutta sillä mandaatilla, joka täällä on annettu, ja tänään kerroin sen tässä eduskunnassa, mistä se mandaatti määräytyy, kun meillä toimeenpanovallan edustaja eli ministeri siirtyy Brysselin-koneeseen. Kun hänestä tulee lainsäätäjät mennessään sinne, hän saa mandaatin tästä talosta. Eli viimekätinen suvereniteetti on täällä, ja sen takia me parhailaankin tästä keskustellaan.

Ei sotketa käsitteitä. Euroopan unioni ei ole menossa liittovaltioksi, vaan olemme luoneet uudentyypisen yhteistyöjärjestelmän, [Puhemies koputtaa] johon koko maailmanjärjestelmä tulee aikanaan kehittymään, vastaaventyypisiin alueellisiin integraatioelimiin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Vähämäki.

21.34 Ville Vähämäki ps: Niin, kunnioitettu puhemies, käydään vielä läpi se, mistä tässä elvytyspaketissa on kysymys. Tämähän muuttaa unionin luonnetta ja etenkin unionin toimielimiä ja jäsenmaiden välisiä suhteita. Tämä on askel kohti liittovaltiota, koska yhdessä otettu velka sitoo jäsenmaat entistä tiukemmin yhteen. Ja tässä lisätään velkaa mutta lisätään myöskin takausvastuita, ja ne takausvastuut kasvavat monella lailla. Muun muassa, jos katsoo sitä, millä vauhdilla EKP ja FED pitävät setelipainot käynnissä, jos katsotaan M1- money supplya tai -money stockia — mikä se nyt onkaan — niin sieltä nähdään se, että setelipainot ovat käyneet viimeisen puolen vuoden aikana todella vauhdikkaasti. Ja sitten Suomen Pankin vastuut ovat kasvaneet valtavasti, ja jos yksittäinen maa päättäisi lähteä, niin siinä kävisi sitten niin, että Suomen valtiolle pahimmassa tapauksessa tulisi vastuu ja lasku maksettavaksi.

No, sitten jos katsotaan tätä elvytyspaketin sisältöä, niin on sanottu, että tällä elvytetään etelän maita ja pohjoisen maat tulevat saamaan siitä jotakin hyötyä. Tämähän ei pidä paikkansa. Tämä elvytys viennin välityksellä on hyvin pieni, koska kauppa etelän ja pohjoisen välillä on hyvin vähäistä. En muista, milloin minä olisin Italiaan mennyt ja ostanut kaupasta jotakin — en kyllä muista. Ja kuinka paljon jotakin italialaisia tuotteita saattaa suomalaisista kotitalouksista löytyä? Ei välttämättä kovinkaan paljoa, ehkä joitain koneita on isommissa yhtiöissä. Mutta näin.

Itse asiassa tämä elvytyspaketti asiantuntijalausuntojen mukaan saattaa heikentää Suomen julkisen talouden tasapainoa ja talouskasvua. Elpymisvälinekokonaisuuden nettovaikeus Suomen taloudelle voi olla kielteinen, koska tässä elvytetään näitä etelän velkamaita ja pohjoinen on maksajana. Tämä on se, mitä tästä elpymisvälineestä pitää muistaa. Pohjoiset maat elvyttävät etelää, ja sitten meille vielä sanotaan, mitä meille siitä lopusta jää, sanotaan tällaisen kestävä kasvun ohjelman kautta, miten meidän kuuluu se summa oikein käyttää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Ei minulla muuta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja vielä edustaja Kankaanniemi.

21.37 **Toimi Kankaanniemi ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kiljunen viittasi Pohjois-Amerikan Yhdysvaltoihin. Todellakin siellä on liittovaltiomuoto ollut jo pitkään. Muistan hyvin, kun täällä eduskunnassa käsiteltiin vuonna 2010 tätä ensimmäistä euron pelastuspakettia, ja silloin oli kysymys siis Kreikasta, Portugalista ja Irlannista lähinnä, ja käytin puheenvuoron, jossa sanoin tästä yhteisvastuusta ja liittovaltiokehityksestä. Silloinen puhemies Sauli Niinistö totesi — ei tietysti tuolta paikalta voinut todeta, mutta muutoin — että jo sillä Euroopan rahoitusvakaussuoralla, joka 2010 luotiin, mentiin yhteisvastuussa pitemmälle kuin Yhdysvaltain osavaltiot ovat toistensa osalta. Eli Yhdysvaltain osavaltiot eivät ole toinen toisensa veloista vastuussa, ja liittovaltio ei pelastanut Kaliforniaa, joka ajautui taannoin käytännössä konkurssiin. Eli Euroopan unionissa oltiin jo kymmenen ja puoli vuotta sitten siinä tilanteessa, että yhteisvastuu oli viety varsin pitkälle.

Sen jälkeen on tehty Euroopan vakaussuoralla, josta annettiin lainoja, ei avustuksia. Silloin 2015, kun me äänestimme sen järjestelmän puolesta, toteutettiin Kataisen — Urpilaisen hallituksen antaman mandaatin, rahoituslupauksen, pohjalta myöntöoikeus pienelle osalle lainaa Kreikalle. Nyt te annatte avustusta. Esimerkiksi Mauri Pekkarinen on ollut hyvin vihainen siitä, että tässä on avustusta, koska se luo moral hazardin muun muassa Italiaan — annetaan kelvottomasti asiansa hoitaneille valtioille lahjamuotoista rahaa.

Tämä RRF on siis nyt sellainen uusi askel tällä samalla tiellä, ja sen rinnalla Euroopan keskuspankki, niin kuin sanoin, on noin 3 000 miljardilla elvyttänyt vuoden 2015 jälkeen Euroopan taloutta. Ja talous makaa ihan suossa, [Mika Niikko: Samassa suossa!] ihan suossa, alaspäin mennään ja velkaannutaan — velkaannuttiin ennen koronaa ja nyt velkaannutaan vielä enemmän. Tätä te ruokitte lisävelalla ja meidän rahojemme lahjoittamisella kelvottomasti asiansa hoitaneille maille. Se on kyllä todella väärin Suomen kansaa kohtaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen.

21.40 **Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa puhemies!...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Käyttäkää, edustaja Kiljunen, se puheenvuoro mikrofonia käyttäen.

Autta sen puheenvuoron perillemeno. Kiitokset, puhemies! — Käytän nyt viimeisen puheenvuoron tähän keskusteluun liittyen. Se liittyy nyt tähän käsitteeseen, mistä edelliset edustajat ovat voimakkaasti sanoneet ja luoneet retoriikan tasolla ikään kuin todellisuuskuvan, että pohjoiset Euroopan maat rahoittavat etelän holtittoman menon — näitä termejä te olette tässä käyttäneet. [Toimi Kankaanniemi: Kyllä!]

Etelästä kuuluu, olen ollut itse keskusteluissa eteläeurooppalaisten parlamentaarikkojen kanssa, jotka sanovat jatkuvasti siitä, että te pohjoisen Euroopan ja Keski-Euroopan maat olette ainoastaan niitä, jotka hyötyvät näistä yhteismarkkinoista, Euroopan unionin integraatiosta ja näistä taloudellisista etuuksista. [Toimi Kankaanniemi: Saksa hyötyy, mutta ei me!] Te olette niitä, jotka koko ajan niistä hyödytte. He eivät katso näitä nettomak-suosuuksia, vaan näitä markkinavaikutuksia, joissa toimitaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Minun synteesini tästä keskustelusta on, että menemme mihin maahan tahansa, niin poliitikot siellä silloin, kun heillä on tuo lähestymistapa, että halutaan ikään kuin yksinkertaistaa asiat, aina syyttävät sitä Brysseliä, joka on siellä kaukana. Britannia jopa erosi Euroopan unionista sen vuoksi, että Brysseli on se, joka on se ongelma. Ei asia ole tällä tavalla. Asia on aidosti sillä tavalla, että me yhdessä elvytämme nyt Euroopan talouksia selviämään tästä koronaviruksesta, ja me yhdessä siitä myöskin hyödyimme. Ne kerrannaisvaikutukset, jotka tässä tapahtuvat, eivät ole laskettavissa suoraan euroina siitä, että minä maksan ja saan Euroopan budjetista, vaan ne taloudelliset vaikutukset tulevat sitä kautta, että ne taloudet, jotka ovat iskukykyisempiä niin sanotusti, kykenevät itse asiassa paljon paremmin hyötymään niistä yhteismarkkinoista kuin heikoilla olevat taloudet, jolloin tätä kauttahan tätä nyt joudutaan katsomaan monissa kohdissa.

Minä kuuntelin sitä eteläeurooppalaista argumentaatiota ja itäeurooppalaista argumentaatiota. Siinä on puolensa. Sen takia unionissa on koheesiorahastot, joilla yritetään auttaa näitä reuna-alueita selviytymään ja saadaan tasoitettua tuloeroja, toimeentuloeroja Euroopassa. Tämä on yksi väline tämä elvytysrahasto, jonka me nyt luomme tässä, jolla me yhdessä otamme tämän koronaviruksen kiinni. Lasketaan myöhemmin sitten, kuka näistä on milläkin tavalla hyötynyt, mutta se ei ole yksinkertainen pluslasku—miinuslasku, jota tässä parhaillaan tehdään. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Vielä edustaja Niikko.

21.42 **Mika Niikko ps:** Arvoisa puhemies! Totta on, edustaja Kiljunen, että tämä ei ole yksinkertainen matikkasuoritus näissä tukipaketin jakosuhteissa, mutta kuitenkin eräs tosiasia on se, että näissä tukipaketin saajissa, kun tarkastellaan julkisen sektorin velkaa suhteessa bruttokansantuotteeseen 2020, Kreikka oli se kaikkein huonoin oppilas siinä. Heidän velkansa oli 177 prosenttia bruttokansantuotteesta, Italiassa se oli 135 prosenttia, ja kuudentena on Espanja 95,5 prosentin julkisen sektorin velallaan bkt:stä. Ja nämä valtiot, nämä EU-jäsenet, ovat sitten ne, jotka saavat tätä rahaa isolla kädellä, isolla lapiolla omaan kirstuunsa siitäkkin huolimatta, että — kuten aikaisemmin mainitsin — Italiassa on valtavat kultavarannot omassa pankissaan eivätkä he halua niillä maksaa yhtään mitään omia kustannuksiaan, vaan ne kultavarannot tulevat pysymään samansuuruisina tästäkin eteenpäin.

Lopuksi haluan muistuttaa vielä sen, että tässä on todellisuudessa kysymys Ranskan ja Saksan europolitiikasta, jolla he haluavat pönkittää omien pankkiensa saatavia ja myös euroa pitää pystyssä. Ranskalaisilla pankeilla on Etelä-Euroopan valtioissa saatavana yhteensä 414 miljardia euroa, ja yksistään tästä 300 miljardia on Italiasta, ja Saksalla näitä saatavia Etelä-Euroopan valtioista on 160 miljardia euroa, joten eiväthän nämä keskeiset Euroopan unionin jäsenvaltiot, jotka käyttävät tätä painoarvoaan, halua, että Italia joutuu maksuvaikeuksiin — ja tämä sopii heille, taas saadaan muutama vuosi lisää aikaa tämän pelin pelaamiseen ja näin kansaa saadaan hämättyä, että tässä on kyse koronan aikaisista talousongelmista. Nämä valtioiden bruttokansantuotteissa olevat luvut ovat olleet lähes samantaisia jo ennen koronaa. Ei korona ole tätä taloutta kurimukseen heillä laittanut. Toki se lisää sitä kurimusta, mutta todellinen syy on se, että he eivät ole hoitaneet talouttaan mallikkaasti tai edes yrittäneet siihen suuntaan mennä. Ja tämän johdosta perussuomalaiset eivät voi hyväksyä sitä, että suomalaiset veronmaksajat maksavat Etelä-Euroopan valtioiden holtittoman rahankäytön seuraamukset.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 9/2021 vp

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.